

Vis cuncti & belial iudicialiē co
lā salomone iudice a sede diui
na dato agitata super spolio &
violencia per eūdem xpm̄ i infer
no commissū singularem practica cō
tinens incipit feliciter

Queris xpm̄
delib⁹ atq; or
thodoxe scē ma
tris ecclie fidei
cultoribus hoc
breue cōpendiū
inspecturus. **P**resbiter iacobus
de thera no archidiacon⁹ auer
sanus et canonicus aprutinen
sis et in iure canōico padue dis
cipuloꝝ minim⁹ sub vearū oꝝo
num recōmendacōne aiarum. et
coꝝpoꝝ. **I**n eo salute qui moer
fiat. et viuificat deducit ad infe
ros. et reducat. **A**daperiat dñs
cor vestrū in lege sua. et in pr
ceptis suis. et faciat pacē. **E**x
aubiat orōnes vras. et reconfi
liet vobis. nec vs deserat in tē
pore malo. quia de magnis pe
ccatis ab eo liberati sum⁹. **I**psi
magnifice grās agam⁹. ut pote
qui adūs⁹ sathanam tenebratū
atq; infernoꝝ regē pro nobis
liberandis accinct⁹ poñcia potē
ter dimicauit q̄ vniūm mūdum
suis fraudib⁹ & versucijs pdux
it & ducebat ad loam regnāte
dño nō. **I**hū xpo cuius sangwi
ne redēpti sum⁹. p̄ infimica seas

la seculoz. Amen

Dostq; p̄ stie lignum
duplicem mortis ha
buim⁹ dampnacōz q̄
amarissimo morsu. i
p̄fundū lacu. de p̄genie i p̄ge
niem aīas dire depastēt. neces
se ēat qd̄ eciā mors illa p̄ lignū
morte p̄iret qd̄ cōpendiose tem
poris diluuij s̄b figura pōt cōstē
di q̄ omnem carnem aq̄ necan
do absorbuit p̄t nocē. et famili
am suā q̄s in archa lignea p̄e
dicta aq̄ indēpnes saluauit. **E**t
sicut p̄ aq̄. oīs caro mortis tem
poralis recepit det̄mentū. sic eci
am p̄ aq̄ necē erat. ut oīs caro
vite et̄ne recipet remediū qd̄
figuratiē pōt ostendi de israheli
tico p̄p̄o. ad terram p̄missiōis
iter h̄ntē q̄ p̄ medium maris ru
bra aq̄z illel⁹ habuit viā nichil
aliud significās. n̄ n̄e ē genera
cionis sacri baptismatis aquā
Quia sicut p̄p̄s ille terram pro
missiōis īgredi non pot̄rat. n̄
p̄mo p̄ medium maris rubra tñ
sist; aq̄z. **S**ic p̄p̄s xp̄ian⁹ pa
ditum eius terram p̄missiōis
intrare non poterat. n̄ p̄mo tran
seat per mediū regenerationis
baptismaliū vndarū qd̄ nobis
ostensū fuit p̄ nostrū redempto
rem. et dei patris vni genitū in
terris nascentē. morientē. et a
mortuis resurgentem. **I**uxta qd̄

iam fuerat pmissum elco abrahe
patriarche cui ds ait per memet
ipsu iuravi qz magnam rem feci
sti et no pepcisti vnico filio tuo
ysaac ppter me qsi velit dicere
z ego alia rem tibi facia maiore
qa no parca vnico filio meo ihu
ppter te z semē tuū in quo oēs
gentes in maledictione dāpna
te recipiāt bñdictionē de quo se
mine in extremis positus iacob
iude filio suo sic recinit dicens
Non auferetur sceptrū de iuda
nec dup de femoē eius donec ve
niat qui mittendus est et ipse
erit expectacio genciū idest bñ
dictio et quē expectabunt gen
tes venturum humana z hebra
pelle idest carne vestitū sicut de
medio ignis deus ineffabiliter
fuit moyse locutus **P**rophe tam
suscitabo eis d medio fratru suo
ru simile tui z ponā verba mea
in ore eius loquet qz ad eos om
nia que precepero illi **E**t hoc e
rit signū pphete illius qd in no
mine domini ppheta ille predix
erit et no euenerit huic dñs no
locutus est **E**t quomodo dñs de
medio fratru suorū suscitabit
illū audi ysaiam **E**cce virgo cō
cipiet et pariet filiū et vocabit
emanuel **E**t quomodo concipiet
z pariet illū virgo **D**ic qz sicut
virga florem **A**udi eundē **E**gre
dier virga d radice yesse z flos

de radice eius ascendet in quo e
rit spiritus dñi z deum patre su
um vocabit quod i spiritu ille ci
tharista dauid predixit dicens
Ipse inuocabit me pater meus
es tu et ego primogenitū ponā
illum excelsū pre regibz terre
Et quia sancti pces sciētis has
eis repromissiones esse factas
eorū miserabilibus clamoribus
degentes in inferno celos infel
tabant dicentes **O**bscram⁹ te
dñe mitte quē missur⁹ es vide
afflictionē populi tui sicut locu
tus es veni et libera nos **P**ropt
qd deus clamoribus eoz fessus
pie in trinitate sic fuit locutus
Quis ibit ex nobis **I**lico filius
respondēs dixit **P**ater i capite
libri scriptū est de me ut faciam
volūtatē tuam complacet in
hoc tibi dñe **A**it pē **C**onplacet
Tunc ait fili⁹ supradēs clamā
tibz de inferno ad patre dicens
Holocaustū p peccō no postulas
tūc dixi ecce venio **Q**uo au
bito i leticia magna degētes in
inferno ahūt ad filiū **D**ñs iude p
nē dñs legifer nē dñs rex nē tu
venies z saluab nos **P**ost hoc
ds ait filio suo **E**rgo fili acāgē
gladio t sup femur t potūstie
pcede z regna **Q**ui pspiciēs ad
virginē quā pre oibz elegeat et
missio ab eam angelico nuncio
cui⁹ yba aure audiēdo credidit

aure mor filii dei credendo conce-
pit **E**t ut tantum commercium hosti-
hianis generis perit eest celatum
mor ioseph viz iustum nutu dei
ante desponsata quam annunciata sibi
copulavit in sponsu **E**t quia ut
ait angelus ad thobiaz huius namque
qui coniugium suscipiunt ut deum a
se et sua mente excludant et libi-
dini suavitatis habet potestatem su-
per eos demonium. huius qui sancte
et honeste coniugium observant ab
hinc fugant demonium et hec potest
esse ratio quare demonium nichil
de incarnatione domini sancte potuit il-
lum vero edens filium **J**oseph **E**t
veniente tempore quo puerpera parere
perperit deum et hominem vix
quia factus sine libidine vterque virgi-
nis introiit sic sine corruptione
ne ab eius thalamo foris exiit
In mundo crevit cum hominibus con-
versando et in quo ab eo interpretacione
nibus diabolus superat predixit
Et venit iuxta signum moysi datum
quod predixit mortuis surgite et in-
venit surgentes. cecis illi iam
et leprosi mundamini. mutis loquenti
Infirmis curam et omnes curabantur
Silis fuit moysi in humanitate
et legum dactor et preceptorum. quod
volens in iudea a populo iudeorum
captus a preside pylato ex falsis
criminibus eum crucifigendum manibus
et pedibus penetratis videlicet
et die xxv martij fuit. dampna

tus in cruce quod pendens et he-
ly hely clamans pro nobis. pro
vobis spiritum emisit et suum corpus
mortuum ut iam ipse predixerat
in corpore terre reliquit sepelien-
dum. hanc euangeliorum veritas
plenius attestatur. et quod tempore
morte superatus foribus vitibus
angelorum et archangelorum celesti-
um exercitium victor. vixillum
in manu tenens. et fuit potens in
prelio mor descendit ad inferos
eos que ad modum certe ne in sua
potencia ardeat **Q**uocumque infer-
notum principes suavi eius voce
clamando admonuit dicens **T**ol-
lite portas principes vestras et
elevamini porte etnales quia in-
troibit rex glorie. ad quam voce
principes inferorum tremefacti
conderunt de inferis dicentes **Q**uis
est iste rex glorie **A**it rex dominus for-
tis et potens dominus potens in prelio
Unde ipsi principes inferorum in
vnum redacti inceperunt alias
discurrere quis esset iste rex glorie
ita fortis et potens et mirabatur
multum cum nunquam talis mortuus
descenderet ad inferos cum tantis
viribus et potencia de crevere por-
tas firmari et muros. et tres-
meli. solito custodiri. **Q**ue vi-
dens dominus **I**hs et emissa ad deos
principes alia voce dicens. **T**olli-
te etc. **E**t dicti principes inferna-
les reclusas dominus portas aperit

sed potius eas in melius firmas
tes aiebāt. **Q**uis ē iste rex glo
rie. **A**t dictus ihesus videns se a
dictis p̄cipibz eludi tamq̄ du
tus de bellator ī medio ext̄minij
et ī ipsos p̄ncipes impetu facto
dictas portas eteas ⁊ vertes fer
eos eidem resistentes vim vi re
pellendo ofregit. ⁊ in albo viril
lo cruce rubente p̄ muros et tur
res precipitatis demonijs tāq̄
victor exultans capta preda dic
tū infernū intravit ⁊ quos suos
cognouit fore captiuos etiā fo
ras potenter extraxit. quosq; in
parabiso si honorifice collocavit
necnō ⁊ sathanā omnium maloz
practicatorem vinculis ferreis ⁊
mortiferis in p̄fundum lacu sub
firma clausura religavit. **E**t ab
eunte dicto ihesu s̄ loco inferna
li eumq; sequentibz p̄mis parē
tibus regibz ⁊ p̄phetis necnon
et alijs qui in lege domini ābu
lauerunt ⁊ in ea meditabantur
die ac nocte psallentibus et di
centibus. **A**duenisti redemptor
noster **I**bi gaudiū sine tristitia
ibi lux perhennis ibi voces mo
dulancium organozum ibi lacti
me iocundi amoris ibi odor sua
uitatis et cithara et psalterium
cū canticis nō defuerunt. dicen
tes et cantātes. **C**onfitemi dño
qm̄ bonus. qm̄ in seculū m̄ia ei⁹
Dicant nunc qui redēpti sunt a

domino quos redemit de manu
inimici et de regionibz cōgrega
uit eos. quē psalmum totū lege
si vis **T**unc adimpletū fuit illū
p̄phetiam. **A**d respectum demo
tabie fletus ⁊ ad manuum le
ticia. quia captiuam duxit cap
tuitatē et debuit dona hominibz
et ad resumendū corpus quod
reliquerat in corde terz tabz di
ebus et tabz noctibz ab hoc ut
non detur ei videre corruptionē
quo corpore resūpto et adueniē
tibus demonijs ad videndū ea
que dictus ihesus in iam dicto
inferno fuerat opatus et non re
ptis ibi p̄mis parētibz patnar
chis ac p̄phetis atq; eis viden
tibus sathanā eozum regem vi
culis ferreis in profunda fouea
abyssali captiuatum. ipsa demo
nia pacientia manus ad man⁹
⁊ rugitus dātia ut leones ama
rissimis lacrimis flebāt in q̄bz
valde tristabātur **U**nde nō valē
cia q̄c̄q; p̄ eoz remedio cogitā
mōē vniūsitatis sub signo p̄co
nis demonioz oim̄ aggregata mul
titudine ⁊ surgēte in medio illo
cū asaroth sic prudent est locu
tus. **F**rēs mei amabiles ⁊ predi
cā modicū vires astucie ⁊ sapie
nostre valuerūt ideo cessent mel
tacie nostre s̄ sicut p̄uidi ⁊ saga
ces tātum de rapacione iurū
nostroz p̄ditorū pertractemus

Ros scim⁹ bene q^d deus omipo
tes iust⁹ e^t apud ipm non est
accepto Si iusticia habuerim⁹
illico eandē ab eo consequemur
Ros sum⁹ spoliati vt bene scio
quia bñ pbabim⁹ tā de posses
sione q^m violencia. **Q**uib⁹ pro
batus incōtinēti iudicial⁹ seque
tur restitucio **I**ura sūt satis sup
hoc clā. de p^{ro}eta x filii hē⁹ ad
huc clariora et ideo sup hoc sit
sagar nā p^{ro}uisio **Q**uib⁹ ab as
taroch dictis oīa demoīa quasi
euigilācia a iusticia gaudia iuce
perūt reuipare. **M**ichi videtur
ait astaroch q^d ad huc habim⁹
nobiscū viros q^o iuris doctā hnt
piciā q^o hēamus cōsiliū q^o secū
dū nobis decta p^{ro} ipōs ita obsec
uādo de iuribus nās pbatis pec
agamus. q^o aduocatis in eoz p^{ro}
cia pitis talit^{er} eisde ipi dedere cō
siliū **E**st necēariū quod vniūsaliter
vnu cōstituatis procuratorē
āt plures vel sanditos piudos
et sagaces q^o noīe v^{er}e vniūstra
tis agē q^o defendē valeāt q^o pos
sint quia vniūstras siue collegi
um necio p^{ro} p^{ro}uatore l^o iudiciū
agē habz vt de **I**uras calūp c in
ptractādum q^o c **I**mpator et ix
q^o iij **C**um scim⁹ q^o vñ q^o iij quia
epi **E**t nō in c i iudici l vi **Q**ui
bus dās q^o ab oībus placito aīo
receptis incōtinēti dā infernoz
vniūstras constituit p^{ro}uicem v^{er}

3
iudiciū belial iuras p^{ro}uicē v^{er}
lēte q^o acceptatē sub instrumēto
publico in p^{ro}uicā causa dans q^o
ei vniūstras p^{ro}uicā specialē po
testatē impetēdi agēdi q^o defen
dēdi emia q^o defectus obyciendi
iurādiq^o de calūpnia et veritate
ditenda et gñitē q^o p^{ro}mitētēs
ratū gñū et firmū tenere et habē
q^o ut de p^{ro}uatore c i de offico 8
legati cōm de rescriptis ed^o cere
de p^{ro}uatore q^o ad agendū li vi
q^o e ti non pōt in cle **Q**ui p^{ro}uata
tori. **I**nfernalis hīta p^{ro}uicaci
one moā p^{ro}spōita vniūstrū do
mū adiens cōsistoriū in q^o p^{ro}uic
erāt cāiquaq^o seniores q^o p^{ro}uic
che in giro sedētes milia milia
mīstrabāt ei q^o decies cētena mī
lia assistebāt ei cōm quo voce i
trepida. et alta melliflue sic ex
titit locutus

Maxime dñicū domie q^o
rex regum quē nullum
latet secretū et cui⁹ vo
lūtati n⁹ resistē pōt in
vñs iustis. et in oībus opibus
sanct⁹ q^o placeat ad me infimū
et tot⁹ infernal⁹ congregacōis
p^{ro}uatore v^{er}e pietatis aures in
clinare audientes que v^{er}e celsi
tudini simplicit^{er} sū dāre. **C**ū sa
than et alia demoīa in inferno
degēcia mediāte v^{er}a tradicione
fiat noueūt sātās v^{er}a possede
at hūerit tenuerit hoīes i ius

degentes et eoz animas cū omī
iurisdictioni et iurisdictioni vel q̄
si tanto tempore cuius cōtraria
hominum memoria non existit
quidam qui dicit ihesus fili⁹ io
seph ⁊ matie suis demeritis a su
is p̄p̄ris mortuus in mundo cū
tantis viribz et potencia descen
dit ad inferos q̄ omnia demoīa
vehemēter ab eo fuerunt treme
fca infimulq; dicētia q̄ nūq̄ tā
potēter aliquis mortuus descen
derit ad inferos dicēs et clamās
Aperite portas regi glorie. **E**t
cū ipsa demonia dicēret. quis ē
iste rex glorie. ipse v̄o dixit. do
minus fortis et potēs in prelio
p̄pter qd̄ videntes demones tā
tam in eo potēciā feris ferreis
portas creas pl⁹ solito fortius
serauerunt. **Q**ue videns dictus
ihesus subitaneo in eos impetu
facto predcās portas in nichilū
redigendo cōfregit et totū infer
nū dominio p̄tate et iurisdictioni
vel quasi totalit̄ spoliavit et sa
thanā catenis igneis multū cru
deliter captiuavit. **Q**uare altis
sine dñe p̄curatorio nomīe quo
sup̄ de predcās oīra p̄fatuū ihm
peto executiōe michi fieri iusticie
cōplementū. **E**t qm̄q̄ altissime
dñe vs huiusmodi cause iudicē
eligere debetrem tamen alme pa
ter quia lites sine suspitione p̄
cedere debent ut de excep cū int̄

prorem. et iij q̄ v̄ quia suspecti
q̄a causa filij est causa patris et
econūso ut de testi super eo. ⁊ ij
q̄ vi biduum. v̄ palam. sed ipse
ihesus pluribz vicibus dixit in
mundo viuens q̄ deus est pater
meus. **Q**uare peto p̄ vestram s̄a
tate vni viro neutri p̄ti suspec
to qui iuris habet potēciam pre
dictā causam decidendā omitti
seu si placet delegari. **C**ui p̄curā
tori dominus sic ait. **C**uius dyo
cesis ē iste ihesus. **A**it p̄curator
Razarene dyocesis. quia bethle
em natus nazareth est nutritus
Ait dominus **C**ommittat̄ causa
in dyocesi iherosolimitana que
non distat abinde per dietam
ut de rescriptis statutum. **S**um
autē li. vi. **A**it belial. **S**anctissi
me pater aduertat sanctitas ve
stra q̄ res de qua agitur ē alibi
Ait dñs. **N**on est curandū quia
quis trahi debet d̄ loco originis
vel vbi habet domiciliū vigōe re
scripti infra dietā ut in iā dco. **S**
in glo olim dicebamus. **A**modo
aduertas si in iherusalem reu
les iudicem impetrare propter
suspicionē nam ciuitas est insignis
et ibi habet copia p̄curatorū
Ait p̄curator. **C**ontentor ibis
causam committi. **A**it dominus
Contentaris de salomone iheru
salem rege respondit p̄curator
Ita domine. quia iustus ē iudex.

et se in iusticia dilexit et equi-
tate vidit vultus eius unde do-
min⁹ sub rescripto suo eidem tali-
ter delegavit

M lpha 70 Salomō regi
Ihēm salutē ca. 11 a. v. re-
tē. a. in. re. pau. itō. ē. in
fernalem nomie et pro
parte totius inferni cōtra quen-
dam Ihēm filiū. Hare et ioseph
dioc. Felimitan de quibsdaz vio-
lēcijs et spolijs p. predem. Ihēm
vt afferretur in inferno factis. tā-
de domi. no. et p. t. r. a. x. m. u. d. i. et iu-
risdictōne vel quasi oim. hoimū
eorū qz. a. i. a. r. u. taliter durimus.
cōmittēbā vt. v. c. a. s. q. f. u. z. a. n. t.
euocādi audias omnia tam ad
possessorū qz. ad. cōmune. peti-
torū iudiciū. p. n. e. c. i. a. q. v. t. a. q. z.
ps. d. u. p. e. r. a. t. p. p. o. n. e. d. a. et. c. a. i. p. s. a.
sine debito timore. Testes ve-
ro qui fuerūt nominandi si se o-
dio amo. x. l. timore subtraxerūt
et. Datū. p. a. d. i. h. p. p. v. i. die. men-
sis. marcij. i. n. d. i. c. t. i. o. n. e. r. e. Hec
forma. p. b. a. t. u. r. de. r. e. s. t. i. s. p. o. Cū
ad. s. e. d. e. m. Qui. p. a. i. a. t. o. r. h. a. b. i. t. o.
r. e. s. c. r. i. p. t. o. m. o. r. h. o. r. a. d. e. b. i. t. a. cū. nō.
t. i. j. s. et. t. e. s. t. i. b. u. s. d. e. i. n. r. e. g. e. m. s. a. l. o.
m. o. n. e. m. a. c. c. e. s. s. i. t. et. g. e. n. u. s. f. l. e. x. u. s.
c. o. n. t. a. e. o. s. i. c. h. u. i. l. i. t. e. l. o. a. u. t. e. l. t. V. n. i.
i. s. t. o. r. u. d. n. s. v. o. s. s. a. l. u. t. a. t. et. h. a. n. c.
l. e. t. a. c. s. u. a. m. b. e. n. e. d. i. c. t. i. o. n. e. m. v. o. b. i. s.
m. i. t. t. i. t. Salomon. v. e. r. o. b. r. e. t. o. r. e.
g. a. l. i. d. e. p. o. s. i. t. o. et. c. a. p. i. t. e. s. u. o. i. n. c. l. i.

nato dēz lām. satis reuerentē
suscepit. Qua. p. e. r. f. e. c. t. a. c. a. r. t. a. et.
b. u. l. l. a. s. t. i. l. o. et. s. i. l. o. s. a. t. i. s. d. i. l. i. g. e. t. e. r.
p. s. p. e. c. t. i. s. p. u. t. a. d. e. i. s. p. e. c. t. a. t. o. f.
f. i. c. i. u. q. u. i. a. o. p. o. r. t. e. t. i. u. d. i. c. e. a. u. n. c. t. a.
r. u. m. a. t. u. t. p. p. q. v. i. u. d. i. c. a. t. e. et. i. c.
a. u. m. i. o. h. ā. n. e. s. d. e. s. i. i. n. s. t. r. u. m. t. o. r. u. m.
et. n. u. l. l. u. i. m. b. i. r. e. p. e. i. e. n. s. v. i. c. i. u. s. a. t.
f. i. t. a. t. i. s. m. a. n. d. a. u. i. t. d. a. n. i. e. l. i. e. i. s. a. u.
r. e. a. c. t. o. r. u. n. o. t. a. r. i. o. i. d. e. m. r. e. s. c. r. i. p. t. u.
a. p. u. d. a. c. t. a. r. e. d. i. g. i. et. i. s. c. r. i. b. i. h. a. n. c.
e. c. i. a. p. n. t. a. c. i. o. n. e. m. et. r. e. c. e. p. t. i. o. n. e. m.
e. i. u. s. d. e. u. t. d. e. p. b. a. q. u. i. c. o. n. t. r. a. a. c. d. e.
o. m. i. b. u. s. a. l. i. j. s. i. a. m. d. e. i. c. t. u. s. p.
a. i. a. t. o. r. s. i. b. i. p. u. b. l. i. c. u. m. p. e. c. i. t. h. e. r. i.
i. n. s. t. r. u. m. t. u. m. et. s. i. c. s. u. p. h. u. c. a. c. t. u. m.
Salomon. p. p. e. t. u. a. t. u. s. e. s. t. s. u. a. m.
i. u. r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. e. m. u. t. i. n. c. l. i. c. e. t. d. e. o. f.
f. i. d. e. l. e. t. i. n. c. n. e. a. q. u. i. d. e. h. e. r. e. t.
l. i. v. i. Et. q. u. i. a. a. d. n. i. c. h. i. l. a. l. i. u. d. d. e.
b. e. t. v. o. c. a. t. a. a. c. t. o. r. p. n. t. a. t. o. r. e. s. c. r. i. p. t. o.
n. i. a. a. d. c. i. t. a. c. i. o. n. e. m. a. d. q. u. a. m. h. i.
d. a. m. d. i. c. t. u. s. i. n. f. e. r. n. i. l. i. s. p. a. u. t. c. o. n. t. a.
i. u. d. i. c. e. s. u. p. p. l. i. c. i. t. e. r. i. n. s. t. a. b. a. t. C. u. i.
p. a. i. a. t. o. r. Salomō. s. i. c. a. i. t. Q. u. o.
i. u. d. i. c. i. o. v. i. s. e. x. p. i. r. i. q. u. i. a. a. l. i. e. n. o.
d. e. b. e. m. u. s. t. e. a. d. i. m. i. t. t. e. r. e. a. d. c. i. t. a. c. i. o.
n. e. n. i. s. i. e. o. e. x. p. r. e. s. s. o. u. t. v. q. i. j. S. i.
p. a. m. a. t. e. s. et. i. i. j. q. i. x. i. d. i. c. t. i. s. l. o. c. u.
t. u. s. d. i. c. t. p. a. u. r. a. t. o. r. a. i. t. p. o. s. s. e. s. s. o.
r. i. o. d. n. e. Q. u. o. a. u. d. i. t. o. m. a. n. d. a. u. i. t.
I. u. d. e. x. a. c. t. o. r. u. n. o. t. a. r. i. o. i. s. c. r. i. p. t. i. s.
m. o. r. e. a. u. r. e. s. i. e. r. i. c. i. t. a. c. i. o. n. e. m. et. e. a.
d. e. m. a. p. u. d. a. c. t. a. r. e. d. i. g. i. et. i. n. s. c. r. i. b. i.
v. t. i. n. s. u. p. r. a. s. c. r. i. p. t. o. c. q. u. i. c. o. n. t. r. a. i.
h. a. c. f. o. r. m. a. v. t. s. e. q. u. i. t. u. r.

Moyses rex iherusalem
iudey delegatus a sede
diuina datus in causa v
tente inter belial paratorē fter
nalē ex vna parte et ihesū ex a
lia azaheli velocissimo cursore
salutē. Mandatū diuinū seu lit
teras diuinas nos recepisse no
uentis in hac forma. Alpha et o
ut s. Volentes igit ut decet mā
datis diuinis humiliter obedire
tibi in hac parte autoritate qua
fūgimur precipiendo mandam⁹
quaten⁹ prefatū ihesū ex parte
nostra imo potius diuina citare
cures ut die tercia post receptō
nem pñciū coram nobis i domo
habitationis nostre p se vel par
atorē legitimū se pñtet. Quē
terminū ei p duobz edictis et l
cio pemptōe ppter viarū distā
ciā ut parciū parcam⁹ laboribz
et expensis assignamus respon
surus de iure belial paratori in
fernali de quibusdam violēcijs
et spolijs in dicto inferno p dic
tū ihesum factis in preiudiciū q
iniuriā dicte infernalis agrega
tiois put in sup̄dicto rescripto
continet. Alioqn scdm formā mā
dati nob traditi qñtū de iure po
teramus pcedemus cuiuscumqz
absentia nō obstante. qz si idem
termin⁹ incidit in die feriata se
quēta non feriata quē etiā eidē
pempt assignam⁹ studeat opa

tere. die autē tue citatiois et for
mā et q̄cquid inde feceris q̄ corā
q̄bz fidelit referre cures qm̄ tue
relatioi ut nūcio nro iurato da
bim⁹ plenā fidē. In cui⁹ rei tes
tamoniū pñtes lās sigilli nā fe
cim⁹ appensione munita. Datū
ihel̄m xxvij die mēsis marcij q̄
Hec forma pbat de integ res
ti cū ex lās in fi de do q̄ otu c fi
Et citato ihu iux formā preac
tā et azaheli cursore reūso et p
eū dōe citatiois relatione facta
et in scriptis sub hac forma re
dacta infrascript⁹ azael tulit
se citasse ihm ut in citatiois fō
ctinet. de pb qm̄ otu. et de ap
cū pati. Unde ihc citatus vidēs
qz psonalit adesse non poterat
qm̄ ad neōra vōbat. s. ad mis
sionē spūs sc̄i in aplōs mittēdo
in oēm terrā ad prediandū ver
bū di. ostiauit ad istā causam p
curatorē legitimū sub publico ci
rogapho moysen legū magm̄
pñtē volentē et acceptantē ad a
gend⁹ q̄ defendend⁹ iurandūqz de
calūpnia et veritate dicenda. et
gnalit q̄ hñs gratū ratū q̄ firmū
et releuās eū ab oī onere satis
dandi pmittēs s̄b ypoteca oim
bonozum iphius de iudicio listi q̄
iudicatū solui q̄ cet. Hec forma
pbat ff iudic sol l h ad defendē
et iustis satisfand⁹ s̄ si autē. et
in c mand de par e ti c i in cle

Certio citacionis abieci
ente ea hora qua soliti
est iudicibus ius reddi
in medietate post vespereas et ante
noctis tenebras ut in c. **C**onsuluit
de offi. dele. ad petico. rem. pau. in
infernalis iudicio copatus dic
tus ihesus extitit vocat. ut est
moris ut in c. **V**eritas de do. et co.
tu. **Q**ui ihesus confusus de pau.
suo non comparuit nec etiam eius
pau. qui credidit sequentem di
em huius citacionis perempto.
p. x. q. b. peccit dicitur pau. in
infernalis scabi apud acta suam
copitacione et sui adu. s. h. cotuma
cia n. p. x. q. petebat se ponere
dum in possessione cae rei dicens
suande q. hoc fieri debet no. ob
stante q. ca. sit possessoria ut li
te non contestata c. accedens. cui
pau. iudex salomo respondit dicens
se pro nunc n. l. l. facere missio.
nec cotumacie inscrip. con. p. t.
q. b. dicitur prociator wiferans
ait. **S**apientissime salomon ubi
est iusticia none iuste peto. ait
salomo. **I**uste petis h. hac iusti
ciam possum. t. pare. expectan
do contumacie in alium diem ne
immi. faciendo iniuriam ut in c. **C**o.
suluit de offi. dele. **V**nde manda
uit sebe actoy. q. scribet huius
diei pro jac. on. m. in alium diem
Altera autem die videlicet xxx.
prima mensis marcij hora iudi

cij solita moyses pau. ihesu lti
me comparuit. exasando se q.
ante non comparuit erro. ductus
heri ho. i. debita cum hodie cred
deat sue cita. om. 3. diem pemp.
fore offe. es apud acta suum lti
mu. pau. ato. au. petens q. apud
acta illud redigi et inscribi. **E**t
facta aha. p. clamacione. re. ndit
moyses dicens assum et requis
tus si vellet aliq. s. p. contra. resp.
tu. n. vel p. sonas opponere vel obi
ce. x. q. nunc. p. onat. **Q**ui moy
ses re. ndens ait q. p. b. ne. posse
contra. rescapu. l. p. sonas opponere
sed tu. pro nunc nolo. cui. pau.
infernalis ait. **Q**uidquid. obice.
posses dic. nunc. palam. **M**oy
ses ait. vis. ut. obiciat. h. i. dicit. pau.
wlo. **A**t moyses ap. ies. os. suum
ait. **R**one. tu. es. exco. icatus. et. q.
co. stituerunt. te. in. pau. none. ex
supbia. v. a. eieci. fu. istis. d. celis
ta. q. exco. icati. et. se. pati. a. co. sorto.
dei. et. sco. ru. angeloru. none. hoc
noto. au. e. vni. u. so. mu. do. et. certe
p. x. hoc. non. tene. bat. citatus
ab. cita. on. e. tu. am. co. pare. re. quia
p. sonam. non. hes. stan. bi. in. iudi
co. ut. in. c. intellexim. de. iudicij.
et. ff. **S**i. q. s. ca. i. l. hu. eo. marie
cu. tuu. p. a. ci. pi. u. sit. vici. osu. hoc. e.
e. p. t. impetracio. facta. p. exco. ic
tum. ergo. et. cita. co. q. se. quita. est. ex
eo. debet. ee. vici. osa. et. p. nulla. re.
putata. ut. in. c. i. de. res. c. ptis. li. vi.

Ite commissio cause facta est in lo
co inimicorum domini mei ihesu quoniam in
ibi israelite eum persecuti sunt et
occiderunt propter quod ueniens
est huiusmodi loci suspicio: ut in c ac
cedens ut lit non otest. de appel
ex pte. ff de iudic l si longius. et
xxiiij q ij sine. et iij q ix horta
mur. **I**te ibi nunquam repies quod dominus
meus ihesus die ferata potuit cita
ta uidelicet die pasche azimorum que
vbiq; est insignis et celebris.
Rone eade die vix horada pre
conis debuit quiescere. ut ff de
feē l i. **C**e t l si et de feē c si. et
v q ij c i. tū volūtati iudicis vo
lui acquiescere tali die citatus cō
parui licet non teneret ut nota
tur in c veniens de accusa. et v q
ij c i. et de rescript statutū § cū
autē in glo sup vbo citet partes
sed ad ista non adūto. teū de is
ta causa nomine vniuersitatis in
fernalis itendo disceptare. **Q**ui
bz quidē auditis per paratorē
infernale ipse tamq̄ non valēs
hec pati tale moyhi suaue de dit
responsū. **M**oyshes inspicere te
sic lapis imo desipis iō non pos
sū sustinere tuam sapientiā stae
in tali errore ne audientes p re
tate sumāt. quia error cui nō
resistitur approbatur et veritas
cū minime defensatur opprimē
ut lxxiiij di error. et c ostantē
Cum tu dicas me et ostituentes

me in paratorē excommunicatos
esse quia p̄iecti a celis et. qui
cōstituerunt me in vnu redacti
sunt vniuersitas et vbi nāq; q̄
so ēperis q̄ vniuersitas siue colle
giū possit excommunicari. **R**one
lura contrariū sapiunt. ut p̄riij
q iij si heres. et de sen ex romaū
§ vniuersitate li vi. **Q**uare ergo
dicas vniuersitatem infernale esse
excommunicatā. **S**ed ut verus sci
as talis vniuersitas fuit bene se
gregata ab angelis dei tamq̄m
hij qui foris sunt sicut iudei et
sarraceni a cristianis et ab eccle
sia romana. ut ij q i multi. et
lxxv di qui sice tam. **S**ed dic mi
chi precor si scdm iura tua iudei
vbi sarracenus p iusto debito va
leat cristianum accusare. **C**erte
hoc non repio prohibū. nec est
casus de casibz notatis in c iudi
de iudeis. fact ab hoc c licet in
fra de testi. et **C** de sacri paga
l cristianus. ergo valde bene te
nebaris ad meam petitionē cita
tus comparere. quia tamq̄ sepa
ta ab angelis paradisi vocamur
demonia. **A**d illud vero quod di
cis de loco suspecto. hoc in tua
resideat voluntate si velis muta
re locum cum de eo michi prou
derit ille qui celū palmo conclu
dit et terrā appendit in nichili
et q̄ est oim rex opifex. **I**te ad id
quod dicas quod ihesus non debuit citari

die ferata vmmo potuit et debui
it tali die citari cum ipse fecerit in
inferno atrocem iniuriam atque cap
tu uerit regem infernoꝝ h̄ do
tali atrocem iniuriam atque delibera
ta causa potuit die ferata citari
ut ff de feri l i ij et iij. Et non xv
q iij in summa Ergo tue obiectio
nes non obstant. Sed vnum **D**
Moyſes tibi dicere non omitto
nonne tu es infamis qui hominem oc
cidisti et in sabulo credens eum
a nemine videri abscondisti et con
depnatus a pharaone paul auſu
gisti ut **E**xodi ij c ppter qd te
licite tam infamem parator ab
isto iudicio depelle possem ut
in q viij Infames h̄ nolo nec pe
to vmmo potui teum qd cum alio
de hac causa intendo expia. Ad
cuius dicta st. ipeſc̄us moyſis filiu
it unde vides salomō creſcē cō
trouſiam i blaſfemijs voluit v
ti officio suo videlicet reducere
ptes ad concordiam ut v q ij. **S**i
pamates et xxij q iij **S**i quis
membrorum ff de vsu fructu **E**
qst man et de trasac c vltimo v
bi de hoc **C**ui salomō ait belial
dñe salomon licet vrm sit offi
ciū pam si potestis partes re
ducere ad concordiam ego tam
pro me contentorē concordari testi
tuanē primo iura inferni expo
liati per ihm et ipse stet p fac
tis suis et infernus stabit pro

6
suis **T**u valde erras ait moyſ
quia infernus et omnes hitates
in eo sunt ihesu et non inferni
Ait belial Ergo interdum ad li
tigiū **A**it moyſes **I**ntendamus
Et belial tam puiſus omnibus
alijs obmissis. sciens qd expeñ
suis d̄beat offerre libellum tres
sub eadem forma libellos in iu
dicio illico obtulit quorū vnum
p se habuit aliū iudex in actis
tenuit reliquum vero moyſ maū
aliter obtulit ut in q iij offerat
ut de pba quoniam cōtra **C**ui
tenor talis est

Quā vobis illustratio
viro domio domino sa
lomone rege iclm qd p
pmit belial parit et paratoris
nomine et p parte totius infer
nalis cōgregacionis contra ihe
sum et quācumq; aliam personā
pro eo ltime interueniētē dicēs
qd cum ipā infernalis vniūſitas
tenuerit et possederit vtriusq;
sexus homines et eorū animas
tam i teris qd in corpore inferni
degentes ac etiā potestare et iu
risdictionem exercēdam i pre
dictis per eandē. quidam tamē
qui dicitur ihesus filius ioseph
et matie nūcipatus quodā ausu
temerario ductus predictā vni
ūſitate infernalem de possessio
ne predictorū violenter deiecit
ac etiam spoliavit nec non ipā

spolia ipsa detin; indebite occu-
pata contra iuris debitū et iusti-
cie voluntatē necnon sathanam
eorundē principem in eadem vi-
olentia in fouea abyssi turpi-
ter captiuauit ac etiā ipsū nunc
detinet captiuatū. **Quare dñs**
parator nomine quo supra pre-
fatū ihesum per vos et vestram
curā petat sibi sentēcialiter cō-
demnari et se restitui ad omnē
predictorū possessionem vel q̄si
cū omnib; hominib; et eorū ani-
mab; pceptis et qui p̄cipi pote-
runt put iustum fuerit et equi-
tas suadet rationis p̄testans de
expensis dampnis et eorū inter-
esse. **Hec forma p̄batur** d̄ foro
ope ex pte l de or cog c ij. de res-
ti spo grauis et c cū ad sedem. et
ibi dum dicit v̄l quasi p̄pter iu-
risdictionē et p̄tatem que sunt
incorporalia que non possident
s̄ quasi. ut de cā poss et p̄riet
cū ecclesia. et d̄ iudicib; c v̄l̄io.
Quo libello oblato et perlecto
moyses p̄c̄nt terminum ad re-
spondendū dicto libello. **Ait heli-**
al. **Dñe iudex** si placeat abbre-
uiē dilaciones quia melius ē
hanc causam sub breui op̄pendio
expedire q̄ sub lōgo dispendio
prograte. **Hoc dico** quia habeo
bonā causam et probationes et
iura alia in p̄mptu parata. **Ait**
moyses. **Ita fiat** sicut petit heli-

al cū meliora ipso habē iura s̄m
mo dñe iudex cū vergeat necessi-
tas q̄a iā dñs me⁹ ihc ascendet
in celū et mittet sp̄m sanctū in
ap̄lōs p̄ eū mittendos ad predi-
candū de regno d̄i p̄ salute hūa-
ni generis. **Ergo magna neces-**
sitate vergeat ac suadete pietate
cū infernus lōgissimis t̄ribus
captiuatū tenuerat humanū ge-
nus grauissime illud affligendo
piū est p̄ eiusd̄ liberacōne me ta-
li mō eundē defendē q̄ dieb; feri-
atis siue nō feriatis dicta causa
agat. **Ait helial.** **In hoc or̄tor.**
ut de se c v̄l. **Unde ait iudex.** **Li-**
berē et v̄tat se ad moysen dicēs.
Tibi assignam⁹ t̄minū ad p̄mū
diē ap̄l ad r̄ndens libello et ad
oīa alia p̄ntis negocij de c̄ioni
necessaria pagēda nrō te aspec-
tui p̄ntabis. de do et otu c v̄nab
et sic ap̄d acta in scriptis est re-
dactū. **Quo termino adueniēte**
et presentib; in iudicio partib;
instante infernali paratore pe-
titur moyses libello respondere
et p̄ceptus a iudice humiliter
se inclinās taliter ipse fuit locu-
tus. **Sapientissime ac illustri-**
sime rex iherusalem iūctis ma-
nibus vestram omnix̄e deprecor
dominationem ut ad fraudulen-
ta verba et ad fraudulentiora
facta ip̄sius pessimi ac nequissi-
mi inimici placeat non adūtere

quia melliflua sunt extra intia
q; amata qm scriptum e fel dra
conum vinum eoz et venenum
aspidu insanabile. Et sicut vni
noit dominaco ipse posuit i ce
lo bellum fraudem in paradiso odi
um inter pamos fratres et i om
ni nostro opere zizania semina
uit na i conestioz posuit gula
i gnacione lasciuia i paulacio
ne accidiam in coufacione inui
diam in pfectu seu doinacioe su
pbiaz hic aimas temptat corpo
ra pulsat in vigilado mouet ad
praua opa i dormiedo ad somp
nia turpia letos mouz ad dissol
ucionem istes aute ad desperacio
nem Quid plua oia mala mun
di sunt sua puitate commissa fa
cit e habet hoc pprii i q iiii et de
suma tmitate firmie S diabolus
Ideo placeat summe caue ne a
predico decipi possitis. Turba
tus facie belial tale moyse dedit
ensum. Cotadiana fornax tua
lingua iux illud velle loqui ml
tum sapit omni tepore stultum
vt scriptura doct g rula ling
ua nocet e. Si cor plij di di
mittam ista ait belial. rindeas
libello. Moyse ait libenter Et q
q te obtinere possem de ppea
te obiciendo contra tuam peticio
nem incontaneta pbanda vt ff
de exhiben le iij S ibide ar de ce
cog sup et qd a pbat Innoc in

7
e vltimo de causa poss. Sed v
lo q directe in tua nequicia te
confundam

Recipiēdo dico q sathā
et omnis diabolica con
gregacio et tu pmo ihe
sum spoliasti oibz s te petitis
in libello claudendo sibi portas
hēditatis sue et cōtra eum domi
nūm et regem vniūsoz rebellan
do et eundem spoliando de eis dē
Qui ihesus vidēs tantam in vo
bis rebellionem incōtinenti vōs
a predictis hēditate et possessi
one suis vim vi repellendo reie
cit eandem q; recūpando quam
excepōne nūc in scriptis in iu
dicio porrigo et eam offero me
ltimis testibus et documentis
comprobare ad quam pbandam
debeo de iure admitti atq; peto
accione possessoria non obstā
te vt in c olim de resti spo de ho
mici Significasti et in c dilco d
sen ex li vi et iurato de calūp p
moyse fieri ē de iure vt d resti
spo lās ēa finem. Ait belial sal
ua reuerēcia tua et legum tuarū
quia non ē hic. An ignoras q tā
spoliantis sit pūilegiata et nul
la excepōe admissa. Si agēs
possessorio pbat possessionez
et eiectionem debet incōtinenti
restitui vt in c. Cōsuluit de offi
dele et de resti spo. Olim et qui
filij sūt lēimī. Item nōne vides

q̄ p̄redo eciã de iure est restituc̄
dus. ut in c ex lãis de resti spo.
et ff de vi et vi ar li § qui vi a
me. ergo iuste iudex cogatis eũ
litẽm otestari repulsa ipsa iam
exceptione. Cui respondit moy
ses. **D** belial tu dicis q̄ nulla ex
ceptio admittatur in causa pos
sessoria. non sic te fingas me de
cipere posse quoniam multe ex
ceptiones admittuntur quas for
te non ignoras. p̄ma de alia spo
liationẽ ut de ce cog c fi. **I**tem ex
ceptio pacti de non petendo. et
alie que no c ex insinuatione de
p̄curatorẽ in glo fi. **I**tem si posses
sio sit sub condicione. **I**tem si ex
precario vel ex gracia. **I**stoz ob
iectio impedit restitutionem ut
p̄ q̄ in quia. vel si obiciatur q̄ in
contineã reiecit ut in c olim de
resti spo. et ff de vi et vi ar li §
vini vi. et in supra allegatis iu
ribus. ita q̄ exceptio mea debet
admitti. **R**eplicans belial tale
moyh dedit responsũ. **D** moyses
nũquid ista exceptio est de illis
exceptionibus que impediunt
litis contestationẽ. de quibz est
casus in c exceptionẽ de lit otest
li vi. **C**erte ibi ipsa nõ noĩatur
ergo si placet otestem? litẽ. **A**it
moyhes. **A**udienciũ gracia salua
ita dici potest de excep olang.
que impedit restituc̄oẽz v̄p̄ozis
si probetur. ut in c lãis de resti

spo. et tamen non est exceptio
de exceptioibz in dicto c per te
allegato. **I**tem de exceptioẽ mea
est expressum in iure. que si p̄
betur impedit restitutionẽ imo
agentẽ possessorio excludit. ut
in predicto c olim. et iuribz sup̄
allegatis. **U**nde belial genuflex
us corã salomone sic exorat dul
citer locutus f̄er sapientissime
radij vestre sapiẽtie p̄ totum re
splenduerũt orbem. ad cuius sa
pientie famam regina saba a fi
nibus terre cum donis et muneri
bus eandẽ venit audire. cuius
nodosas questiones et dubia cõ
traria et grauia soluendo enodal
tis. in sapientia et diuicijs sup̄
omnes principes et reges terre
inenarrabiliter habuistis mag
nificẽtiã. et terra vniuersa ve
strũ vultum videre desiderabat.
ut vestre sapientie affluentiam
quam deus vobis fuerat elargi
tus videre possit. et p̄pter quã
diuersarum rerum noticiã qua
si de mundo vniuerso habuistis
Nõ vos et eandẽ precibz q̄bz pos
sũ deprecor humiliter ut vestra
sapiẽtia videat si predictã excep
tio s̄ iure admitti debeat vel ne
semper super ea vestram fieri in
terlocutoriam postulans. **U**nde
p̄renoiatus salomon iussit libz
iuris apportari et vidẽs vtriusq̄
ptis allegata et ea bñ digesta i

eadem instācia taliter fuit iter
locutus partib⁹ pñtib⁹. Nos
salomon rē Cum in causa q̄ v̄ta
tur inter belial p̄iātoꝝ iſerni
ex vna pte et moysen p̄iātoꝝ
ihesu ex alia pte pro pte ipſi⁹
moysi fuit talis exceptio pemp
vt supra p̄p̄ſita. Nos vero ha
bito p̄iātoꝝ consilio a dñs p̄iātoꝝ
p̄iātoꝝ p̄iātoꝝ p̄iātoꝝ p̄iātoꝝ
do p̄nūciamus supradictam ex
ceptionem admittēdam fore et
eam admittimus. Nec forma
p̄bae de libelli oblacione c ij et
iij. Et sic apud acta p̄scabā fu
it redactum. Ex quo v̄tēfians
belial dixit grauor non ḡuaris
ait salomon cōsule p̄iātoꝝ et si ḡ
uaris infloatoria reuocabo vt
de apel cū cessāte. Quibus a
salomone dictis filuit belial vn
de dictus Salomō dedit termi
num pemp dicto moysi vsq; ad
diem quantum aplis ad p̄nūci
dum articulandum et p̄bandū
nec non ad vltiora eā p̄ceden
dum vt supra hee dilaciones p̄
bantur per c in cais de testi a c
p̄iātoꝝ et li vi a vsus litiganci
um hoc obseruat quia ponere a
articulare sūt de gnē p̄baōnū
vt poss; nōra in c Cum io de fi
strumenti data sepe dicta dila
cione ipē moysi tamq̄ soliatas
infraſcriptos p̄hōnes et arti
culos in iudicio obtulit tenoris

subsequentis

Phōnes a articuli ob
lati sua die et infra ter
minum p moysen ihesu
p̄iātoꝝ p̄ probacione sue ex
ceptionis p̄p̄ſite contra a abū
sus peticio iem oblatam contra
dictū moysen p belial infernoꝝ
p̄iātoꝝ sup quibus iure p̄m̄ie
tēte p̄c̄it dictus moysi p̄dic
tum belial medio iuram̄to figil
latum interrogā et respōdere cō
pelli vt i suis p̄bacionibus per
eius belial cōfessionem valeat
reuelare vt in c i de cōfess li vi
et ff de iur iur cū qui. In p̄mis
ponit a p̄bare intendit dictus
moyses q̄ homo ex inobedencia
cecidit i mortem vt gen iij c et
psal cētēsiō vi. Sedē in tene
bris et i vmbra mortis vincti in
mendicitate et ferro q̄a exacer
bauerūt eloquiū domini et cōh
liū altissimi iratauerūt. Itē
ponit et p̄bae intēdit q̄ moys
illa duratura erat donec fili⁹ dei
veniet vt in psalmo c iij humi
liauerūt inconpedib⁹ pedes ei⁹
feruū p̄t̄huit aiā; eius donec
veniret v̄bū eius. Item psalmo
c vi Misit v̄bū suum a sanauit
eos a c̄ipuit eos de int̄cōib⁹ eo
rū. Item ponit vt sup. q̄ de⁹
est dominus terre et orbis terra
rū et inferni. ac habitaciū i eis
et in eisdem fecit q̄d q̄d voluit a

eiusdē inferni possessionem ha-
buit et habet ut in psalmo xxiiij
dn̄i est terra et plenitudo eius
et ps̄ clxvi. regnū tuū regnum
oīm seculorū. et i regū ij. dn̄s mor-
tificat et viuificat deducit ad in-
feros et reducit. et ps̄ clxvi. deus
noster pre oīb; dijs oīa q̄amq;
voluit fecit in celo et in terra in
marī et in oīb; abyssis. **I**te po-
nit et pbare intendit q̄ ipse ds̄
tāq̄ habens dominiū et possessi-
onē inferni ad preces helisei ai-
mā pueri filij vidue iā defūcti s̄
iam dicto inferno extraxit. et in
eo puerū predictū viuificando re-
suscitauit. ut iij regū xi. **I**te
animā latrūculi de iam dicto in-
ferno extraxit ut iij regū xiiij.
Ite ponit ut s̄ q̄ ds̄ ab eterno
genuit filiū suū ut ps̄ c. ix. ante
luciferū genui te. et ps̄ ij. dn̄s
dixit ad me fili⁹ me⁹ es tu ego
hodie genui te. et ysaie liij. an-
te me nō est formatus ds̄ et post
me non erat. ego sū dn̄s et non
est pret̄ me saluator. et ysaie vl-
timo. nūquid ego q̄ alios parē
facio ipse nō parā dicit dn̄s et
Ite ponit ut s̄ q̄ ds̄ oīa predcā
dedit filio suo prefato i heredita-
tē suā ut ps̄ ij. postula a me et
dabo tibi gentes hereditatē tuā
et ps̄ lxxi. et dn̄abit a mari usq;
ad mare et a flumīe usq; ad ter-
minos orb̄ terrarū. et ysaie xlvij.

dedi te in fedus populi ut susci-
tares trā et possideres heredita-
tes dissipatas ut dicēs hīs q̄
vincti sūt erite et hīs qui in te-
nebris reuelamini. **I**te ponit
ut s̄ q̄ dn̄s si filius p̄ redēpōe
sedenciū in tenebris et ut terre
et orb̄ terrarū et habitanciū in eis
plene cape possit et possessionem
scdm̄ omnia scripta p̄phetarū ex
virgine natus mortuus et sepul-
tus et a mortuis resurrexit sicut
pleni⁹ habet in euāgelio et hoc
notum est quasi vniūso mundo.
Ite ponit ut s̄ q̄ prefatus si fili-
us hīs dominiū inferni et pos-
sionē animā puellē aiām ado-
lescentis et aiām lazari de iam
dicto inferno viuēs in terras ex-
traxit et eos dē de morte ad vitā
resuscitauit sicut notoriū ē et eu-
angelū hoc plene testat. **I**te
ponit ut s̄ q̄ duo filij et eodē mō-
vniā et eandē rem possidere nō
p̄nt in solis ut de p̄ba licet et ff
de acquirē poss̄ l. possideri § ecō-
trario. **I**te ponit ut s̄ q̄ si ds̄
possidebat infernū quomodo sa-
than et demoniorū congregacio
poterant infernū possidere ni-
si ipsa demonia tunc nomine di-
domini sui eūdem possedissent
et iure cautum est q̄ is possidet
cuius nomine possidetur. ut de
restitutione spō cum venisset. et
de rescrip̄ si diligēt. et digesto

acq̄e poss l qdy meo et l gnaliē
Itē ponit vt s̄ q̄ sathan et
demōioꝝ cōgregacio claus̄ et fir-
matis portas inferni predictum
dei filiū vocantem et clamātem
aperte portas regi glorie i dicitū
infernū intrāre n̄ pmiserūt eū qz
sua hēditate possessiōe et iure
spoliando. **I**tem ponit vt sup̄
q̄ incōtanēti vim vi repellendo
p̄dcūs dei filius p̄dci inferni
portas sibi rebelles cōf regit po-
tēte et intravit et fecit de eo et
de aiabus ibi reptas vt de suis
hēditate et possessiōe vt de hōi-
ci. h̄gificasti de testi spo olim et
de sen ex dilcō li vi. **I**tem po-
nit vt sup̄ q̄ de p̄dcīs oīb̄ et
singulis est publica vox et fama
iter hōiēs et per hōiēs q̄ quia
ad hoc pōitur de fama quia ea
p̄bata cū vno teste i filib̄ p̄ba-
cōib̄ iduāt vt in c veniens de
testi cū filib̄. Quib̄ pōicōib̄
et ap̄ moysen i iudicio oblatis
et apud acta p̄ scabam redactis
et receptis saluo iure imp̄anen-
cie et non admittēdorum vt de
elec cōstitutus in glo fi in cle pe-
cist deūs moyses citari p̄tem et
testes tam ad r̄ndendū eisde q̄
ad vidēdū testiū iurāta. **D**e in
c. In nomie dñi. de testi cū simi-
lib̄. Quam citacōez mandauit
incōtanēti salomō fiendā cuius
forma talis est.

Salomō rex iclm̄ iudeꝝ
a diuina sede datus i
causa v̄ctē it̄er belial
p̄uātōez infernalem
et vna pte et moysen p̄uātōre
ihesu ex alia Azaheli velocissio
curson salute. mandatum diui-
nū seu litteras diuinas nos reci-
pisse noueris huius tenoris et
contanencie. Alpha et o q̄ verū
quia certis et pemp̄ t̄minis corā
nobis in iudicō p̄ moysen ihesu
p̄uātōrez exceptōib̄ p̄pōitis
cōtra libellū et in eo petita p̄ be-
lial p̄uātōre infernoꝝ super
quibus probandum necessario
habet testes p̄ducere. Quare ē
p̄ncium auctoritate cōmittim⁹
atq; mandam⁹ vt ifrascriptos
testes citare debeat pemp̄ vt p̄
ma die post citacōnem tuam co-
tam nobis in domo habitacōnis
nr̄e p̄sonaliē debeat cōpere sub
pena excoicacionis iuraturi et p̄-
hibitura testimonium veritatis
super h̄is de quibus per nos et
nr̄as curas fuerint interrogati.
Item etiam pemp̄ citare cures
predictū belial q̄ sub eadē penā
corā nobis eodem t̄rmino com-
pareat eorundē testiū iuramen-
ta visurus atq; r̄sūsus pōicō-
nibus et articulis p̄ predictum
moysen pro eius iurē p̄bacione
in iudicō oblatis cites et refemas
q̄ datum die ij aprilis. Et hec

forma pbatue de testi in nomie
dñi. et de testi cog c i et ij. quoz
nomina sunt hec videlicet abra
hā ysaac iacob dauid iohannes
baptista aristoteles virgilius ⁊

Quibz quidē **S**ypocritas ⁊
testibz citatis atq; iudi
ci et apud acta relatis ⁊
ne non iudice p tabunali sedē
te preconie vocatis ⁊ psonaliter
comparentibus belial vna cum
eis aparens et interrogatus su
per positioibz predictis respō
dere recusabat. sed iussus a iudi
ce timens ne p confessio habere
tur ut de cōfess c ij li vi. cōfessus
fuit positioēs exceptis quibus
dam. pmo q; sathan et eius con
gregacio dyabolica fuerint rei
possessores ⁊ non deus. scdo q;
dei filius nondū venerit nec est
natus nec mortu⁹. tertio q; dic
tus ihesus nō vim vi repellendo
sed spoliando infernum intrauit
Quibz responsioibz hitis iudex
in forma iuris a predictis testibz
singillatī incepit recipere iuramē
ta sacrosctis euangelijs corporalit̄
tactis sup iam dictis positioibz
⁊ articulis dicere veritatem pro
vtraq; parte et nullā inferendo
falsitatem ēmotis odio precio ti
more ⁊ amore vel commodo tēpo
rali ut iij q ix hoc tamur. et ij q
iij nulla. et i c fraternitatis de
testi. **E**t nota q; si iuramentum

fit a teste prestitū s dicenda ve
ritate sup positioibz et articu
lis ⁊ vltra ipsos aliquid dixerit
eius dictum qd vltra dixit non
valet quia deposuit non iuratus
et ideo dictum quod vltra dixit
non valet. **S**cis ergo cautus q;
semp testem facias iurare s veri
tate dicenda sup positioibz et
totali causa **F**acit ad hoc c de te
stibus cum similibus.

Quibz sic pactis vidēs be
lial q; testes ad iuramē
ta admittebantur sine
mora se opposuit dicēs. **D**ñe iu
dex debent ne isti i testes recipi
Rndens moyses ait. quare non.
Ait belial. **R**onne causa ipsoꝝ a
giē. **I**psi sūt de spolijs et nemo
debet esse testis in causa sua. ut
iij q iij itē nullus. **A**it moyses.
Salua semp reuerēcia q̄a excep
tiones nō debent nūc ppom de
iure oīa testes sed debent reser
uari tpe disputatiois q̄a nō ex
pedit nūc testes tali mō re pba
re donec ostet an oīa te deposu
erūt ⁊ tūc pnt re pbari tā in pso
nis q̄ dñs ptestacōe premissa
ut in c pñciū de testi. ⁊ c ex pte
et de excep deiq; et s symo licz
nisi i casibz ut cū opponit q; tes
tis ē odiosus ex cā criminali. et
tunc statim hoc debet probari.
ut **C** de testibus. **A**uc si dicatur.
Itē si obiciat testi q; sit secus

et si dicat se liberū nō debet ad
mitti nisi ostensa cartha manu
missioni § e ti autem. Si dicat
testis ad hoc qd dicit qd causa sit
ppa istorū testiū cū ipsi sint de
spolijs non bene dicit quia si tu
agis contra ihesum et non contra
istos et tuum rescriptum nō po
test extendi ad alias personas
preter quam ad expressas i eo
ut i c. **I** et de offi delega cū fili
bus Tu scias bene qd p alios nō
ita bene scias p istos s iure meo
possem pbare que i inferno fu
erunt quia ea que domi sunt si
nō pnt per alios pbare p illos
s domo pbantur scias ea que si
unt in tablō iij ut i c. iij s pba
et de testi veniens infi et c. de re
pendijs l confessiō § plagas et
§ de qmōibz l interrogati. **A**it be
liā. tu non adūtas ad illud qm
illi testes ptim sunt de familia
ipsius ihesu qui oīno recipi non
debēt ut ff de testi l penul et ad
huc ipsius ihesu domestici § e ti
l ij et iij q v c i et iij. **A**it moyses si
sūt famiāres nō tñ habitātes
in domo ppria ihesu nec potest
eis ihesus ipē nisi quātum a iu
re permitteat impare ut iij q v
in summa et iij c in lās de testi
qā semper eos a pellavit aicos
et non seruos. **A**it belial nonne
ihesus est dominus. **R**ūdit moy
ses et ait si ipi testes sunt eius

seruētes ergo admitti nō pnt
ut § si quacumq; potestate fu
it l vna. **A**it moyses verū ē sed
ipē ihesus extraneus est a quoli
bet ipōrū licet quilibet ipōr ip
sius filius seruus vel amicus sit
Quia se cū dum leges filius dicitur
in pātē pris q usq; sit emā
apat? eo emācapato dicitur e
neus sicut quilibz alius et tamē
ē eius filius ita ihesus pater et
spiritus sctus emācipauit eos
dum dedit eis liberū arbitrium
faciendi qdqd libet siue bonū
siue malum ut de pei di ij libe
Ite modica familiāitas nō nocet
v ff de v sig l late § Amic de app
Et ihnuatis ut lite nō cō. **A**ccē
dens ij nonne vides qd frater p
fratre testat ut de presūp lās
cū filio. **A**it iudex finite alteri
cau reseruetur tpe disputaciōis
pducatis testes deponēt os sup
hoc et cū pducti fuisset ad iurā
dū ilico belial fuit ptestatus cō
tra psouas et dca et dicēda p eos
ut in c pñcū de testi et ptesta
ciōe facta icōtinēti belial pauit
se ad interrogatoria dāda q iudi
ci obtulit eū qz rogās ut scdm
ea dōs testes diligent exaiare
placēt quorum forma talis est
In primis si dixit testes ve
rū esse qd **I**hesus natus sit i mū
do mortu? et sepultus atq; qd re
surrexit a mortuis. quāt ab eo

quomodo scit et si ibi p̄ns fuerit et
ad quid ipse ibi erat et si vidit.
Item quo anno mense et die id fuit.
Item in quo loco natus fuit in q̄
mortuus et in quo resurrexit qua
domo qua parte domus vel quo
loco vel qua parte loci et qui ibi
erant presentes. **S** **I**tem si cognos
cit illū ih̄m et cuius etatis ē vel
stature seu coloris et ut in c pre
sentiū de testi li vi. **S** **I**tem q̄ ipse
fit filius dei quomodo scit ut s̄.
Item si dixerit verum esse q̄ vim
vi repellendo dictus ih̄c infernū
spoliando intraverit queratur ab
eo quomodo scit ut supra.

Ombus secreta et sigillatim
examiniatis iux̄ interrogato
ria mox̄e daniel ut in c venerabi
lis de testi. et **C** de testi l nullū.
cū similibz. plene fuerūt p̄tata
per ipsos ea que belial in articu
lis negavit lateqz deponētes de
natiuitate et vita et morte et re
surrectione ihesu xpi. et q̄ ipse
ih̄c est verus di filius de sciēcia
deponētes q̄ ipsi abrahā ysaac
et iacob in celesti comitiua iter
fuerūt qm̄ deus in tonuit sup̄ die
tū ih̄m tā in lauacro q̄ in trans
figuracione in monte dicēs. hic
est filius meus dilectus ipsū au
dite. **I**dem iohes baptista depo
suit qm̄ de m̄ ih̄m in iordane bap
tizauit. **S** **A**lij v̄o testes qui in
inferno fuerūt dixerūt q̄ d̄s in

tāto tonitruo dictā vocē emisit
q̄ ipsi et oēs alij ibi existentes
supradcā plata audierūt. et quō
demonia p̄mo p̄dco ih̄u violē
ciā intulerūt nō p̄mittencia eū
ingredi in infernū. et quō iste ih̄c
vi vi repellendo reintulit eis et
de scia tpe et loco pleissime de
ponētes ut in c cū de testi et.

Testibz ut exceptis et ex
aminiatis istabat moyses
ut eoz dca publicarent.
et q̄a publicari non poterūt nisi
adūsa p̄te citata. ut de sen et re
iudi cū i et a. qua citata et in ter
mīo vi. vi die aplis p̄tibz cōpa
rētibz hincinde facta renūciōne
in testibz p̄ducendis. p̄dictoz
testiū dicta fuerūt publicata et co
pia hincinde decreta. et sic ap̄
acta redacta. assignato termino
vsqz ad diē viij eiusdē mēsis ad
ēcipiendū copiā totius p̄cessus
et sup̄ eodē corā iudice disputā
p̄t a iud̄e requir̄ ut de p̄ba qm̄
cōtra cū similibz. **D**e q̄bz belial
male dētus cum copia p̄cessus
ad infernū descendit sup̄ iā dicto
p̄cessu demonioz et marie iuris
p̄itoz q̄rendo filiū. **E**t cū hilari
vultu a toto inferno fuisset excep
tus et recitatus suis p̄bitat̄ et
sagacitate quas in iam dicto p̄
cessu fuerat exptus tamē inter
iam dicta demonia fuit obtentū
p̄ meliori q̄ postq̄ de iure non

poterit possessionem recipere
dominium mundi et inferni quod
agatur suspensio possessionis iudi-
cio de eorundem proprietate ante
quam in possessione agat conclu-
datur ut de causa possessionis et petita pas-
toralis et sic iniunctum fuit belial
ut ageret qui accedens ad iudi-
cem eo die quo debeat de processu
disputare et neglecta disputatio-
ne peccat se admitti a iudice be-
nigne ad causam petitis suspensio
iudicio possessionis et sic apud
acta pro eius parte scribi fecit
Quibus a moyses auditis taliter
fuit ipse locutus. Do mine iudex
adversarius quia ipse nequam intē-
dit intēcare ut causa plus quā de-
bet uel a iure promittatur progre-
tur vos scitis bene quod causis ē
evitandus ut in c. Auditor de reser-
vatis in cle. **Tamen** ego peto pro-
cedi in lite cepta ut iminet ut
Et quomodo et quā autem quod semel
Ait belial nonne possum ex be-
neficio iure intentare petitorum
suspensio possessionis et nondum
in eo conclusio ut de causa possessionis et
petita pastoralis et de testi figurati-
cauerunt. **Ait moyses** Quid loquar
totum contrarium dicunt ipsa
iura videlicet quod de petitorio pos-
sit transire ad possessionem et non
econtra. **Ait belial** vide glossam pri-
mam que hoc notat. **Ait moyses** quod
modo potest hoc esse quia si hoc

esset veritas tunc petas preui-
dicaret possessionis si quod hoc non
sit verum est evidens argumentum
de ore cogitatum dilectus et c. vlti-
mo. **Ait belial** que dicis locum ha-
bent si a diuinis partibus intēta-
rentur sed quando intētantur ab
eadem non sic et sic loquuntur
iura. **Item** mea conuencio est ex-
pressa tua exceptio est tacita subla-
to expresso quō remanebit taci-
tum certe non remanet ut **Et** si
reus per accusatum mortuus fu-
it vltima et quod non de cle. cō. quod agere. **Ergo**
non potest peti procedi in causa
De michi **De** moyses
si iudex delegatus se-
traherit super pos-
sessorio nonne cog-
noscere poterat de proprietate nec
diceret finctus officio suo et hoc
propter connexitatem causarum ut
de sequestre c. in quanto magis si
sententia non fuerit et ponatur sine
preiudicio quod obtinueris in pos-
sessorio si postea obtineam de
proprietate nonne cum ipsa propri-
etate recuperabo possessionem et
adiudicatum certe sic quia pos-
sessorium sequitur proprietatem ut ff. de
possessione l. bona fides ff. Si pignora
accipiuntur l. si rem pvi q. iii. **Et** p-
mo et in c. cum dilectus de pos-
sessorio. **Ergo** valde et de iure debet ad-
mitti. **Ait moyses** peto iterum lo-
quar vnde saloem taliter extitit iterum loquitur?

q̄ p̄mo renūciato in totū posses
sorio iudicio p̄ belial intētato ip
se ad agendū de p̄petate admit
tetetur. alle ad hoc glo io an c
vnci de cā poss et p̄pet in cle v̄
spol. **U**nde renūciatōne p̄ belial
facta sub eadē iudicij instantia
iudex vtrāq; partē apud acta p̄
empt citauit ad dandū et recipi
endū libellum de iure ad diē ix
hora iudicij et ad vltiora cause
p̄ced q̄ ut s̄ dictū est. **A**it moy
ses. oportet acquiescere h̄ male
otentor. **A**it belial. **Q**uare male
otentaris. **F**orte de testibz et q̄d
valent eoz dicta. **N**ūquid abra
hā est publicus dabinarius nō
ne dictū est sibi eice ancillam et
filii eius. gen̄ p̄xi. cuius ratione
dictū suū non valet. ut in q̄ iij
consangu. **Q**uid valet testimo
niū ysaac mēdacissimi p̄iura. q̄
cū interrogatus fuisset si rebe
ca esset v̄por sua dixit q̄ non ut
gen̄ p̄xi. ratione cui⁹ dictū ei⁹
non valet ut p̄xi q̄ v̄ puuli. et
de testi testimoniu. **I**te iacob nō
ne fuit fraudulentus iuasor fur
et latro. qui suis fraudulencijs
recepta benedictione ingressus
est hereditatē esau fratris sui p̄
mogeniti ut gen̄ p̄vij. cui⁹ tes
timoniū eciā nichil valet. ut ff
de furtis l non potest. **I**te quid
valet testimoniu dauid homici
de et adultera ut ij regū xi. **C**erte

nichil ut de testi ex pte a cum fi
milibz. **U**bi est virgilius qui de
ceptus specie mulieris in cista
ad turam suspensus spectaculū
fuit omni trāseunt. **E**t vbi p̄po
cras qui inuidia ductus interfe
cit nepotē suum. **E**t aristoteles
qui fraudulēter arripuit arma
rum salomonis tēpore alexan
dra et eius sapientiam et philo
sophiā fraudulēter sibi approp̄
auit. **D**e iohē baptista nichil
dico qui omī v̄itate est plenus
tamē dictū suū in mei p̄iudici
um modicū valet. q̄a dictū vni
us dictū nullius ut de testi licet
i et ij. **D**e quo ergo lamentaris
o moyses. **A**it moyses. **S**i fuis
sēt dicta testiū debite disputata
bene probatē tibi q̄ valerent.
Ait belial. **H**ec p̄bantur per sa
ctam scripturā et que per saciam
scripturam p̄banē. est euidentis
argumentum in iure. ut v q̄ vlt
epiphanium. et de ma et ole is
qz. **A**it moyses. **I**ntendas ad li
bellum. **A**dueniētē termino cita
tionis predicte et partibz vtrā
qz in iudicio comparentibus af
tutus belial tres sub eadem for
ma obtulit libellos huius teno
ris et continentie.

Quā vobis illustissimo
dño et p̄p̄mit belial p̄
cūno noie et p̄ pte tota⁹
infernalis agregacioni etra ihm

vel alia p[ro]nam pro eo l[ite]me i
teru[er]ietem. **Q**u[od] cum dicta vni
uersitas infernalis tenuit posse
deat et habuerit infernum et ter
ram vniuersam mare et omnia q[ue]
in eis sunt et maxime ho[m]ines i
dicta terra degentes ad plenam
et totalem iurisdictionem p[ro]petra
tem et dominiū ipsius et t[em]p[or]e t[em]p[or]e
cuius cōtrarij memoria ho
minū non existit ex largicione
et tradicione et epudiacōne fac
tis in sathanam et eius vniuersi
tatem infernalē p[ro] altissimū in
fernū d[omi]ni p[ro]pter peccatū et i
obedienciam p[ri]mi hominis ade
plenissime p[ro]tine que oia sepe
dicta dictus ihesus temeritate
quadam potius quam iurē auc
toritate sibi a p[ro]pauit ymmo po
tius vsurpauit et dictos satha
nam et vniuersitatem infernalē
inde amouendo in graue p[ro]iudi
cium et iacturā eorundē. **Q**uā
p[ro]uatoe sup[er]dictus et p[ro]uato
tio nomine quo supra petit oia
predicta ad p[ro]petratem et domini
um iam dicte vniuersitatis p[ro] vs
et dictam curiam sentencialiter
adiudicat et predictum ihesum
sentencialiter exinde amoueri p[ro]
testans de expens[is] dampnis et in
teresse. **E**t hec forma p[ro]batue
per e[um] int[er] dilcōs de fi instr[um] et p[er]
c. **Abbate** sane de sen et re iudi li
vi. **Q**uo libello perlecto inde si

mi[er]em debet moysi libellum nec
non t[er]minum ad diem decimam
mensis eiusdem ad respondendū
et litem contestandum et ad vl
teriora cause p[ro]cedendum et cetera
Termino supra dicto adueniē
te coram iudice partibus amba
bus p[ro]ntibus moysi istā belial
lite[m] contest[ur] sepe dicto libello. **A**n
dit dicens nego narrata p[ro] vt
narrantur et petita p[ro] ut petun
tur. fieri nō debere hec contesta
cio disiuctiue sit aliqui q[ui]a i libel
lo petuntur et narrantur vera et
falsa mixtim. **I**ta q[ui] p[ro] illam dis
iuctiuam saluatur vt d[icitur] testi spo
cum ad sedē facta lita[m] contesta
cione et ea apud acta scripta et
redacta. **J**udex in cōtinēti fecit
ap[ro]ntibus iuramentum calūpnie
prestari sub forma notata in c
i de iuramēto calūpnie sub hijs
verbis comprehēsa. **I**llud iure
tur q[ui]d[am] lis sibi iusta videtur et
si queratur verum nō inficiatur
nil promittetur nec falsa p[ro]ba
cio datur vt lis tardetur dilacō
nulla petetur. **E**t nota q[ui]d[am] cum
semel est iuratum de calumpnia
Amplius in eadem causa non iu
ratur vt **C**etera autē hodie sed d[icitur]
malicia sic cū p[ro]p[ri]a fuerit aliq[ui]d
exceptio et dilacio petatur vt d[icitur]
except[ur] pastoālis et de test[ur] vltra
t[er]ciam et de iuramento calump[ur] c
penul li vi in fine. **I**tem nota q[ui]d[am]
tale iuramētū calūpnie i p[ro]cipali

causa prestitū seruat partem in
dempnem i condempnacione ex
pensarū. quia ibi est ignorātia
facti. s; non in causa appellatiois
quia ibi est ignorantia iuris. no
tat hoc in c circa si de do et otu.
et in illa nōtue ignorantia de re
gulis iuris libro sexto. Et nota
q; iudicis vniūsitatis hoc iuā
mētum prestat in animam pro
priam et parator alterius spe
cialis in suam et domini sui ani
mā ut notat glosa in c in ptra
tand de iuramento calumpnie et
e t c penultimo li vi in glo. Pe
na vero recusantis est ut actor
cadat ab instituta causa reus ve
ro habeatur pro confesso e t c si
Quib; quidem partibus belial pe
cijt dilacionē pro testibus et a
lijs iuribus et defensionibus su
is pducendis. Unde iudex dedit
eidē et alteri parti terminū triū
dierū. qui terminus cadit i riiij
diē apulis ad ipsas defensionē
et alia iura pducenda. ppter qd
nō q; dilatio dari debet iudice
sedē p tribunali et vtiq; pte
pūte et causa cognita de plano
vel semiplano ut in q in § spaci
p a iudice. Et data dilatioē of
ficiū iudicis cōquiescit donec tē
pus dilacōis effluerit. ut C de
dilacionē hie ps. et de app c sig
nificauit. Et nō q; hodie in dila
tōib; p testib; pducend iudex

confiderata distantia locoꝝ et tē
porꝝ qualitate induas pcedit.
ut de app cū sit romana. qd de
iure ciuili est seius. ut in q in §
spaciū. et C de dilacōe l i. Qua di
lacione p belial recepta testium
pducendꝝ et iurū alioꝝ inōta
nēti sollicitus de suo iure posicio
nes et articulos pūlit in iudi
cio i forma q sequit if mscripta

Positiones et articulos
p parte belial ut s in a
lio pambulo. ponit et
pbaꝝ intendit belial parator et
paratorio noie quo sup q; deus
homines masculū extra paradisu
et feminā in paradiso creauit. ut
gen i et ij c. Itē ponit q; ds
dictū hominē tulit et posuit in
paradisu voluptatis ut oparet et
custodiret illud. gen i c. Itē
ponit ut s q; ds eis precepit ne
de ligno sciētie boni et mali com
ederet adiciēs quia in quacūq;
hora comederet morte moreret.
Genesis e c. Itē ponit et pba
re intendit q; ad suggestionem
serpentis callidioris cūctis ani
mantibus que deus creauit de
predicto ligno comedit cōtra di
preceptum. gen in c. Itē po
nit q; ds ppter predām iobedi
entiā eiecit dictū hoimē de pa
diso voluptatis in maledictionē
ut operaretur terram de qua sup
tus fuerat. ut Genesis eos capit

Item ponit vt supra q post
predictam inobedienciam male
dictionem et eiectionem deus
eum hominem tradidit i ma
nu sathane et diabolice congre
gacionis possidendum vt isaie
xl iij **Pater** tuus peccauit vt i
pretes tui preuacati sunt i me
et con amiaui principes sanctos
et dedi ad intericonem iacob et is
rahel in blasphemiam. **Item** po
nit vt supra q deus post tradi
cionem predicta dictu hominem
repudiavit et vendidit eum pre
dictis sathane et infernali con
gregacioni vt isaie l c hec dicit
domin⁹ deus quis e hic liber re
pubij matris vre quo dimisi ea
aut qs est creditor me⁹ cui ven
didi vs **Ecce** enim imiquitati
bus vris venditi estis et in sce
leribus vris dimisi matre vras
Item ponit vt supra q dictus
sathan et etiam infernalis con
gregacio vtriusq repudiati ho
nis corporalem habuerunt pos
sessionem vt psalmo xlvij **Si**
aut oues in inferno positi sunt
et mors depastet illos **Item** po
nit vt sup q hoibus crescentibus
in terra sathan et infernalis co
gregacio iam dictis valde dila
tauerunt imperium suum super
eos et vniuersam terram que in ea
dem dampnacione erat cum pa
tris parentibus eorum vt Abaac

13
iij c **Egrediat**ur dyabolus ante
pedes eius stetit et mensus est
terram asperit et dissoluit gen
tes et contra sunt montes seculi
Item ponit vt supra q dictus
sathan fuit et e princeps totius
inferni vt ezechielis xxviii cap
Item ponit vt supra q dictus
sathan fuit et est rex egipti vt
ezechiel xxix c **Item** ponit vt
supra q dictus sathan fuit et e
rex tyri vt ezechielis xxviii cap
Item ponit vt supra q fuit et
est dominus ciuitatis illius ppe
mare posite cui nullus negauit
tabutum vt ezechielis xxvii c
Item ponit ut supra q fuit et
est dur isrl vt ezechielis xvi c
Item ponit ut supra q ipse ac
etiam vniuersitas infernalis sup
omnes gentes et naciones pta
tem et iurisdictionem exuerunt
et dominu habuerunt ut ezechi
elis xxxij c **Item** ponit vt sup
q bona fide et iusto tytulo pre
dict⁹ sathan et infernalis congre
gacio possiderunt et prescripse
runt spacio quatuor milium a
noru et vltra vt **Ecclesiast** xl c
Iugum graue super filios ada
a die exit⁹ s ventre matris eo
rum **Item** ponit ut supra q d
de predictis e publica vox et fa
ma inter homines et per homi
nes atq p vero reputabantur
Item ponit ut sup q deus no

irritat ea que s suo ore pcedunt
ut in psalmo lxxxvii .

Et nota q positionib; de
bet pars adusa medio iura
mento de veritate dicenda respō
dere. que si iussa a iudice recusa
uerit habetur p confessā. ut de
confess c ij li vi. et debet respon
dere eisdem p verba credo vel nō
credo. nec est dandum tempus
ad deliberandū quia ex presumpci
onib; informat suam credulita
tē ut notatur in c quosdā de pre
sumptionib; et hoc fit ut pars
agens releuetur ab onere pban
di. ut ff de iureiurando l cū qui .
et in c i de confess li vi .

Quibus quidem artiaul
et positionibus ut supra
in iudicio presentatis et
exceptis taluo iure impertinenti
um et nō admittendoy ut nō ē
in c ostituc de elec in cle in glo
penult. pecht belial testes et p
tē citari put sup in alia forma
continet. § Quib; quidē testi
bus qui longissimis ānis in in
ferno deguerūt necnō et moysē
citatis et relatis atq; ptib; opa
rentibus coram iudice prout su
pra in alia forma continetur pe
cht belial procurator ifernalis
moysen procuratorem ihesu per
iudicem singillatū sup positio
nib; et artiaulis premissis s ve
ritate dicenda medio iuramento

interrogari et singillatū ad que
libet respōdere. Iustusq; a iudi
ce p ordinem omnes posiciones
predias fuit cōfessus hac tamen
excepta q nō ad suggestionem
serpentis homo peccauerit sed
magis ad dyaboli suggestionē.
qui inuidia plenus p serpentem
homine innocente fecit peccare
Audi sapientē sapientie tercio.
Deus creauit hominem iertex
minabile. ad imaginē sue simili
tudinis fecit illū. Inuidia autē
dyaboli mors introiuit i orbem
terraz. **B**elial vero hilans fāis
ppter sepedictam cōfessionē ad
ppriū dictū non aduertens a
it iudici **D**ne iudex confessio p
curatoris nocet dno. ut lxx non
contest accedēs. et c cū oli de cā
poss et ppet. et ppterea amodo
testib; non egeo. qm ex ore ei
audiuistis. et iure cautū est q in
cōfessione nulle sunt partes iudi
cis nisi in condemnando. ut de
trāfac preterea. et de cōfess c ij.
et ff ad laquili l puidē § fi. **N**ō
deprecor dominationem vestram
ut dictum moysen ad audiendā
sententiam placeat mandare ci
tari. qā ius dicit. nos in quēq;
sententiā ferre non possum; ni
si in conuictū aut sponte cōfessū
ut ij q i nos. **A**it moyses beliali
Tu belial es male moxigeratus
et puerfus. adhuc non exposui

Judici factum meum et infugis michi in ore verbum Audi me pacietur si placet. **Ait** belial volens trufate de moyse loqueris dñe quia audit seruo tuus dicit moy ses obiciendo contra tuas posicio nes et articulos tuos dico quod dic tus sathan et diabolica congrega cio fuit princeps et rex prout in po sicionibus et articulis tuis con tinetur sed nunc non est impa tor nec princeps nec rex quia ius te eius dmeritis id est malis me ritus sentencialiter per omnipo tentem deum fuit puatus et ihe sus dominus meus eiusdem dei filius s predictis regnis p eun dem omnipotentem letime filit in uestitus fuit per publicas iudi ciales sententiam clare aparet **Ait** belial ubi est ista sententia proba eam **Ait** moy ses peto p iudicem ad hanc exceptionem pemp me admitta **Quam** salo mon admittit et sic apud acta se bi fecit **Ait** moy ses in continentia et in eadem instacia iudici por tauit librum ysaie c xlvij et ean dem exceptionem cepit legere in hijs verbis et forma

Redemptor deus exci tuum nome illius sanc tus isrl vltom capia et non resistet michi homo denuda turpitudinem tu am discoopi humerum tuum reuela

cruta tranh flua sede tace et in tra in tenebras filia caldeorum et infernorum quia non vocaberis vltra domina regnorum quia ira tus sum super populum meum et cotaminavi hereditatem meam et dedi eos in manu tua et non posuisti eis misericordias sup semen aggravasti iugum tuum valde et dixisti in sempiternum ego domina non posuisti hoc su per cor tuum neque recordata es nouissimi tui et nunc audi hec dilatata alias dilata et habitas confidenter que dicis in corde tuo ego sum et non est preter me amplius non sedelo vidua et ignoralo sterilitatem venient h tibi duo subito in die vna steri litas et viduitas vniusa venent super te ppter multitudinem ma leficiorum tuorum et ppter duci ciam incantatorum tuorum vehementer et fiduciam habuisti in malicia tua et dixisti non est qui videat me sapientia tua et scientia tua hee deceperunt te et dixisti in corde tuo Ego sum et preter me non est vltra veniet super te ma lum et nescies ortum eius et irruet sup te calamitas quoniam non poteris erpiare **Veniet** su per te miseria repente quam nescies sta cum incantatoribus tuis et cum multitudine maleficiorum tuorum stent et salutent te angues

celi qui contemplant sidera celi et
supputant menses ut ex eis annu-
cient ventura tibi **E**cce facti sunt
sic stipula. ignis combussit illos.
non liberabunt animam suam de ma-
nu flammae. non sunt pruna quibus
calescant neque focus ut sedeant
ad eum. sic facta sunt tibi in quibus
cumque laboraueras. negotiatores
tui ab adolescentia sua unusquisque
in via sua errauerunt non est
qui saluet te. et dixi castro meo
civis cuius apprehendi dexteram ut
subiciam ante faciem eius gen-
tes et dorsa regum. auertam et api-
am ante eum ianuas et porte non
claudent. et dixi. **I**n tempore pla-
cito exaudiui te et in die salutis
auxiliatus sum tui et seruaui te
et dedi te in fedus populi ut sus-
citeres terram et possideres here-
ditates dissipatas ut dices hijs
qui vincti sunt exite et hijs qui in
tenebris sunt reuelamini. **D**iuo e-
go dicit dominus quia omnibus hijs velut
cenameto vestieris et circumdabis
tibi eos quasi sponsa quia deserta tu-
a et solitudines tue et terra ruine
tue nunc angusta erit prehabita-
toribus et longe vagabuntur qui
absorbabant te. **P**salmus clix. **Q**ua
sententia ante salomonem lecta pe-
cavit moyses eam apud acta redigi
et inscribi. **A**it belial. **D**omine
iudex nichil scio de hac sententia
et non credo ipsam recte latam

quia nunquam ad eam audiendam
sathan vel infernalis congrega-
tio fuerunt citati neque vocati. **A**it
moyses. **R**atione presumitur de
hijs que a iudice sunt facta vel
acta. ut de elec bone. de renunci-
in presentia. et in e post cessionem
de proba. et in q vi hoc etiam. **A**it
belial. **V**erum est quod creditur sen-
tentia iudicis ubi constat de pro-
cessu cause. sed ubi reuocatur in
dubium de processu iudicis non
est presumendum de iusto ordine
nisi probetur per acta. **N**am victores
non aliter potuerunt sententias nisi
eas ostenderunt recte latas. **A**uc de
hijs qui ingreditur ad appellum § illud
collatione viij. et maxime cum al-
tera pars presens non fuerit vel
pauator. quia si fuisset presens
et non appellasset tunc veritatem
diceret ut notat innocencius in
c qm de proba. **S**peculator in c d
istru edict § testat in v in summa
non in c i de p i cle. **E**t si velles di-
cere quod acta sunt probata proba per
ditionem vel processum per tes-
tes. ut de privilegijs cum olim
de testi albertus. de re iudicata
fiat. **C**odice de testi lege publi-
cati. **A**it moyses. **Q**uid dicis tu
miserime. **N**onne vides quod lit-
teris episcopi creditur etiam si
non probetur de processu. ut de
probationibus post cessionem
et undecima questione in **T**ues

15
Ait moyses belial distingwe te
pora et concordabis scripturas ut
si q i si peccauerit si quer de ex iu
dicialibus et tunc eius scripturę
credie sine alio ammiulo. **Si**
de iudicialibus et tunc non cre
ditur si habeat testium subscryp
tionem vel q constiterit leimis
doamētis ut in predicto c qm
de proba et de testi cum a nobis
vnde ait salomon iuste petit be
lial doce tu moyse et iustifica sen
tenciam tuam exactis qa alias
te non admittemus ad dictam
sentenciam **Ait moyses** libenter
domine **Et ait moyses** ad belial
O belial dic michi nequissime
Ait belial **O moyses** esto sapiens
dic quidqd vis et coram iudice
no loquat de me vitupose quia
patienter audiam. **Ait moyses**
none deus vidit manifeste tota
hominu maliciam que erat in t
ra et auctam cogitationem cor
dis eoru intetam esse ad malu
omni tēpore post peccatu hois
et ante diluuium **Ait enim** pei
tet me fecisse homine delebo in
quit hominem quem creavi a fa
cie terre et omnes hoines in di
luvio aquaz deleuit ut gen vi et
vij c **Item** post diluuium quid
dixit deus. **Clamor sodomoru**
et gomorreocu multiplicatus est
et peccatu eorum aggrauatum e
nimis descendam et videlo si pec

atum eorum consumatum sit et
none deus pluit ex hoc inibi ig
nem et sulphur et subuertit has
ciuitates ut gen xvij et per de
acai c qualiter et qm et ij q i de
Item vltra hoc quot adultera
quot homicidia quot ciuitates
desolate quot prodicōnes quot
grauia mala in mundo sūt neq
sime ppetrata alias patrata cor
concipere mens premeditata et
lingwa dicere no sufficēt sicut
clarus in canone biblie patet
nūquid mūdus exorbatus fuit
ab aquis et ciuitates sic exuste
fuerunt s regno iferni ac satha
ne quem tu dicis sathanam et
iferni impatorem et pncipem
mundi sicut in posicōibus tuis
in actis sup positis plenius con
tinetur none infernus et sathā
tenetur de peccato postq mun
dus sub eoru regimine errauit
quō potest excusacio tua valere
quin sunt eorum suggestio pa
trata ac quauis de regulis iu
ris nunquid dicere posses mun
de sunt eoru manus a sangwie
hoc ut lxxvij di ephes post q
sub eorum regimine erant. **Itē**
dic michi **O belial** an si rex vel
pnceps fuerit dissipator vel ne
gliēs regni sui regimis si ppter
hoc possit et debeat regno pua
ri. **Si** dicens q no mēdaciū di
cis ut de elec q sicut i h xij q ij

Vincemus et lxxi di v de hoc
Itē ultra hoc nōne sathan et i
fernus pmiserunt se pro deo co
li in mundo quasi vnūso. Non
ne ppter hoc grauitē deliqūt
in deum et dominū suū qui p̄
cepit se solū in mundo adorari
ut exodi xx et deuteronomij iij
propter quod sathan et infern⁹
potuerūt regno mundi p̄uati
ut de re iudi ad apostolice et p̄
q vi alius et de voto licet. Dic
michi o pphane nonne illa fue
runt manifesta deo ut iudici ac
eciam et alijs cum ipse deus de
scendat ad videndū clamorem
sodomorū et gomorreorū si ope
compleuerant ut genesis xxviii
et xxix. atq; vidit auctam ho
minum naturam p̄nam esse ad
malum ut genesis vi. Itē nōne
ppter culturā principis inferna
lis ipse deus infinitos reges oc
cidit et gentes multas p̄ussit
seon regē amorreorū et og regē
basan et omnia regna chanaan
ppter culturā sathane et infer
ni et ydolorū eius. ut iosue xij et
psalmo c lvi. Possunt ne hec i
giuersatione celari cū ipsorū tes
tes sint celū et tra et populus
vniuersus. ut de purgacano cū
dilectus. Nunquid in hjs opor
tuit accusatorē habuisse. Certe
nō ut ij q i manifesta et in eui
dencia de accu. ac ecia in hjs ce

dinem iudiciariū obfuarē. Certe
te non ut de iureiurando ad nos
tā iij. Et non credas o belial q
iustus deus sathane et inferno
fecerit iniusticiā quomā via iu
tas egit cōtra ipsū. Audi ieremi
am l c. Ecce ego mitto ab te o
suplex dicit dñs exercitū. quia
veniet dies tuus tēpus visitaci
onis tue et cadet supbus et corru
et et non erit qui suscitet eum.
Et q̄a talia mandata non egēt
de iure testium depositionib; de
clarari cū talia p̄bationē vel or
dinem iudiciariū non requirant
cum sint notoria deo ut iudici et
alijs ut de testi v̄ super eo. sed
si nō fuissent notoria iudici ut
iudici et alijs tunc oportuisset
tale notorium seu manifestū p̄
bari. ut de elec bone ij et iij c ad
nosram de cohabitatione cleri
corum et mulierum. quia senten
tia in hjs q̄ntumamq; notoria
fuit necessaria. ut de diuor por
ro. et de app cum sic. et iij q i de
us. Ideo vniuersorum dominus
ad eam audiendam sathanam
et infernum citari fecit ac ecia
de eorum delicto et regni p̄ua
tione valde in ea ipse deus con
doluit. Cuius tenor citatiois se
quitur in hec verba.

Audite verbum dei p̄ncipes sodomorum id est peccatorum atri-
bus precipite legm̄ dei
v̄a populus gomorre qm̄ facta
ē meretrix civitas plena fidelis
iudicij iusticia habitavit in ea
nunc autem homicidie argēū
tuum ī schoriam versum est vi-
num tuum mixtum ē aqua p̄ncipes
tui infideles socij sup̄ oēs
biligunt muneā sequuntur retribu-
cōnes pupillos non iudicant
cause viduarū non ingrediūtur
ad eos p̄pter hoc ait dominus
excitūū fortis isrl̄ heu ego cō-
solabor de hostibus meis et vin-
dicabor de inimicis meis et con-
uertam manū ad te et excoquā
ad putam stercorā tuam ⁊ aufe-
raz oē stagnū tuū ⁊c̄ ut isaie c̄ i

Item dictū ē sathanā
ipse deus fecit citari
p̄sonaliter ezechiel
xxviii c̄ p̄ eo qd̄ sup̄ te dixeris
q̄ deus ego sum in hec verba et
factum ē verbum domini ad me
dicens fili hoīs dic p̄ncipi **T**u
hec dicit dominus deus eo qd̄
elevatum ē cor tuum et dixisti
deus ego sum et in cathedra dei
sedi in corde maris cū sis homo
et non deus ⁊ nō dedisti cor tu-
um quasi cor dei **E**cce sapienci-
or es tu danielle oē secretū nō ē
absconditum a te id ē in sapiē-

cia ⁊ p̄videncia tua fecisti tibi
fortitudinem ⁊ elevatum ē cor
tuū in robore tuo p̄pterea hec
dicit dominus eo qd̄ elevatum
est cor tuum quasi cor dei idcir-
co ego adducam sup̄ te alienos
robustissios gēciū ⁊ enudabūt
gladios suos sup̄ te pulcritudinē
sapientie et polluet̄ decorem tu-
um interficient et detrahent te
monietis ī intratu occisorū in
corde maris nunquid dicens lo-
quetis deus ego suum

Item t̄cō dictum satha-
naz citari fecit p̄pter su-
pbiam et arroganciam
eius p̄ eundem ezechielis xxxix
⁊ xxxij c̄ factū est verbū dñi ad
me dicens fili hominis loquet̄
contra pharaonem et dices hec
dicit dominus **E**cce ego ad te
pharao rex egipti draco magne
qui tubas in medio fluvii tuor̄
et dicitis meus ē fluvius et ego
feci memetip̄m ⁊ ponam frenū
in maxillis tuis leoni gencium
assimulatus es et dicitur qui
est in mari ⁊ ventilabas cornu
in fluibus tuis et conturbabis
aguas pedibus tuis ⁊ conculca-
bas fluia eorū p̄pterea expan-
das sup̄ te rete meum in mul-
titudine populorū multorū et
extraham te in sagena mea et
p̄iciam te in terram vides ergo
quātā fecit de⁹ ī inferno eq̄tatē

Tres successive ad vincenda
eius malicia fieri fecit citatioes
ut in c. put. de do. et. et. i. au.
ut. ai. de app. cog. §. sed. et. hec. col.
viii. **C**. de iudi. autem iubeamus. et
in c. ai. olim. de do. et. et. ma. **Ait**
belial. Ipse citationes loquuntur
contra regem tiri et contra pharo
nem regem egipti et non contra sa
thanam et infernum. **Ait** moyses
Rone tu neque in positionibus tu
is apud acta pietatis et datus di
cis sathanam esse regem tiri et re
gem egipti. **Ergo** quem dicit
Item o belial expecta modicum
quia tibi veritatem ostendam et
iustificationem sententie ex veris
processibus. **Dic** michi none deus
elegit abraham ex omni semine su
mens eum sibi in servum atque fe
dus iniens cum eo eique dicens
Multiplicabo te vehementer ni
mis et ultra non vocaberis abraham
sed abraham quia patrem multo
rum gentium constitui te et statu
ens pactum cum eo in generatio
nibus suis federe sempiterno di
cens ego sum deus tuus et tu et
semen tuum populus meus eris
eisque imponens circumcisio
nem et ceremonias multas et ut
genes. xviii. **Ergo** dic michi quod
fecit atque patratum est princeps
infernalis in dicto populo dei et
domini eius et regno eiusdem cum
primo educebatur dictus popu

lus de terra egipti ab terram p
missionis et quid contaminatus
fuit in predicto populo. **R**one
ipse infernalis princeps fecit e
um ydolotrate dicens. **Dij** sunt
dij tui israhel qui te eduxerunt
de terra egipti ut exodi. tricesi
mo secundo capitulo et psalmo ce
tesimo quinto sic legit. **Et** fece
runt vitulum in creber et adoraue
runt sculptile propter quod in
populo dei deciderunt gladio pl
quingentatua milia. **I**tem none
predictus princeps infernalis
in dicto populo dei per filios cho
re videlicet dathan et abyron
fecit scisma insurgere volentes
caput sacerdotij aaron imitari
propter quod terra aperuit os suum et
ipsum cum synagoga eorum viuos ab
sorbuisset ut numeri xvi et psalmo
c. v. **A**perta est terra et degluti
vit dathan et operuit super con
gregationem abyron. **I**tem none
ipse infernalis princeps fecit
populum dei iniciani belphégor
ut numeri xxxv. **I**tem nonne ip
se princeps infernalis presentis
fuit david victum domini per saulem
malum spiritum in se habentem
usque ad mortem inclusive ut p
mo regum decimo octavo. **I**tem non
ne surrexit sathan contra israhel
ut david rex numeraret populum
propter quod peste perierunt ex
populo ultra sexaginta milia.

Item nonne dictus princeps in
femalis sepauit decē trib⁹ isrl̄
a v̄ro r̄ge roboam eligētes eis
ieroboā in regem que tribus ex
ceptis duab⁹ dōo p̄ncipe insti
gātē recesserūt. cū dōo ieroboā
a cultūā v̄ri dei ydola qz adoran
tes dōo p̄ncipe dicēte ei **S**i verū
tatur populus iste ad dñm suū
roboā inficient te ⁊ reuertetur
ad dñm ⁊ p̄pter qd̄ posuit in cō
filio suo vt facēt duos vitulos
aureos et dicēt toti populo no
lite vltra ascēdē i ierlm̄ **E**cce dñs
tui q̄ edupeēt te de terra egypti
vt iij regū xij c. **I**tē nōne dñs
p̄nceps ascēdit i abhoiācōnē su
p̄ altare sc̄ā scōrū et imibi p̄ deo
v̄ro a dōo p̄lō dei se fecit adora
ti q̄t tibi abultēa ⁊ hoīcidia q̄t
desolacōes ciuitatū q̄t occisōes
sacerdotū ⁊ ppli dei facta fuerūt
vt machabē i et ij libro **I**tē dic
michi nōne p̄pter hoc dñs p̄n
ceps vester videtur cūmen lese
maiestatis in deū temeāria pre
sūpcōe regnum eiusdem dei sic
ocupādo ⁊ destruēdo cōmississe
si cōtraū dixeris mendaciū di
ces qd̄ loquūt iurā super hñs
nūquid de iure p̄pter hoc infer
nalis p̄nceps regnum qd̄ tene
bat a deo sup̄ oēs gentes potuit
ab ipō deo ⁊ dño vniūsorū p̄ua
ri et per eum in etnā morte iuri
dica sentēcia dāpnāi ⁊ fisco dei

perpetuo regnū et ei⁹ dominiū
applicari vt **E**ad l iul̄ maiesta l
quisq̄s vi q i § verū ⁊ i c vergē
tes de hēta et meli⁹ i c pastoal̄
et de sen ⁊ re iudica i cle **Q**uāe
hoc egit ifernal̄ p̄nceps i p̄lō
dei quē ipē p̄relegerat ex oib⁹
gētib⁹ et regnis ⁊ hoc ipē p̄n
ceps negāe non possz nōne ipē
tunc dixit credens p̄occupāe
dictum regnum dei ponam sedē
meam ad aquilonem et simili⁹
ero altissimo nonne p̄pter hoc
eiectus fuit de sepulcro suo qua
si stirps iytalis quasi fame pol
luta et obuoluta cum hñs qui
interfecti sunt gladio descēdit
ad profundū alias fundamē
ta laa quasi cadauer putidum
nonne tunc cessauit exactor q̄e
uit tributum quia dominus con
trauit baculum impiorū v̄gam
dominanciū cedentem populos
gentes qz p̄sequentem crudelit̄
vt isaie xiiij c quare non stabat
iurbus ⁊ terminis suis cōtētus
vt de deci c i p̄xi q ij § i ⁊ ij **S**z
quia supra p̄prime dicta nō erāt
publica deo iudici ⁊ alijs ut sup̄
acta fuerant **I**deo ipē deus tam
quam iustus iudex p̄ pbacionē
dicte notorietatis p̄comie **E**ze
chielez et dauid pemp citari fe
cit necnō dictum p̄ncipem v̄m
vt eorūdem testiū iuramenta vi
deret vt de testi in nomine dñi

Cuius tenor talis est.

Hilii hominis dic monti seyr.
Hec dicit dominus deus. Audi
uniuersa opprobria tua
quae locutus es de montibus israel
dicens. Deserti nobis dati sunt ad
deuorandum. et insurrexistis aduer-
sum me ore vestro et regnastis adu-
sum me. Verba vestra ego audiui.
Hec dicit dominus letare uniuersa ter-
ra in solitudinem te redigam sicuti
gausius es super hereditatem domus
israhel eo quod fuerat dissipata sic
faciam tibi. At etiam citamur dauid
et ezechielum ut contra nos appare-
ant medio iuramento deponitur
testimonium veritatis ut ezechie-
lis xxxv. Et quid dauid contra ip-
so deo et domino uniuersorum fuerit tes-
tificatus audi eundem. Deus vlti-
morum dominus deus vltimorum. Usque
quo peccatores domine usque gloriabun-
tur. populum tuum domine humiliave-
runt et hereditatem tuam rapauerunt
viduam et aduenam interfecerunt
et pupillos occiderunt. et dixerunt
non videbit dominus nec intelliget
deus iacob. polluerunt templum sanc-
tum tuum posuerunt iherusalem in po-
morum custodiam. posuerunt mortua-
na seruum tuorum escas volatilibus
celi carnes sanctorum tuorum bestiis
terre. effuderunt sanguinem eorum tam-
quam aquam in circuitu iherusalem.
nec erat qui sepeliret. incederunt
igni sanctuarium tuum in terra pol-

luerunt tabernaculum nominis tui.
dixerunt in corde suo cognatio
eorum simul. quiescere faciamus
omnes dies festos dei a terra. Vide
domine quanta malignatus est i-
srahel in sancto. **S**ed quid tes-
tis fidelis ezechiel fuit testifica-
tus audi eundem c. xxxij. Ecce prin-
cipes israhel singuli in brachio
suo fuerunt in iherusalem et effu-
derunt eorum sanguinem. patrem et ma-
trem otumelium affecerunt in ea ad-
uenam calumpniati sunt in medio e-
ius ac pupillum et viduam etस्ता
uerunt apud ipsam sanctuarium tu-
a domine spreuerunt et sabbata tua
polluerunt. scelus operati sunt in me-
dio eius. verecundiora patris dis-
cooperuerunt et immunditiam men-
struatem humiliauerunt et vnus-
quisque in uxorem proximi sui opa-
tus est abhorationem. socer matris
suaem polluit nepharem. frater so-
roris suam filiam patris sui oppressit
te et tui deus fuit oblitus. Dic
michi o belial probatne ad ple-
num dicti testes de nequitiis et
sceleribus per principem infernale
in regno dei commissis atque pa-
tratis cum in ore duorum vel ter-
cium testimonium stet omne verbum.
ut et in omni de testibus. et c. li-
cet. A quibus testibus preclaris-
simis piissimus deus plenissime
tamquam iudex informatus corde
ingemiscens et dolens de iudicia

12
penitentiā totius impij p̄cipis
infernalis quasi lacmose sic fu
it locutus vt ezechiel xxviii **D**
cherub tu signaculum similitu
dinis dei plenus sapientia et p
fectus decore i delicijs paradisi fu
isti omnis lapis preciosus operi
mentum tuum sardius topasion
et iaspis crisoliaz osus beall⁹
saphirus carbunculus atq; sma
tagdus auz opus decoris cui et
foramina tua in die qua cōdit⁹
es pata sunt tu cherub extēd⁹
et protegens et p̄stratus et po
sui te in monte sancto dei in me
dio lapidum ignitorū ambulaf
ti p̄fectus in vijs tuis a die con
ditionis tue donec inuenta ē in
iquitas in te in multitudine ne
gociaciois tue repelta sunt inte
riora tua iniquitate ⁊ peccasti ⁊
eieci te de monte sancto dei et p
didi te **D** cherub p̄regēs te de
medio lapidum ignitorū in ter
ram p̄ieci te atē faciē regū ⁊ di
te vt cernerēt te et ad huc ma
la peioribus aggregando dupli
cauit interius malum suum p̄p̄
q; de⁹ vniūsoꝝ dñs p̄ncipē ifer
nalem ad audiendam sentenci
am citaz fecit in forma q̄ sequi
tur vt ezechiel xxi c. hec dicit
dominus deus. Tu autem p̄pha
ne impie dux isrl au⁹ venit di
es in tēpore tribulacōnis p̄fimi
tate hec dicit dominus. Auferā

cyndarim tollam coronam iniq̄
tatis ponam eā ⁊ qui predaberis
nōne ipse predaberis et qui sp
nis nonne ⁊ ipē sperneris cum
cōsumaueris depredacōnem de
predaberis **E**t cū fatigatus des
eris contempnere cōtempneris
vt **I**saie xxxiiij c. ⁊ corone sup
bie ⁊ flore decidenti glorie exal
tacionis eius pedibus cōulcabi
tur corona supbie et erit flos
decidens glorie exaltacionis ei⁹
vt ysa xxviii c. ideo vñ ad iudi
cium o p̄phane q̄a hodie destru
etur supbia impij tui dic michi
o belial. nūquid p̄nceps iferna
lis comruit ad audiēdum sentē
ciam cum dixisti q; nō fuit ipse
p̄nceps citatus sed ecce qualif
ipē fuit ad eam citatus si nō cō
paruit contumax fuit sed sentē
cia bene fertur in citatum contu
macem ut de offi dele consuluit
in glo iij c. veritatis de do ⁊ cōtu
et in cle sepe de v̄ fig. **S**ed ipē
deus tui p̄ncipis videns contu
maciā sentēciam iam dictam in
scriptis sedēs pro tabunali tu
lit p̄ ut supra continetur ut de
sen et ⁊ iudi c. fi li vi vnde ait
moyses **D** belial dic michi est
iustificata sententia supra dicta
exactis **A**it belial nescio **A**it mo
yses domine iudex peto viā; inē
locutoriam sup iustificacōne iaz
dicte sentēcie et sic scribi fecit

apud acta. ppter qd salomō re-
cipiens supradicta allegata et e-
is bñ recensitis atq; digestis in-
terlocutus fuit p sup̄dicta acta
dictā sententiā iustificari. et sic a-
pud acta fecit scribi.

Que audiens belial vehe-
ment fuit obstupescens
et genuflexus corā iudice
salomone et iūctis manib; lacri-
mabili ab eo postulavit ut eū
in sua iusticia recomendatū hēt
cū aliq̄ intēdebat obicere contra pre-
dictā quib; obiectis et pbat cre-
debat ilico suū obtinē intentū.
Cui salomō dixit. Audacter loq̄-
re qm̄ si iusticiā habueris eandē
executiōe cōsequeris. Ait belial. q̄q̄
moysi videat iustificasse put ip-
se asserat et vs interlocuti fue-
ritis s̄dictā sententiā ex actū tū
ihc eius dñs in executiōi eius
contra debitū iuris et iustie modū
excessit capiēs inferni terre or-
bis et habitaciū in eis possessio-
nē p̄cipe nō v̄l alio eius noīe
ac etiā inferno irrequiritis neq;
citatis ad eandē. ponat sine pre-
iudicio ait belial q̄ nē princeps
seu infernus fuerat de iure p̄uat?
oib; sup̄dictis tam̄ de facto possi-
debat. debuitne ipse sic remoue-
ri a possessione non citatus q̄a
forte poterāt sibi aliqua opete
de iure retinendi eādē. Certe ta-
liter remoueri nō debuit ut p̄vi

q̄ iiii nolumus. de concess preben
cū nostis. de resti spo in lās. de
causa posses et p̄riet c̄ ii. et ē
expressū. Et de rei ven l̄ h. Ideo
si iph̄ ihu ut asserat sententiā
tradita fuerūt mundus vniūsus
infernus homines et anime mī-
bi degētes debuit agere ut sibi
traderet possessio predictoz sū-
marie agendo cū possessioe wā-
to. Et si p̄ vim vel alio modo l̄ v̄l
tūm̄. de preben licet ep̄s li vi.
Remini enī licet suā rem auto-
ritate p̄pria occupare. Et v̄n̄ vi l̄
si quis in tantā. p̄vi q̄ vi placuit
et de preben cū qui li vi. et de di-
uoz porro. Sed predictus dñs
ihesus moysi in nullo se predictis
obseruatis om̄ia supradicta teme-
ritate quadā inuasit. penā d̄cē
legis si quis. et alioz iurum te-
mere incurrendo et violēta pos-
sessione exclusa meo nomine q̄
supra temere ac illicite occupa-
uit atq; om̄ino detinet occupa-
ta. Quare iustissime iudex aim-
sim paratus omnia ista in omni
euētū p̄bare q̄ eis p̄batis pla-
ceat dicto ihu temerario et violē-
to possessioe excluso meo noīe
quo sup̄ plene eandē adiudicare
§ Quib; p̄ belial dñs et attēte
p̄ moysen auditis talit̄ moyses
iudici fiducialit̄ fuit locut⁹. sicut
sapiētissime salomō q̄q̄ verba
belial bene et subtiliter prolata

videat audiētiū autē demulcē
tamen salua eius gracia quia p
ut narantur de ihesu meo dño
sūt vera quia belial debz scire q
executio sentēciarū ē duplex vi
delicet mera et mixta. Mera ex
ecutio dicitur qñ partibus pre
sentibus cognitum est de causa
ab aliquo iudice et ipē mandat
aliam qñ sententiam exequatur
vt codice de execu rei iudi l exe
cutor et l si ut pponis et talis
executor nō debet audire excep
tiones quia nullam habet cogni
tione sed tantū meram executio
nem ut in c pastoralis de off del
nisi talis executor sciēt scientie
sentēciam per ipm exequendam
latam eē auctoritate falsari lā
tum ut de crimine falsi sup eo l
per falsa instrumēta vel p doli
adūsarū et si ista obiciantur co
ram tali exectore debet ipē sup
se dēre et nō cognoscere de excep
tione sed pocius negocium de
supior referre ut de sen et re lū
de cetero et in c si qñ de offi del
si executio sit mixta pua qñ ha
beat cognicionem annexam vt
cum domin⁹ mādat aliam vesti
tui rem suam vel mādat aliam
dāi beneficium coram tali execo
tore admittuntur excepciones
et habet ipē cognicoñ ipācū ut
de offi dele ex pte xxv q ij et si
cognicio et de rescript si qñ et in

19
e licet epūs de preben li vi. Et
taliter tua excepcio o belial dez
intelligi uec nō et iura supius p
te allegata qñ executionem qñ
dominus meus ihesus habuit
a mero exectore scilicet ab an
gelo dei qui nullam cognicoñ
habuit nisi meram executionem
sentencie dei coram quo angelo
affuit eciam et sathan ut attes
tatur zachar in c dicēs. Et ostē
dit michi dominus ihesū sacer
dorem magnum stantem coram
angelo dei et sathan stabat ad
dexteram eius vt adūfaretur ei
Et dixit dominus ad sathan in
crepet inte dominus sathan et
increpet dominus inte q̄ elegit
ihelū et ihesus induit⁹ erat vesti
bus sordidis et stabat ante faci
em angeli q̄ rēdit et ait ad eos
qui stabant coram se dicens Au
ferte vestimenta sordida ab eo
et dixit ad eum Ecce abstuli a
te iniquitatem tuam et indui te
mutatoris et dixit ponite cyn
daram mūdā super capud ei⁹
et posuerūt cindaram mūdā
super capud eius et induerunt
eum vestibus et āgelus domini
stabat et contestabatur ihesum
dicens hec dicit dominus deus
exercitū si in vīs meis ambula
ueris et custodiam meam custo
dicis tu q̄ iudicabis domū me
am et custodies aīa mea et dabo

dabo tibi ambulantes de hijs q̄
nūc assistunt. Audi ihesu mag
ne sacerdos tu et amici tui q̄ ha
bitant corā te qui vici potentes
sunt ecce ego adducā seruū me
um orientē quia ecce lapis quē
dedi corā ihu sup lapidē luminis
septē celi sūt. Ecce celabo salu
tūā eius ait dñs et auferā iniqui
tatē tē illius in die vna. Quid
videt tibi o belial fuitne legiti
me dei sentētia p̄ supradictū an
gelū executi in cuius executioē
eciā et sathan affuit sicut s̄ p̄.
Quid dicis o belial. confi
terisne te iudice esse
quictū. Ait belial. Certa
nequa q̄. quia que tu dicis et q̄
dā sūt vā sūt de vō messia q̄ de
bet saluare populū israheliciū.
in quo messia requiescet spiritus
dñi spūs sapientie et intellūs
spūs filij et fortitudinis spūs
sciētie et pietatis et replebit eū
spūs timoris dñi. Ipse enim nō
scdm visionem oculoꝝ iudicabit
neq; scdm auditū arguet sed in
iusticia arguet populos. et pau
tiet terrā virga oris sui et spū
labioꝝ suoꝝ interficiet impiū.
p̄pter cuius iusticiā habitabit fil
lupus cū agno. et pardus cū ag
no accubabit. vitulus et leo et
ouis filii morabunt et puer pu
lus mimabit eos. ysaie xi. **S**i ip
se qui dicit se ihesū et p̄missum

in lege messia non solū q̄ ipse
pacē non desit alijs atq; nō fe
ceat iusticiā s̄ cū populo iudoꝝ
continuā habuit xpā. qui popu
lus dictū ihm crucis suspensio
dāpnauit et reprobus ab eodē
populo vsq; in hodiernū diem
ē habitus. ac eciā cū ipse ihc in
humanis esset et q̄d fuit locutus.
Non veni mittere pacē s̄ gladi
ū veni enī sepere hoīem adūsus
patē suū et mathi xi. **S**i ipse
ihc aliqua signa et miracula in
terra fecit maiora fecisti tu moy
ses in egipto in aspectu phara
onis ac eciā helias anteq̄ xps
esset et eciā eius discipulus hel
iseus. Ergo si debet messias sal
uare populū iudaicū et ipse ab
eodē populo est occisus quō fuit
ipse messias. Ait moyses **O** bel
ial q̄ stulte et otia vesanā mentē
tuā locutus es. temerario motu
ausus fuisti os tuū ponē in celū
diuinū et admirabile cōmerciū
ita p̄phane et ore sacro ego noīa
te. v̄ lingua tua tñsibit sup ter
rā. **A**n ignoras q̄ creator hūani
generis aīatū corpus sumēs de
v̄gine de qua nasci dignatus est
et procedens homo sine semine
largitus est nobis suam deitatē
atq; ut homo p̄ toto hūano ge
nē mori voluit. Ait belial. **E**bil
sete q̄so. forte me error opp̄mit
At moyses apiens os suū ait.

20
hoc non ignoras q̄ deus forma
uit hominem de pura et v̄ginea
terra que ad huc in se nō recepe
rat maculā aliamus peccati nec
aliquis in ea preter ip̄m deum
fuerat nec fuit opatus vt gen̄ i
et ij c. Item plene nosti q̄ deus
hominem sine iniquitate et labe
peccati de dicta terra ad sui fili
tudinem formauit. Item q̄ dic
tus homo extra paradysum ad dei
similitudinem formatus i ani
mam viuentem sine labe aliam
peccati in paradiso peperit mulie
rem eam eidem consociam. Itē
phibitus a deo ne de ligno sc̄e
cōmēderet quia in eo eāt mors
et nōne reus mortis; deceptōne
dyabolica contra phibitū de lig
no cōmēdit. Item q̄ per illū lig
ni esum factus fuit similis deo
sc̄is bonum et malum. Item ip̄e
in continentia peccatū cognouit
et dei timorē pp̄i que in medio
ligni a facie dei se abscondit. Itē
q̄ p̄pter eiusdem hominis mo
tedienciam ip̄e homo a deo deo
expulsus fuit a paradiso vt labo
ribus et sudoribus fatigatus mor
te infernali morētur. Itē q̄ dic
tus homo repubiatus a deo ven
ditus fuit in manus inferni.

Monq̄ o belial dices
istum hominē forma
tum et creatū ex v̄gie
et incorrupta matre

et sine aliquo peccato siml̄e q̄
deo ex suggestionē dyabolica in
paradiso peccatē et dyabulo v̄e
dito potuisse redimi ab aliquo
nato iniquitatibus atq; in pec
catis cōcepto nōne de? p̄spexit
super filios hominū si erat itel
ligens aut requirens deū et oēs
declauerūt simul inuitales fac
ti sunt et nō eāt qui faceret bo
num non erat vsq; ad vnū. Itē
Belial nūquid nō necessario
oportebat q̄d ip̄ius peccatoris
redemptō fieret per aliū natum
ex v̄gine sine peccato concepta
que conciperet et pareret absq;
dolore et libidine auius peccati
hominem deo siml̄em. Et sicut
adā de terra formatus sine pec
cato pepit mulierem et sine do
loē et labe aliamus peccati p̄ q̄
ingressa fuit mors i orbem ter
ratū. Ita similitudinariē oportē
bat mulierem nasci sine aliquo
peccato que viz siml̄ez deo parē
ret sine dolore et labe auius pec
cati per quā dicta mors in orbe
terraz destruet et vita reapeā
retur amissa. Quia licet nouū
fuerit viz fecisse feminā. Ita et
nouū fuerat feminaz p̄ere virū
vt iere xxxij c. quia creauit de?
nouū super terram et feina iam
babit viz. Et sicut adam peccā
uit in paradiso per swasū dyabo
licū i gula et superbia ip̄e vero

extra paradisi omnino non pec-
cauit ut ysaie liij. eo q̄ iniquita-
tē non fecerit neq; dolus fuit in-
uentus in ore eius. s̄ dyabolum
pocius et mortē in similib; sup-
bis et gulosis psuasionibus de-
struxit. **S**i adam extra phibitū
dei de ligno scientie comedit ad
suggestionem dyaboli ut mortē
moreret. ipse vero ad preceptū
dei de ligno mortis comedit dis-
suadente dyabolo ut vitā recupa-
ret eternā. ysaie liij. et dñs volu-
it sternere eū in infirmitate si po-
suerit pro peccato animam suā
Et si adam p̄ esū ligni similis
factus fuit deo in sapientia. ipse
vero in esu ligni mortis p̄didit
ipsam similitudinē sapientie et
scientie ut pristinā dei similitu-
dinē p̄ditam p̄ peccatū in mor-
te nobis recuperet. ysaie liij. et
posuit dominus in eo iniquitatē
omniū nostrū. oblatuſ est quia
ipse voluit. **E**t si adā cognito su-
o peccato ī dei timore cōstitutus
in medio ligni se abscondit. ip-
se vero cognita dei misericordia in su-
a caritate in qua omnē expulit
timorē ī medio ligni crucis pa-
lam in facie dei se cōstituit. ut ie-
remie xi. Venite mittamus lig-
nū in panem eius etc. **E**t si adā
fuit p̄ peccatum a deo expul-
sus de paradiso. ipse vero morte
sua destruēs illud peccatū eūdē

adam reincorporauit sibi. ysaie
liij. p̄pter scelus populi mei p-
cussi eum et dabit impios pro
sepultura et diuites p̄ morte sua
Si adam propter iam dictum
peccatū repudiatus et venditus
fuit d̄ dyabolo atq; inferno. ipse
vero moriendo eundem de mani-
bus dyaboli et inferni liberauit
ut ysaie quinquagesimo secūdo
Gratias venūdatis estis et sine ar-
gento redimemini. **S**i ipse adā
totum mundum per lignum dul-
cia sugendo dampnauit. ipse ve-
ro totum mundum amara sugen-
do saluauit. ysaie liij. **S**icut o-
uis ad occisionem ductus est et
coram tondente se obtulit. de
angustia et de iudicio sublatus
est. **E**t ne mirens o belial cum
non ignores q̄ omnis res per
qualit̄q; causas nascit̄. p̄ easdē
econtrario dissoluitur. ut de re-
gulis iuris omnis libro quinto
Sic directe et necessario oportet
bat in redemptionem humani
generis operari siue obseruari.
fiatio. quia res d̄ facili reuertit̄
ad sui naturā scilicet ad liberta-
tē pristinam ut xxxv di ab eros-
dio. et ff d̄ pactis l̄ si vnus § q̄
si in spē dat̄ **S**ed iste homo nā-
tus ex puellissima virgine cōcep-
tus sine peccato et ipse natus
ex eas sine peccato nonne fuit
ihs filius dei quem tu p̄sequeris

21
nonne hec saluacio fuit redemp
co fuit pmissa abrahe patriarche
che qui obediendo deo immola
uit filium suum isaac ppter cuius
obedienciam deus ad inobediē
ciam deleuit dicens eidem abra
he. In semine tuo benedicentur
omnes gentes et eundem consti
tuit pacem multarū gentium q̄
si volēs q̄ totali prouilegio ad
gauderet et quā benedictionem
ip̄e deus voluit ī figura ip̄i abra
he ostendere in filio sterilis vt
semen acciperet in semine eius de
abrahe p̄ filium virginis marie
sed si per obediēciam abrahe in
obediencia adē fuit deleta vnde
sequitur q̄d dictum semen abra
he tam ex pte dantis q̄ etiā ex
pte suscipiētis debebat a pecca
to mundi eē sicut fuerūt adam
et eua ante peccatum sed q̄a cū
ipse abraham eēt conceptus in
iniquitate non poterat hominē
absq; alia iniquitate natum et
formatum redimere et maxime
deo filēz q̄s dissilis deo poterāt
hoīnez absq; vllō peccato natū
et formatū redimere nōne omēs
post adam sumus cōcepti et na
ti et in iniquitatibus et peccatis
nonne ppter hoc sum⁹ dissimi
les deo in quo nulla ē iniquitas
sed omnis equitas hūdat ideo
necesse fuit vt ip̄e ihesus dei fi
lius tēpe p̄finito homo fieret

de v̄gine vt hominē sibi similit
de v̄gine terra natū redimēt

A Et belial hec sunt im
possibilia o moyses
que tu dicis q̄ uirgo
debeat parere et cōclu
dere vis q̄ maria mater ip̄ius
ihesu fuit virgo ī partu et post
partum nōne ip̄a habuit in viz
ioseph et ex eo natus est ip̄e ihe
sus hoc ē manifestū cui cōtradi
ci non potest. **A**t moyses verū
est q̄ ioseph sponsus eius fuit
sed tamē carnaliter eaz nō cog
nouit et post q̄ desponsata fuit
concepit de spiritu sancto et licz
hoc tibi fuit incognitū o belial
tamen noli mirari quia tāte sūt
vices matrimoniales sacramen
ti q̄ ab eo demonium effugatur
q̄n sancte et honeste obseruatur
hoc p̄batur thobie vi c ideo ne
mireris si nescis aliquid de icor
ruptōne virginis marie nonne
ioseph voluit eaz occulte dimit
tere cōsiderans eaz impregnata
et dicens huius rei se eē nestiū
vt mathei ij c. **S**ed vt huius v̄
ginis habeas veritatē scito q̄ de
us misit filium suū de ea nascitur
q̄a sicut femina p̄ quam mors
introuit in orbem terrarū nata
fuit ex incorrupto viro adam
ita deus et homo nasci debebat
ex incorrupta femina per quā
vita exclusa morte ingrederet

in orbem terrarū. Et quomō po-
terit dici femina icorrupta nisi
virgo. Et ne miretis si hec tibi
fuerūt incognita cū hīs minora
tibi fuerūt et sūt incognita. **B**
belial sciuiti vniq̄ vbi erat cor-
pus meū anteq̄ resuscitass; me
dñs ih̄c intrantē cū eo in sanctā
ciuitatē cū locus sepulture mee
fuerat incognitus usq; ad tēpus
predc̄m ut deut c vi. **D**ic michi
scis tu loā vbi posita est archa
fedis. **A**it belial. scio. **A**it moyse
Vbi. **D**ixit belial. **J**eremias posu-
it eā in spelunca montis in quē
tu ascendisti ut videres si here-
ditatē et ibi eā muro instruxit.
Ait moyses. **J**eremias michi istā
speluncā. **A**it belial. **N**escio eam
q̄a locus erat incognitus donec
agreg; dñs agregationē ppli sui
et ap̄icius fiat ut ij mach ij. **E**
go ait moyses ne miretis si tibi
fuerat incognitū q̄n ih̄c creator
hūam generis sine peccato hu-
manū corpus de v̄gine iā dicta
sūp̄hit qd̄ est mai⁹ sūp̄d̄is que
tu ignorasti ⁊ ignoras. et si hec
videntē tibi otra humanū cursū
nature noli mirari. q̄a m̄lta fecit
ds que otra naturā fuerūt. **D**e-
mo rub⁹ ardebat et non cōbure-
bat ut exodi iij. virga moyse v̄
sa ē in colubrū ut exodi vij. ⁊ ex-
petra paussa aque manarūt. ut
exodi xvij. sara senex et sterilis

cōcepit et pepit ut gen̄ xxi. vir-
ga aarō sicca floruit ut numeri
xvij. aque iordanis steterūt et
versē sūt retroर्सū ut ioh̄e iij. asi-
na otra naturā locuta est. ut nu-
meri xxij. sol v̄sus est retroर्सū
decē horis. ut ysaie xxxvij. fer-
rum super aquas natavit ut iij
regū vi. **I**te ex sicco dente max-
ille asini aque emanauerunt et
ex eis refocillatus est sampson.
ut iudiam vi. **S**i deus in supra-
dictis voluit contra naturā ope-
rari. quid miraris de virgine de
qua ipse erat nasciturus. quod
ipse dauid loquens in psalmo c
lij sic ait **D**e fructu vētras tu-
ponam sup̄ sedem tuam **Q**ui da-
uid fuit de semie ipsius abrahe
⁊ tabu iuda quam deus dilexit
et ex ea se nasciturum ipse pro-
m̄hit ut genes̄s xlij. **N**on autē
tetur sceptrum de iuda et dux
⁊ femore eius donec veniat qui
mittendus est ⁊ ipse erat expec-
tatio gentium. idest ipse erat ve-
rus mess̄yas qui saluabit gen-
tes ih̄c castus dñs noster
Ed quia sancti patres
scientes q̄ per nullum a-
lium q̄ per ipsū deum
poterant redimi atq; saluari in-
ceperunt clamare ⁊ inferno di-
centes. **D**anā dīcumperes ce-
los et ad nos usq; descendere
et nunc dñe pater noster es tu

22
nos vero lutum tu factor noster
et opa manuum tuarum omnes nos ne
imascaris domine satis ne ultra
memineris iniquitatis nostre ecce
domine respice populum tuum nos
Ciuitas sancti tui facta est deserta
iherusalem desolata nunquid su-
per hiis continebis te domine
tacebis et affliges nos vehementer
ut ysaie lxxiij propter quod incli-
natus deus in misericordia ipse
tanus et vnus sic fuit locutus
quem mittam et quis ibit ex vo-
bis. **A**it filius. **E**cce ego quasi ve-
lit dicere cum homo peccauerit
in sapientia tua que ego sum ego
sapientia tua redimas. **E**t deus
ait ei vade et dices populo huic au-
dite audientes et nolite intelligere
et videte visionem et nolite cog-
noscere. **E**xeca cor populi huius
et aures eius aggraua et oculos
eius clauda ne forte videat oculis
suis et auribus suis audiat
et corde suo intelligat et conuer-
tatur et sanem eum. **A**it filius
vsque quo domine et dixit deus
donec desoleat ciuitas absque ha-
bitatore et domus sine homine
ut ysaie vi ergo o belial si deus
miserit filium suum ad populum iu-
daicum non miserit eum ut salua-
retur dicitur populus in aduen-
tu domini filii dei quem dixit deus
filio suo. **E**xeca cor populi huius
et aures eius aggraua ne forte

audiat et sanem eum ideo dominus
populus iudaicus grauatus cor-
de cecatus oculis surdus auribus
non potuit cum dicto filio dei pa-
cem habere quoniam eum nec audire
nec videre poterat. **E**t hec ratio
est quare non fuit pax inter po-
pulum iudaicum et ipsum ihesum
quem predicti iudei occiderunt
in adimpletione verbi dauitici
psalmo lxxiij. **C**aptabant in ani-
mam iusti et saguinem innocen-
tem condempnabant. **S**ed tunc
fiet pax cum dicto populo iuda-
ico a dicto filio dei quoniam domus
israhel fuit absque habitatore
quia potius sine filio dei missus
fuit in domum patris sui quia eum
gentes expectabant ut supra dictum
est et ipse erat expectatio gentium.
Item quia primo dicitur dei filius
debebat saluum facere populum
gentium et secundario populum
iudeorum.

Ait belial dic michi o
moyses quare imputa-
tur iudeis mors christi
postquam fuerint obce-
cati ab ipso ihesu atque indurati
corde certe ipse ihesus fuit in cul-
pa et non ipsi iudei. **A**it moyses
obsecratio et induratio cordium iudeo-
rum fuerant sicut obsecratio et in-
duratio cordium gentium et sic ipsi
iudei et gentes equo iureambu-
labant ad credendum ihesum sed tamen

ipſi iudei audierunt predicatio-
onē ipſius ihu viderūt ſigna et
miracula magna que nūq̄ aliq̄s
fecit et noluerūt credere. et hoc
eſt peccatū qđ eis imputat̄ et
nō mors caſti q̄a ſi credidiſſēt
ei illa mors eis iputata fuiſſet.
ſicut negatio petro et eius cru-
cifixio gentibz. **H** gētes vidētes
poſt trāſſionē tanta mirabilia
que fiebāt p̄ ipſū ihm crediderūt
ut p̄s p̄lii. **P**plūs quē nō cogno-
ui ſeruiuit in auditu auris obedi-
uit michi. filij alieni mētati ſūt
michi etc. **E**t hec nō fuit potiffi-
ma cauſa ſui deſcēſus ad iuđos
ut eos ſaluaret ſ; ut d̄ domo pa-
tris ſui ſiue eccleſia ipſe filius
ſumeret predicatores ap̄lōs. ut
ipſis iudeis et populis genciū
predicaret ut in yſaia d̄r. quō ſi
inſerāt filij iſrahel mūd̄ in vaſe
mūdo in domo dñi et aſſumā ex
eis ſacerdotes et leuitas dicit do-
min⁹ q̄a ſicut celi noui et terra
noua q̄ ego ſtare facio corā me
dicit dñs ſic ſtabit ſemen v̄m
et ſemē eoz. yſaie vlt. ut ipſe d̄s
ait filio p̄s p̄lii. **P**ro p̄ibz tu-
is nati ſūt tibi filij oſtitues eos
p̄cipēs ſup̄ omnē terrā. memo-
res erūt noīs tui dñe in oī gñā-
tione et generacōne. de quo p̄-
ime dicto locutus fuit yſaias i.
Filios enutruui et exaltui ait
dñs. ipſi autē ſpreuerūt me. bōs

cognouit poſſeſſorem ſuū et aſi-
nus preſepe dñi ſui. iſrahel autē
me non cognouit. p̄pter quam
incognitiōnē neceſſario dicitur
populus iudaicus debebat eum
cruci affigere ut teſtat̄ idē yſa.
Dilata locum tentorii tui et pel-
les tabernaculorū tuorū ne par-
tas longos fac ſumuloſtuos et
clauos tuos ſolida. ad dextera
enim et ad leua penetrabis. et
ſemen tuū gentes hereditabunt
de qua gente hereditante ſemē
iudaicum dicitur yſaie ix. **P**o-
pulus gencium qui ambulabat
in tenebris vidit lucem magnā
Habitātibz in regione ūbre mor-
tis lux orta ē eis. de qua loquit̄
pſalmus clx. et nox ideſt infide-
litas ſicut dies illuminabitur. et
iterū. et nox nocti indicat ſcien-
tiam. **V**idesne o belial qm̄ clare
ſcripture ſancte d̄ filio ſi loquū-
tur qui ſemen dicitur populi iu-
daici et quem penetratum in dex-
tera et ſiniſtra gentes heredita-
bunt in ſecula

Ait belial. **H**oc non aſcē-
dit in cor meum neq; a-
ſcendere poteſt q̄ deus
tradiderit in mortem filium ſuū
pro homine ſeruo et viliffimo
ſamulo. **H**oc abhorrent leges et
natura non ſuſtinet q̄ deus mo-
riatur pro ſeruo ſicut dictum ē.
hoc omni aſſiſcēt̄ ē incredibile.

Et q̄ peius ē quia tu moyses b̄i
 cis deum cē passibiles cū ip̄e sit
 ipassibilis? Ait moyses dic michi
 o belial q̄ sunt magis obediētes
 legi de⁹ vel hoīēs. Ait belial de
 us quia ip̄e precepit eam obser
 uāi Ait moyses si deus ē magis
 obediens legi q̄ hoīēs q̄ ip̄i ho
 mines p̄ v̄tute obediēcie legis
 et virtute caritatis cōtra natuā;
 p̄pos suos filios i mortem tradi
 derūt q̄tomagis ip̄e deus pro
 obediēcia legis debuit filiū suū
 tradere in mortē hūano gn̄i in
 sua lege p̄missū nonne p̄ obedi
 ēcia legis pater occidit filium
 et frater fratrem vt. Exodi xxxij
 Rōne rex isrl̄ dedit filiū suū p̄
 pl̄o obseſso fame iholocaustum
 in caritate vt iij regū vi c. Rō
 ne abraham ad preceptum obtu
 lit filium suum iholocaustum
 vt gen̄ xxij. Et nōne gepte ga
 lapicis p̄pter v̄tū q̄d̄ fecit filiā
 suam vnicam deo obtulit i holo
 caustū vt iudicū xi c. Itē nōne
 mater swahit septē filijs potius
 trucidāi q̄ eos legē dei p̄uati
 cari vt ij macha viij c. Ergo nō
 mirēis si deus misēator et mise
 ricors suū filium i lege p̄missū
 p̄ redēpcōne pl̄i in mortē tradi
 derit et ne credas q̄ p̄ illā mor
 tē deus passus fuit h̄ caro qua
 ip̄e deus idutus erat ceta ex sese
 abrahe p̄ q̄ oēs gētes deb̄bāt

b̄ndici passa fuit Et ip̄e de⁹ vt
 hō pass⁹ fuit q̄ fuit caro ade i
 burit maledcōnem ita ista cāo
 ihesu induxit b̄ndictionem

Deo v̄co p̄sequor ce
 dinem scriptuē. Ait
 moyses nōne dictus
 filius dei recepto mā
 dato a suo patre misit interis
 p̄curatorē suū qui viam ei⁹ p̄a
 rauit ih̄mo viz ioh̄em baptistā
 inq̄ ad impletur illd̄ malachie
 iij c. Ecce ego mitto angelū me
 um q̄ p̄parabit viam ante faciē
 meam q̄ statū veniet ad tēplum
 sanctū suum d̄nator d̄ns quem
 vos quēritis q̄ angel⁹ testamēti
 quē vos vltis rē. Post hoc q̄d̄
 fecit certe ēspexit humilitatem
 āille sue dauidice nate et cōcep
 te sine labe p̄ccī descendēs deus
 de celis in ei⁹ v̄tero se recludēs
 et tunc ad impletur illud sapiē
 cie penultimo. dū medium qui
 etiā filiciū tenerēt omnia q̄ nor
 in suo cursu mediū iter haberet
 om̄ps sermo tuus d̄ne exiliens
 de celo a regalib⁹ sedibus venit
 vt d̄ur⁹ debellator in medio ef
 cituū rē. Et qui t̄n̄factis diebo
 nature de dcā sua ancilla v̄gine
 et exqua humanā sumēs carnē
 natus ē in mūdo q̄ sic adimplet
 istud ysaye viij c. Ecce v̄go cōci
 piet q̄ pariet filium q̄ vbi pepit
 illū i betlehē iude q̄ sic adimplet

istud michee v. **Et tu bethleem**
ephrata p uul⁹ es in milibz iuda
ex te michi egrediet^r qui sit do
minator in israhel. et egressus
eius a diebz eternitatis. **Rōne**
natus fuit inter duo aīalia. ut
abaac iij. **Dñe** audiui auditū
tuū et timui cōhdaui opa tua et
expaui. in medio duū aīaliū co
gnosceris. **Et ysaie i.** Cognouit
bos possessore suū. et asinus pre
sepe dñi sui. **Et qualē pepit fili**
ū dicta ancilla vgo audi ysaia
ij. **Paruulus natus ē nobis et**
filius datus ē nob. et factus est
pācipatus sup humerū eius. et
vbiē nomē eius admirabil^r dō
fortis pē futuri scilicet pnceps pa
cis. multiplicabit^r eius īperū et
pacē nō erit finis. **Quo puero et**
filio nato nōne stellā nouā celi
dederūt et magi ab oriente vene
rūt usq; ad locū natiuitatis ei⁹
ac eundē filiū cū donis et mune
tibz adorauerūt. et tūc īpletū fū
it illud numeri xxij. **Oriet^r stel**
la ex iacob et surget vir ex isra
hel et pasciet duces. et illud ysa
lx. **Dēs de saba venient aurū et**
thus deferētes. et ps lxxi. **Reges**
thar^r et insule munera offerēt.
reges arabū et saba dona addu
cēt. ppter qd a dās magis he
rodes illusos irato animo ut dic
tū puez et filiū ihm occidere pos
set infantes et pueros in bethle

em occidit. in quo adimpletur il
lud ieremie xxxi. **Dox i excelsō**
audita est lamētatiois fletus et
luct⁹ rachel plorās filios suos et
nolens solari qā non sūt. quia
rachel secunda ple bethleem se
pulta fuit ppter hoc ppheta lo
quitur taliter. **Rōne ex timore**
pueroz occidendū p herodem
maria mater eius tollēs predic
tū filiū suū ihesū fugit in egip
tum quousq; ab angelo precep
ta in iudeam reuertetur. et tūc
adimpletum fuit illud osee xi c
Ex egipto vocaui filium meum.
Qui puer ihesus in mundo cres
cens in eodem aī hominibz fuit
conuersatus atq; ab eisde visus
Et sic adimpletum fuit illud ba
ruch tercio capitulo. **Hic est de**
us noster et non estimabitur a
lius aduersus eum. **Hic adinue**
nit omnem viam discipline. et
tradidit illam iacob puero suo et
israhel dilecto sibi. **Post hec in**
terris visus est. et cum homini
bus conuersatus est. **Item quis**
ymqm in mundo viuens in no
mine domini tanta et talia mira
bilia et miracula fecit atq; ope
ratus est sicut ipse dominus ihe
sus fecit. **Qui solo verbo mortu**
os suscitauit et leprosos munda
uit. cecos illuminauit. auēs sur
dorū patefecit atq; omnes mor
bōs curauit. ut ysaie xxxv caplo

deus ipse veniet et saluabit nos
 tunc aperietur oculi cecorum et aures
 surdorum prebunt tunc saliet clau-
 dus sicut certus et apte erunt
 ligewe mutorum prederit et venit
 iuxta signum a deo dicto populo
 iudaico per me datum omnibus populo
 salutaria precepta instituens et
 sic adimpletum fuit illud deuterio
 xviii c. prophetam. Suscibabo eis
 de medio fratrum tuorum similem
 tui et ponam verba mea in ore eius
 loquatur quia ad eos omnia que precepo
 illi et hoc erit signum prophete illi
 quia in nomine domini propheta ille pre-
 dixerit et non euenit hinc dominus
 locutus non est nomine ipse ihesus
 similis fuit michi in humanitate
 preceptorum et legum dante qui a
 populo iudaico in omnibus legibus et
 preceptis et signis fuit spreus
 atque contemptus tanquam si in bel-
 tzebuch faceret ea unde ad imple-
 tum est illud ysaie i ca. Filios enu-
 trui et exaltaui ipsi autem spre-
 uerunt me et cognouit bos possessorem
 suum et asinus presepe domini
 sui. Ihesus autem me non cognouit
 propter quod ipse ihesus ait illi populo
 Ecce conuertor ad gentes quia verbum
 dei indignum fecistis unde ad im-
 pletum est illud ysaie lxxv ecce ego
 ad gentes que nesciebant me et que
 non innocabant nomen meum ex-
 pansi tota die manus meas ad
 populum incredulum qui gaudet tota

die via non bono post cogitationes
 suas uocari et non respondistis
 locutus fui et non audistis et fa-
 ciebatis malum in oculis meis et
 que nolui elegistis. propter quod
Ecce serui mei comedent et vos
 esurietis. **E**cce serui mei bibent
 et vos siccietis et per xvij plus quam
 non cognoui seruiuit michi in au-
 ditu auris obediuit michi filii alieni
 mentati sunt michi et nonne post
 hoc ipse ihesus secundum preceptum
 datum a deo sibi elegit de eius
 populo duodecim principes et apostolos
 iuxta numerum patriarcharum patrum
 constituendos in predicacionibus super
 omnem terram ut ille cytharista
 in spiritu predicans ait per xliiij
 per patres tuos nati sunt tibi filii
 constituens eos principes super omnem
 terram meos erunt nominis tui do-
 mine in omni generatione et genera-
 tionem nomine ipse ihesus publice
 baptismum in deo populo iudeorum
 predicauit et predicacionem constituit
 in nomine eius in quo adimple-
 tur illud ysaie liij c. Iste asperget
 gentes multas super ipsum contine-
 bunt reges os suum et zacharie xliij
 c. Et erit in die illa. eribunt aque
 viue de iherusalem. **I**tem nomine ipse ihe-
 sus voluit baptizari a suo prece-
 sore in quo baptismum uox patris sui
 audita est et spiritus sanctus descen-
 dit super eum ut psalmus xxviii vox
 domini super aquas et ysaie lxi

Spirat⁹ domini super me eo q̄
vnxerit me ad annuntiandum
mansuetis misit me ut mederer
contatis corde q̄ et ysaie xliij ⁊
Ecce seruus meus et suscipiam
eū. elāis meus. cōplacuit in illo
aīe mee ⁊ dedi sp̄m meū sup eū
ut iudiciū gentibus p̄ferret q̄
Rōne ipse ih̄c afīnā ⁊ pullū af
cēdit atq; sedit sup eos itrans
iherusalē cū exultacōne et iude
oz honorificētia regia. Et tunc
adīpletū fuit illud zacharie ix.
Exulta satis filia sion iubila fili
a iherlm̄ ecce rex tuus venit tibi
iustus et saluator. ipse paup et
ascendēs sup afīnā et sup pullū
Item nōne q̄ ipse Sāhne
ih̄c cenā fecit cū discipulis
suis ipse panē et vinū in
sacrificiū sui corpis et sanguis
sui obtulit ofīciendū. vnde illud
in eo adimplet dāuiticū ps c ix
Dixit dñs dño meo q̄. tu es sa
cerdos in etnū scdm ordinē mel
chisedech q̄ panē ⁊ vinū obtulit
deo in sacrificiū cui⁹ p̄ncipiū nō
legit neq; finis. gen̄ iij. Et nō
dixit d̄s tu es sacerdos scdm or
dinē aaron q̄ carnes in igne in
sacrificiū obtulit. ergo iuste factū
est legis sacrificij mutatio aarō
p̄ ihm nouū sacerdotē scdm ordi
nē melchisedech. Et noli mirari
o belial cū dixerū ihm panē ⁊ vi
nū i sacrificiū veri corpis ⁊ san

guinis sui itituisse et inibi pa
nē veram carnē et vinū verū san
guinē esse. quomā si veritas iui
sibilis fuit in igne sacrificij et
sanctificatio scdm ordinē aaron
quāto magis veritas inuisibilis
esse debet in pane et vino sacri
ficij sanctificatiois scdm ordinē
melchisedech Rōne q̄ sacerdo
tes qui captiuati et trāsmigrati
fuerūt ex iherusalē i babilomā
abstulerūt sanctū ignem de alta
ri et quem saluari cupiētes abs
conderunt eū in spelunca. quem
ignē post lxx annos h̄i qui reū
si sūt de captiuitate inuenērūt i
loco ignis aquā crassam quā ac
cipiētes atq; eā aspergentes su
p holocaustū statim ignis accē
sus est ⁊ dño holocaustū libauē
rūt ut ij machab̄ ij. S; dic me
hi o belial si ignis fuit abscofus
quō repta est in loco eius aqua.
si aqua sup holocaustū erat asp
sa quō ignis accensus est. si ap
paruit in loco ignis aqua vbi e
rat ignis. si videbat ignis vbi
erat aqua. Certe dicendum est
q̄ ignis in aqua ⁊ aqua in igne
transsubstantiatus et transsub
stantiata fuit. et sic in veritate
panis in carnem et vinū in san
guinē transsubstantiatur. Et q̄
in pane et vino debet esse sacri
ficiū gencium probat ysaie i
et xliij c. Post hec nonne ipsi

iudei muerunt consiliu qmo dictu
 ihesum pderent in morte ppter
 qd impletu fuit illud yhere xi c
Ego quasi agnus mansuetus
 qui portatur ad victimam et ag
 noui quia sup me cogitauerunt
 consilia dicentes. **Matram** ling
 num in pane eius et erabimus
 eum de terra viuicium et nome
 ei non memoretur ampli. **Itē**
 nonne ipē pditus seu traditus
 fuit a iuda ei? discipulo in mai
 bus iudeoru p precio denarioru
 xxx vt i psal xl. **Etē** hō pacis
 mee in q sperabā qui edebāt pa
 nes meos magnificauit abūsu
 me sup lā tacōne **Et zachārie xi c**
Et apēderūt mercedē meā tra
 ginta argētos et dixit dūs ad
 me pice illud ad scianū decōrū
 precii qd appciatus sum ab eis
 et tuli triginta argētos et pici
 illos in domo dñi qē **Itē** nōne
 discipuli ei? fugierunt cum ipē
 traditus fuit a iuda et p iudeos
 captus p eo venientes cū armis
 et fustibz et tūc ad impletū fuit
 istud zacharie xiiij. **Itē** mea susci
 tare sup pastoēz meū et sup viz
 meū coherētem michi dicāt dñs
 ercitiū paciam pastoēz et disp
 gētur oues gregis. **Itē** nōne
 ipē ihesus a predās iudeis illu
 sus fuit facie velatus increpat?
 atq; pass? et tūc adimpletum
 fuit illud psal i **C**orpus meum

dedi paucitabz et genas meas
 velatibz faciem meā nō auerti
 ab increpatibz et cōspuētibz in
 me dñs deus auxiliator meus et
 ideo nō sū cōfusus. **Itē** nōne ipse
 ihūs fuit flagellat? et duē casti
 gatus a predictis iudeis i q ad
 impletum fuit illud psal lxxij
Ego laui inter innocētes man?
 meas et fui flagellatus tota die
 et castigatio mea in matutinis
Itē nōne ipi iudei ihm crucifix
 erūt pforantes ei? manus et pe
 des in quo adimpletur illud ps
 xxx. **D**ñs regnauit a ligno de q
 ligno habet figurā ezech xxxvij
Circa medium de duob? lignis
 isrl et iude que redacta ad vnū
 significāt crucem psal iij c di
 laca loū tentoriū tui et pelles ta
 bernaculorū tuoz extēde ne pas
 longos fac fimbrios tuos et cla
 uos tuos cōsolida ad dextrā em
 et ad leuā penetab et semē tuū
 gētes hēditabūt et zachā xiiij c
Que sūt plage iste i medio ma
 nuum tuarū et dicet hñs plaga
 tus sū i domo eorū q diligebāt
 me et psal xxi. **F**oderūt manus
 meas et pedes meos diuētaue
 rūt oia ossa mea diuēserūt sibi
 vestimēta mea et sup vestē meā
 miserūt sorte. **Itē** nōne predā
 iudei dco ihesu sciētē dederūt
 fel et acetū et tūc adimpletū ē illud
 psal lxxvij **E**t dederūt in escam

mea fel et in siti mea potauerunt
me aceto. **I**te quod locutus est
iudeis non sapientissimus salomon
cum in humanis ageret de invidia
et inuidia iudeorum dicitur in
crucifixionem sapienter in persona
iudeorum sic. **C**ircuueuiam iustum
quoniam utilis est nobis et otiosus est
operibus nostris et in operibus nobis
peccata legis et infamat in nos
peccata discipline nostre. promittit
se scientiam dei habere et filium.
Si se nominat. factus est nobis
in translatione cogitationum nos-
trarum. grauis est nobis etiam ad vi-
dendum. quoniam dissimilis est alijs
vita illius et imitate sunt vite eius
tamquam nugaces existimati sumus
ab illo et abstinet se a vitijs nos-
tris tamquam ab imundicijs. et pre-
fert nouissima iustorum et gloriatur
deum se patrem habere. **V**ideamus ergo
si sermones illius veri sunt et tem-
temus que ventura sunt illi et scie-
mus quod erunt nouissima illius. **S**i
enim verus est filius dei suscipiet
eum et liberabit eum de manibus con-
tritionum. contumeliosorum et tormentis
interrogemus illum ut sciamus ve-
ueritatem eius et plerumque patien-
ciam eius. morte turpissima odere
nemus eum erat enim ei respectus
ex sermonibus illius. **N**ec cogita-
uerunt et errauerunt. excecavit enim
eos malicia eorum et nescierunt sa-
cramenta dei neque sperauerunt

mercedem iusticie neque iudicave-
runt honorem animarum sanctarum. quoniam deus
creavit hominem inextinguibilem
et ad imaginem sue similitudinis fe-
cit illum. **I**nuidia dyaboli mors in-
trauit in orbem terrarum. imitant autem
eum qui sunt ex parte illius. **Q**uid tibi
videtur de hoc o belial. nonne iu-
dex non salomon bene prophetauit de
modo iudeorum tenendo in morte
ipsius ihesu. videtur ne tibi quod ad-
lectam ipsi iudei hec seruauerunt.
Ait belial. bene fuerunt fatui et exce-
cati si promissus in lege ipse fuit
et non cognouerunt eum. **A**it moyses
si deus glorie cognouissent nunquam
eum crucifixisset. **A**it belial. hoc
non credo. **A**it moyses. nonne ipse
ihesus fuit crucifixus inter duos la-
trones. **C**erte sic. et tunc adimple-
tum fuit illud ysaiie liij. et cum sceler-
tatis deputatus est. **I**te ipse dixit
pendens in cruce. pater ignosce il-
lis quia nesciunt quid faciunt. et tunc
impletum fuit illud ysaiie e. et ipse
peccata multorum tulit et pro
transgressionibus exorauit ut non pe-
rent. **I**te nonne sol obscuratus est
in morte eius. in quo adimpletum
illud amos octauo capitulo. **E**t
erit in die illa dicit dominus deus
occidet eum sol in meridie et tene-
brescere faciam terram in die lu-
minis et ponam eum quasi luctum
vniuersi et nouissima eius quod
si die amarum. **N**ec amos propheta

Itē nōne petre scisse sunt ⁊ mō
tes apti ī diuisionē vt zachāie
xiiij c. Et scindetur mons oliua
rum ex media pte sui ad oriētē
et occidētē grandī valle et fu
gietis sicut fugistis a facie tē
motus in diebꝫ osye regis iuda
Item nōne ipse moriens emisit
spirītū eundē qꝫ patra suo cōmē
dando in quo adimpletur illud
psal lxxvij Deus noster deꝫ sal
uos faciēdi ⁊ bñi demini eritis
mortis ⁊ illud psal xxx. In ma
nus tuas domine cōmēdo spm̄
meum ⁊ illd̄ psalē liij. ppter sce
lꝫ ppiū mei passi eū ⁊ dabūt in
pios p sepultura ⁊ diuites pro
morte sua eo qꝫ iniquitatē nō fece
rat neqꝫ dolus fuerit inuētus in
ore eius et ego volui cōtēre eū ī
īfirmitate et sicut ouis ad occi
sionem ducetur et sicut agnus
coram tondēte se obmutescet ⁊ nō
apriet os suum de angustia ⁊ de
iudicio sublatu est gnātionem
eiꝫ qꝫ enarrabit et daniel ix c
et post lxxij ebdomedas occidēt
xpūs et non erit eius populꝫ qꝫ
eum negaturus ē Itē nōne ipse
mortuus est ppter peccātū hūa
ni generis Et psalē liij. Vere lā
uocēs nostros ipse tulit et dolo
res nostros ipse portauit ⁊ nos
reputauimꝫ eum quasi lepsi et
passū a deo et humiliatum Et
pbr̄ trenoz̄ iij c. Spū oris nr̄i

26
xpūs dominꝫ captꝫ est ī peccis
nostas cui diximꝫ ī vmbra tua
vuiemꝫ ī gētibꝫ. Itē nōne vnꝫ
militū lācea latus eiꝫ apuit vt
psal cētēhō quarto. Ferz̄ trāsi
uit aiāz eius. Et psalē liij Ipse
enim vulnēatus ē ppter iniquita
tes nr̄as attritus est ppter sce
leta nr̄a disciplina pacis nr̄e sup
eum et liuore eiꝫ sanati sumus
omnes nos qꝫ oues errauimus
vnusquisqꝫ ī viam suam declia
uit et dominus posuit in eo inī
qꝫtates oīm nr̄m. Et zachāie xij
Et aspiciēt in me quē cōfirerūt
Item **D** belial nonne
congruū fuit vt pone
ret deus in mortem fili
um suū ppiū iudaici p̄mogēitum
p liberacōne ⁊ saluacōne ppiū gē
cium a seruitute infetnali sicut
populus genciū posuit p̄mogēi
tum filiū suum pharaōz̄ p libe
racōne et saluacōne populi iudaici
a dura seruitute egipti. Item
ait moyses nōne ego vsus fui ī
virga domini ⁊ eiusdem di pre
ceptum graues plagas ⁊ signa
magna ī egipto ⁊ nūqnā valui
liberāre populū isrliticiū de māu
phāonis nisi in morte p̄mogēiti
eiꝫ. Et exodi xij. Ita oportuit
ppiū gēcium liberāri a seruitute
infetnali p mortem p̄mogēiti
ppiū isrlitici qꝫ erat moyses filij dei
sicut ppiū isrlitici liberātꝫ fuit

morte primogeniti gencium et hoc
ostendit michi dominus in via ait moy
ses cum me mitteret in egiptum pro
liberatione populi iam dicti et dix
it michi ipse deus in hec verba. dic
pharaoni. hec dicit dominus deus. fi
lius meus primogenitus israhel.
dixi tibi. dimitte filium meum ut
seruiat michi et noluisti dimit
tere eum ecce ego interficiam filium
tuum primogenitum. et cum ipse primo
genitus filius pharaonis esset in
itinerante occurrit ei dominus et volebat
eum occidere sed tamen tulit ilico se
phora acutissimam petram et circum
cidit prepucium filii sui tetigitque
dominus pedes eius et ait. sponsus
sanguinum tu michi es ut exodi
iij. Ecce quomodo deus voluit occidere
primogenitum gencium et occidit quia
precessit ad actum sed tamen eum occi
sum pro aspersione sanguinis filii sui
sponsi sanguinum id est a morte primo
geniti populi israhelici eum libe
rauit cuius populi israhelici primo
genitus ihesus est quem sic perseque
ris. **I**tem nonne ea etate qua ad
fuit formatus et peccauit. ead
etate ipse ihesus moriendo predicti
ade peccatum deleuit ut psalmi
quadraginta annis primogenitus sui.
Item nonne moyses moriens in cruce
in anima descendit ad inferos et sua
morte crudeliter mortem debuit infer
no et mundum sanguine suo non ar
gento redemit et primos patres

et alios de eodem liberauit in quo
adimplet illud osee xij. de manu
mortis liberauo eos de morte te
dimam eos. ero mors tua o mors
morsus tuus ero inferne. et zach
ix. **T**u quod in sanguine testame
ti tui emisisti victos tuos de la
ca ubi non erat aqua. **I**tem nonne
principem infernale ipse ihesus descen
des ad inferos vincitum picit in
lacum inferorum in tenebris et um
bra mortis. **N**onne in occursum
descensus illius in lacum totus in
fernus turbatus est. nonne susci
tauit gigantes. nonne principes
terre quod imbi erat de solio suo sur
reperunt et ante ipsum inclinantes
atque prospicientes dixerunt. nonne
iste est vir qui turbauit terram
quod passit regna quod posuit orbem
desertum et vrbes eius destruxit.
et vincis eius non aperuit car
cerem. et tu vulneratus es sicut et
nos. nonne similes effus es. detrac
ta est ad inferos supbia tua con
cidit cadau tuum. **S**ubter te ster
netur tineas et opimentum tuum
erunt vermes ut ysaie xij.

Dic michi o belial nonne
hec fuerunt verba quod in infer
no fuisti et hec vidisti.
Nonne ipse postquam vicit infernum
et mortem ilico resumpsit corpus su
um quod fuerat in corde terre tri
bus diebus et tribus noctibus si
cut ionas in ventre ceti. iohannis

Et etiā resurrexit a mortuis tā
q̄ p̄mogēitus mortuorum q̄ p̄
ceps regum terre que videns in
spū ille cythāista dauid sic fuit
locutus psal̄ xv. **Nō** habis sc̄m
tuū videre corrupcōnēz nee aiāz
meam reliques i inferno p̄pter
hoc letatū est cor meū et exulta
uit ligua mea insup q̄ cāo mea
requet in spe. **Ite** psal̄ iij. **Ego**
dormiui et sompnū cepi q̄ exsua
teri. **Ite** sophonie iij. dicit dñs
expecta me in die resurrexiōis
mee infuturū quia iudiciū meū
vt cōgregē gētes vt psal̄ lxxv.
De celo audiū fecisti iudicium
terra t̄muit q̄ quieuit cum exsue
gēt in iudicio deus vt saluos fa
ceret oēs rectos corde et māsue
tos. **Ite** psal̄ xl. **Tu** autē miserē
mei et resuscita me q̄ retribuam
eis. **Et** si ipē ihūs aliū a morte
resuscitauit ē ne hoc dubitabile
q̄ ipse a mortuis resurrexit. q̄d
ad hoc dicit o belial nonne om
nia iam dicta scripturū cōpleta
sunt in xp̄o ihū quem tu sic pse
queris nūq̄d dicit scripturāz mē
darem cū nephas sic dicē q̄ sa
cra scriptura mēaatur vt xxiiij
q̄ v. **Quid** ergo dicit michi **O**
belial nunquid ipē resurgens a
mortuis iam ascendiss; in celū
nisi fuiss; tua litigia et tue fan
tastice q̄stioēs vt p̄phē testatue
de eius ascencione in celum per

27
eū sic̄da vt psal̄ xvij. **Et** ascen
dit sup cherubin et volauit sup
pēnas ventorū. **Et** psal̄ lxxvi. **do**
minus in eis i syna i sc̄o ascen
disti in altū cepisti captiuitatē
dedisti dona hominibz. **Et** psal̄
xviiij. **A** sūmo celo egressio eius
q̄ ocarlusus eius vsq; ad sūmum
ei⁹ q̄ quāe ascendit i celū dicē
dū est ad parandū sedem suam
in celo qz regnū ei⁹ omibz dñia
bitur vt psal̄ lxxxv. **D**ēs gētes
quascunq; fecisti venient q̄ ado
rabūt coram te domine et glori
cabūt nomen tuū. **Ite** si mathu
salem et enoch iusti q̄ helias in
p̄p̄is corporibz ac etiā moyses
vt aliq̄ dicunt assumpti fuerūt
vt gēn v xiiij et deutro vltio et
iij regū quāto magis et ihesus
Item nōne post eius ascensioēz
missurus erat sp̄m sc̄m in suos
aplōs q̄ in alios q̄ credituri sūt
in nomine eius vt adimpleatur
istud q̄ scriptum est ysaie xliij
e effūdā sp̄m meum sup semē
tuū et benedcōnem meā sup stir
pem meam et germiābūt inter
herbas quasi salices q̄ q̄ iohel
ij c q̄ iij. **E**ffūdā sp̄m meum su
per oēoz carnem q̄ p̄phetabūt
filij vestri q̄ filie v̄re q̄c. **Et** psal̄
cētehotercio. **E**mitte sp̄m tuum
q̄ creabūtur et renouabis faciē
terre. **Et** sapi i c. **Q**m sp̄s dñi
repleuit orbē terrarū q̄c. **Q**uid

videat tibi de hoc o belial. esne
confusus in malicia tua. **Ait** belial.
Amice moyses ofusus nō sū.
quia que tu dicis verificabū cū
deus fiet homo q̄a tēpus saluaci
onis adhuc non instat. **Ait** mo
yses. **Tu** belial dicis q̄ per me
dicta erūt vera cū ds fiet homo.
Stulte in dictis tuis nōne ipse
ih̄c deus est homo et spūs s̄c̄s
est ds. **Rōne** ezechiel i c vidit
in similitudine rotam in rota et
spūs vite erat in eis. q̄ habent
significare patrē et filiū et spm̄
sanctū. nōne abrahā tres vidit
et vnū adorauit ut genes̄ xvij.
Rōne dauid sic ceant dicens.
ps̄ lxxvi. **Benedicat** nos ds ds
noster b̄ndicat nos deus. **Ecce**
dauid noīat tres deos et ad vnū
reducit cū dicit. et metuant eū
omnes fines terre. **Itē** sicut tu
dixisti in deceptione adē gen̄ iij.
Scit enī ds q̄ in quacūq; die
comedetis ex eo apientur oculi
vestri et eritis sicut dñi. **Ecce** q̄
modo tu p̄mo nominasti eū deū
sc̄do deos. tāq̄ in dō cognoscēs
trinitatem sanctā. **Et** ipse ih̄s
de se loquit. **Accedite** ad me et
audite. hec oīa a principio i abs
condito locutus sum ex tēpore ā
tēq̄ fierēt ibi eram. et nūc dñs
deus misit me et spiritus eius ut
ysaie xlvij. **Et** quid ait ds pat̄
de filio suo audi ysaiam xlvj ca.

Viri sublimes ad te trāsbūt et
tui erūt et tantū in te est ds et
nō est absq; te ds. **vere** tu es ds
absconditus saluator israhel. **Itē**
quid ait filius ut ysaie xliij. **Am̄**
me non est formatus ds et post
me nō erat ds. ego sū ds et abs
q; me nō ē saluator. **Ita** q̄ ipse
ds factus est homo d semine ab
rahe de stiepe dauid et tribu iu
da. **Et** supradicta p̄ mea dicta
verificata sūt. **§** **Ait** belial. **Bñ**
cognosco dñm tranū et vnū h̄ quō
verificat q̄ ipse sūpserit carnem
ex p̄genie dauid sicut tu dixisti
nescio. **An** forte ds iterū fecit
pactū suū qd pepigit cū dauid
et domo eius ut iij regū viij. ubi
ds locutus ē dauid dicens. **Non**
auferet vir de te corā me q̄ sede
at sup thronum israhel ita tñ si
custodierint filij tui legem meā
ut ābulent corā me sicut tu am
bulasti. et hoc pactū fuit iure iu
rando firmatū. sicut i psalmo di
cit. **De** fructu ventris tui ponā
sup sedē tuā si custodierit filij et
Modo videndū si filij seruauerūt
legem et viam dei sicut dauid.
p̄mo salomon adorauit ydola et
deū neglexit. ut iij regū xi. sc̄dū
do roboam et abias filius eius
quoz corda non fuerunt p̄fecta
coram deo sed in grauib; pecca
tis ambulauerunt ut iij regū xi.
Item rex iozā filius iosaphat

nonne adorauit ydola in excelsis
vt i palipō pxi c 7 ei⁹ filij. Eg
gocias filiter vt e li c xxij. Itē
nūquid cor aggas fuit rectū cū
deo et sic de alijs et maxime de
manasse qui omnia o. ppria ob
seruauit cōtra deū. Ergo o moy
ses si filij dauid non ambulaue
runt p viam domini et pactum
iururando firmatum fregerūt
quomodo est possibile qd de⁹ in
carnati eleget i stirpe dauid
que fuit preuaricatrix pacti et
iuramenti ipi⁹ dei. At moyses
o bone belial q̄ subtiliter diuiba
moues et ego dico tibi qd licet
predicti mōlīter peccauerunt
non tamen fregerunt pactū in
tantum qd ppter hoc stirps da
uid fuit re. pba et si bene aduer
tisti instrumētū pacti predicti
qd habetur psalmo lxxxvij. Ibi
nō legūtur ea que tu dicis au⁹
elā est talis inter cetera. Ipē in
uocabit me pater meus es tu et
ego p̄mogenitum ponam illum
7 ponam i seculum seculi semen
eius. Si autem deliquerint fi
lij eius legem meā 7 in iudicijs
meis non ambulauerūt si iusti
cias meas pphanauerunt man
data mea non custodieāt. Difi
tato in virga iniquitates eorū
et in verberibus peccata eorum
Sed tamen misericordiam me
am non dispergam ab eo neqz

nocebo ni veritate mea neque
pphanabo testamentū meum 7
que pcedūt de labijs meis nō
faciam irrita semel iurauī i sanc
to meo. Si dauid menciatur semē
eius in eternum manebit. Ergo
o belial si predicti reges filij da
uid peccauerūt 7 deum irritaue
runt tamē deus visitauit in gra
uibus vberibus peccata eorū iur
pactum suprascriptum ppter qd
non tollitur qd deus deficiat in
carnati ex ipsa stirpe dauid q̄
tu dicebas reprobam sup dās
tuis racōibus 7 qd predicti filij
dauid delinquētes deū fuerūt
verberati a dicto deo pbat in
allega. cōmibus tuis p̄me dās
Et quia licet ipse castus semē
non recepat ex linea regali sa
lomonis ppter regum peccata
Tamen dictum semen sumpit
ex linea nathan filij dauid fr̄s
vterini salomois luca teste c iij
qui fuit nathan qui fuit dauid
qui fuit yesse

Aliud qd dicis qd
tēpus saluacōis nō
īstat ad huc. O belial
adūtas me si placet
nonne nabugodonosor vidit p
sompnum quatuor regna terre 7
aliud q̄ntum regnum celi qd in
eternum stare debet 7 alteri gen
ti non dabitur per statuiam aū
se postā au⁹ statue caput auēū

erat qđ significat eius regnū. s. babiloīs. pectus eius ⁊ brachia erant argentea que habent significare regnū darij regis caldeo rū. venter et femur erāt ex ere qđ habet significare regnū alexandri et grecorū. tibie erant ferree. pedū autē quedā pars erat ferrea ⁊ quedā fictilis. qđ habet significatē forte regnū romanoꝝ. **I**te idem rex nabugodonosor vidit lapidē abscisū de monte sine manibz ⁊ percussit statuam in pedibz eius ferreis et fictilibz ⁊ cōtrivit eos. et tunc contrita sunt parit̄ ferrū testa es argentū et aurū et quasi in fauillā rē. et lapis qui percussit statuā factus est mons magnus et impleuit vniuersam terrā. **D**aniel vero exponens predictā put̄ exposita sūt ⁊ maxime de lapide illo dicens qđ in tēpore q̄rti regni terre nī d̄s suscitabit regnū q̄ntū celi idest sanctorū hominū alias presbiterorū. qđ etiā p̄bat̄ danielis vij de visione quatuor bestiarū que significant scđm eundē danielē quatuor regna terre. et subsequēter regnū sanctorū. qđ in eternū stabit et non dissipabitur neq; alteri populo dabit̄ sed cōminū et et consumet vniuersa regna hec. et ipsū stabit in eternū. ut danielis ij c. **S**ed ut scias o belial de abscisione dicti lapidis

sine manibz ⁊ eius tēpore manifeste completur in dicto ihesu qđ fuit ⁊ est lapis de monte abscisus sine manibz. mons est d̄s ternus et vnus in quo beneplacitū est sibi habitare. lapis ē ipse ihesus qui a deo genitus fuit sicut a monte lapis abscisus sine manibz. **V**el aliter. **M**ons dicit̄ genus iacob de quo mōte ipse abscisus est idest carnē sūp̄ht sine opatione vitalis seminis qđ est sine manibz. **E**t ipse lapis non percussit p̄mum regnū nec scđm neq; tertiū. s̄ quartū regnū romanū percussit qđ ipse cōminuet et cōsumet ⁊ alia regna tria que a dicto quarto regno possident̄ et qui ih̄s lapis natus fuit florētē dicto regno q̄rto tēpore octauiani et mortu⁹ tēpore alexandri et eodē tēpore resurrexit atq; regnum sacerdotale celestiuū hoīm tunc incepit p̄ncipiū habere. qđ regnū sacerdotale q̄rtum regnū romanū cōsumet et id sibi applicabit ut danielis vij. et ibi clare. **T**ē o belial. **S**cius p̄bat̄. **V**is ut tibi ostendā tēpus abscisionis d̄i lapidē ⁊ natiuitatis ih̄s ac eē eius mortis necessarie. qđ tēpus anticipari seu progari nō potuit ait belial. **N**ibent̄ audire. **U**nde moyses aperens librum danielis nono cap̄ et incepit legere in hec verba.

29
Ecce vir gabriel quem videris
in visione a principio cito volas
tetigit me tempore sacrificij vesper
tini tetigit me et locutus est michi
hi Dixit quod daniel nunc egressus
sum ut docerem te et intelligeres
Ego autem veni ut indicarem tibi
quia vir desiderator es tu autem
animadverte sermonem et intelli
ge visionem lxx ebdomade abre
uiate sunt super populum tuum et super
urbem sanctam tuam ut consuma
tur precuatio et sine accipiat
peccatum et deleatur iniquitas et
adducatur iusticia sempiterna
et impleatur visio et prophetia ut
ungatur sanctus sanctorum. Scito er
go et animadverte ab exitu sermo
nis ut iter edificetur iherusalem usque
ad duces septem ebdomade sunt
septem et ebdomade lxx erunt et
rursus edificabitur platea et mu
ra in angustia temporis et post ebdo
medas lxx occidetur christus et
non erit ei populus qui eum negatu
rus est et civitatem et sanctuari
um dissipabit populus cum duce
venturo et finis eius vastitas et
post finem belli statuta desolatio
Confirmabit autem pactum multae
ebdomada una et in dimidia eb
domada deficient hostia et sacri
ficium et in templo erit ab homi
nibus desolatio et usque ad consu
mationem et finem perseverabit de
solatio ut daniel 12. Unde moyses

quasi ex nimia loquela festus
aperuit os suum et ad se spiritum
attrahens taliter belial fuit locu
tus dic michi o belial exitus ser
monis angelici super vocati quo
anno fuit. nonne fuit in anno primo
regni dario regis medorum cuius
patruus cyrus obtinuit vitibus
regnum caldeorum babilonie quod reg
num caldeorum destruxit templum
dei et iherusalem nec non ioachym re
gem iherusalem cum magna parte sacer
dotum et iudeorum in captivitate
transmigravit in babiloniam ut iiii
regum vltimo c et daniel 1 c Et ab
urbis condita ceterum anni tunc aut
rebant videlicet quoniam dictus sermo exitus
habuit a predicto angelo nunc
videndum est quid sit ebdomada
breuiter dico quod septem sunt anni
probatio dies in prophetis recipit
per annum ut Ezechiel 11 c Ibi di
citur die per annum do tibi sunt quibus
ebdomada habet dies septem et
ego quibus ebdomada habet septem
annos ut leuic 25. Numerabis
quod tibi septem ebdomedas annorum
id est septies septem que simul
faciunt annos plures ita ad lxx. sed
dic michi o belial nonne a die ex
itus sermonis angelici usque ad
iteram repacionem templi sancte
sanctorum et civitatis iherusalem per pro
phetam facta ex desolacione facta
tempore machabeorum complete sunt eb
domade lxx al lxx que sunt in

annis ecce xxxiiij. Certe quod sic p
bo. Angelicus sermo exitu habu
it anno a condita urbe cc. et xliij. et
iterata templi et ciuitatis reparatio
facta p pompeium fuit anno ab ur
be condita de lxxix. demas ex is
tis annis cc. et xliij. nonne rema
net ecce et xxxiiij. Itē sup in da
nielē dicit q post hec elapsis
septē ebdomadis nasceēt cristus
Romne o belial septē ebdomade
sunt anni xliij. certe sunt. sed cri
stus ipse natus fuit anno a condi
ta urbe de liij. tempore octauiani
scdm quosdā. licet scdm alios
fuerūt anni dcc. xv. non tūc de
variacione cronicaꝝ dūmodo eb
domade sint vere oplete in ihu a
dicto tempore exitus sermonis et
supdicta iterata templi et ciuitatis
reparatio fuit anno ab urbe condita
de lxxix. vnde demas ex annis de
liij. xl. xv. natiuitatis xpi. cc. xliij.
verus nūc predicāz ebdomadaꝝ
manet distinctus si nō sū decep
tus a cronica. et seqē i danielē.
et post lxxij. ebdomadas occidēt
xpc. hic nō ponit tempus presimi
tū iā dicte mortis nisi post. sed
nō est curandū qā post q̄ habem⁹
certā natiuitatē habemus certā
mortē. s; ipse mortu⁹ fuit tpe ti
berij anno imperij eius xvij. et a cō
dita urbe anno dcc. lxxiiij. post
mortē vō xpi. p nō longa tpa de
struet iudeoz regnū et sacerdo

ciū eius et erit in templo abhoia
tio et scdm ipsū danielē. et hec
fient i medio ebdomade p plm.
ronū cū duce vcturo scdm ipsū
danielē. Quid videt tibi de his
o belial. nō pudeat te phter cri
stū ihm mūdi redēptorē natū es
se quē tu dicebas natū non esse.

Audi me o mo
yses. semp fuisi fidelis
deo viuo qā noluisi eū
dimittē qm filia pharaonis adop
tauit te in filiū et poti⁹ elegisti
vocari seruis di q̄ filius regine
ppter qd posuit ds virgā i ma
nu tua et te dm in aspū phara
onis fecit. ut educeres plm suū
ex egipto ad terrā pmissionis.
et nūc video in te similitē fidelita
tē erga ipsū ihm ppta dic mic
hi scdm fidelitatē tuā cū daniel
videat narrare put sup allegas
ti q peccm accipiet finē p mor
tē xpi. mō si peccatū accepit fi
nē p mortem xpi et deletū est q̄
te accessoria peccata non acce
perūt finem ut deleanē et male
dictiones reuertatur in benedic
tiones. Quomiam quid ait de⁹
ad serpentem qui decepit eum
Sic ait. quia fecisti hec male
dictus es inter omia animātia
et bestias terre. Super pectus
tuū gradieris et terram comedes.
cunctis diebus vite tue. Inimi
cicias ponā inter te et mulierē.

et semen tuum et semen illius
Quid dixit mulier. multiplica
bo erumpnas tuas et contemptus
tuos in dolo paries filios tuos
et sub vira pteate eas et ipse dñi
bitur tui. Quid eni ait ad ma
ledicta terra in ope tuo in labore
comedes panem auctis diebus
vite tue vt gen ij c. Unde si dele
tum est peccatum p morte ihesu
quae et pene que descenderunt ex
peccato non sunt delete nonne
si tollat pncipale tollitur et ac
cessorū certe ita vt i regula ac
cessorū de re. Iuē li vi rvi q
vij et hoc diximus q accessorū
um est pena peccati quia cessā
te peccato debz cessare et effūs
ei? vt de app cum cessante et de
colang et affi non debz; ergo si
pccm ē remissū qz p obediēciā
cōtra inobediēciā ipse ihesus p
ei? mortem grām ēstituit certe
et pena cū ipso peccato debet eē
remissa qā si pena duāret pccā
tum nō essz remissum vt in re
gula pccm s re iuē li vi de vsuē
cū tu et riiij q vi c ij. Sed supra
dicte pene maledictionū nō sūt
abolute per mortem ipsius ihū
que sunt effectus cause ergo q
modo peccatum causa ē abolitū
Ergo concludo qd ipse ihesus
nō fuit verus messias nec per
eius mortem peccatum est abo
litum ad e et posteriorum eius

30
Que audiēs moyses cō
turbatum est cor ei?
et quasi vltus eius de
reliqueat eū et lumen
oculorū eius cū ipso non erat sed
tñ intra se ipm ayebat domine
declācō smonū tuorū illūiat me
qui intellectū das puulis. Et illi
cō sapiens os suum dixit. **O** bel
al multum te intricas p apices
iūē quousqz puenias ad scāz; ve
ritatis dico tibi q tam peccatū
q̄ pena eius effectū sūt abolita
vis vt tibi hoc ostendam. nōne
deus pmo dixit ad e ex omni lig
no paradisi comedere de ligno autē
scāe boni et mali nō comedas. **I**n
quacūqz enī die comederis mor
te morieris q licz comedens nō
statim mortuus fuit mox tamē
in aīa et corpore fūs fuit morta
lis nam cū deus vellet exquirē
hoc peccatum quid dixit adam
deo mulier quam dedisti michi
i sociam dedit michi de ligno et
comedī. **U**nde ait deus mulieri
quare hoc egisti. **A**it mulier ser
pens decepit me et comedi. **A**yt
deus cū tu mulier sis sapiencior
spente pmisisti te ab eo decipi
Et tu adam cum tu sis forcior et
cōstancior mulier audisti vocem
ei? quēbatus effici filēs michi
qui sū deus oīm creator ēdidis
tis voci serpentis potius q̄ voci
meae. **P**er memetipm ait deus

magna fuit supbia vestra preter
peccatū phibitionis eius ligni
ideo graui pena digni estis. sed
p primo peccato q̄a comedistis
contra phibitionē aliā penā v
bis non infero nisi q̄ morte mo
remini sicut predixi vob. **P**ro
scdo peccato q̄a peccādo credi
distis supbe et temerarie similes
michi fieri in omni v̄tute quasi
recusantes cognoscere me verū
esse deū et oim creatorē a primo
dignū est ut vestra supbia peis
corporeis humiliet. tūc ait mu
lier. in dolore paries filios. et
sub potestate vici eris. viro dix
it. maledicta terra in ope tuo. i
laborib⁹ comedes ex ea cunctis
dieb⁹ vite tue. serpēti dixit ma
ledictus inter omnia animātia
et. **I**deo ppter hoc ipse deus im
posuit tamq̄ ppter noua crimi
na supradctas nouas penarū in
labore et dolore maledictioēs q̄a
si p pmo peccato ipsas penarū
maledictiones imposuisset seq̄
ret q̄ deus esset iustus q̄a iudi
casset bis i idipsū p vno pecca
to. qd̄ esset contra illd̄ de pe di iij
§ hys auctoritatib⁹. **E**rgo clāe
liquet diuersa fuisse delicta et
sic diuersas penas p eis impo
sitas nisi illa pena mortis non
suffecisset p illo peccato q̄a tūc
ds̄ potuisset inferre duas peās
xxi q̄ v c si quis aii⁹. de rapto

in archi. et de calūp ai fori⁹. §
pena mortis bñ sufficiebat que
tm̄ p deū p illo peccō imposta
fuit imo dico q̄ si multiplex fu
isset; pena expressa p peccō vno
mitior deberet eligi ut li di eos
xxiij q̄ i si q̄s dedit. q̄a in peis
benignior ē interpretatio faciēdas
ut ij q̄ vi nōnd. et de re iu in pe
li vi. et eo maxie q̄a pena ppū
casū excedē nō debet ut penf di
§ pene. ff de peis l. fi. de ipta
cōne e. et c. felic li vi. **E**rgo cō
cludend⁹ ē q̄ duo fuerūt delicta
et diuisa et duas penas et diuisas
p eis fuisse ipositas h̄ q̄a p̄or
fuit pena mortis qm̄ pena labo
ris et doloris. iō pmo debuit abo
leri ut in re q̄ p̄or de re iu li vi.
de preben ai qui e li. de ce cog ai
dilcs. h̄ ipse ihc pmo deleuit pe
nā mortis aie moriendo et post
ea penā doloris corpis resurgē
do. q̄a ante suā mortē laborē et
dolorē pass⁹ fuit ut homo. post
resurrectionē in nullo passus fu
it nec poterat pati q̄a totū pec
catū cōsumatū fuit in eo ac etiā
pena peccati. § predictā penā
mortis quo ad aīam voluit abo
leri post eius mortē p sc̄m bap
tisma ut ipse ait discipulis. **I**te
baptizate omnes gētes in nomi
ne patris et filij et spūs sanctis.
Et si quis nō renatus fuerit ex
aqua et spiritu sc̄o non intrabit

regnum celorum sed pena laboris
et doloris noluit neq; demonstra
uit esse abolitum donec omnes
homines in nomine eius baptisa
ti emittent spiritum et a morte resur
gant sicut ipse ihesus spiritum emisit
et a morte resurrexit et hoc erit
cum venerit secundo tpe generalis
visitationis per dictum ihesum fide
quia sicut ipse post commissum mor
tis peccatum per adam et punitum
inquisiuit qua de causa euenerit
et repiens causam peccati peccato
res in laboribus et doloribus punit
uit sic post abolitum peccati mor
tis per eius mortem secundo veniens
tpe generalis visitationis et repi
ens rursus pene laboris et doloris per
baptismum et penitentias coequa
ti ipsam penam laboris et doloris
delebit et dices **Surgite mortui**
et venite ad iudicium et omnes re
surgent cum corporibus propriis in
quibus uiuentes fuerunt in mundo quod resur
rectionem affectauit dauid psalm
xxv. **Caro mea requiescet in spe**
quia non dedisti sanctum tuum vi
dere corruptionem et psalm xxvi
Credo uide bona domini in terra
uiuencium et iob xix. Scio enim
quod redemptor meus uiuit et in
nouissimo die de terra surrectu
rus sum et rursus conuindabor
pelle mea et in carne mea uide
bo deum saluatorem meum. Quem
uisurus sum ego ipse et non alius

id est a me et oculi mei conspectu
ri sunt et ysaie xxxvi uiuet mor
tui tui domine infecti mei resur
gent de qua generali resurrectione
habetur plene. **Ezechiel xxxvij**
et hec dicit dominus deus. Ecce
ego aperiam tumulos uros et edu
cam uos de sepulchris uros populus
meus et educam uos in terram
israel et scietis quia ego dominus
cum aperuero sepulchra uestra et
educaui uos de tumulis uros populus
meus et dederam spiritum meum in uobis
et uixeritis et requiescere uos fa
ciam etc. Et tunc absterget deus
omnes lacrimas ab oculis sanctorum
et iam non erit amplius neque
luctus neque clamor neque ullus do
lor non esurient neque sicient neque
cadet super illos sol neque ullus est
quoniam prouiderunt quia si sic
non fieret tunc dei signa esset; maus
quia totus adam mortuus fuit et
tota caro ad eam tunc mortua ces
sabant labores et dolores per mor
tem christi impositi toti carni expec
tatio per sententiam dei uel dicendum
quod si pena laboris et doloris fu
isset per mortem christi abolita om
nes crederent in christum sed regnum
eius celeste uim patitur id est quod
uix uolenti bonorum operum dictum
re regnum capient et introibunt

A **It belial. O moyses**
quod fiet de populo iu
daico nunc quid erit in

obliuione corā deo quia tu dicis
dictos iudeos iniuste occidisse
dictū ihesū filiū dei. Certe ait be
liā ego repio q̄ xp̄c debet nega
ri a populo nō suo ut daniel̄ ip̄
sic. et nō erit ei⁹ plūs q̄ eū ne
gaturus ē. Ergo si ipse ihc ē d̄s
fiat tu asseris o moyf vere ei⁹
popul⁹ est iudaicus sed ipse ne
gandus est a non suo populo er
go ipse ih̄s negatus et mortuus
a iudaico populo non fuit xp̄c
qui populus est dei. ⁊ qui popu
lus sc̄dm p̄ceptū legis dei dic
tū ih̄m interfecit ut deut̄ xviii i
bi ad l̄cām dixit d̄s. o moyf ⁊
p̄pheta autē q̄ arrogātia depra
uatus uoluerat loqui in nomine
meo que ego nō precepi illi ut
diceret ā ex noīe deoz alienorū
interficiet. sed si ipse popul⁹ iu
daicus cognouisset q̄ d̄s ihesus
locutus fuisset i noīe d̄ni. certe
eū non occidissent s̄ potius au
diuissent iuxta qd̄ p̄ceptū illi
us fuerat p̄ te o moyf. Rōne
ipse ihc genus electū regale sac̄
dotiū gens sancta populus acq̄
sitionis quos ipse d̄s a p̄ncipio
dilexit et fouit populus arāci
sus ex genere abrahe ⁊ semp in
ipso plō recto d̄s notus fuit. nō
ne liberat⁹ d̄s popul⁹ de egip
to sicco pede mare trāshuit ⁊ ei⁹
inimicos operuit mare. Rōne
illi populo pluit māna in deser

to. Rōne d̄s die noctuq; in co
lūpna nub̄ ignisq; p̄rebat. sō
lus iste plūs dignus fuit legē
si accipe ⁊ uocē eius audire. in
qua lege eidē plō p̄missus est
xp̄c ad quē ueniet ⁊ liberabit eū
ā peccis ei⁹. ergo tibi o moyf
occludo q̄ ipse non ē xp̄c nec fuit
Vnde subridēs moyf uidebat
trufare de belial et ei⁹ d̄s dix
itq; ei. **D** belial an ignoras q̄ fi
aut d̄s pater regnauit in iudeis
p̄ circūcisionē ita filius debz reg
nare in gentibz p̄ baptismū et
spūs sc̄s p̄ iflāmationē carita
tis in oēs hoīes ut fiant vnū o
uile et vnus pastoz. et fiat pat̄
nō regnauit i iudeis sine filio ⁊
spū sc̄o sic filius nō regnabit in
gētibz sine p̄re et spū sc̄o. **S** si
ipse fili⁹ debebat regnare p̄ bap
tismū etiā cū p̄re ⁊ spū sc̄o. ergo
in aduētū filij si ipse plūs iuda
icus nō plūs dei erat nec etiā e
ius filij. s̄ ipse plūs negauit ie
sū si filiū atq; occidit. ergo bñ
dicit daniel q̄ nō erit ei⁹ plūs
qui eū negaturus ē. ⁊ q̄ hoc sit
uerū p̄bat̄ ysaie lxx. Ecce ego
ad gētes q̄ nesciebāt me ⁊c. Ad
aliud qd̄ dicis q̄ iudi iuxta p̄
ceptum legis occiderūt castum
imo contra. quia ipse in nomine
domini locutus fuit p̄dixit et
uenit iuxta signū datum a deo
ut in p̄dicto xviii c deuteron.

Et ut ibi sequitur si quis nō au-
diuerit prophetāz illū exēmiabit
de plebe mea si ipse pplūs gen⁹
electum fuit nūc non est q̄a iuz
ysa Gens hereditabit semē dā
ppli iudaici ut ysaie liiij c ergo
deus erat et ē genus electum et
pplūs iudaicus genus repbū si
ipē populus iudaicus tot a tan-
ta bñficia habuit a deo semp tñ
ipse populus eidē deo ingratus
fuit nā illis pedibus q̄bus ma-
aridū trāsiuit videbat autē ydo-
la que fecit. Item ipso ore quo
paulo ante ob vocem adūlatoy
cantant simulachā sibi fieri po-
poscit. Item illis oculis quibus
deum in nube vel in igne cōspicē
solebat simulachā ituebat mā-
na apud istum pplm fastidiū fu-
it semp contra deum murmurās
ad egyptū vnde ipm populum
manu valida eiecerāt volens re-
dire. Item nonne deum iratāt
dictus pplūs ut omnes de pplō
morerētur nec plus ex seioribz
eiusbz ppli q̄ duo homines trāz
pmissiōis intrarēt. Sed quid
antiqui replicant cum et si illa
mīme fecisset hoc solum nemo
ipm pplm iudaicam dignum iu-
dicarēt qd̄ dñm ihesum semper
pphām eidē vocibus repmissū
nō solum suscipē alias recipere
non voluit sed eciam morte tur-
pissima pemit fecerunt ne hoc

gentes vnq̄ dijs vel ydolis eoz
quos et que sub magnis reuerē-
cijs habebant et qñ hoc dijs la-
pideis et argenteis ipē gentēs
faciebant quid fecissent si deus
immortalis noauisset eis certe
maioā hñs ideo ipē deus noluit
ipsaz gentēs p filiū suum ihesū
ppm hēditare ut psal̄ ij. Ait pē
Postula a me et dabo tibi gen-
tes hēditatē tuā et possessionē
tuam terminos terre

Ait belial o moyse miā
bilis es ī dās tuis s̄
tñ dic michi si filius
habet in hēditatē gē-
tes quid fiet de pplō iudaico nū
quid expectabūt deum icarna-
ri ut liberaret populum suum de
manu inferni. Ait moyses certe
nō s̄ filius dei iaz venit in mun-
dum a in eo mortem suscepit p
omni populo gente et ligwa q̄
credita sūt in nomine ei⁹ ut
ysaie xxvij c. Et piecisti post
tēguntium omnia peccata mea
quia non infernus confitebitur
tibi neq; moēs laudabit te qui
descēdunt in infernum non ex-
spectabunt qui descēdunt in la-
cum veritatē tuāz viuens viuēs
ipē confitebitur tibi sicut a ego
hodie pater filijs notam faciet
veritatem tuam. Ergo si veritas
viuēs sicut ipē pphā huānē vi-
uebat nō expectabat a dāpnatē

que veritas viues iam nota facta
est iudeis quos iudei expectabunt
domini incarnati cum ipse deus suum fi-
lium qui est veritas in mundum mis-
serit pro redemptione totius humani
generis de quo habet in figura
numera xvij c ubi deus michi pre-
cepit propter querelam filiorum isra-
hel contra aaron sanctum pontifi-
cem sumere a principibus duodecim
tabularum virgas duodecim pro singu-
las tribus et uniuscuiusque tribus
nomen scriptum in virga fueruntque
virge xvij preter virginem aaron quod
cum posuisssem contra dominum in taber-
naculo testimonij sequenti die in-
gressus inveni geminasse virginem
aaron in domo leui et turgentibus
erupant flores qui folijs dila-
tati in amigdalas formati sunt
et receptis a me virginis singulis
a singulis tribubus virginem aaron
precepit dominus referri in taberna-
culo testimonij ut seruetur ibi in
signum rebellium filiorum israhel. **N**on
videns est quod est ista virga aaron
posita in tabernaculo testimonij et
Est virgo maria posita in taberna-
culo dei que sine adiutorio huma-
ni seminis sed oblatione altis-
simi erupit in gemas conceptionis
filij dei erupunt flores purita-
tis qui folijs caritatis dilatati
in amigdalas formati sunt id est in
diuinitate et humanitate quoniam a-
migdalus habet duos cortices

et nucleum prima cortex amata re-
presentat humanitatem alia cortex
et durior representat diuinitatem
dulce nucleum representat animam
hoc est quod illa virgo concepit et pe-
perit amigdalum iesum Christum deum
et hominem deum latentem et hominem
manifestum et animam inclusam in
humanitate et deitate quia homo
non dicitur sine anima cum sit in ista for-
ma corporis hominis et hec virgo
cum suo amigdalo christo precipitur
referri in tabernaculum testimonij
id est in ecclesiam sanctam ut imbi-
seruet in testimonium rebellium fili-
orum israhel quorum querelae quies-
cet a deo et non morietur carnaliter
quia tempore adueniente per signum
dicte virginis cognoscent se re-
bellasse in deum et saluabunt sed
vnum scias o belial quod in tempore
pre finito ipsorum iudeorum fiet salua-
cio per ipsum filium dei qui est veritas
Audi prophetam ezechielem xxxvi
Tollam quippe vos de gentibus et
agregabo de vniuersis terris et ad-
ducam vos in terram vestram et effun-
dam super vos aquam mundam et mu-
dabimini ab omnibus iniquamentis
vris et dabo vobis cor nouum et spiritum
nouum ponam in medio vrum aufertur
cor lapideum de carne vram et dabo
vobis cor carneum **E**t ieremie xxxij
In diebus illis saluabitur iuda
et israhel habitabit confidenter
et hoc est nomen quod vocabunt eum

33
Iustus dominus nē ppter hoc
Ecce dies venient dicit dñs et
non dicetur vltra viuit domin⁹
q̄ eduxit filios isrl̄ de tra egipti
s̄ viuit dominus qui eduxit se
mē israhel de terra aquilonis et
de auctis terris ad quas eiece
rū illos ⁊ habitabunt i terra sua
et Jere xxxij

Al belial o moyſ qñ
erūt dies illi ait moi
ses vis ediscē dyt be
lial loquere quia au
dio vnde loquens moyses dixit
audi daniēlem xij c et a tpe cū
ablatum fuerit iuge sacrificium
et posita fuerit abhominacō in
desolacōnez dies mille ccc et xc
Beatus q̄ puenit et expectat
ad dies mille et ccc et xxxv tu
autem vade ad presinitū tēpus
⁊ stabis in sorte tua ⁊ i fine die
p̄ āmodo abūtas ab me o belial
qm̄ ista abhominacō desolacōis
in templo dei cito fiet et exinde
auferetur sacrificiū quia ip̄e ihe
sus de ea dixit vt machabeorū
xxxv. Cum videritis abhomi
nācōnem desolacōis que dicta ē
a daniēle pphā stantē in loco ⁊
vt opinor o belial tal̄ desolacio
erit anno lxxiij cōputādo a na
tuitate xpi et in anno a cōdita
vrb̄ octingēsiō xxxvij. Nunc nō
dicit daniel a tpe ablati sacrifi
cij vsq; ad dies mille ccc xc q̄

sūt i annis xpi. **H**ccc lxxiij qm̄
dies p̄ anno datur in pphetis
vt sup̄ pbatum ē quia abiūctis
lxxiij annis xpi qui precedere
debent desolacōz templi iudeoz
ad sup̄ dictos annos ablati sac
ficij numer⁹. **H**ccc lxxiij osten
ditur et tūc in illo anno i regno
xpi incipiet vna grauis et infec
nalis turbacio que non matureſ
cet vsq; ad xxxvi ānos subsequē
tes in augmēto mali quibus cō
pletis incipiet deficē in aucmē
to boni quia sicut ab illo anno i
cepit vigē malū deficientē bono
sic illis cōpletis incipiet vigē bo
num malo deficiente in qua t̄bu
lacōne sol sacerdotij obscuābit
luna impalis et t̄palitatis non
dabit lumen s̄ in sagwinem cō
ūtatū stelle que erūt lucentes
in celo eccl̄e sicut erūt vicez te
nentes aplōz xpi cadēt de celo
et omnes v̄tutes celorum eccl̄e
xpi mouebuntur. **T**ūc surgent
pseudo pphē et dabunt signa ⁊
p̄digia in potētia sathāe quia
de⁹ recedet a sanctuario suo p̄
pter multiplicatas abhomiācōes
in eo per eius pastores et ḡuia
peccata ⁊ omēs maledictiones
que habent de iusto xxxvij c. Cō
plebunt i populis sicut cōpleti
fuerūt in plō iudaico. **S**ed dicit
daniel Beatus qui expectat ⁊
puenit ad dies mille ccc xxxv

qui sūt in ānis dñi. **H**ecce ipse et tūc oīa p̄dīcā p̄ magna parte erūt ōpleta necnō iudeorū saluatio p̄fecta mediante sp̄u sc̄o. q̄a sicut tempore magne pacis ipse ih̄c descendit de celis de iuda v̄gine nasciturus sic in pace veni et q̄n dictos iudōs erit saluaturus ut seq̄t̄ in daniēle. **T**u autē vade ad p̄finitū tēpus et stab in sorte tua in fine dierū. et ysaie vi. **E**t erit in die illa adhiēct dñs sc̄o manū suā ad possidēdū rēsiduū p̄p̄li sui qui relinq̄tur ab assirijs ab egipto et ab ethiopia et ab elam et a sennaar et ab emath et ab insulis maris et leuabit dñs signū in naciones et ōgregabit p̄fugos israhel et dispersos iuda colliget a quatuor plagis terre et cātabūt in die illa. **C**ōfitebor tibi dñe qm̄ iratus es michi dñsus est furor tuus et consolatus es me etc. **N**ecnō omēs gentes laudabūt dñm et collaudabūt eum oēs populi et hoc in magno planctu veniētes dicent ut zacharie xij. **E**t aspicient in me quē conspexerūt et plāgent planctū quasi sup̄ v̄nigētum et dolebunt sup̄ eum ut dolet solēt in morte v̄nigēti. et erit in die illa planctus magnus in iherusalē. **F**amilia dauid seorsū et cet̄. **E**t tunc apprehendēt decem homines ex omnibus lin-

guis gentium s̄mbriam v̄iti iudei dicentes. **I**binus vobiscum audiuimus enim quoniā vobiscum deus est ut zacharie octauo et corporaliter i iherusalem habitabunt ut zacharie p̄mo c. zelatus sū s̄on zelo et indignatione magna. **H**ec dicit dominus reuersus sum ad s̄on et habitabo in medio iherusalem. et vocabitur ciuitas veritatis filij dei q̄ est veritas. **H**ec dicit dominus adhuc habitabūt senex et anus in plateis eius et vir et baculus in manu eius p̄ multitudinem dierum. et platee ciuitatis complebuntur infantibus. et puellę ludētes in plateis eius. **H**ec dicit dominus si videbit̄ difficile in oculis reliquiarum populi huius in diebus illis. **Q**uoniam in oculis meis erit difficile dicit dominus. **Q**ua saluatione iudaica p̄fecta post spacium mille annorum erit tempus in abominacionem desolationis et deficiēt hostia et sacrificium in regno christi sicut fuit in regno dei patris sui per gog et magog de quibus habetur ezechielis trice simo nono capitulo. **P**ostmodū vero adueniet dominus ih̄sus iudicaturus mundum et eundem igne cōsumere. et ea hora et die veniet in qua homines nō putabunt qm̄ nullus potest scire diē

34
Iudicij etiam et filius dei super
terram et eo tpe homines edifica
bunt domos et non inhabitabunt
et plantabunt vineas et non bibent
vinum. **Iux** autem erit dies do
mini magnus et velox nimis vix
dei amara tribulabitur vbi for
tis dies id est dies illa dies nebule
caliginis et turbinis dies tibe et
clangoris super ciuitates multas
et super angelos excelsos et tri
bulabunt homines et ambulabunt
ut ceci quia domino peccauerunt et
effundet sanguis eorum sicut vi
rus et corpora eorum sicut sterco
sed argentum eorum et aurum non
poterit liberare eos in die furoris
domini in igne celi eius detona
bitur omnis terra quia consumatio
nem cum festinatione faciet cunctis
habitantibus in terra ut sopho
ic et psal' plir deus deorum dominus
locutus est ad lege totum si vis
et iohelis iij c quia ecce in diebus
illis et in tpe illo cum conuitero
captiuitatem iuda et iherusalem congre
gabo omnes gentes et educam eos
in valle iosaphath et disceptabo
cum eis ibi super populo meo et hereditate
mea israel quas disperseunt
in nationibus et terram meam di
miserunt. **Sup** populum meum mise
runt sortem et posuerunt puerum
in prostibulum et puellam viderunt
per vino clamate hec in gen
tibus sanctificate bellum suscita

te robustos consurgant et ascen
dant gentes in valle iosaphath
quia ibi sedeo ut iudicem omnes
gentes in circuitu mitate falses
quia matuauit messis et dominus
de sion rugiet et de iherusalem dabit
vocem suam et mouebunt celi et
terra o belial sunt ne plura dice
da es ne bene declaratus de domi
no meo ihesu casto quem tu sic
persequeris . . .

Ait belial nequaquam
nec eum cognosco. **Ait**
moyses o scelerate et
fili nequam nonne na
bugodonosor est legem dei consti
tutus cognouit filium dei et tu di
cis te eum ignorare ut danielis
iij quid ait. **Ecce** video viros qui
tuos solutos et ambulantes in me
dio ignis et nichil corruptionis
in eis est et spes quarta similis
filio dei ergo si nabugodonosor
sectator legis tue cognouit filium
dei quomodo poteris eum licite
ignorare vis ut dem tibi sacre
scripture figuram cui contradicere non
poterit de morte ihesu per quam
humanum genus saluari debebat
nec non de eius ascensione in ce
los. **Ait** belial libenter audiam
ait moyses lege leuic c xiiij pre
cipitur leprosum duci ad sacerdo
tem qui pro eius mundatione pre
cipitur offerre pro se duos passeres
vivos et lignum cedrinum

vermiculū et yfopū et vnum ex
passerib; immolari debet sacer
dos in vase fictili sup aquas vi
uas aliū autē viuū et ligatū in
ligno cedrano cū vermiculo et y
fopo cocco intanget in sanguie
passeris imolati et coasperget
illū qui mundandus est septies
ut inde purgetur et dimittet pas
serē viuū ut in agrū auolet. **Ve**
plus mundandus est adā cū pos
teris suis vel mundus peccatis
plenus. p sua mundatione ad
ducit ad deū sacerdotē cui pre
cipitur ut offerat duos passeris
viuos et lignū cedranum ut sup
in lege. duo passeris hī sunt e
iusdē nature et sanguinis et sig
nificāt xpm mortuū et viuū qui
alligatus fuit in cruce et ibi im
molatus atq; intinctus ī sangui
ne suo et aquis sacri baptisma
tis viuentib; et deus sacerdos
coasperfit et mundauit adam le
proslū vel mūdū et dimisit a cru
ce resurgēs a mortuis et volauit
siue ascendit ī celum et iste san
guis xpi passeris est sanguis fe
deris qd deus pepigit cū suo po
pulo israhelico de quo habetur
exodi xxxiii. et qd xpc dicat pas
ser pbatur p scripturā dicentē.
Factus sū huius passer vnicus ī
edificio **I**te posset induci figura
de serpente eneo suspensio in lig
no ut numeri xxi. **I**te figura de

sanguine vacce seu vituli ut nu
meri xix. et multa similia. **N**on
ne illud potissimū figuratū ad
pletur qd de ioseph scribitur qui
de fame tēporali totū mundum
liberavit ppter quod et saluator
mundi extitit appellatus. **C**ui
ioseph primo missus fuit a suo
patre iacob ad eius fratres pas
tores gregū si prospera essent cū
ta erga ipsos **E**t qui ioseph dic
tos fratres accusans de crimie
pessimo ab eis venditus p tra
ginta argenteis fuit pācipi ex
ercitus pharaonis **E**t qui ioseph
morans in domo dicti principis
et omnia domus eius in manu
sua tenēs et tamē reusans sit
prum domine sue ab eadem ex
titit eodem crimine apud prin
cipem accusatus pallio eiusdem
ioseph ab eadem ostenso. **I**n quo
quidem principe ipse ioseph in
lacum innocenter missus in lig
neis compedib; suos pedes hu
miliauit vinctisq; duob; alijs
associatus quorum vnus scilicet
pincerna regis pharaonis libe
tus ad vitam alius vero eiusdē
regis pistoz ad mortem turpissi
mam extitit condempnatus.
Post hoc prefatus ioseph a dic
tis opedib; absolutus p̄m post
pharaonē totius egipti extitit
dñs. **C**ui pharao rex dedit ī vx
orem filiā putifaris sacerdotis.

Et tunc ipse erat annorum triginta et saluator mundi ab eodem pharaone fuit appellatus et completis annis septem fertilitatis infra quos tanta frugum habundantiam aggregavit in horrea egipti velut arenam maris et septem annis alijs famis et sterilitatis adveniētibz infra quos nec arari nec serri nec meti poterat propter quod omnes provincie videbant pro pabulis emendis ad horrea egipti fratres quoque ioseph qui eundem vendiderunt ex sterilitate famis temporales patientes coacti sunt ad horrea egipti pro cibis emendis venire quibus horreis et toto regno preerat ioseph frater eorum cognitus eis et ipse cognitus fratribz et elevans vultum suum cum fletu dixit ego sum ioseph frater vestre que vendidistis ad huc pater meus vivit quosque in vinculo caritatis extitit amplectus ut Genesim xxxvii xxxix xl xli xlv et xlvij c nonne hec competunt ihesu saluatori spirituali animarum totius mundi que dicitur sunt saluatori temporali corporis totius mundi qui ihesus missus fuit a patre suo summo deo ad fratres dei ihesu sacerdotis iudeos et pastores animarum spirituales si cuncta essent prospera erga ipsos et qui ihesus eosdem apud patres accusans de crimine pessimo invidia moti vendi-

derunt eum precipi exercitus sacerdotum dei viui argenteis triginta et qui ihesus mortuus in domo dicti principis omnia spiritualia domus eiusdem in manu sua habens hinc inde predicando eam et recusans stuprum domine sue synagoge ab eadem extitit accusatus apud principem de stupro quod filium dei se fecit ostensa turba eius propter quod pro eundem principem ad mortem in ligno crucis dampnatus fecit duobus vinculis hinc inde associatis quorum unus liberatus ad vitam perpetuam alter vero ad perpetuam iehennam dampnatus fuit post hoc vero ipse ihesus absolutus a compedibus crucis primus post deum patrem suum totius mundi extitit dominus Cui ihesus ipse deus pater eternus melchisedech filiam sacerdotis qui principum sue generationis non habuit neque finem dedit uxorem Et tunc ipse annorum erat triginta quando incepit stare ante aspectum dei pro predicacionem et appellatus fuit saluator mundi spiritualis et cum spiritualitas precellat temporalitatem in tempore septuagesies septies quia differunt in similitudinem sicut sol a luna Ideo si tempore fertilitatis regnum saluatoris temporalis fuerunt anni septem tempora vero spiritualis fertilitatis septuagesies septem septies anni erunt Unde completis septuagesies

annis fertilitatis spūaliū regnī
saluatoris spūalis ifra quos tā
tarū animarū sanctarū abundan
tiā ipse saluator aggregabit in
horreis ecclesie sicut arenā ma
ris et septingētis alijs ānis fa
mis spūalitatē aduenientibz; i
fra quos nec p predicatioē; nec
seminationē vbi dei et xpī qua
si medici paganorū et infidelium
preter xpīcolas aggregatos in
horreis xpī ecclesie ab eadē po
terat aggregatē. h tū in fine isto
rū ānorū crescet intm̄ fames spī
ritualitatis q̄ oēs p̄uincie infi
deliū veniēt ad horrea castiani
tatis pro cibis spūalitatē emē
dis. **F**rēs quoq; ihesu qui eundē
vendiderūt ex sterilitate famem
spūalē patientes coacti ad hor
rea xpīamitatis venient quibus
p̄est et toti regno dei ipse ihc
incognitus a fr̄ibz; iudeis h ipse
cognitis fr̄ibz; iudeis leuabit v
cē cū fletu dicēs. **E**go sū xp̄c fra
ter v̄r quem vendidistis. adhuc
p̄r meus iacob viuit. q̄s in vin
culo caritatis āplexabit sicut io
seph amplexabat̄ fratres suos
sicut plenissime docet historia
in gen̄. **D**e ista fame spūali lo
quit̄ amos viij. **E**cce dies veni
ēt dicit dñs et mittā famē in t̄
ra nō famē panis h̄ audiendi v̄
bū dei q̄c. **S**i ultra q̄eres figu
ras sacre scripture et marie in li

bris q̄s ego exposui o belial oēs
predictorū figure tendūt in veri
tate noui sacerdotij ipsius xpī et
marie in hīs p me gestis d̄ vie
ga michi data p deū in qua m̄
ta et magna mirabilia feci sicut
in v̄ga cruas ipse ihc maiora fa
ciet hīs ut exodi p totū. **I**te de
abrahā imolante filiū ysaac sup̄
se ligna gladiū et ignē portantē
ut gen̄ xij. necnō in libro iudi
cū quot ppli p̄ncipes noiant̄ i fi
guris tot in veritate p̄nūciant̄
de ipso ihu. **S**amuel in heli mor
tuo et i occisione saul veterē legē
abolitā demit. p̄ero in sadoch
atq; dauid veteri sacerdotij nomi
q; iperij sac̄menta testant̄ p̄m̄
tercius et q̄rtus regū a salomo
ne usq; ad ieroniā. **A**ieroboam
filio nabath usq; ad osee regnū
iuda et regnū descubiē israhel.
Si historiā respicias verba sim
plicia sunt. si in lās sensū laten
tē inspereris hereticorū contra
ecclesiā casti bella narrant̄. m̄
taq; alia possent d̄ hīs recitari
que causa breuitatis omitto. At
belial obmutuit et quasi commā
ducās linguam hinc inde vadēs
et premeditando requiem non
habens emansit quasi confusus.
Postea videns moyses q̄ nich
il dicebatur pro parte belial pe
cist in causa concludi.

36

Ait belial salua gracia non sic sed statuatur terminus arbitrarius per iudicem infra quem ego vel tu moyses de xamus ponere exceptiones vel allegaciones vel defensiones cause competentes et quo termino transacto et predictis defensionibus non allegatis vel neglectis habeatur pro renunciato eisdem et per iudicem concludatur in causa de nostro expresso consensu ut **E**t de iudi le. **I**ubenus extra de testi signifi. c. **C**um tam si **A**it moyses bene dicit belial et ita fiat **U**nde iudex statuit terminum duorum dierum qui cadit in xv diem mensis aprilis ad defensionem ponendum et allegandum et se defendendum pro ut supra prime dictum est et ita scriptum fuit apud acta quo termino statuto moyses belial descendit ad inferos et salutatis sociis omnia predicta habuit narrare **U**nde et inter demonia oblatum fuit pro meliori quam contra salomone ulterius pro parte inferni exceptiones seu allegaciones ulterius non ponantur sed potius in dicta causa concludatur. **E**t si in futurum contingat per dictum salomonem sententiam fieri contra infernum quod ab ea appelletur et omissum in causa principali opponatur in causa appellationis mediante appellatione ut

de si instru cum iohannes et de testi fraternitatis et ita mandatum fuit belial ut ageret. **U**nde belial coram iudice in termino comparere nec non et moyses in eadem presentia affuit et petiti a iudice si aliquid velint proponere seu allegare vel producere aut dicere in eorum causa **Q**ui belial et moyses dixerunt uno ore quod non sed in contenti ipsi renuntiaverunt allegacionibus et omnibus eorum probationibus et in causa concluderunt et voluerunt haberi per conclusum et sic scriptum fuit apud acta et de presentia audit et de causa processit et appellatione facta et de si instru cum dilectus licet aliqui dicant quod aliud sic renunciate allegacionibus et aliud concludere per eum. **Q**uia contra de probatione de quo non multum curandum est factis talibus questionibus et renunciacionibus mandat iudex partibus quod omnes allegaciones et defensiones factas super hijs in scriptis sibi assignent et presentent super quibus ipse intendit mature deliberare atque peritos consulere **Q**ui moyses in scriptis per partes tradite fuerunt ut de consuetudine ad nostram et per die **E**sto subiectus nec non mandavit utraqque parti quod cum ipse habeat consulere sapientes et iure peritos super toto processu quod infra spacium unius diei que est xxiiij aprilis alias xvi debeant concordare de

consiliarijs eligendis vel q̄ eis
iudicia debeant in scriptis assignasse quos suspectos habeant et sic apud acta scribi fecit ut iij q̄ v̄ q̄a suspecti partes v̄o eidē respondērūt dicentes. **S** sapiens iudeus neminē habem⁹ suspectū quarū parciū dicta iudeus ipse apud acta scribi fecit. vñ salomō exemplato toto processu sup eo incepit p̄tos consulere q̄d iuris sit de processu et p̄mo vulpianū sc̄bo sceuolā et subsequentē alios iuris cōpositores quomō et q̄d de processu eis videre et qualiter sit in dicta causa p̄nunciandū. **Q**ui p̄ti recensentes totū processum et eū plene discutientes cōsuluerūt dicto salomoni hoc mō fore p̄nunciandū sup eo q̄a cū eciā i isto processu sint due q̄ones p̄ncipales viz vna emergēs et alia incidēs et d̄ incidētū sit plene cognitū et p̄batū tamē sup p̄ncipali erat p̄nunciandū q̄a eo ipso q̄ p̄nūciat sup p̄ncipali satis intelligit esse p̄nūciatū sup incidētū ut **C** de or̄ iudi l i. et iij de or̄ cog c i. et nō ino c cū inter s̄i de elec. **Q**uo h̄ito p̄filio moyses instabat ut sentētia ferret̄ et q̄ p̄tes ad eandē audiendā citarent̄ ut de re iudi causā. **S** salomon instantē requisitus mandauit actor̄ sc̄be p̄ciū p̄empti citatiōnē fieri in hac forma ut sequit̄.

Salomō rex iherusalē atq̄ a diuina sede sp̄alis delegatus in causa vertēte inter belial inferni p̄curatorē ex vna parte et moysen p̄curatorē ihesu parte ex alia. **A**zabeli velocissimo cursore salutē. **C**am a diuina sede certa causa vertētis inter p̄tes sup̄dictas nobis fuit specialit̄ delegata put̄ i rescripto diuino cōtinetur. **E**t q̄a iuris termino et ordine obseruatis in ea processimus usq̄ ad conclusiōnē causē inclusiue partib⁹ q̄ cōtra nobis suppliciter instantibus ad hoc ut d̄cā causa celestē habeat expeditionē q̄ diffinitiuam sentētia ferre debeam⁹ de eadē. **E**a p̄pter tibi auctoritate nostra p̄mmo verus diuina committimus et mandamus q̄tenus moysen p̄curatorē ihesu ac belial p̄curatorē inferni p̄empti citate debeas atq̄ cites ut die p̄ma q̄ est xvij aplis post citationē tuā hora iudicij corā nob̄ legitime debeant op̄atere in loco solito iudicis audituri a nobis sentētia diffinitiuā sup iam dicta causa ferendā. **A**lias si nō compareant eorum absentia vel alterius eorum nō obstante qua diuina repleti p̄sentia quantum de iure poterim⁹ p̄cedem⁹ cites et referas qm̄ tue relationi dabimus si dē plenā. **H**oc p̄bat̄ de offi dele

37

Consuluit de do & cōtū veritatis
in cle sepe de vboꝝ signi citatis
autem dictis moysē & belial pec
azahelz et relacione citacionis
facta atq; apud acta scripta et
termino citacionis adueniente
et dicto salomone p tabuāli se
deñ ptes iam dicte in iudicō vt
est moris wate fuerūt vt de do
et cōtū veritatis & cum psonalit
in iudicio se pntarent ptes salo
mon signō q; signaculo crucis
elēz i sc̄ptis smā ptulit vt seq̄

Des salomon rex ihe
rusalem & iudex a se
de diuina specialiter
datus in causa & q̄oe
vtentib; int belial paratorem
infernalis cōgregacōnis ex vñ
pte et moysen paratorem ihesu
ex alia pte olim p expeditioe
dicte cause lās diuinas accepi
mus in hec verba Alpha et o c̄
ponatur totus tenor. **Q**uatum
lāz auctoritate dictum ihesum
corā nobis in iudicio ad instā
dicti belial lāme fecimus euoca
ri atq; citari eiusq; noie eiusd;
ihesu lāmo parē compente pro
pte dicti belial q̄dam libell⁹ cōta
nens possessoriā actionem por
rectus extitit contra eiusd; ih̄sū
paratōrē licet dictum iudiciū
possessorū postmodū corā no
bis i totū fuerit p dictum belial
abrenūciā et subsequēnt intē

tatū p eund; iudiciū p̄petatis
i quo iudicō p predictum belial
q̄dam libell⁹ corā nobis extitit
oblatus tenoris et continencie
subsequētis. **C**oram vobis c̄ et
ponat tenor ei⁹ p ut sup̄ conti
netur lite ergo coram nobis lā
me cōtestata prestito hinc inde
iuramēto de calūp factis que po
sicionibus et in iudicio oblatis
nec nō r̄sionibus ad ipās searē
in quib; quib; r̄sionibus cōtra
predictas posicōnes & contenta
in eis pemp p paratōrem dicti
ihesu extitit obiectum q; de pe
ticiōib; et posicōnibus p belial in
ferni paratōrē p vniūsoꝝ deū
iurē ordine obseruato fuit cogni
tū et sentēciatum adiudicatū et
executum cōtra dictum infernū
et ipōꝝ diabulorū cōgregacōez
p dicto ihesu quē ipse deus sen
tēcialiter orbis terre & vniūsoꝝ
heredem constituit et p quē ipē
fecerat & secula de qua quib; iei
dēti questioe plenarie iurē ordi
ne obseruato tū p̄tibus watis
nos q; cognoscētes eand; q̄stio
nem incidē p iudicā; indaga
cōnem lāme esse probatam sed
quā eterni puidēcia iudicis de
aius vltu recta iudicia pdeūt
vt recti iudices eligant in orbe
q; terraz vt r̄cē iudicēt iusticiā
diligant & eorū oculi respiciant
equitatem. **E**a propter dei eēni

predicti nomine inuocato seden
p tabunali adiuctoq; nob dai
ele actor nōtio tamē sup predic
tis iurisperitoꝝ omunicato ⁊ ha
bito ofilio diligēti et ppter hoc
partib; in nostra pntia citatis
et ostitutis et sentētiā ferri po
stulantib; in hīs scriptis. **Ben**
tēciam? et smiādo pnucciam?
sup peticione et qstione pnci
pali dictū belial pcuratore noie
toꝝ inferni et ipsū infernū et
toꝝā oꝝgregationē infernalē nul
lū ius dominiū seu iurisdictionē
in orbem terraz et habitaciū in
eo habere nec eciam habuisse a
die sepedicte adiudicate sentētie
Ite sentētiā? ⁊ sentētiando p
nūcciamus dictū ihesū verum do
minū esse atq; fuisse orbis ter
raz et habitaciū in eo atq; ius
dominiū et iurisdictionē de oib;
predictis et eoz singulis habere
ac eciam habuisse a die sepedicto
adiudicate sentētie. **Ite** eadē au
toritate sentētiā? et sentētiā
do pnucciam? sathanā tꝝ oim
maloz patriatore et quasi tocius
seculi destructore p predictū ihe
sū in pundo laci captiuatū de
iure esse et fuisse. **Et** quē satha
nam ad predictū carcerē in pe
nam premissoz perpetuo sentē
cialiter condempnamus ⁊ nichilominus dictum ihesū ul eius p
curatorem ab impeticione dicti

belialis procuratoris infernalis
absoluētes eūq; legitimis expē
fis oꝝdepnātes. quaz taracionē
in posterū reseruamus. **Hec** for
ma pbat de oꝝ cog c cū similib;
et de paitē audit ⁊ de pen calūp
cū similibus. **Unde** notarius se
subscrypsit hoc modo. **Iata** et
lecta et recitata est predicta sen
tētia in scriptis p supdictū iu
dicē pro tabunali seden die xvi
aplis me nōtio subscrypto pntē
et eidē assistente qui in omnib;
et singulis actis cause predcē in
terfin et de mādato predcē iudi
cis scripsi. **Moyse** vō notariū
et testes rogauit ut de predicta
sentētia ⁊ eius platione publi
cum conficerent instrumentum.

Belial at magnis clamo
rib; excitat? ut leo rugi
ēs oꝝtra salomonē sic lo
cūsus fuit. **Nō** voluisti absconde
re volūtatē tuā qā tulisti smiā
p oꝝanguieo tuo caro et sāguis
strēperūt te ut i c gūe de preben
Cui salōn ait. tu male dicis no
bis oꝝtumeliā inferre tū si senta
as te ex smiā aggrauati ad supi
oꝝē appella ut ij q vi ois oꝝpessus
Tūc vni? diei iteruallo dato se
cundo die q fuit xviii apst belial
redacta in scriptis appellatione
dictū salomonem adiuit cū no
tario ⁊ testib; et i forma q seqē
cofi eo suā appellationē emisit.

38

Ora; vobis strennuis-
simo dño salõe iheru-
salem rege ac a sede
dña speciali iudice
delegato i causa et questioe vtrū
te inter belial p̄uatorē infer-
noz p̄uatiō nomine et p̄ parte
eiusdem ex parte vna et ihesum
filiū ioseph marie ex pte altera
de quibusdy violencijs et spolijs
ac etiam de dño obis terraz et
habitanciū in eo p̄ ut in r̄scap-
to dño pleni⁹ cōtinetur verū p̄
pte dicti belial p̄ponitur qd̄ cū
in dicta causa iuxta commissam
vobis p̄tatem p̄cesseritis i qua
magis carūnitatis affectū quaz
iudiciū sequens racionis p̄ dco
ihesu et oia dictū belial nomie
quo sup̄ sentēciam diffinituaz
si sentēcia dici meretur inquam
tulistis sentēcia; et quaz dictus
belial dicit esse nullam et si qua
est ex ea sciētijs se et causa; suaz
et dictam vniūsitatē infernale
indebite ac oia iusticia; aggra-
uari atq; condēpnari i hīs sc̄p-
tis ad deum vniūsoꝝ dominū et
ad eius sedem diuinam puocat
et appellat nec non vno oꝝtextu
ap̄lōs et p̄cessus instantē petit
et instantissime itez ac itez pe-
tat cum instancia submittēns se
dictus belial ac dca; vniūsitatē
infernalem atq; bona ip̄oꝝ sub-
p̄tione et defensione dei vni-

ūsoꝝ dñi et ei⁹ sancte sedis in-
hibens q; vobis sub pena que a
iure inferē iuste appellacōni nō
deferenti quod dicta appellacio
ne pendeñ cōtra predictū belial
vel vniūsitatē predictam in nul-
lo debeat inouare vel attēpta-
re. **A** qua quidy appellacōne et p̄-
testacōne non intendit recedere
p̄ aliquē actum cōtrariū diuis
vel a diuis nisi expresse vel in-
scriptis renūciaret eid; hec for-
ma p̄batur ij q vi § forma. **E**t
nō q; si appelles i cōtinēti emit-
tatē lata sentēcia sufficit viua vo-
ce appellat et sine scriptis vt c
de appel l de litigia sc̄us si non
in cōtinēti et hoc differt diffi-
tia ab iūlocutoria q; ab iūlocu-
toria siue applāt i cōtinēti siue ex
iūuallo infra decē dies siue i iudi-
cō siue eꝝ iudiciū i sc̄ptis apel-
lati debet vt de appel **C**ordi li vi
differt autē in alio quia quādo
appellat a diffinitia non est ne-
cesse exp̄mere causam i appella-
cōne vt ij q vi § forma. **S**ed quā
appellat ab iūlocutoria p̄ agg-
uacōne et tunc fit p̄ ut i p̄dco
c **C**ordi et c cum sp̄ali de appel
vnde dicta appellacione p̄ salo-
mone; recepta et admissa si et in
quātum de iurē deb; admitti sta-
tuit iminū iurē ad ap̄lōs et pro-
cessum recipiendum vt in c ab
eo de app et i c quāuis et i c le

Ait belial. Dñe salomon multū
prograt causa mea sed si placet
detis michi terminū duoz ul tra
ū diez ad recipiendū aplōs et
pcessū et ad pñtandū me cum
dñs aplīs cōā diuina sede duo
rū alioz qui terminus cadit ad
xxij diē apalis. Ait salomon fi
at tibi sicut petisti. et ilico dani
eli mādauit taliter put pecht
expediti. ppter qđ belial data
mercede danieli eūdem rogauit
ut cicius expeditet qm ipse bel
al bñ sciebat qđ vsus litigancū
hoc obseruat qđ apli et pcessus
expei a pellantē dari debeāt. ut
in c q̄uis de appell in cle in glo
sup vbo oblati. Quo termino
duoz diecū adueniēte predictus
belial pñcialiter se cōstituit cōā
eo et predictos aplōs iterū cum
istantia postulauit Cui salomō
aplōs sub hac tradidit forma

Aimo et teno deo vniū
loz dño atq; totius ma
chine mundi sūmo opifi
ci. Salomō rex iherusalē iudex
delegatus a diuina sede datus.
seipsū ad pedū oscula beatoz. De
ste diuinitati pñciū tenore faci
o manifestū qđ cū decisio cause q̄
vertatur inter belial pauratorem
infernale ex vna parte et ihesū
ex alia michi p vñam diuinitatē
delegata fuerat in hūc modum.
Apha et o rē. et ponat totus

tenore. Et lite cōā me cōtesta
receptis pbacionib; et confessi
onib; hincinde factis iuris ordi
ne in omnib; obseruato contra
predictū belial pauratorem infer
nale diffinituā pmulgauit sen
tētiā. A qua quidē sentētia ap
lauit dñs belial et instanti apo
stolos pecht sibi dari ppter qđ
ipsū ab obseruōane iudicij mei
absoluens eundē ad pedes vrē
diuinitatis cū pñtib; lās dimis
sioz remitto et ad maiore cui
dentiā predcōz mei sigilli muni
mine roboratis. **H**ec forma pba
ē in q vi foē ap lōz. ff de libell bi
missioē l vna. **S**; si appelleē ab
interloaut vel grauamine insem
ē semp tenore appel in aplis et si
iudex deferat appellacōi vel nō.
cū in aplis a diffinitia dand nō
fit multū necē. et hoc obseruat
int litigātes. **N**ō qđ iudex i apo
stol dimiss; sp debet deferre ap
pellacōi a diffinitia qā causa nō
expmīē in ea sed sufficit dicere
appello ab iniqua sententia ut
de ap cū causa que. scus est in
appellatione ab interloautoē in
qua causa expmītur. ut in c cor
di. et in ca si a iudice de appella
tione libro sexto. Cui appellati
oni iudex potest sicut sibi videt
iustum deferre vel non deferre.
ut in capitulo cū appellatiōib;
eodem titulo libro sexto.

Quibusquidem aposto-
 lis per belial manua-
 liter receptis sciens
 predans belial qd pre-
 dicti tmm pefiniton habebat
 loco edicti pemp quo ad ipsum
 appellansem et eiam ad ipsum
 appellatu ideo in dicto termino
 v; rex die aplis cora; diuina se-
 de psonalit conpuit vt in c sepe
 de appel et ad tollendy oē dubiū
 sue compicōis de die compicōis
 eiusdy fecit fieri publicam istru-
 et nichilōm? constituēs se dās
 belial cora; sede diuina vbi con-
 fistorialit residebat et decies cē-
 tena milia assistebāt ei intrepi-
 de taliter et vbotenus pposuit
 factum suum dicens visibiliū et
 invisibiliū creator et sum? opi-
 fer qui cōfessionem et decorem
 induis amict? luie sicut vestimē-
 to extendens celum sicut pelles
 regens aquis supiora ei? sedes
 tua ieternū virga regni tui vir-
 ga directionis obis iniquitatez
 et diligis iusticiā me oppressū
 et in iusticia agguatum cum vō
 testimonio sub tuba ysay direc-
 querite iudiciū subueite oppres-
 so **D**eo dextea vutis vestre me
 placeat honoraē qz sicut nouit
 vestra diuinitas causas vertēdā
 inter me parātoro nomie et p
 parte tocius inferni et quendaz
 ihesū sup quibusdaz violencijs

atq; spolijs et de domio orbis
 terraz et habitaciū. **I**llusta regi
 salomoni vrē sanctitatis tscap
 to duxētis cōmittendam qui
 carnalitates sequēs affcū et nō
 iudiciū rōnis p dicto ihesu con-
 mittēdam cōtra me nomie et p
 parte quo sup diffinitiuaz licez
 miq? tulit sentēciam si sentēcia
 dica mētur **A**qua quidy sentēcia
 licet nulla vel si aliq? fuerit sen-
 ciens me et causam meā nec nō
 vniūsitatē ifernalem ex ea ag-
 uari put iura decnūt ad scātate
 vrē; in hīs scriptis duxi appel-
 landū **Q**uare altissime domie
 cū sim patius de eiusdy sentencie
 iniquitate plene docē qd alicui
 iudici neut pti suspecto dāz cāz
 appellacōis audiendy placeat
 delegare **C**ui parā domin? ait
 habes aplōs seu lās diffonias
 tue appellacōis **A**it belial dñe
 habeo **v**nde porrigens manū su-
 am ad marsubiū et ex ide extra-
 hens aplōs ipōs sumo deo pre-
 sentauit **Q**uibo lās ait domi?
Contentaris de ioseph filio ia-
 cob regni egipti vicario rñdēs
 belial ait ita domie **v**nde domi-
 nus sub tscapto suo dco ioseph
 talit dām causam delegauit vt
 sequitur in hīs verbis

Rex regum et domin?
 dñanciu ioseph nato
 iacob pāarche regni

egipti vicario. **Salutē.** Veniēs
ad presentiam nrām belial para-
tor infernal nobis lamentabiliter
exposuit qd cū inter ipsū actōre
noīe quo sup̄ pte ex vna et moy-
sen paratore ihu ex alia sup̄ q̄
busdā violencijs atq; spolijs in-
ferni orbis terrarū q̄ habitancū
in eis et de eorū p̄tate corā
illustrissimo rege salomone ihe-
rusalē iudice delegato materia
questionis verteret. idē q; salo-
mō carnalitates sequēs affectū
et nō iudiciū rōnis oīa predic-
tū belial diffinitivā tulit sentēci-
am licet iniquā et iustam put
nobis fuit expōitū q̄ si qua fuit
ex ea sentiens se gravari nostrā
audientiam appellavit. Ea p̄pter
mandam⁹ ut vocatis eis qui fu-
erant vocandi q̄ auditis hincinde
p̄positis in cā dicte appellatiōis
legitime p̄cedas sentēciā ipām
infirmare vel affirmare appellaci-
one remota aures fiat s̄ iure fu-
erit faciendū. **Testes vō rē.** Da-
tū padisi xij die aprilis. Quo
rescripto p̄ belial hito moy dcm
ioseph accessit et genuflex⁹ co-
rā eo ostendit atq; presentavit
eidē dictū rescriptū put sup̄ in
alia forma oīne necnō instru-
mentū sue appellatiōis atq; a-
plōs q̄ p̄cessus. deprecās eundē
ut in predcā causa iuxta predcē
omissiois lras p̄cedere placeat

put fieret equitatis et rōnis.
Ait ioseph. Vident. et quid petis
ut p̄ me ī dicta causa fiat. **Dñe**
ut inhibeat p̄ pte vrā eidē regi
salomoni ne forte qd ablit pen-
den mea appellacōe ad executio-
nē sue snie p̄cedat. **Ait ioseph.**
Vident. vrā ilico mādauit sue au-
dient actōr nōtio in scriptis mo-
re curie fieri inhibitionē ut seq̄t.
Illustrissimo dño meo regi salo-
moi oli speciali delegato ī cā rē
Joseph vicarius egipti et spāl
auditor cē appellatiōis v̄tentis
inter belial rē. In dño etno salu-
tē. **Rouert** vrā dñatio me rece-
pisse mandatū diuinū seu lras
hui⁹ tenoris rē. **Et q̄a** ex certa
scientia diuine sed supradcē cog-
nitio cause michi spāliter fit cō-
missa p̄pter qd videt qd dca di-
uina sedes ad se receperit dicte
appellacōis cognitiōnē et v̄stā
delegatā iurisdictionē euocauerit
cū effectu. quare dicte sententie
execucō suspendat a iure donec
appellacōis cā discurat p̄pter
qd vob̄ expresse inhibeo ut pen-
dente corā me dicta cā appellacō
in nullo ad executionē eiusdē p̄-
cedatis. **Datū** xij die aprilis.
Hec fōr p̄bat de off dele pastoꝝ
q̄ p̄tēa. Qua executā put de
iure req̄rēt instabat belial ut fi-
eret citacō sui adūsarij ī cā app^o
Dñi ioseph iussit eā fieri hac fōr

Joseph natus iacob regni egip
 ti vicarius et specialis auditor
 a diuina sede datus in causa ap
 pellacionis vertente inter belial
 paratorem infernale ex vna pre
 et ihesum ex alia azaheli velocis
 simo cursori salute noucis nos
 recepisse a sede dina quas dy las
 delegacionis tenoris et continēcie
 subsequētis rex regum qe vltē
 tes vt decet diuinis mandatis
 huilit obediē tibi sup dca aucto
 ritate madam vt ihesu vel moi
 sen eius paratorem pemp citos
 vt seūda die post huiusmodi ci
 tatio; tuaz hora iudicij corā nob
 debeat competere i solito loco nre
 habitacionis qe vt in pma cita
 cone sequitur vt ad fine; Datū
 xxiiij die aprilis

Quo ihu citato et rela
 to iux formā predic
 te citacionis i tmino
 sepe dicto ltime com
 puit moyses eius ihu parat et
 salutato ioseph ptribuali sedeñ
 mox ihus preconie in iudico vt
 motus e fuit vte et illico moyf
 rēdens dixit assū ego ei par
 ator de cuius paratōnis man
 dato corā ioseph plene cōstabat
 mox astutus belial tres sub ea
 de forma obtulit libellos tenos
 et continēcie sub sequencum

Quam vobis magnifico et
 Potenti Domino domino

ioseph et cetera pponit dicit et
 allegat Belial infernalis par
 ator contra ihesum filiu ioseph
 et marie et moysen eius parato
 rem p aliam personam ltime p
 eo ltime interuenientem quod
 ab oli illustris salomō rex ihe
 rusalem atq; a diuina sede spā
 liter delegat in causa vtente i
 ter predictos super domino mū
 bi orbis terratum et habitacium
 in eis primo cognito de predca
 causa contra dictum belial nomi
 ne quo supra diffiam sentenciam
 si sentenciam dici meretur protu
 lit licet nullam per quam ad iudi
 cabatur mundus orbis terraz et
 habitancium in eis supra dicto
 ihesu cu ipse ihesus p suaz mor
 te edimēit dcm mdy p pccm ade
 bapntu et cu hoc sit satis iquū
 et cōtra iuris vltatē quo iure
 canes q pccā suos debet teneē
 autores sed cu ipse ihesus nō fu
 it actor pccī sed potius adā fi
 cid clare habet de iure diuio Ex
 quo dicit belial sciens se ex di
 cta sentenciam multipliciter ledi
 ad sedē diuinā appellauit quare
 sup dais belial parator nomie
 q sup petit per vs et vram cu
 riaz pnūciat ipm bn et ltime ap
 pellasse et dca; smā; si smā dici
 potest nullā cassā et vritā pnū
 ciat ac eciaz declari nulli fore
 moimēti uel si aliq sic petit eā

tāq̄ iniquā remedio appellatio
nis cassari ac iniustā p̄nūciari
p̄testans de exp̄n̄ rē. **Hec** fōz
p̄bat̄ de in̄tegrū resti ex l̄as i
fi. **Et** nō q̄ q̄n̄ appellat̄ ab inter
locut̄ seu grauamine añ sniām i
tali cā appellacōis nō est necessa
rius libellus neq; cōtestatio litis
cū in ea arguat̄ potius iniquitas
iudicis q̄ pt̄is. qua p̄bata reuo
cabit ipse iudex grauamē. quo re
uocato citabit̄ pt̄e rē ut nō in c
de ap. et ino in c cū cōtingat̄ de
offi dele. et melius nōt̄ io an i c
ij de iur̄ cal li vi in no. qd̄ ē sec⁹
in cā ap a diffinitia ut i predic
tis iurib; i qua libell⁹ porriget̄
Quo sup̄dco libello lecto et obla
to filis libell⁹ p̄ ioseph moyh̄ da
tus fuit. **Unde** moyses termino
nō petito ad eand̄ vltro se cōsti
tuit ad petita in dicto libello rē
dend̄ dicēs. **Liberator** egipti ple
nus sapia et decore petita in dic
to libello p̄ belial lit̄ cōtest̄ nego
fieri debere p̄ut̄ petūf̄ imo peto
ipsū belial tāq̄ cauillosū reici et
ad petita nō admitti. **Tū** sapi
ētissimus salomō neminē p̄ciū
aggrauando cū consilio magnoz
iurisperitoz p̄mo digesto p̄cessu
diffinitiuā p̄tulit sniām iuridi
cā v̄rā et iustā. **§** **Ait** belial. **bñ**
ostendā tibi q̄ nō iure protulit
et ait. **Iuratur** de calūpnia. quo
iuramento p̄stito ab vtrāq; p̄

te p̄ut̄ est iuris et hoc q̄a alia
causa est appellatiois a p̄ncipa
li ut de testi fraternitatis. de fi
de instru cū iohes. de iur̄ calūp
c ij li vi. **Et** totus gaudēs belial
ait moyh̄. **Præuilegiū** est i iure
q̄ non oppositū et non probatū
in causa p̄ncipali opponam et
prohem in causa appellatiois
a diffinitiuā ut in p̄ime supra
allegatis. quod est secus in ap
pell ab interlocut̄ vel grauamie
ante sententiā ut in c de appell
in clementinis.

Sed ego o moyses nouā
causam p̄sequor in
ista appellatiois cau
sa videlicet q̄ ihesus
nō potuit sustinere penam pro
peccato ade. quia pena suos de
bet tenere actores. et pena non
debet protrahi vltro q̄ de lic
tū fuit i exceden̄ reptū ut d̄ h̄is
que fiunt a maiori parte capitū
lo quefiunt. et de electione h̄ cō
promissarius. **§** porro libro vi.
Sed quid habuit pati pro ipso
primo parente adam cum ipse
d̄ns ihesus nō peccauerit fuit
testatur petrus apostolus. qui
peccatū nō fecit nec iuentus rē
sed ipse adam fuit patet in bi
blia et pena debet de iure suos te
nere actores et vtrāq; non alios.
Ergo quomodo potest ihesus p̄
mox̄tē suam ade delecte peccatū.

44
Aut moyses: tibi dico o belial qui
dyabolica suggestionem precedit
te deum fuit. **Eve** quod si ipsa com-
deret de ligno vite sancte boni et
mali dei haberet similitudinem
et ipsa ad deam suggestionem
medes debet viro suo. **Ad** crede-
tes ex inde fieri filios deo nunquam
ipsa eua et adā comiserunt ex his
crimen lese maiestatis in deum
apertum quod ipsi cum posteris suis mer-
ito debuerunt dampnari satis edo-
cent. **Iu** i vt vi q. ii. **S** vbi
quodammodo filii sunt et **Ad** l. **Iul**
ma l. qui quodammodo vt in c. v. gentes da-
hētiē. **Sed** quia deus in predicatione
noluit hēre deē pene ppeuitatē
hēam limitauit vsq; ad aduen-
tū vbi sui id est filij sui vt psal-
t. vi. **Sed** etes i tenebris et umbra
mortis vinctos i mendicitate et
ferro quia exacerbaueunt eloqua
dñi et. **Sed** misit vrbū suū et sa-
nauit eos. **Sed** dic michi o be-
lial multa sunt hētiē vno et eodem
peccō et vnus illoz agens in iudi-
cio de eo victoriā assejē nūquā
alijs pnt talē victoriā. certe sic
vt in c. vna de app. ij. q. vi. **S** sunt
quod et c. si vnus ex pluribus appel-
li. et ij. **Sed** ihesus pmissus
in lege tāquam homo ex semine
adā erat i eadem dāpnacōne si-
cut et cetera fuerūt et erāt hoies
Ideo ipse tāquā homo tñ ceptus
sine peccō et qui peccm non fecit

nec inuentus ē dolus i oē ei⁹ adā
sine peccō formatū licet peccōre
et ei⁹ peccm vicedo ostēdes qz ei⁹
obedienciā contra ipsi⁹ adē sup-
biā et inobedienciā crucis miste-
rio se cōstituit et adē et posterorū
moxē ipē moxēo deuicit sicut
mūdo appaēt manifestū. **Ergo**
ipē **Ihesus** pro adā peccōre po-
tuit penā peccī portare cū ipē **A**
dam seūdy carnem fuit pē ihū
ergo ipē **Ihesus** tamquā filius
adē tenebat debitum patris sui
adam persolvere secundum iu-
ra vt de soluti c. i.

Aut belial o moyses tu
dicas quod dyabolica sug-
gestionem et dolo homo
peccauit p quod vis-
tate cōcludere quod dyabolica et
gregariō et ego tam quod dolosi de-
beamus vel debetā repellī ab hoc
iudicio et sic vltis cōcludere ho-
minem debet absolui ab imperi-
atione mea seūdy quod docēt iuā
vt in c. dilectio in fi de excep et i
c. intellexim⁹ et in c. si de adulte-
rio ymmo dolosi nō fuimus et si
fuimus fatuitas ipsi⁹ hominis de-
bet ei magis nocē quā cū dolo nō
cōpēsari quā sic deū fuit ei quod si
comederet esset filius deo hoc cre-
dere maria fuit fatuitas que fa-
tuitas plus ē quā dolus et c. cū di-
lecti quod iurē cā pp. q. iij. cōstituit et
in c. ex parte conueri coniuga

Ad scdm qd dicit qd ihc tamq
hō et de semine ade deicit eius
peccatū et posterorū. forte hoc
cōcedere tibi qd tāq dōrs eius d
litis sine mādato potuisset age
re licet tamē de rato debuit cauē
ut nōt c am mo de consti. et in
c ai dilā de do et stu. et C de cō
sor eius d litis l ij. nisi esset diūc
ta psona ut de rescrip nonnulli.
S; demā michi ait belial qd to
tus mundus vel hoies mundi et
ipse adā dāpnati ex dco pecca
to ratū habuerūt actū ihesu vel
ei? saluationē. Ait moyses. Imo
o belial tibi dico qd si dicta sug
gestio tendisset ad bonū nulla
esset opēlatio neccāria delictorū
neq; esset peccatū. et sic loquū
t iura p te allegata. s; supdicta
suggestio fuit ad mortē et tunc
magis punit suggestor qd faciēs
lxvi di tanta. et in c firmi de
sūma ta § dyabol? qd intentio
suggestoris fuit ut socios potu
isset habere penarū. Ideo tua ex
cusatio nichil valet Ad aliud re
spondendo libentē ostendā. Non
ne patres sā in limbo inferni ia
cētes incessant clamabant dice
tes. Ostende nob dñe faciē tuā
et salui erimus qd faciēs dei fuit
ihc. et ps c vi. et humiliatū est
in laborib; cor eorū et infirmati
sūt nec fuit qd adiuuaret. et cla
mauerūt ad dñm cū tribularet

q d necitatib; eorū liberauit eos
et eduxit eos de tenebris et um
bra mortis et vinctula eorū ditu
pit. Ecce iam pbatum est.

Ait belial. Satis miror
vborū tuorū o moyses ait
moyses Cur mirus ait
belial. Rōne in scripturis ptes
taf deus irata non facere qd de e
ius ore pcedunt ut ps lxxviii
sed ipse dō dixit ade si de ligno
comederis mortē morieris ut ge
ij. quō potuit hoc peccm qd moys
ex eo ceta aboleri. Rūquid ius
tus dō fecitne ludibrio ipse dō
talē legē seu preceptū homini ai
lex non vbi s; sed rebus debet po
ni ut C de bonis qd libens l vlt §
nisi. et cōia de legat l ij in fi. de
v fig intelligē. et de elec omif
sa § pōro li vi. Ergo si iusta fu
it lex dei seu preceptū iuste fuit
dampnatus homo contraveniēs
et si iuste ergo ppetue. quia ni
chil aliud est iusticia nisi iustās
et ppetua voluntas ut ps c xxx
quinto. Iusticia tua in eternū et
lex tua veritas. Et ps c ij. et ius
ticia illius in filios filiorū hñs qd
fuāt testamētū eius Quomodo
ergo potuit ipse ihesus hominē
iuste dampnatū a tali dampna
tione redimere. Premeditatus
moyses tale pbdō belial debet
tesponsum. Belial valde me
pungis et subtiliter me arguis

tamen tibi ostendam quod p[er]fecto
ne iam dicta sapis ad illa que
tu dicis quod iuste de[us] dampnavit
hominem confiteor si non sicut
tu dicis seu intelligis quia si dic
tus homo dampnatus fuit non
tamen pro crimine sed pro contu
maci[a] dampnatus fuit quia de
us precepit sibi sub p[er]na mortis
ne de ligno comedet et sic come
dens contumax fuit et si pena que
imponitur pro contumacia non
est perpetua sicut pena pro cri
mine ut notatur in c[apit]ulo ex l[et]is de
consti. et de iudic. cum non ab ho
mine. Ergo si non perpetua pe
na et tempus non fuit p[re]finitu[m]
de quolibet tempore intelligit
ut in q[uest]ione i[ur]is de emp[er]io l[et]is. S
p[er]uul[us] quia circa. Ergo iste ho
mo pro contumacia dampnatus
potuit a deo quolibet tempore li
berari ut in iuribus supra allega
tis. Sed ipse deus pro purgatio
ne dicte contumacie misit in ter
ris verbum suum quod factum e
st caro qui deduceret dictu[m] homi
nem de tenebris et umbra mortis
et ymbrata eius dirumperet et
conteret portas ereas et vetes
ferreos confunderet etc. Ad ali
ud quod dicis quia iusticia dei
iusticia ieternu[m] et pro hoc conclu
dere vis in eternu[m] homine[m] d[am]p
nari quod non recipio pro vero
Dic michi o belial que istarum

42
fuit p[er]d[er]e iusticia vel misericor
dia. Ait belial. Iusticia fuit p[er]d[er]e
Ait moyses dixit recte contra me
tem loqueris. Audi prophetam.
G[ra]tia autem domini ab eterno et
usque in eternum et iusticia illi
in filios filiorum ut in psalmo c
ij. S; si misericordia voluerit contē
dere viribus suis nullus erit ef
fectus iusticie et e contra. Quis
tunc earum erit effectus. Certē nul
lus. Ergo habeo necessario con
cludere quod apud deum iusticia oparetur
misericordie et e converso et sic queli
bet ipsarum erit contenta suis finibus
Et si ipsa iusticia non habuit tē
peramentu[m] misericordie a peccato ade
usque ad missionem verbi non mi
reris o belial et quoniam ipsa misericordia
erat cum ipso verbo dei a quo ipsa
tenebatur quousque ipsum verbum
mitteretur a patre unico. Unde
psalmista. Et veritas mea et mi
sericordia mea cum ipso qui me
suum patrem invocabit et ipsum v[er]bum
ait suu[m] pater testante psal
mista. et misericordia tua subsequetur
me. Quo verbo dei scilicet filio ad
veniēte ilico iusticia misericordie tē
peramentu[m] recepit et hominis
perditi facta extitit redemptio
ut dicit psalmista. Misit deus
misericordiam suam et veritatem suam
et eripuit animam meam de medio

A catulorum leonum.
Et belial. Domine moyses

caueas a dictis tuis et aduertas
ad me si placet quando iusticia
affecuta fuit effectum suum in ho-
minis iusta dampnatione non
ne mihi misericordia presens fu-
it. **Ait moyses.** Ita. Ergo factum
fuit preiudicium dicte misericor-
die cum ipsa non fuerit prestata
de iure suo et sibi super hoc compe-
tebat defensio et ea defensione
neglecta permittit iusticiam agere
ut de sen et re iudi quauis. cum in
finitis iuribus. Ergo misericordia con-
tra iusticiam nullam habet ratio-
nem. **Ait moyses.** Delibata dicta
misericordia fuit bene prestata
de iure suo sed tamen deus noluit eam
in hoc exaudire usque ad tempus si-
bi limitatum ut ipsa misericordia ad deum
loquitur in psalmo primo. Tu exire
gens domine miserere non quia tem-
pus miserendi eius quia venit tem-
pus. nunc cum ipsa sciret dictum tem-
pus miserendi aduenisse consisto-
rium summi dei adiuit et ipsa ait.
Creaturam creator sedentes in
tenebris et umbra mortis vinc-
ti in mendicitate et ferro ex eo
quia exacerbauert eloquia tua
domine et preceptum tuum irritauerunt.
Ita cor eorum humiliatum est in la-
boribus infirmati sunt nec est qui
adiuuet. ipsi me inuocant et di-
cunt. confiteatur tibi domine misericordia.
ita quod ego misericordia confiteatur tibi
pro eis quia tempus miserendi eorum

venit. **Rursum** continebis domine
me misericordiam in ira tua et oblitus
es miserendi. **Ait dominus.** Citentur
sorores tue scilicet iusticia et veri-
tas. quia contra iudicium partem nichil
possumus iudicare maxime
cum iusticia et veritas gaudeat ple-
na possessione iuris eorum. ut de
ma et obe mihi quatuor. et de cau-
sa possit et proprietatis eius.

Quibus quidem citatis preceptis
moyse misericordia coram domino
genus flexa incepit loqui
dicens. Domine placuit maiestati
vostre nobile et rationabile creaturam
hominem propter vestram solam face-
re bonitatem ut ipsi salus et nobis
ex ipsa natura contingeret tuam
sed ecce domine peunt omnes et nemo
saluat et in tot annorum circualis
neminem hic videmus de omnibus
hostes nostri triumphant. et de
ipsis non nostre sed tartaree spelum
et replentur. **Ut** quid domine
nascentur homines. Quare tra-
duntur bestiis anime contentes
tibi. **Et** si secundum iusticiam vestram
hoc fiat tamen misericordie tem-
pus est. et si primi patentes man-
datum vestrum incaute transgres-
si sunt subueiat miseratio vestra
Memorote quod ab imaginem et
similitudinem vestram creastis
illos. **Aperite** domine misericor-
diter manum vestram et imple-
te omne animal benedictione.

43
iusticia misericordia tuam qui
saluos facis sperantes in te. **V**
eritas vero ait iusticie **R**esponde
as tu iusticia. **A**it iusticia. imo
tu respondeas sorori nostre qua
tua et mea causa agitur. **A**it ve
ritas. **O**portet domine imple
sermonem quem locutus es ut to
tus adam moriatur cum omnibus
qui in eo erant quando preuari
cando pomum gustauit. **A**it mise
ricordia paci respondeas tu par
Ait par. imo tu respondeas pro
me et pro te. **T**unc ait misericordia.
Ad quid ergo ergo domine me
et sororem meam pacem fecisti.
ecce perimus si non misericordiam
Contrario veritas ait **D**omine
si predictam sententiam homo pro
uacator euaserit peribit veritas
tua et non permanebit in eternum

Ait dominus **D**elego
causam istam filio meo
ad quem eas misit.
Qui quidem filius au
ditis rationibus supradictis ait
veritati. **Q**uid dicis tu veritas.
Que ait. **D**omine fateor quod bo
no zelo mouetur misericordia sed non
secundum scienciam que potius
homini preuacatori vult par
cere quam michi et sorori mee. **A**it
misericordia. **T**u nemini parcis et
tanta indignatione seuis contra
contra hominem preuacatore
ut inuoluas pariter et sororem

tuam. **A**it veritas. **H**ec questio
contra nos domine retorquetur et
cauendum est ne verbum patris tui
euacuetur. **D**ixit par **P**arcite
quod vobis a verbis istis. **V**tutum
enim inhonesta contentio est.
Unde filius videns magnam con
trouersiam. rationes fortes et
efficaces non videbat sibi quo
modo in homine possent misera
cordia et veritas obseruari. **S**crip
sit tamen ipse filius et rex senten
ciam taliter continentem **V**eritas
dicit per hunc si adam non morietur
et misericordia dicit per hunc si misericordia
non consequatur. fiat ergo mors
bona et habeat utraq; quod pe
tat. **O**mnes sorores obstupuerunt
in his verbis sapientie et con
senserunt quod morietur adam misera
cordiam consequendo. **H**ec tamen
questio inter se quomodo mors pos
set fieri bona cum horribilis sit
ipso auditu. **A**it rex. **M**ors pec
catoz pessima sed mors sanctorum
preciosa. inueniatur ergo que ex
caritate morietur non obnoxius
mori. et sic mors non poterit te
nere innoxium sed faciet in eo fora
men per quod transeat liberati
Placuit hec sententia primo sed
ubi poterit talis reperiri **I**nconti
nenti veritas rediit ad terram et
misericordia remansit in celo vniuersa
plurimantes ut in psalmo. **D**omine
in celo misericordia tua et veritas tua

usq; ad nubes et neminem repi-
re potuerunt qui innoxius esset
a morte. **Ait pater.** Vos nescitis
quicquam quia non est qui faciat
bonum non est usq; ad unum. sed
qui dedit consilium ferat et auxili-
um. Intellexit hoc filius et ait
Penitet me fecisse hominem id est
penitentiam me agere oportet pro
homine quem creavi. Et super
hoc deum patrem suum et spiritum
sanctum consuluit. Et **apalato**
a dicto filio quod sue intentionis e-
rat mori pro homine postquam ali-
us innoxius ab ipso neque in celo
neque in terra poterat repiri tam-
semper reseruato beneplacito sui
patris et spiritus sancti. **Ait pa-**
ter. **Advocentur virtutes.** **Qui-**
bus advocatis et comparentibus
ait deus. **Quis ibit ex nobis.**
Ait misericordia iusticie et veri-
tati. **Respondeatis domino inno-**
misericordia et pater respondeant
que dixerunt. **Domine vestra p-**
sona est terribilis et potens et
hic quodammodo ego et pater posse-
mus suspicari. **Persona spiritus sancti**
est benignissima et hic suspicari
possent iusticia et veritas. tum pro
parte nostra eligimus personam
filii vestri tamquam mediam que in-
nos tulit sententiam ut ipse eandem
sententiam exequatur. **Et in hoc**
omnes virtutes consenserunt. **Que**
audiens filius inveniensque suum patrem

ait. **Ego feci et ego feci. ego por-**
tabo et ego salvabo. **psalme plvi.**
Tunc misericordia et veritas obviaverunt
tibi iusticia et pater osculante sunt
que pro gaudio cantantes dixerunt
dominus fortitudo plebis sue et pro-
rector saluacionum christi sui est.

Propter quod deus ait filio
suo. **Fili cum inclinaveris**
celos ut in terram descen-
das invocabis me dicens Pater
meus es tu et ego dicam tibi fili-
us meus es tu. his dominus pre-
dictarum virtutum et nullus sit tibi
similis. **Memento quod nunquam super-**
dicte virtutes a te recedant sed
semper eas tecum habeas. primo mise-
ricordia et veritas precedant fa-
ciem tuam. iusticia semper ante te a-
bulet et ponat in via gressus tu-
os et predictarum virtutum conti-
nuam habeas affabilitatem. Rec-
obseruabis. Pretende misericor-
diam tuam scientibus te et iusticiam
tuam hiis qui recto sunt corde. Ne
obliviscaris pacis. Pacem lo-
quere in plebem tuam et super sanc-
tos tuos. Ipsaque pater sit semper
cum diligentibus legem tuam. at-
que redimas in pace animam pro-
thoplasti et in ipsa obdormies
et requiesces. **Ait filius suo patri**
ut in psalmo xxxix. In capite li-
bra scriptum est de me ut faceret vo-
luntatem tuam deus meus volui
et legem tuam in medio cordis mei

Iusticiam tuam non abscondi in corde meo veritatem tuam et salutarem tuum dicam et eas annuntiabo in ecclesia magna. misericordiam tuam et veritatem non abscondam a consilio multo et labia mea non phibebō domine tu noster. semper rogabo que ad pacem sunt. **Q**uibus dictis a filio ait pater **T**u fili regnabis a ligno noli timere. manus mea auxiliabitur tibi et brachiū meum confortabit te. **N**ichil proficiet inimicus in te et filius iniquitatis non nocet tibi. **P**onā in manū tuam et in flumīnibz dexteram tuam. in eternū seruabo tibi misericordiam meam. **P**onam in oculū seu i sēmen tuū et thronū tuū sicut dies celi. **T**amen adūtas fili quia licet habeas misericordiam veritatem iusticiam et pacem tamen si filij tui idest fideles regni tui dereliquerint legem meam et in iudicijs meis non ambulauerint et iustificationes meas profanauerint et mandata mea non custodierint visitabo in virga iniquitates eorum et in verberibz peccata eorum misericordiam tamē meam non dispergam ab eis neq; necelo in veritate mea. neq; propheta nabo testamentū meū et que procedunt de labijs meis non faciā leuita. **S**emel inraui in sancto meo quod thronus tuus erat sicut

44
Sol in conspectu meo et sicut luna perfecta in eternū et testis fidelis in celo. **A**it filius. **F**iat voluntas tua. **T**unc deus pater gaudio repletus videns in hoc filij voluntatem inclinam magna voce intonuit dicens. **E**rucauit cor meum verbū bonū. dico ego operi et usq; ad finem. **E**t similiter filius decantauit in celestium comitua dicens. **B**enedixisti domine terram tuam et cetera usq; ad finem. et in tanto iubilo personit celum quod habitantes in regione ymbre mortis eum audierunt et ipsi ad eum magnis vocibus exclamauerunt oculis lacrimabilibz dicentes sicut testat ysaias propheta. **E**mitte domine agnum dominatorem terre de petra deserta ad montem filie syon. **E**t deus ad illos. **P**rope est ut veniat tempus eius et dies eius non elongabuntur. miserebitur enim iacob et israhel saluabitur. **Y**saias xiiij. **Q**uibus completis vocauit dictus filius angelū videlicet gabrielē cui dixit. **V**ade et dic filie syon. **E**cce rex tuus venit tibi. **Q**ui vadens inuenit dictam filiam syon orantem. **C**ui ait. **A**udi filia et vide inclina aurē tuam et obliuiscere populū tuum et domū patris tui quia concupiuit rex speciem tuam. **C**ui filia ait. **R**etata sum in hijs que dicta sūt michi

ecce labia mea non phibebo. iō
incessanter dicam regi. Paratū
cor meum deus paratū cor meū
cantabo et psallā in gloria mea
Hec omnia vidi et audiui in ce
lis. **B**elial imo dico tibi q̄ d̄s
in dominio filij sui mltiplicabit
in tantū misericordiam suam q̄
non tantū homines s̄ etiam iu
m̄ta et lapides et t̄re miserebūc

Ait belial Tu dicis q̄ la
pides et terre miserebū
tur. Numquid demonia
quē sunt creature dei miseribun
tur cū ipsa sint digniora lapidi
bus. **A**it moyses. Illius deus mi
serebitur qui confitebitur aduce
sus se peccata et iusticias suas
ut in psalmo xxxi. **A**it belial. Et
quid volunt confiteri demonia ad
uersus se cū nichil fecerunt mali
et eos deus gratis dāpnauerit.
Ait moyses. **L**ege ysaiam xiiij c
et scies quid fecerunt demonia
Ait belial. **V**erum est q̄ noster
princeps lucifer hec dixit ponā
sedem meam in aquilonē et ero
similis altissimo. s̄ tamen non
posuit licet dixerit. et qui dicit
et non exequitur ille dicit non
facere et ideo penā non meret̄.
ar c̄ perpetuo de elec li vi. **A**it
moyses. **N**ulū eras o belial. ne
scis quia in delictis respiciē w
luntas. ut de pe di i si quis cum
telo. et i plurib; legib; ibi de eo

qui mittit in poss cū vel seruan
de c̄ i maxime cū ipse p̄cesserit
ad actū exteriorē et p̄sequens
eisd̄ imputandū q̄a alias cogita
tionis penā nemo meret̄. ut de
pe di i § cogitatio. **I**tē quid p̄
ceps vester fecit in p̄mis paren
tib; nostas. q̄ sua suggestione
dampnationē meruerūt. ut ge
nehs ij. **A**it belial. **I**n hoc prin
ceps noster nō peccauit cū ma
gna fuerit stulticia eoz̄ eisd̄ cre
dere. **N**ōne ip̄i malā elegerūt
viā. ar c̄ cū dilā. q̄ me cū p̄ q̄
iij ostituit cū similib; **A**it moy
ses. **N**ōne princeps v̄e fuit sug
gestor. **C**erte sic **E**rgo magis ē
puniend; q̄ ip̄i facer̄. lxxxvi

Ait belial. **S**i di tanta
salua reuerentia quia
ipse p̄mus patēs debuit
exp̄lorari apud semetip̄sū an si
bi expediebat tale consiliū prin
cipis nostri. ut ff manda le ij in
fi. et in regula consiliū d̄ regu
lis iuris li vi. **A**it moyses. **H**o
mo pro temeritate sua punitus
fuit adeo ut graue iugū positū
sit sup omēs filios ade a die eri
tus m̄as eoz̄ usq; in matrē oim
sed p̄nceps tuus p̄ suggestione
sua nōne similiter debuit p̄uici
Certe sic. quia ius dicit q̄ qui
exhortatur mandatoris opera
fungitur. ut ff de hjs qui no in
fi lege ob hec verba. cū similib;

Ait belial. Hoc nō pcedo. **A**it moyses. Si michi hoc nō pcedis. certe tūc oīa saluabunt p ipsū ihesū pret demonia q̄ in igne in eternū cruciabuntur. **A**it belial. Hēs⁹ messias cū uenit saluabitur lucifer et eius cōgregatio. **A**it moyses. Nonne ostendi tibi quo tempore natus fuit ipse messias in lege pmissus iuxta tempus designatum a pphetis. **I**tem o pphane non audisti in ortu eius angelos cantantes et choros angelorū collaudantes. gloria in excelsis deo et in terra pax hominibz bone uoluntatis. luce ij. Nonne o pphane posuisti in cor herodis ad hoc tm̄ ut dictū ihesū occidēt q̄ a bimatu et infra pueros infinitos occidit fecit. mathei ij. **R**ōne vn⁹ dya bolorū tēptauit eū in deserto ieiunante xl diebz et xl noctibz natū ex muliere sine hoīe fuit tēptauit eum natā ex uiro et muliere. **E**t si eam uicit temptando hunc nullo modo vincere potuit superando. **R**ōne eidem dixit. Si filius dei es. dic ut lapides isti panes fiant. mathei q̄rto. **R**ōne quando ipse ihesus erat eiciens demonia et spiritus imundos de oppressis corporibz. ipsa clamabāt et dicebāt. Sine. **Q**uid nobis et tibi ihesu nazarene filii dei. **A**nte tempus uenit

45
ti perdere nos. luce iij. **S**i pnceps uester et alia demonia cognouerūt eum quare sathan pnceps uester opatus fuit ut traderetur in mortē per iudā discipulū suum. **Q**uid credidit facere. **N**esciebat forte q̄ mors sua erat mors inferni et uita mundi sicut dicit osee xij. **D**e manu mortis liberabō eos de morte redimā eos. **E**ro mors tua o mors morsus tuus ero inferne. **S**i dictus pnceps uester fuit causa mali sui ergo eidem imputandū ē ut de re iudampnū. li vi. **E**st i te audacia ultra loquendi. **N**ōne iam dicta sunt ita notoria q̄ nulla tergiversatione celari possunt. **D**elles te exarsare q̄ tu nō audieris uocē dei patris dicto ihesu baptisato a iohanne dicentis. **H**ic est filius meus dilect⁹ in quo michi bene cōplacui ipsū audire. atq; in trāsfignatione eius in mōte. mathei iij et mathei i. **R**ōne mortuos suscitauit. leprosos mundauit. iustum curauit et cetera.

Ait belial. Helias et helise⁹ hīs similia fecerunt ut q̄rto regū per totū. **E**rgo sequit q̄ heliseus uel helias fuerit messias pmissus in lege. **C**erte non sequit. **A**it moyses. **Q**uid loq̄ris. **R**unq̄ helias et heliseus in noīe suo ppro

fecerūt miracula quē fecerūt h̄
tam̄ a m̄ci dei ⁊ p̄phete in no
mine dei ⁊ ad eius dei p̄ceptū
fecerunt ut iij̄ regum i c. **Quā**
do helias fecit descēdere ignem
de celo nunquid in virtute sua.
Certe non. q̄a angelus dei locu
tus est ad helyam ⁊ ipse helyas
ait. si homo dei sum descēdat ig
nis de celo ⁊c. et q̄a homo dei e
rat deprecatus fuit deū ut ignis
descendēt in quo de⁹ eū exaudi
uit. **Si** heliseus sanauit aquas
pessimis quō dixit. hec dicit
dñs. sanauit aquas istas. **Si** ip
se scidit iordanem pallio helie.
quō dixit vbi est deus helie. et
pauit aquas et diuise sunt. ut
q̄rto regū ij̄. **Si** ipse heliseus in
duxit aquā sine pluuia ⁊ vento
qualiter dixit. hec dicit dñs nō
videbitis ventū neq; pluuia et
alueus iste replebitur aquis. **I**
tē si resuscitauit puerum mortuū
nōne orauit ad dñm et iauit
sup puerū et oscitauit puer sep
cies ⁊c. **Si** fecit multiplicari pa
nē quid ait. hec dicit dñs. come
dent et superent ut iij̄ regū iij̄.
Itē si naaman ad cōsiliū helisei
liberatus fuit a lep̄. quid ait na
aman. Vere scio q̄ non sit alius
in vniūsa terra nisi de⁹ israhel.
ut iij̄ regū v. et reliqua alia. **I**
tē quot fuerūt in iherusalē lep̄
si tempore helisei et tm̄ vn⁹ mū

datus est. **I**tē quot fuerūt mor
tui et tantū vnū resuscitauit. **Si**
ipse fecit semel panē abunda re
q̄re idē non fecit in samaria ubi
mater p̄pter famē filiū comedit
et i qua ipse heliseus aderat. **Fu**
it aliq̄s v̄m̄q̄ qui in noīe helye
vel helisei miraculū fecerit vel a
liq̄d signū. **Certe** nō. **S**i predic
tus ih̄c fili⁹ si de quo oēs p̄phe
dixerūt q̄n talia miracula in ter
ris faciebat q̄d dicebat. **Quid**
dixit in resuscitacōne puellē. nō
est iqt̄ mortua puella h̄ dormit.
Quid dixit filio vidue mortuo.
Adolescēs tibi dico surge. **Quid**
dixit lazaro mortuo. **Lazare** v̄i
foras. **Quot** cecos illuinauit lep̄
sōs mūdauit infirmos curauit ⁊
demoia solo v̄bo de obsessis cor
porib; expulit. nōne discipuli e
ius in noīe dñi ih̄u faciebāt ⁊ fa
ciūt et facient usq; ad seculū cō
mationē similia et maiora. **Tu**
belial scis meli⁹ ista q̄ ego dico
qm̄ ista publica et manifesta sūt
quoz testis est plūs. et si in du
biū v̄teret tibi o belial mille tes
tib; faciā cōprobari ad q̄ p̄ban
da me p̄mptū cōstituo. **Et** ilico
moyses a ioseph p̄c̄it humilit̄
q̄ cōstituat p̄mptū terminū v̄tra
q; parti infra quē oīa iura et de
fensioēs v̄traq; ps debeat p̄du
cere. vel petere a belial si aliq̄d
velit allegare dicere siue p̄ducē

46

Et cum belial nichil haberet quod
ultra allegaret quasi comandu-
mans linguam suam ab extra tamen
nichil demonstrans dixit hilari
voce. Domine iudex bonum est
quod constituatis hunc terminum
Unde ioseph statuit terminum
duorum dierum qui terminus cadit
in vice simum septimum diem apri-
lis ad sepedita faciendum nec
non ad ulteriora cause procedens
Qua dilacione pendente
belial moyses descendit ad
inferos et gestis iudicij
omnibus relatis dixit Vehemen-
ter timeo ne in causa appellatio-
nis succubamus. Ego non ha-
beo ultra os loquendi et nescio
quid dicam. Ait unus ex eis be-
elzebub nomine. Peritorum que-
ramus consilium et petis vocatis
et consultis deliberatum est in
omnes si posset obtineri de cau-
sa compromitti bonum esset. Et
rogatus belial ad hoc tractandus
qui in hijs premeditatus ilico
huit ad dauid quem multis mel-
lifulis verbis rogavit ut se in
partes interponere placeat de
dicta causa in arbitros compromit-
ti. Cui dauid dixit. Libenter me
interponam. Et quem dauid belial
multum rogavit ne aliam dice-
ret quod ipse belial ipsum de tali ma-
teria rogasset ait dauid. Per-
mittas me facere et incontemti

fecit vocare moysen et quesivit
ab eo in quibus terminis esset
et habito responso subsequenter
eidem dixit. Bonum est et pro-
euitanda diffamia et hominum
loquacitate de ista causa compro-
mitti in arbitros. Vere hoc dico
propter salomonem filium meum qui
tanquam iudex sententiam tulit. Scio
bene quod totam habes iusticiam ta-
men rogo te ut acquiescas consi-
lio meo. Ait moyses. Domine
dauid hec sunt per me fienda
quia expecto tertiam sententiam
pro me ferendam a qua non po-
teat appellari ut si appellat sua no-
bis. Item quod visum est in quibus. Et ne li-
ceat in una et eadem causa tertio
appellari. In una et de sen et re iu-
dic. c. i. in cle. Ait dauid. De
hoc non es certus si pro te vel
contra te feratur tamen consule
dominum ihesum et revertere ad me
Moyse vero adiuit ihesum et om-
nia sibi dicta per dauid exquisite
narravit. Ihesus vero premedi-
tatus dixit moysi. Scis bene quod
testimonia mea credibilia facta
sunt nimis volo tamen euitare
hominum loquacitates et de iure
meo non dubito. Ideo placet ut
de dicta causa compromittatur.
Dadas ergo et astuciam habeas
in arbitris eligendis Reversus
moyses ad dauid ait eidem. Con-
tentor ut de causa compromittatur

et si placet agamus de electioe
arbitroz. **U**nde dauid clā vocās
belial ait. **M**oyſes otentat ut de
cā apromittatur ita ut cū vide
tis me cū moyſe loquentē vias
audacter ad me et dices michi
quid vis me habere et ego loq̄
tibi. **E**t cū loquerentē simul da
uid ⁊ moyſes ecce belial veniēs
ad dō dixit. **Q**uid vultis me fa
cere. **A**it dauid. **S**ede nobiscū.
Et cū ſediſſet ait dauid. **O**poe
tet te belial mee volūtati acqui
eſcere. et ne ſuſpicias me inimi
cū tuū quia licet tu me pſeutus
fueris uſq; ad mortē p ſaul tam
tibi remiſi oīa ⁊ remitto. **A**it be
lial. **V**itis preterite noli maledic
ta referre. ego patus ſū ad oēm
veſtrā volūtate. **A**it dauid. **E**go
volo q; pacto aſtūgamini ut de
cā et q̄one iuris iter vos vertē
in arbitros apromittatis. **A**it
belial. **P**ro pte mea otentor. et
ſimilit moyſes dixit. **A**it dauid
Eligantē arbitri ⁊ poſtea ſirma
bitis apromiſſū ſolēpni ſtipula
tione. **A**it belial. **E**go eligo pro
parte mea octavianū impatorē
et ieremiā pphetā. moyſes vero
elegit ariſtotalē naturalē et yſa
iam pphetā. **A**it dauid. **E**t ſi ip
ſi fuerant diſcordes quid fiet. **A**
it belial **E**ligamus cōiter vnum
in quē concordemus in caſu diſcor
die et certū q̄a arbiter nō deb;

eſſe incertus ſ; certus ut c inno
tuit. et i c ſeq̄ de arbitris. et ff
de arbitris litē ſi vnus. **A**it dō
Bonū et equū eſſet ioseph dele
gatū et auditorē retenta etiā de
legata iurisdictioni in caſu ſi cō
gat diſcordia eligere q; de iure
fieri poteſt ut de arbi cū olim
et in c de preben preſup lras. **A**it
belial. **C**ontētor pro parte mea
Moyſes vō ſimiliter dixit. **U**n
vocatis nōrijs et teſtib; taliter
dictū cōpromiſſū ſtipulauerūt
et celebrauerūt in hac forma.
P noīe dñi amen **A**nno die mē
ſis q̄c. **C**ōſtituta in pñtia nā no
tarij ⁊ teſtiū infraſcriptoz moy
ſes parator ihu ex vna parte ⁊
belial parator ifernalis ex alia
prout ipſi aſſeruerūt in cauſis
vertentibus inter eoſdem noīe
quo ſupra ſuper dominio mundi
orbis terrarum et habitancium
in eis prout in pceſſib; et peti
tionibus hincinde datis et habi
tis coram illuſtraſſimo dño ſalo
mone rege iheruſalem et ſuper
hijs iudice delegato et magnifi
co viro domino ioseph egipti vi
cario in cauſa appellationis eiuf
dem controuerſie ſpeciali audi
tore diutine fuiſſet et ſic nunc
ſimiliter p partes eaſd litigatū
et ſentētiatū ac etiā appellatum
necnō i cauſa ipius appellationi
ad plēs act⁹ iudiciales pceſſū.

volentes q̄ partes ipse eoz̄ labo-
ribus partant et expensis ⁊ de
predictis causis tam principali
qm̄ appellacionis ⁊ toto p̄cessu
seu p̄cessibus habitis corā sup̄-
dictis dominis iudicibz; et de oī-
bus questis ⁊ emergent̄ ex eis-
dem pro se et suis heredibus ex
pacto inter ipsos habito in ar-
bitros compromittē volūtariē
et ex certa sciencia ⁊ nō per er-
rorem ⁊ Ipsi moyses et belial p̄-
curatores supradicti habētes su-
per hīs plenariam potestatem
concorditer elegerunt constitu-
erunt fecerunt et ordinauerūt
illustrissimū virum octavianū
romanū imperatorem sanctissi-
mū virum iheroniam p̄phetā
et naturalissimū virum aristoti-
lem ⁊ et spiritu plenum ysaiam
p̄phetam arbitros cōpromissa-
rios arbitros laudatores
seu amiables cōpositores et
cōmunes amicos licet absentes
Et si predicti in eozū arbitratu
vel laudo discordarēt vel maior
pars non concordaret elegerūt
quintū arbitrum predicti pas-
tatores magnificū virū domi-
num ioseph egipti vicarium et
ad supradictā causam speciale
delegatum et auditorem retēta
sibi delegata potestate dantes
et cōcedentes eisdem liberam et
plenariam potestatē in premis

47
sis ⁊ singulis premissoz̄ de pla-
no sine strepitu et figura iudicij
examinare et cognoscere de pro-
cessu ⁊ tota causa partes ad au-
diendum sententiā preceptum
vel laudum vel ad alia citatē. **I**tem
q̄ debeant decidere et determinā-
re predicās causas ⁊ questiones
infra dies septem qui termin⁹
cabit q̄rto die mēsis maij et si
ex iusta causa fuerit predictum
tempus poterunt progare et p̄-
seipos p̄nunciare vel diffinire
laudare vel precipere et arbitra-
ri alte l' basse sicut eis videbit̄
terminare et ordinare semel et
plures coniunctim vel diuisim si-
mul vel alter eozū ordine iuris
seruato vel non seruato ordina-
rie vel extra ordinarie diebz; feri-
atis et non feriatis sedendo vel
stando i scriptis vel qualicūqz
vel quandoqz put videbitur
eis melius expedire nullo pre-
missō obstante omni hora vel
loco ⁊ vtraqz parte absente seu
presente vel altera absente cita-
ta tamen et q̄ vnus possit pro
se et alijs p̄nunciare ⁊ sententiā
legere alio absente. **E**t promi-
serūt dicti moyses et belial sibi
ad iuicem p̄ se et suis dominis
et eoz̄ successoribz; per solēpnē
stipulacionē noīe predicōz̄ dñoz̄
eozū ad q̄ faciēda speciale mā-
datū habētes staē parē obedire

eorum laudo bāno arbitrio pe-
ne pronuntiationi precepto seu
preceptis per eos vel per aliū
de mandato aliorum facto siue
factis et mox eis probatis emo-
logare comprobare et in nullo
contrauenire quacūq; ratione
vel causa vel modo de iure vel de
facto verbo vel opere per se vel
p̄ interpositam personam quam
vel quas inter eos super quacū-
q; aut super aliquo premissorū
seu eorum occasione dixerint fe-
cerint seu pronuntiauerint siue
rit aut fuerint arbitratus ul' ar-
bitrati quod contra eius vel ipso-
rum preceptum laudum pronun-
tiationem seu arbitrium nō ap-
pellabunt nec appellationem p̄-
sequentur nullum resciptum vel
privilegium per se vel per aliū
impetrabunt vel impetrabit ul'
impetratis vtentur nullam ex-
ceptionem opponent restitutionē
in integrū non petent nec illud
corrigi seu emendari per superi-
orem vel aliquem iudicem petēt
q̄q; non vtantur cuiusq; legis
vel canonis statuti vel consuetu-
dinis beneficio quod viciet seu
viciare vel infirmare valeat hu-
iuscemodi compromissum ul' ar-
bitrium in toto vel in parte siue
ex persona arbitrij siue ex per-
sonis compromittentium siue
ex forma compromissi vel arbi-

trij seu et ex rebus vel ex causis
de quibus compromissum est si-
ne quacūq; ratione alia. **Q̄d**
si facerent in aliquo contra pre-
missa vel aliquod premissorum
veniret promiserunt solempnit̄
ut dictum est sibi iuicem partes
ipse q̄ pars arbitriū seu laudū
in toto vel in parte non seruans
si fuerit ihesus vel eius procura-
tor pro pena habeat q̄ p̄cessus
et omnia acta et sententie sup̄
hīs habita ipso iure non teneāt
neq; valeant sicuti facta nō fu-
issent et libere omnia supradicta
de quibus inter eos extitit agi-
tatum reuertantur ad potestatem
inferni et ea ex tunc teneant si-
cut a principio tenebāt. **Et** si fu-
erit infernus vel belial supradic-
tus contraueniens ipso iure p̄-
cessus et sententiā teneant et
nichilominus cadant ab omni-
iure et potestate quod et quam
pretendunt in dominio mundi
habere et ipso iure sup̄ dco ihu ap-
plicentur ac etiam partes ipse
vna alteri reficere ac reficere si-
bi ac refundere expensas et om-
nia dampna et interesse que ul'
quas ipsam facere contingeret
vel etiam subire. **Et** pro hīs ob-
seruandis et firmiter habendis
ad sanctissima domini dei euan-
gelia iurauerūt corporaliter tac-
ta et cetera

48

Quibus quidē sic pactis
in hmoi instrumēto sub
scapserunt se notari &
testes moze aīrie diuine. Quo
quidem corroborato ipsū sup̄dic
tis arbitris per moysen et beli
al presentatū fuit. quod arbitri
pro pace vtriusq; partis hilari
vultu sumserunt et acceptaue
rūt. Et insil coadunati in qdā
cōclauī p̄ silencio se recludētes
inceperunt de processu & causa
insimul confabulari. et surgens
in medio eorū ieremias gracia
et licēcia sociorū petitis flebili
voce dixit. Domini mei mūd⁹
vniuersus in nostra est positus
potestate s; tamen hoc pro cer
to sciatis atq; pro indubitato
habeatis q; ihesus est verus fili
us si in lege p̄missus messias
Cui ille deus pater et filius et
spiritus sanctus totius machie
mundi fabricator. et qui mēsus
est pugillo aquas & celū palmo
ponderauit. et a pendit tabus
digitis molem terre et librauit
in pondere montes et colles in
statera. dedit totam terram i he
reditatē et infernum cum in eis
degentibus possidere. et qui si
filius secundū scripta p̄phetarū
est in mundo natus et mortuus
et sepultus ab illo infelicissimo
populo iudeorū qui tempus sue
uisitacionis non cognouit cum

milans in celo cognouit tēpus
suum Turtur et yrundo et cico
nia custodierunt tempus aduē
tus sui populus autem iudeorū
non cognouit iudiciū dei. imo
nunc dicunt & sapientes nos su
mus et lex domini nobiscum est
s; vere mendacium operatus est
stilus mendax scabacū confusi
sunt sapientes preteriti & capti
sunt. Et licet aliqui vestrum in
humanis viuentez poterāt hoc
ignozare tamen in spiritu nō ig
nozatis cum audieratis & videri
tis per eum mirabilia gesta in
terris et per eundem in inferno
operata. Quis vnq̄m humanit̄
uiuens quantūcūq; humana
et spiritali polleat potenci a si
ue virtute talia mirabilia vel si
milia fecerit sicut ipse humanit̄
& spiritaliter viuens fecit sicut
nos omnes plene cognouimus
Ideo sententia lata per illustri
simū salomonem pro ipso ihesu
iuris ordine obseruato et p̄ quā
eidem adiudicatur mundi domi
niū orbis terrarū et habitanciū
in eis non video q; de iure infri
gi possit licet tamen cum discre
cione vniuersariūq; nostrum ita
et talit̄ poterit moderari q; neu
tra pars sentiet magnum preiu
diciū.

Quibus quidē p̄ ieremiā
dās affurgēs octauia⁹

et suspirans ait. Nunc indubi-
tanter credo q̄ ihesus verus fili-
us dei sit. Quā eum cognouis-
sem dū in humanis viuerem et
eidem seruiuissem potius q̄ ydo-
lis mendacibz quoniā cū natus
fuit tempore imperij mei tanta
pace mundus vniuersus fuit illuf-
tratus q̄ me homines p̄ dō vole-
bant adorare cogitantes ex mea
esse virtute sed tamē me cogno-
scens hominē esse mortalē hoc
non p̄misi. Et quem ih̄m michi
per sybillam in circularis solatibz
ostensū tanq̄ magnū regem ad-
oravi tamen eū filiū dei esse nō
credidi qd̄ me non valet penite-
re sed in hoc pro bono pacis et
concordie ego arbitror q̄ mun-
dus diuidetur p̄ medium siue p̄
duas partes quarū vna sit in
ferni et alia cristi ihesu. et hoc
dico p̄pter dubiam sententiā a
qua est appellatum. § Cui octa-
uiano cum reuerentia respondēs
iheremias dixit. Illustris impa-
tor hoc cū reuerentia non esset
bonum arbitramētū q̄ medie-
tas mundi saluetur et alia dāp-
netur q̄a forte erunt homines
in illa mundi medietate infer-
num contingente valde boni et
forte adherere volentes magis
fidei ihesu cristi q̄ inferno. Nō
ne cōtra iusticiam esset taliter
illos dampnare.

Qui iheremie aristoteles
respondēs dixit. Satis
philosophauit omnium
rerum celestium et terrestrium
querens rationem. Et que nūc
video tūc ab oculis meis fuerūt
penitus abscondita ut stultus i-
aniter locutus fui. ut ceas pal-
pauit in finem meum et mee fe-
licitatis portum cognoscere nō
valuerim. de me est dolor in me
ut parturientis. ad hoc non ad-
uerto quia michi gaudium non
erat q̄ socios mee infelicitatis
haberem s̄ potius tristitiam im-
positam dolore. Verum tamē mi-
chi hoc iustum videtur ut qui
mala agunt mala sustineant et
q̄ ōnes mali et peccatores sint
inferni boni vero et perfecti ho-
mines sint cristi.

Qui respondens ieremias
ait. Salua reuerentia
tanti magistra hoc non
esset bonum arbitrium. quoniā
pene contra naturā est q̄ homo
reperiat sine peccato ut p̄p̄
distinctione § nunc autem. Et
eciam iura dicunt q̄ ab adolescē-
tia vici procliuor est ad malū
sensualitas hūana. ut vicesima
questione tertia procliuus. et
in prohemo clementinarum.
ita q̄ quilibet homo imo totus
mundus esset inferni si aut pa-
us erat.

Inco ysaias assurgens ait
 Domini mei reuerendissi
 mi postqm̄ deus memor fu
 it miserie sue misit filium suū
 in terras ut ipse filius et s̄s ho
 mo fieret ex uirgine nascatur?
 ut hominem ab eius formatum
 similitudinem ex uirgine terra
 et ex inob̄ia dāpnatū sua morte
 bitam inobedienciam destruēs
 per suam obedienciam redimēt
 Et licet p̄hie et alie sciēcie mū
 dane de tali incarnatione et na
 tuitate videātur admirari cūm
 fuerunt preter naturam et con
 tra humanū cursum tamē admi
 rari non deberent quia deus non
 esset omnipotēs si talia non fe
 cisset. Nonne ipse formauit ho
 minem sine muliere et viro ut
 adam et mulierem sine muliere
 ut euam Ita congruū fuit ut ip
 se deus hominē formaret de mu
 liere sine homine sicut ipse ihs
 est qui adam formatū sine mu
 liere et homine et euam de hoīe
 sine muliere natā dampnatos
 cum posteris eorum ex peccato
 inobediencie suam obedienciam
 prestando redimeret. Nūc uero
 nūc uenit plenitudo t̄pis i quo de
 us filium suū misit in terras na
 tum ex muliere sine homine quē
 filiū ipse deus suum heredem cō
 stituit et vniuersoz p̄ quē fecit
 et secula Et licet per salomonē

fit pro ipso ihesu cōt̄ā infenū
 lata sentenciam tamē eam cum re
 uerencia et sup̄tatione omniū
 restū atq; emendacione talit̄
 duco limitandam.

Ipsē ihesus filius dei uenit
 in mundum regnatus su
 per omnes gentes p̄tunc
 p̄dolis seruientes de quibus gē
 tibus ipse replebit ruinas ange
 lozū sicut scriptum est. Iudica
 bit in nacionibus implebit rui
 nas. Ita et taliter ordinare intē
 do s̄ eius regimine q̄ nulla fiat
 iniuria sentencie et inter regnū
 dei patris et regnum casti filij
 eius nulla sit distinctio. Et pri
 mo videndū est de regno dei pa
 tris qui sub pacto abrahe fuit
 locutus dicens Erit pactū meū
 in carne ustra in sebus eternū
 Mascul⁹ cuius prepuch⁹ caro cir
 cūcisa non fuerit. delebitur aīa
 illius de populo suo quia pactū
 meum irritū fecit. gen̄ xvij. In
 cuius circūcisionis pacto popu
 lum israheliticū acquisiuit. Et
 cū dictus populus israheliticus
 teneretur captiuus in egipto s̄b
 potestate pharaonis et liberat⁹
 a tali seruitute anteq̄ adit⁹ ter
 ram repromissionis primo per
 mediū maris rubri transiens in
 quo labem egiptiace seruitutis
 deponēs quasi lauachrū sump
 sit. postmodū p̄o deus popul⁹

terram pmissionis intrans inter
fectis ppxij regibus tā fortibz
viciabus armoz expulsisq; ydolīs
et eoz cultum potētissime obti
nuit. et in qua terra pmissiois
ciuitate iherusalem ibi posita ip
se deus regni sui dominū et tem
plū per salomonē construi fecit
Transactis vero longis annis
ab exitu israhel de egipto ita in
gētibz acq̄rendis ihs obseruare
debet quas gentes hereditatē de
bet in aque baptismo de quo ha
betur figura genesis pxi in isma
hele filio abrahe qui fuit pater
et p̄cipium ipsarū genciū et
susceptus et natus de agar an
cilla vxore abrahe. **C**ui ismaheli
ait deus. **B**enedicam te et auge
bo te et multiplicabo te valde et
duodecā duces genembris et ac
crescere te faciam in gentem ma
gnā ut gen̄ xvij. post cui⁹ isma
helis ortū natus est ysaac ex sa
ra sterili et libera vxore abrahe
que libera vxor inuidens ancille
vxori et eius filio ait ad abrahā
Ehce ancillam et filiū eius non
enim heres erat filius ancille cū
filio libere Abraham autē aspere
hoc cernēs in filio ismahele tñ
ad diuinam monitionē acq̄euit
vci libere et dimisit vxorē ancil
lā cū filio dans ei vtrē aque et
panē de sua hereditate tēporali
Que ancilla cū abiisset errabat

in solitudine. **C**unq; consumpta
esset aqua de vtrē et panis defe
cisset abiecit puerum ismahelē
subtus vnam arborem que erat
ibi et abiit seditq; procul dicēs
Non video puerum morientē
et fleuit. **A**ngelus autem domi
ni vocauit agar ancillam de celo
dicens. **Q**uid agis agar. **N**oli
timere. **E**xaudiuit dominus vo
cem pueri de loco in quo est. **S**ur
ge et tolle puerum et tene ma
num eius quia in gentem mag
nam faciam eum. **E**t apertas o
culis agar vidit puteum et ab
iit et impleuit vtrē suū deditq;
puero bibere et ipsa bibit am
eo. **S** Abraham figuratiue deus
est qui habuit duas vxores spi
rituales scilicet synagogam ste
ralem et ecclesiam ancillam et p
lificatam que concepit spirituali
ter ex ipso deo et peperit isma
helem populum genciū **P**ost
hoc cōcepit synagoga etiam ex
ipso domino deo spiritualiter et
peperit ysaac populum israheli
tium. **Q**ue synagoga cernens
ecclesiam inuidens sic ait deo.
Ehce ancillam et filiū eius. **D**e
us vero aspere hoc cernens in fi
lio suo populo genciū tamen ac
quieuit vci libere et dimisit ec
clesiā ancillā cū ismahele popu
lo genciū iponens ei vtrē aque
et panē de spūali hereditate **S**ic

et que ecclesia ancilla cum abisset deficientibus pane et aqua spiritualitatis dei erravit in solitudine huius mundi. Ipsa vero ecclesia ancilla abiicit puerum ismahelem populum gentium subtus arboriem crucis que erat ibi et ipsa abiit seditque procul flens et ait. Non video puerum scilicet populum gentium morientem spiritualitate. Angelus vocavit dictam ecclesiam dicens Quid agis ecclesia. noli timere. erravit deus vocem populi gentium de loco crucis in quo est. surge et tolle puerum ismahelem populum gentium et tene manum eius quia in gentem magnam spiritualem faciam eum. Et ecclesia apertis oculis vidit puteum aque baptismalis et abiit et implevit utrumque aquam deditque filio suo populo gentium bibere dictam aquam baptismalem et liberauit eum a morte eterna et hinc spirituali in qua moriebatur. et ipsa ecclesia fuit cum ipso populo gentium. Nunc vero revertamur ad prime dicta et post habitam terram promissionis ante templum constructum multas persecutiones populus israheliticus a gentibus que circa eum erant passus fuit sicut patet in libro iudicum per totum et primo et secundo regum per totum. Post constructum vero templum

dictum regnum dei passum fuit scissuram magnam totius populi israhelitici per malignum ieroboam ut tercio regum xij et xij. Secundo persecutionem non tamen ad mortem per sennacherib regem assyriorum et egypti ut quarto regum xvij et xvij. Tercio transmigrationem per nabugodonosor in babiloniam sacerdotum et per maiorem partem populi. destructis ierusalim et templo per lxx annos ut iij regum ultimo. Quarto abhominacionem desolacionis in dicto templo et sancto sanctorum in abhominabile ydolum per antiochum regem egypti tempore machabeorum. qui fecit iasonem antipontificem templi contra omnia verum pontificem et talis abhominacio duravit annis decem cum dimidio donec surgeret iudas machabeus qui pro emendacione sancti templi multa et graua bella cum diuersis regibus commisit atque eos deuicit ut primo et secundo machabeorum per totum. Quinto et ultimo totale templi et sacerdotum desolacionem cito pati debet et pacietur per regnum romanorum. et durabit per spacium annorum trium cum dimidio. danielis per circa finem. Et in his scissuris sathan semper fuit operatus. Ita ad lram dicta sententia arbitretur videlicet quod remanente mundi

dominio ipsi ihu ipse in suo regno tot et tales et similes persecutiones scissuras et tribulationes patietur et non poterit super hoc dedignari ipse ihc cum ipse non sit maior patre suo imo in humanitate minor licet in spiritu equalis sit sibi nec ipse vellet inter se et suum patrem inequalitatem pati imo totale equalitatem.

Ad ieremias propheta Super senes intellexi o ysaia. Hic ut scriptura scripture concordet ego lego et legi in danieli consocio nostro c septimo quod post quatuor regna terre seu terrena que figurantur per quatuor bestias et que singillatim monarchiam totius orbis tenere debent. Post hec debet insurgere quintum regnum celeste filii hominis sub quo sancti et uncti sacerdotes a quarto regno quod figuratur per bestiam terribilem et alijs tribus bestijs fortiozem debent sustinere decem persecutiones et aliam undecimam alijs decem persecutionibus grauiorem a quodam rege sancto dicti quatuor regni sed apostatante a sanctitate et hoc propter illa decem cornua bestie et aliud cornu ortum habens oculos et os loquens ingentia quasi illud cornu scire debeat et videre et loqui fidem de regno sanctorum seu filii hominis

nis a qua apostatabit et post decem persecutiones predictas filius hominis recepta corona possidebit regnum sanctorum deo quarto regno annihilato in quo constructi faciet dictus filius hominis templum sui regni et ait ipse daniel. Et vidi quia interfecta esset bestia et pissit corpus eius et traditum esset igni ad comburendum aliarum quod bestiarum ablata esset potestas licet constituta esset ad tempus et tempora et dimidium tempus aspicienda ego in visione noctis et ecce cum nubibus celi quasi filius hominis veniebat et usque ad antiquum dierum pervenit et in conspectu eius obtulerunt eum et dedit illi potestatem et honorem et regnum et omnes populi tabule et lingue servient ei. Potestas eius potestas eterna que non auferretur et regnum eius quod non corrumpetur. Ille antiquus dierum deus est qui regnant in iudeis per incarnationem non tamen sine filio et spiritu sancto. iste filius hominis in spiritu est filius dei in carne tamen filius hominis est qui regnatus est in gentes per baptismum etiam cum patre et spiritu sancto et nunc michi videtur quod iam tria regna preterierunt videlicet primum nabugodonosor babilonis secundum circa regis persarum et medorum et tertium alexandri regis grecorum. Et nunc sumus in quarto regno romanorum

quod regni nō romanorū percuti
debet a quinto regno sanctorū
et obdigi in fauillam estiuā aree
que rapta ē a v̄eto ut ipse daniel
ait ca. ij. circa finem. In dieb⁹
autē regnorū illoꝝ suscitabit de⁹
celi regnum qđ in eternum non
dissipabitur. et regnū eius po-
pulo alteri non tradetur. cōmi-
nuet et consumet vniuersa reg-
na hec et ipsū stabit in eternū
Hec pbantur per illam statuā
quam ī sompnis vidit nabugo-
donosor cuius caput aureū erat
pectus autē et brachia de argē-
to venter et femoralia ex ere-
ti-
bie autē ferree pedum autem
quedā pars erat ferrea quedā
fictilis. et vidit ipse nabugodo-
nosor lapidem abscisum de mon-
te sine manibus ⁊ percussit sta-
tuam in pedibus eius ferreis ⁊
fictilibus et cōminuit eos. et cō-
trita sūt pariter ferrū testa es
argentū et aurū. quoz expositi-
onem videas daniel. ij. ca. **S**z
iste lapis abscisus de monte si-
ne manibus quid dicendum est
nisi qđ est filius hominis abscis⁹
de patre sine manibus vel de ia-
cob sine virali semine qui regna-
re debet in vniuerso. quatuoz re-
gnis predictis ānichilatis.

Tem ait ieremias. Nisi vnū
fiat non poterit esse bona eq̄-
litas inter patrem et filiū vi-

51
delicet qđ scriptura et dicta pro-
phetarū completa in regno dei
patas etiā in regno filij eius de-
beant compleri. et non est cū-
dum de varijs locoz et terrarū
nomimb⁹ neq; scripturaz. quia
cum translatum fuerit vel sacer-
dotium regni dei ad regnū filij.
etiam locoz nomina ac terrarū
transferentur in eos ut ierusalē
intelligendum est de illa iheru-
salem vbi edificabit altare vel
templū regni filij. ⁊ scriptus erat
regnū ppe iherusalem regnum
casti constitutū. babilon caldeo-
rū erat illa ciuitas seu regnum
vbi fiet transmigratio regni ca-
sti et ei⁹ sacerdotij ⁊ sic de alijs
Unde venio ad conclusiōem. **A**
it iheremias qđ ihesus sit dñs
mundi orbis terrarū et habitan-
tium ī eis. **E**t ne miretur aliq̄s
si ipse ihesus percussit infernū
cum p̄mogenitis eius quia hoc
necessariū ⁊ de iure fuit ut ipse
animas populi sui a seruitute ī-
fernali liberaret. qđ ostendit in fi-
gura exodi xij. vbi d̄s pater pre-
cepit populo suo in terra egipti
captiō ut mense marchij recepe-
ret agnū masculū sine macula
per familias. ipsūq; immolaret
ac etiā de eius sanguine in sup-
liminibus domozū poni prece-
pit. et ait ipse deus. et transibo
nocte per terram egipti p̄ciā

omne primogenitum in terra egypti
et in auctis dijs eius faciam iudi-
cia. ego dominus. et est sanguis vobis
in signum in edibus in quibus eatis.
et videbo sanguinem et tranfibitis
vos nec erit in vobis plaga. Sic
ipse deus volens liberare spirituales
animas populi sui de seruitute et
captivitate infernali precepit po-
pulo eius mense marchij die azi-
moz filium suum agnum sine macula
immolari pro familiis et de eius
sanguine super populo eius poni
cum ipsi dixerunt. sanguis eius su-
per nos et super filios nostros. Et
ait ipse deus. tranfibitis nocte hac
per infernum. partem omne caput
de domo inapij et de auctis dijs e-
gypti id est inferni faciam iudicia
ego dominus. Erat autem sanguis fi-
lij mei agni sine macula anima-
bus captivis in inferno in signum
et videbo sanguinem et tranfibitis
eos. nec erit in eis ultra plaga
disperdes cum passerero infernum.
In quo adimplet illud zacharie
prophete. Tu quoque in sanguine testa-
menti tui emisisti vincos tuos
de lacu ubi non erat aqua.

A licet ipse ihesus sit do-
minus orbis terrarum et ha-
bitacium in eis vigore pa-
me et sede sententie tamen non re-
pente capere debet predictorum pos-
sessionem sed cum moderamine pre-
habito primo et principaliter pro

pacto baptismi gentibus promissio
sicut deus promittit pactum circumcisi-
onis israhelitis tantam gentem debet
at sibi acquirere ipse in ipso bap-
tismo quatos iudeos acquisiuit
deus per circumcisionem et non ultra
temporale loquendo cum spirituali ce-
tuplum accipiet sicut dicit scrip-
tura. Des gentes quascumque fecisti
venient et adorabunt coram te domine.
quoniam scriptum est deuteronomio xxxij. quoniam di-
videbat altissimus gentes quoniam se-
pabat filios adam constituit termi-
nos populorum iuxta numerum filiorum isra-
hel. pars autem domini populus eius. Se-
cundo ipse ihesus ita affequi debet pos-
sessionem executivam terre sue pro-
missionis. sicut deus per affecutus
fuit terram sue promissionis fortibus vi-
ribus in qua erat maxima cultura ydo-
lorum. sic ipse ihesus affequi debet pos-
sessionem terre gentium sibi promissa
ubi est potissima cultura demonio-
rum. Sed de hoc miroz o ysaias cum
ihesus non habeat homines in numero quoniam
gentium personarum quos viribus pote-
rit obtinere forte regnum demoniorum.
ait ysaias. Numquid legis quod
vnus persequabatur mille et duo
fugabant decem millia. Inten-
das quoniam te ad concordiam scrip-
turarum quoniam de hoc erit cogi-
tatio ipsius ihesu qualiter sit di-
micaturus contra ipsam demoniam.
pro ipsis gentibus acquirendis.

Rōne supradixisti q̄ si p̄secuti
ones debet pati regnum ihesu
a regno romanorū anteq̄ dicit̄
ihesus dictum regnū romanorū
et gencium pacifice debeat obti
nere et tranquille possidere Ideo
placet secundū scripturas cassa
re sententiam.

A It iheremias Semper
loquor sub correctione.
Sicut enī regnū dei pa
tris ante constructū templū mul
tas videlicet vndeā persecutio
nes passum fuit a gentibus cir
cumquaq; eam vallantib; sicut
patet in libro iudicum per totū
et p̄mo et sc̄do regum per totū.
ita regnum casti persecuciones
vndeā patietur anteq̄ in dic
to regno ihesu templū constru
atur. Quibus cōpletis tēplum e
dificabitur in dicto regno q̄to
obtinendo per ih̄m. Quo tēplo
edificato sicut tēplum dei paci
batur scissuram totius populi is
rahelici per iniquum et subuer
tentem populum ierobōam. sic
tēplum casti scissuram toti⁹ po
puli gencium patietur per heresi
archā iniquissimum machome
tum qui gencium duabus parti
bus in vera fide ihesu remanēt
bus earundē gencium de cē par
tes a vera fide ihesu segregando
subuertet. Et sicut scissura iero
bōam duravit in regno dei quo

usq; transmigratio et abhomi
nio fuerant complete sic macho
meti perfidia durabit quousq;
transmigratio et abhominatio cō
pleantur in regno ihesu. et sic
in regno ihesu populus israheli
ticus regni di erit populus sar
taceus regni casti et populus
iudaicus erit populus latinceū
Post ortam vero heresiarum
scissuram iam dicta per tēpora
longa facta fuit in regno dei pa
tris p̄secutio magna per regem
assyriorū et egipti licet nō ad
mortē sic erit in regno ihesu per
secutio magna per regem turo
nicorū et sicilie et non erit ad
mortem. quoniā habito respicū
ad iherusalē regni ih̄u egiptus
est regnū sicilie et assyriū ē re
gnū alamanie quod magnam
p̄secutionem dabit in regno ihe
su. Post hanc vero p̄secutionē
per tēpora longa fuit transmi
gratio regni dei patris et sacer
dotij in babiloniam per lxx an
nos destructis iherusalē et tem
plo per nabugodonosor regem
caldeorū. ita regnum ihesu paci
etur transmigracionē per ānos
lxx in noua babilonia per regē
caldeorum. destructis iherusalē
lateranense et tēplo. Et sicut
transmigratio regni dei in babi
loniam vidit simulachra aurea
et argentea et ornamenta eorū

hic transmigratio regni ihesu in
dicta scda babilonia simulacra
aurea et argētea videbit et hec
simulachra fient ei in supbiā se
culorū ut ego ieremias predixi
populo di transmigrato in hīs
verbis. Videte ne obliuiscamini
legē dñi et precepta eius et nō
epereritis mentib; vidētes simu
lachra aurea et argētea q̄c. sicut
caldeorū in regno ihu habito re
spectu ad babiloniā est rex fran
corū. Qua captiuitate opleta in
regno dei p̄ris moleuit abhoiā
cio in desolationē posita in tem
plo dei et scā scōz p̄ antiochum
regē egipti. et p̄ quam maxima
p̄secutio cleri et populi fuit scā
p̄pter quā multi recesserūt a le
ge sancta et aliqui spontanei
nec nō antedūis antiochus osti
tuit iasonē antipōtificem oira o
nyā verū tēpli pontificē cuius p̄
secutio et abhoiatio durauerūt
p̄ tres ānos cum dimidio. cōtra
quē dictis ānis opletis insurre
xit machabeus qui p̄ emendati
one sanctorū coinquinatoz p̄esti
to de celo auxilio obtinuit victi
bz armoz dictū antiochū ⁊ ei⁹
exercitū ut i machabeoz iij c. Et
sequenti q̄nto āno obtinuit viz
regalē principem lisyam cum ex
ercitu infinito ut i machab iij ⁊
iij. Sexto vero āno obtinuit ti
motheū emulosq; iudeos qui in

circuitu iude erant ut i mach vi
Septimo anno obtinuit antio
chū filiū antiochi et lisyam cum
gravi exercitu pugnatorū. p̄mo
machab vi. Octauo anno intra
uit alchimus antipōtifex ciuita
tē iherusalē in deceptione sacer
dotū et populi qui iurandum
fregit. et sanguinē sacerdotū si
cut aquā effudit. cuius exercitū
ac micanorē p̄ncipem exercitus
demetrii qui in regno antiochi
successit obtinuit iudas i mach
vij. Anno vero nono venit bachi
des cū exercitu copioso missus
a dicto demetrio et iherusalē in
trauit in auxiliū alchimi antipō
tificis qui obtinuit iudam ma
chabeum et eius exercitū. Quo
obtēto dictus alchimus fecit tā
tam tribulationem in populo is
rahelico qualis non fuit ex ea
die qua visus est p̄pheta in ihe
rusalem et fames facta est mag
na valde. Anno vero decimo se
dens predictus alchimus i tem
plo dei precepit sancta sanctorū
destrui ac eciam omnia opera p̄
phetarum sed cepit et non per
fecit. Sed eo tēpore petraillus
est alchimus antipōtifex neq̄s
simus et pessimus et impedita
sunt omnia opera eius ⁊ conclu
sum est os eius ambiciofissimū
et vltra loqui non potuit et in
tormentis magnis mortuus est

Bachides homo tenens mortem al-
chimi retro reuersus est ad suum re-
gnum et quieuit templum dei duobus an-
nis post quos idem bachides ad
suggestionem emulorum templi ite-
rum reuersus est contra templum cum
exercitu suo et contra ionatham
quem bachides dicitur ionathas
in pace obtinuit et datus depre-
cis pacis perpetue a iuda recessit.
Et tunc ionathas qui iude
successit cepit iudicare populum
et exterminare impios de israhel
et cessauit gladius ab iherusa-
lem ut primo machabeorum tercio
sicut tamen perfecta pax non fuit
dicto templo et machabeis a su-
pra primo anno usque ad annos
xli. Quibus finis ablatum fuit
iugum gentium ab israhel et cepit
populus scribere in tabulis et
gestis publicis et anno primo sub
simone summo sacerdote magno
ut primo machabeorum xliij. que ges-
ta per vos in biblia melius videatis
In regno casti ihesu
completa transmigratio
ne antedicta erit abho-
minatio in desolationem et pone-
tur in templo ihesu per regem egipti
In qua abhominacione magna
persecucio fiet clera et populi scilicet
propter quam multi recedent a le-
ge sancta ac esse spontanei. nec non
dictus rex egipti constituet antea
castum pro pontifice templi com-

tra casti vicarium pontificem verum
Cuius persecucio et abhominacio
durabit per tres annos cum dimi-
dio contra quem regem egipti in-
surgat alius machabeus qui in
zelo fidei et pro emendacione san-
ctorum coinquinatorum obtinebit dic-
tum regem egipti armorum viri-
bus et alios quoniam plures quam singu-
lis annis contra eum insurgent
et ita in guerris et tribulacioni-
bus obseruabitur in dicto regno
ihesu sicut in predicto regno si
obseruatum fuit et prout narratum
est rex egipti habito respectu ad
iherusalem erit rex sicilie **Q**ua
abhominacione completa per tem-
pora longa regnum dei patietur
finalem desolationem clera et sa-
cerdotum et deficient hostia et sa-
crificium de eius regno per reg-
num romanorum quod est aquilo-
nis habito respectu ad alia tria
regna. Sic fiet in regno casti
quod transactis longis temporibus
similiter finalem desolationem
clera et populi patietur et defi-
cient hostia et sacrificium de regno
casti sicut de regno dei. **S**acri-
ficium vesperinum defecit per
titum et vespasianum ita de regno
casti deficiet per gog et magog
ut infra dicam.

E licet aliqui ut ait ie-
remias possent admira-
ri quare regnum dei fuit

psecutū et scissum ab extraneis
regibz et regnū filij a proprijs fili
is et fidelibus regni ipsius ihu.
Respondebit et suadebit qd nō
est mirandū quia hoc sacra scap
tura pmittit. qd probo sic. Reg
nū dei quod exerauit in iudeos
p circūcisionē equipatur regno
saul qui fuit terribilis et semp
psecutus ab extraneis. ut pmo
regū p totum regnū ihesu qd ex
ercet p baptismū in gentes eq
parat regno dauid mitissimi et
mansuetissimi qui a filijs suis p
secutus fuit quiqz septē habuit
prores ex quarū vna adultera
genuit filiū qui thronum suum
vel sedem suam regere meruit.
et ab alijs filijs suis quos habu
it ex alijs prores nōnullas reg
ni sui scissuras et psecutioēs sus
tinuit in quibz fuit multum mā
suetus et misericordiam prestitit om
nibz inimicis suis. Et qd dō scdm
sp̄m et carnē filius fuit saulis. se
cundū sp̄itū quia aīa ionathe
filij saulis cōglutiata est anime
dauid et dilexit eū ionathas ut
aīam suā. scdm carnē q̄a filiā sa
ul habuit prore cū qua factus ē
vna caro. ut i regū xvij. Itē sa
ul vocauit dauid filium suum di
cens. Numquid vox tua est hec
fili mi dauid ut pmo regū pvi.
nec nō ipse dauid vocauit prēm
suum ipsum saulem ut primo re

gum vice simo. Non extendam
manum meam in domino meo.
quia castus domini est qui po
cuius pater mi. Sic ipse ihesus
castus habebit septem ecclesias
in sponsas eius ex quarum vna
adultera sp̄itualiter commiscē
do procreabit filium suum vide
licet populum gentile qui thro
num eius vel sedem suam mere
bitur regere et ab alijs filijs spi
ritualibz ipsius ihesu susceptis
seu genitis ex alijs ecclesijs sp̄o
fis eius dē supradictas scissuras
et psecutiones ipse ihesus in re
gno suo patietur. quod etiam a
lia scriptura sic dicit. Apprehen
dent septem mulieres virum y
num in die illa. Item ipse ih̄s
vocauit deum patrem suum et pa
ter vocauit eum filium sicut da
uid et saul fecerunt. Si ipse da
uid misericordiam prestitit atqz
mansuetudinem in eum peccan
tibus. ipse ihesus similiter ostē
det ut psalmo c. ij. Non in per
petuū irascetur d̄s neqz ieternū
cōminabitur. Non scdm pecca
ta eorū faciet seruis suis neqz se
cundū iniquitatē eorū retribuet eis
qm̄ scdm altitudinē celi a terra
corroborauit mīaz suā sup tūc
tes se. qm̄ distat ortus ab occi
dēte longe faciet ab eis iniquitates
eorū. quō miseretur pater filiorū
ita miserabit d̄s timentibz se.

quonia ipse cognosce; figmentu
nostru per suam humanitatem
et ipse recordabitur qa puluis
fit homo sicut fenem dies eius
et sicut flos agri. Item sicut da
uid fuit filius saulis scdm spira
tum et carnem ita castus ihu fili
us est dei secundu spira tu et car
nem secundum spira tu quia aia
ade filij dei secundum carne con
glutinata est anime ihu et eu
dilexit adam sicut anima sua
quia eidem ihesu dedit tunicam
carnis sue sicut ionathas dedit
tunicam suam dauid secundum
carnem quia ex virgine si filia
susceptus copulatus et natus e
Ait ysaias iheremie qm
bulcia faucib; meis elo
quia tua super mel ozi
mes. Sed dic michi o ieremia
quanto tēpore durabit regnum
ihesu. Ait ieremias. Tanto tē
pore durabit regnum ihesu qm
to duravit regnum dei. Cui ait
ysaias. Noscis q durante ihu
regno venturus est ecia spira tus
sanctus que mitret pē in noie
filij sui ihesu ecia regnatura su
per vniuersam terram cum pē
et filio in tēta benignitate et mi
sericordia q omēs infideles ad
sanctum baptisma et fidem filij
aggregabit et tūc fiet vnu cuile
et vnus pastoz. Ideo maius tē
pus reperio quo ipse filius reg

54
natura est qm pater regnate
et ut danielis viij. ibi et dixit
vnus sanctus altera nescio cui
loquenti. Usquequo visio erit iu
ge sacrificium et peccatu desola
tionis que facta est et sanctua
riu et fortitudo et conuulabit.
Et dixit ei. Usq; ad vesperam et
mane dies duo milia ccc. et
mundabitur sanctuarium. Die
mane recipitur p principio cris
tianitatis quod est translatio
sacerdotij a iudeis in gentes us
q; ad vesperam que est finis reg
ni casti et sacerdotij. dies duo
milia ccc idest anni duomilia c
cc. quia dies p anno accipitur
ut supradictu est. Hoc vult di
cere q ano M ccc computando
ab ano translati sacerdotij qd
fuit quando cessauit sacrificiu
vesperarum in templo dei. for
tudo sanctuarij conuulcabitur.
quod erit in annis casti oputa
do a natūate dni M ccc lxxiij.
quoniam per annos lxxiij pre
cessit natūitas casti desolacio
nem templi dei factam p roma
nos. Et subsequens postmodum
alij mille annis conuulcabitur
sanctuarium et illud millesimu
erit totu regnum spira tus sancti
i quo vel infra qd omnes infide
les tam iudi q; alie barbare na
tiones recipiet factu baptisma
et ad fidem filij couertentur ac

eciã totius sancte trinitatis.
S Quod regnũ spiritus sancti e
quipatur regno salomonis filij
dauid seu pcedentis ex saule ⁊
dauid sicut ipse spiritus sanctus
pcedit ex patre et filio. Et qui
salomon in pncipio regni sui tu
lit sententiã inter duas meretri
ces s vnico filio viuo. qd est in
figura q spiritus sanctus in pñ
cipio sui regim̃is ferre debet sen
tentiã inter duas meretrices viz
synagogã iudeoz ⁊ ecclesiã gen
ciũ de xpõ vnico di filio viuo. et
finaliter expoliabit synagogã
que eũ oppressit et restituet eũ
ecclesie cũ oĩ iure quo eũ de ma
nu synagoge sentencialiter libera
uit et tũc synagoga vltra nõ no
minabit qm̃ iphus filij iudei vi
gore dicte sentencie eã derelinquũt
⁊ ecclesie genciũ adhibebũt. et
hanc sentenciã ferre debz ac eciã
exequi spiritus sc̃s p vnũ qui
sit similis salomoni videz q sit
rex iherusalẽ et vceť pacificus
sicut ipse salomõ fuit. Et ipse
nasceť in domo michaelis et e
tus vice fungetur. et princeps
magnus erit ut danielis xij c

In tempore illo consurget
michael princeps magnus
qui stat pro filiis populi
tui et veniet tẽpus quale non fu
it ab eo tempore ex quo gentes
esse cepunt in terra. Item q

synagoga ⁊ ecclesia vcent me
retrices pbatur ezechielis xxiij
et ysaie xxiij. Item cum ipse spi
ritus sc̃s adueniret eius offici
um sit hoc q omnes gentes seu
rehdium gentiũ et iudeozum q
non poterunt conuerti ad fidem
ihesu p apostolos seu alios pre
dicatores ihesu relicta omni per
fidia et remoto corde lapideo de
carne ipsorum ad fidem et reg
num iphus ihesu debeat aggre
gare. ⁊ tunc aspicient in eũ que
confixerunt sicut salomon fecit
in solio dauid tẽpore sui regimi
nis cum ppter sue affluentiam
sapiencie regina saba incircum
cisa a finibus terre venit ad soli
um dauid ut sapiẽtiam salomo
nis in eo sedentis audire possit
Et omnes reges terre ⁊ tota ter
ra desiderabat eius vultum se re
num videre ac eciã ppter eius
multitudinem pacis argentum
ut lapides reputabatur ut secun
do parali pomenõ nono capitulo
Et qui salomon sedens in dicto
solio dauid sic ait Nunc autem
requiem debet michi dominus de
us per circuitũ et non est sathã
neq; occurus malus Sed tam̃
ppe finem vite sue luxuriose vi
uens cũ mulieribz alienigenis
a deo apostatauit ydola adoran
do ut iij regum vndecimo Itẽ et
dicto regno spũsã adueniens

porta domus dei atrij interioris
que respicit ad orientem et que
clausa fuit sex diebus in quibus
opus fit die septimo videlicet die
sabbati aperietur et non claudetur
usque ad vesperam et adorabit
populus terre ad ostium porte
illius in sabbatis ut ezechielis
xxxvi. Ista porta est illa quam
vidit ezechiel in domo domini
clausam per quam solus deus in-
grediebatur et egrediebatur et
ut ezechielis pliiij. Runc vero in
sabbato aperietur et populus
terre adorabit ad ostium porte
hoc significans quod per apertura
domus domini idest ecclesie cri-
sti crescet itantum spiritalitas quod
omnis caro saluabitur. Et quod
significent illi sex dies et sabba-
tum videndum est. Sex illi dies
sunt illi dies in quibus deus pre-
stitit omne opus mundi et in die
sabbati quieuit et sex illi dies
significant sex milia annorum et sab-
batum vltimum millesimum. quasi
velit quod septem milibus annorum
mundus erit duraturus et in is-
to sabbato idest vltimo millesi-
mo ista porta aperietur et sicut
in sabbato deus quieuit sic in is-
to vltimo millesimo quasi mun-
do vniuerso dabit quietem et pa-
cem et de sua sanctitate infun-
det in omnes gentes ita ut om-
nes qui scripti sunt in libro suo

salui fient et hec porta non clau-
detur usque ad vesperam idest us-
que ad finem mundi et quia sicut
vesper est vltima pars diei sic
iste vesper est vltima pars toti-
us mundi seu temporis sepe dicitur
cum quelibet dies habet tres par-
tes videlicet mane vesperum et
meridiem sic tempus sepe dicitur
habere. Et sepe dicitur hominum sal-
uatio fiet per baptismum et quod pro-
batur sic quia homo peccando
sedauit paradysum a quo eiecit et
et ipse paradysus hominem seda-
tum extra se eiecit aspergendo
mundabit per fluum eius qui
diuisus in quatuor partes irri-
gat terram vniuersam Et licet
nunc eufrates irriget christianos
per baptismum tamen in regno
spiritus sancti scilicet phison gys
et tigris omnes alias gentes
barbaras similiter in baptismo
irrigabunt ut genensis secundo.

Et cum opera trinitatis in-
separabilia sint ab extra
ut de conse di iij c in fi-
xxviii q. i. sicut enim de conse di
quinta saluator et quia pater non
regnauit sine filio et spiritu sancto
nec filius sine patre et spiritu sancto
nec spiritus sanctus sine patre
et filio tamen officia regiminum
sunt distincta ut in euangelio et
Pater meus usque modo operatur
et ego operor ut iohannis sexto

Ite non potest filius facere a se
quicquid nisi quod viderit patrem faci-
entem. quecumque enim ille facit hec et
filius similiter faciet. Pater enim
diligit filium et omnia demonstrat
ei que ipse facit et maiora hijs
demonstrabit opera ut iohannis
vi. Sicut enim pater habet vitam
in semetipso sic dedit et filio ha-
bere vitam in semetipso et potesta-
tem dedit ei iudicium facere quia filius
hominis est. **I**te cum venerit spiritus
sanctus quem mittet pater in no-
mine meo ille vos docebit omnia
ut iohannis xiiij. Si autem non ab-
iuro pactus non veniet. sed cum
venierit ille arguet mundum de
peccato de iusticia et de iudicio
et psalmus c. iij. Emitte spiritum tuum et
creabuntur et renouabis faciem ter-
re. Et ita per omnia erit in regno
spiritus sancti videlicet quod omnes gen-
tes infideles ad fidem filij debent
conuertere ut psalmus cxxi. Reminiscen-
te et conuertente ad dominum omnes fines
terre. et adorabunt in conspectu eius
omnes familie gentium quoniam domi-
ni est regnum et ipse dominabit gen-
cium. Quia sicut omnes reges terre
et omnes gentes infideles dederunt
munera auri et argenti dicto sa-
lomoni et omnis terra infidelis
desiderabat eius vultum videre. et
solio dauid mediante salomons
sapientia obedierunt. ita virtute
sapientie et clemencie sancti spiritus

omnes gentes infideles soli eccle-
sie casti obedient et castum domi-
num patrem et filium et spiritum sanc-
tum adorabunt ut psalmus lxi. et adora-
bunt eum omnes reges terre. om-
nes gentes seruient ei. et psalmus c.
lxi. Regnum tuum domine regnum
omnium seculorum et dominatio
tua in omni generatione et gene-
ratione. et iohannis ij. Effundam
spiritum meum super omnem carnem
et prophetabunt filij vestri et filie
vestre. Et licet secundum aliquos
hoc fuerit adimpletum in aduen-
tu sancti spiritus in apostolos quibus
non contradico. tamen dici potest
testimonio iohannis quod super omnem
carnem effundi debet quoniam simili-
ter dici potest et de spiritu moysi. de
quo deus respiciens et super lxx sen-
iores populi dedit eum. qui pro-
phetauerunt nec ultra loqui cessa-
uerunt ut numeri xi. et de spiritu pro-
phetarum inter quos affuit et saul ut i
regum x. et quia super effusiones spiri-
ales fuerunt quia non super omnem
carnem. sed cum fiet super omnem carnem
facies terre renouabitur. orbis
terrarum replebitur sapientia et iudeorum
corda lapidea in carnea conuer-
tentur et filij et filie prophetabunt.
Item terra vniuersa ad labium
vnum reuertetur iam confusum
in eodem spiritu in conspiratione
contra deum in turri babel fabri-
canda de qua neroth princeps fuit

quod quidē labiū quo terra vni
uersa loquebatur remanſit he
breum a quo p̄ceſſerūt hebrei
qui ſecundum aliquas h̄iſtorias
in tali conſpiratione non affuit
et in quo labio locutus fuit ab
raham et omnes descendentes
ex eo et in eo loquebant̄ aposto
li ſpiritu ſancto repleti. Omnes
alij conſiſi labijs eos audiebāt
tanq̄ loquētes ſuis linguis. qd̄
cebit in figura. cū generalit̄ dic
tus ſpiritus ſanctus effundetur
terra ad vnum labiū reuertetur
ad dominū ihesum dei filiū cre
dendum conſitendum et predica
dum. ut ſophonie tercio Expec
ta me in die reſurrectionis mee
quia iudiciū meum eſt ut cōgre
gem gentes et colligam regna.
et tūc reddam populis labium
electū ut inuocent omnes in no
mine domini.

Item ad corrolorationem
ſupradictorū regnoz vide
licet patris et filij et ſp̄i
tus ſancti aliā induco diſtinc
tionem Et p̄mo regnum dei pa
tris diſtinguit̄ in abraham qui
habuit ſaram vxorem libram et
agar egiptiā eius ancillam quā
ſara dedit viro ſuo abrahe etiā
in vxorem. ad quam ancillā vx
orem ingreſſus ē abraham et ex
eo ipſa agar ancilla concepit in
vtero et peperit filium iſmahel

153
nomine. cui dixit dominus. Et
audiui te iſmahel et benedicam
tibi. duodecim duces generabis
et faciam te creſcere in gentem
magnam. Post hec ſara libera
vxore ſtealis concepit ex ipſo a
braham et peperit filium yſaac
et cum illo deus ſtatuit pactum
ſuum. Quo nato ait ſara ad ab
raham. Eice ancillam et filiū ei?
non enim heres erit filius ancil
le cum filio libre. Quā exaudi
ens abraham dimiſit agar an
cillam cum filio iſmahel. dāns
eidem de ſua hereditate panem
et vtrē aque. que agar deficien
tibz pane et aqua tēporalitat̄
abrahe errauit in ſolitudine. ut
geneſis xvi. xvij. et xxi. Post
hoc abrahā ad dei p̄ceptū im
molauit filiū ſuum yſaac ex libe
ra vxore ſuſceptum p̄pter cuius
obedienciam ds ſibi iurauit mul
tiplicare ſemē eius ſicut ſtellas
celi et velut arenam maris et i
ſemine ei? benedicere omēs gē
tes que egredientur ex iſmahel
le filio agar ancille eius ut gen̄
xv. Ita ds pater habuit vxorē
ſpiritualem videlicet ſynagogā
ſtealem et ancillam eccleſiam
ſpiritualem. Quam ancillā eccle
ſiam ſpirituale ſynagoga vxorē
et ſtealis tradidit deo viro ſuo
ſpiritali in vxorem. qui ds ſpi
ritualit̄ ingreſſ? ad dictā vxorē

ancillā et ex eo ipsa ecclesia an-
cilla vxor cepit spūealiter et p-
perit filiū ismahelē populū gen-
ciū. cui populo ait dñs. **E**xaudi
ui te popule genciū fili ismahel
benedicā tibi. duodecā duces ge-
nerabis et faciā te crescere in gē-
tem magnā spūalem. **P**ost hec
dicta sterlis synagoga spūalis
libera vxor dei in senectute cōce-
pit et pepit spūaliter ex ipso dō
populū israheliticū filiū ysaac.
cū quo populo dō statuit pactū
suū. **Q**uo nato vidēs synagoga
vxor libera populū genciū filiū
ecclesie ancille vxoris ait viro
suo dō. **E**cce ancillā et filiū eius
populū genciū. non erit heres
filius ancille cū populo israheli-
tico filio libere. quā synagogam
dō exaudiēs dimisit ecclesiam
ancillā eius vxorē cū populo gē-
ciū filio suo dansq; eidē de here-
ditate sua spūali panem et vtē
aque et ipsa ecclesia ancilla eiec-
ta errauit in solitudine deficien-
tib; eidē pane et aqua spiritali
tatis dñi. **P**ost hoc autē dō imo-
lauit filiū suū ih̄m natū ex virgi-
ne de semine abrahe ppter eius
obediētā ppter quod dō iura-
uit eidem abrahe mltiplicare se-
men suū spūale sicut stellas
celi et in eo semine omnes gen-
tes benedicere. **E**t sicut agar an-
cilla posterior vxor abrahe prius

ex ipso abrahā cepit et pepit
ismahelē populū genciū q̄ sara
libera prior vxor abrahe que in
sterilitate et senectute posterior
concepit et pepit ysaac populū
hebreorū. sic ipsa ecclesia ancil-
la posterior vxor spiritalis dñi
p̄mo concipiet et spūaliter pariet
ex ipso deo populū genciū semi-
nis abrahe benedictione qui est
ih̄esus dō quē ipsa synagoga li-
bera prior vxor dei que in sterili-
tate et senectute sua posterior cō-
cipiet et ipsa spiritaliter pariet
ex ipso deo populū iudeorum
in benedictione seminis eius dē
abrahe patriarche.

Regnū casti distinguit
in ysaac filio abrahe qui
nat⁹ fuit ex sara sterili
et sene qui pro multiplicatione
populorū imolatus fuit a suo pa-
tre abraham deo precipiente. et
qui ysaac in vxorem accepit re-
becca virginem de sua cogna-
tione. que aliquo tempore ī ste-
rilitate permanens. tamē ex ea
concepit et pepit vno ventre ge-
minos filios. quorū primogeni-
tus vendidit p̄mogenita sua p̄
fame tēporali sc̄dō nato. **E**t qui
secundus natus compellēte mā-
tre fraudulenter recepit a p̄tē
ysaac primogeniti benedictionē
ut genesis xxxv et xxxvij. **S**ic ip-
se filius operabitur in regno suo

Sicut ysaac natus est ex sterili
sene de semine abrahe sic ipse cri-
stus natus est ex puella et virgi-
ne orta de semine abrahe. Si y-
saac per multiplicatione populo-
rum immolatus fuit a patre abra-
ham ipse cristus pro multipli-
catione animarum saluandarum
a suo patre immolatus fuit. Si
ysaac in uxorem recepit rebecca vir-
ginem de cognatione sua que con-
cepit et peperit geminos filios
vno utero ex eodem quorum primo
genitus pro fame temporalis sua primo
genita secundo nato vendidit. qui con-
sistente matre fraudulenter rece-
pit a patre suo ysaac primo nati
benedictionem ipse cristus in sua
uxorem recepit virginem id est
spiritualem ecclesiam de cogna-
tione sua que aliquo tempore
in sterilitate permanens tamen
concepit et peperit ex ipso cristo
spiritualiter geminos filios scilicet
populos duos ex vno utero quorum
primo natus videlicet populus sar-
racenus pro rebus temporalibus
sua primo genita vendidit secundo
nato populo latino qui secun-
dus natus consistente matre ec-
clesia fraudulenter primo nati
benedictionem recepit ab ipso cristo

Regnū spiritus sancti di-
stinguē in iacob filio y-
saac qui duas habuit ux-
ores ex vno patre natus videli-

57
cēt lyam et rachelem qui iacob
ex lyā prima sua uxore quatuor fili-
os genuit et cessavit parere ra-
chel vero secunda uxore vidēs quod in
secunda esset prole tradidit vi-
ro suo balaam ancillam suam in
uxorem ut pareret super genua
rachelis. ex qua ancilla procrea-
uit iacob duos filios. **L**ya vero
prima uxore videns quod parere desisset
zelphā ancillam suam tradi-
dit viro suo iacob in uxorem ex
qua procreavit duos filios et ipsa
lya conducens manū pro man-
dugoris concepit et peperit du-
os filios et unam filiam nomine
dinam. deus vero respiciēs rache-
lem sterilem concepit et ipsa ex
iacob et peperit ioseph et benia-
min ut genes. xxviii et xxx. **I**ta
spiritus sanctus in regno spirituali
spiritualiter operabitur. **S**icut
iacob duas habuit uxores ex v-
no patre natus videlicet lyam et
rachelem. ita spiritus sanctus du-
as habebit uxores lyam gentium
ecclesiam et rachelem hebreorum
synagogam ex vno patre spiri-
tuali natus. qui spiritus sanctus
ex lyā ecclesia secunda spiritua-
liter quatuor populos infideles
generabit fideles. secundo ex bala-
am ancilla rachelis synagoge cum
ecclesia alexandrina duos po-
pulos infideles generabit fideles
Lya vero ecclesia gentium vidēs

q̄p̄ deficiat generare dabit ancil
lam suā zelphā dicto spiritu sc̄o
in vroz̄ videlz̄ antiochenā eccle
siam q̄ duos populos infideles
generabit fideles. **I**y i v̄o eccle
sia genciū post hoc accipiet spū
aliter ex ipso spū sc̄o interpola
tim duos pl̄os infideles et fide
les pariet et vnā filiam videlz̄ cō
stantinopolitanā ecclesiā. post
hoc deus respiciet rachelem syn
agogam sterile et ipsa cōcipiet
spūaliter ex ipso spū sancto du
os populos infideles et eos fide
les pariet videlz̄ israhelitanū et
iudaiā populos et sic ipse spūs
s̄c̄s totū mundū spiritualiter ī
semine abrahe saluabit. **E**t tūc
cū ueniat spiritus s̄c̄s fiet triā
migratio ecclesie xp̄i in nouam
babiloniā p̄ lxx̄ annos. et subse
cuta abominatiōe antixpi cōtra
verū casti vicariū in eius eccle
sia et regno p̄ tēpus et tēpora et
dimidiū tempus qui sūt tres ā
ni cū dimidio sc̄dm̄ danielē to
ta ecclesia et regnū xp̄i renoua
bitur vel incipiet renouari et par
maxima erit in iherusalē eccle
sie et regno xp̄i necnon et toti or
bi p̄ mille annos quoniā tūc al
ligabitur sathan sicut alligatus
fuit in regno salomonis. ut sup̄
proxime dictum est. **I**n quozum
mille annozum fine vel prope p̄
plures annos ecclesia casti iā

piet meretrata in imundicijs
et abominationibus sicut salo
mon fecit prope finem regni sui
p̄pter que deus recedet ab eccle
sia sua et homines quasi aposta
tabunt a fide. **U**nde irato dom̄o
contra ecclesiam et regnū eius
soluetur sathan contra eam qui
faciet insurgere etia eandē gog
et magog in tantam scissuram et
abominationē et p̄secutionem
q̄p̄ deficiēt hostia et sacrificiū de
ea et cleri totalis erit desolatio
et circūdabunt ciuitatē romanā
in exercitu magno et tunc eius
erit desolatio. **I**deo caueant qui
erūt in ea ut fugiāt ad montes
et q̄ in circuitu eius sūt p̄ stadia
mille et sexcenta similiter fugi
ant. et q̄ in regionibz̄ sūt nō in
trent in ea q̄a dies ultionis h̄ij
sūt. **D**e autē pregnantibz̄ et nu
traentibz̄ h̄ijs diebz̄. erit enim
pressura magna sup̄ romā et po
pulū eius in gladio. ac etiā sup̄
p̄ncipes et duces regni sicilie q̄a
tūc regnū non erit et isti gog et
magog erunt reges aquilonis.
put habet ezechiel xxxviii.

A **I**t ieremias **D**ñe ysaias
et quando hec erunt. **A**
it ysaias. **N**umerēt an
ni et sciemus. et ait. **A** creatione
ade usq; ad natiuitatē noe flux
erunt anni mille et quinquagin
ta sex ut genesis quinto caplō.

a natuitate noe usq; ad arche
perfectionē fluxerunt anni sex
centi in quoz sine ipse noe arcā
intrauit ppter diluuium ut gen
vij. diluuium autem fuit super
faciem vniuersę terre anno vno
et mensibus duobz ut gen viij
cetera finē. a fine diluuij usq; ad
natuitatē abrahe fluxerunt an
ni ducenti et xcv. ut gen xi cie
ca finem. a natuitate abrahe us
q; ad natuitatē ysaac fluxerūt
āni centū ut genes xi. a nati
uitate ysaac usq; ad natuitatē
iacob fluxerunt lx ut gen xvi
in fine. a natuitate iacob usq; i
trotum suum in egiptū fluxerūt
anni centū et xxx ut gen xlvij.
ab introitu iacob in egiptū in q
eius filij et filij filioz fuerunt in
seruitute usq; ad exitū predicto
rum filiozum israhel de egipto
fluxerūt āni quadragenti xxx.
ut exodi xij in fine. ab exitu fili
ozum israhel de egipto usq; ad
edificacionē templi factā per sa
lomonem q̄rto anno regni eius
fluxerūt anni quadragenti et
lxxx ut scio regū vij. ab edifica
cione templi usq; ad eius incen
diū et transmigracionē populi
israhelici in babiloniam fluxe
runt āni quadragenti xxxi. ut
scdo palipō per totū. ab incen
dio templi usq; ad castū scdm
cronicas fluxerūt anni quingē

58
ti et p̄cet sic ab adam usq; ad
natuitatē casti fluxerunt āni
quatuor milia c lxxij et menses
octo. A natuitate casti usq; ad
desolacionem tēpli iudaici erūt
anni lxxiiij. a desolacione tēpli
iudaici usq; ad potestātē infer
nalem cōtra mundū vniuersum
exercendam scdm danielē xij.
erunt āni mille ducenti et xc q̄
sunt in ānis casti. **M**ccc lxxiiij.
ut supradictū est clarius. et du
rabit usq; ad ānos a desolacioē
tēpli computando **M**ccc et xxxv
qui sunt in ānis dñi **M**ccccij
infra quos ipsa potestas infer
nalis ponet in casti ecclesia an
ticristum qui persequetur ecci
am casti et eius verum vicariū
per tēporales reges infra nouē
ānos. quibus completis regna
turus est in ecclesia casti. quā
possidere debet contra verū cas
ti vicariū annis tribus cū dimi
dio in graui persecucione popu
li sancti et sacerdotum sanguis
effundetur sicut aqua et fames
valida erit. et tanta erit tabu
lacio qualis nō fuit ex qua die
visus est papa in ecclesia casti
postea deficiet eius potencia et
sine manu conteretur. q̄a p̄ca
piet sancta sanctorū destrui et no
uū et vetus testamentum cōcre
mar. quo anticristo annichila
to ipse sathan turbabit omnia

regna castianitatis et alioꝝ in
fidelium ꝑ annos ꝑꝑꝑ in grauibꝫ
prelijs ciuitatū desolationibꝫ et
exustionibus et sanguinū effusi
onibꝫ et feminarū violacionibꝫ
ac etiā parcialitatibus et diuisi
onibꝫ ciuitatū et ita et taliter ꝑ
quasi mundum ponet desertum.
Quibꝫ annis cōpletis alligabi
tur sathan retro in terra et tūc
veniet ꝑax et requiescet homo
in cubili suo a cuius sathane al
ligatione usqꝫ ad aliam solutio
nē ad conuiscandā fortitudinē
ecclesie et sanctarij casti fluēt
anni mille. **P**ost ꝑo istos ānos
mille soluetur iterū sathan et i
fra centū annos a tēpore solutio
nis cōulcabit ecclesiam et scūa
nū casti et sic scdm danielē a
natiuitate xpi usqꝫ ad solutio
nē sathane iteratā et vltimā fluēt
āni duo milia ccc xi. **E**rgo om
nibꝫ sup̄d̄c̄s ānis in vñū cōgluta
natis sūt āni vi milia d̄ lxxxij
scdm ipsū danielē hestāt modo
ꝑ cōplendis ānis quibꝫ creature
mundi opari debent āni quadē
genti ꝑvi infra quos supradicti
gog et magog ꝑ cōulcando scū
atio casti ab aquilone venient
et hoc erit infra centū annos cō
putando a solutione sathane in
fra alios annos cōplendos mun
dus recipiet finem suū in igne.
Subsequēter adueniet ipse ad

iudicandū viuos et mortuos in
valle iosaphat de q̄bꝫ d̄ iohel
tercio ezechielis xxxvij et psal
mo xlix. **E**t tūc ifernus et moes
mittentur in stagnum ignis et
moes ultra non erit neqꝫ luctus
neqꝫ clamor sed nec ullus dolor
qm̄ ꝑꝑꝑa trāherūt. **D**e quibꝫ
oibꝫ si clarius et melius videre
cupitis videatis opus futurorū
scdm sacra scripturā qd̄ ꝑꝑꝑui
et incipit sic. **D**icit nomen d̄mi
ni benedictum et ibi clarius vi
debitis.

Et ait ieremias. **D**omi
ne ysaia supradictū est
ꝑ rex egipti ponet abo
minationem et desolationē in re
gno casti. **Q**uis erit iste rex et
vbi oriet. **A**it ysaia. **I**llud qd̄
scripsit daniel viij c de regno di
patris illud idem intelligatur d̄
regno casti complendum. **E**t di
cit ipse daniel. **E**t leuaui oculos
meos et vidi arctem cornutum
et ventilantem cornibus versus
orientem occidentem aquilonē
et meridiem et fecit secundū v
luntatem suam et magnificatus
est. **E**t dicit ipse daniel in fine
hulus capituli ꝑ rex medorum et
persarum est et fuit darius. **D**i
ditqꝫ hyraum capturum vniuer
tem ab occidente super faciem
vniuerse terre et habebat etiam
cornu insigne inter oculos eius

et venit usq; ad arietem illum
 et effertus est i eum ipetu for
 titudinis sue ⁊ percussit arietē
 illum et cōminuit cornua eius ⁊
 hircus capraz magnificatus est
 nimis. **D**icit ipse daniel q; hie
 as iste est rex grecoꝝ idest alex
 ander. **C**ūq; ipse creuisset et frac
 tum est cornu magnum idest ip
 se rex mortuus est ⁊ et cetera sunt
 quatuor cornua super istud pec
 quatuor ventos celi idest qtuor
 reges erunt de sua gente qui di
 uident regnum alexandra i qua
 tuor regna de vno autem ex eis
 qtuor regibus seu regnis egres
 sum est cornu modicū idest par
 uū regnum et factū est grande
 contra orientem et contra meri
 diem et contra fortitudinem et
 istud fuit regnum antiochi qui
 magnificat⁹ est usq; ad fortitu
 dinem celi tēpli dei ⁊ deiecit in
 fortitudie de stellis idest prela
 tis et pontificibus et conculca
 uit eos in quarū stellaz seu pre
 latoꝝ loco deiectis vris prela
 tis et pontificibus alios antipō
 tifices posuit ⁊ et usq; ad princi
 pem fortitudinis idest ad verū
 sūmum tēpli pontificem magni
 ficatus est et ab eo tulit iuge sa
 crificiū ⁊ quia in templo posuit
 antipontificem alchimū nomi
 ne et deiecit locū sanctificatiois
 hōbur autē ei datum est contra

iuge sacrificiū ppter peccata ⁊
 prosternetur veritas sanctifica
 tionis in terra et interficiet ro
 bustos et populū sanctoꝝ pbro
 rū secundum voluntatē suam et
 diagetur dolus in manu eius ⁊
 cor suum magnificabitur ⁊ in cō
 pia rerū omnium occidet plura
 mos. **H**ec omnia erecita fient
 per predictum regem antiochū
 qui antipontificem posuit in tē
 plū dei ut pmo ⁊ scdo machabe
 orū p totum. **I**ta et in regno ca
 sti vnus rex orientis regni erit
 qui habebit regnum grecorum
 et regnum ytalie et totam casti
 amitatem ventulabit in hijs duo
 bus regnis et magnificabitur.
Contra istū veniet rex occiden
 tis regni casti ⁊ effertur in
 eum ⁊ cōminuet eum in hijs du
 obus regnis et ipse monarchiā
 imperialem tenebit totius ⁊ ip
 se p̄mus rex erit et magnificabi
 tur. **P**ost hoc moriet et quatu
 or surgent pro eo reges et diui
 dent totam castiamitatem i qua
 tuor regna ⁊ ex vno autē predic
 toꝝ regnoꝝ oriet vnū regnū
 paruum et fiet grande contra o
 rientem ⁊ contra meridiem ⁊ cō
 tra fortitudinem et magnifica
 bit⁹ usq; ad fortitudinem celi
 ecclesie et supradicta omnia fa
 ciet q̄ fecit antiochus in regno
 si ⁊ istud regnū paruum quod

postea fiet grāde erit ppe eccle
siam xpi ihu sicut regnū egipti
qd̄ habuit ātōchus ppe tēplū
dei. **I**te arbitramur q̄ regnū
cristi ihu vim pati debeat ab ho
minibz et nō homīes ab eo quia
non homines coactos ad eius fi
dem accipiet sed voluntarios et
spontaneos bonoz operum qui ī
dictis bonis opibus violatores
dicti regni erūt. hoc est q̄ om̄s
homines qui receperūt baptis
mū in nomine ip̄s ihu et scē
trinitatis et spontanei et volū
tarij crediderūt in eū sint et de
beant esse regni ip̄s ihu. **A**lij
qui noluerūt in nomine sancte
trinitatis baptizari atqz in ihe
sū credere odēpnati ab ip̄s ihu
infernus eos capiat. qm̄ scriptū
est ps̄ ix. cōtānt̄ peccatores in
infernū oēs gentes q̄ obliuiscū
tur deū. et ps̄ c lxxvi. ppe est do
minus omnibz iuocantibz eū in
veritate. **V**olūtate timenciū se fa
ciat et deprecationē eoz exaudi
et ⁊ saluos faciat eos. **C**ustodit
dñs om̄s diligentes se et om̄es
peccatores disperdet.

Tem q̄ sathan īfēnalis prin
ceps totius mali patator et se
culi destructoz numq̄m a vincul
absoluatur quibus in fouea ab
yssali ligatus fuit per dictū ihe
sū dicto regno ihesu durate nisi
in supradictis ihesu scissuris et

pseutionibus quia ipse sathan
in scissuris ⁊ perseucionibus re
gni di patris solutus fuit ita in
regno cristi ihesu soluetur. **S**z
omnia alia demonia soluantur
libere in regno cristi ihesu sicut
soluta fuerunt in regno dei pa
tris ad hoc tantum ut tempten
tur homines et fideles ihesu in
fide ac eciam bona alia spiritalia
nō peragant sed mala atqz
peccata mortalia et venialia cō
mittant. quibus pessimis pec
catis inuoluta iuste dicti fideles
cristi ihesu ab ip̄s flagellentur
ut sapientie decimo quarto. qm̄
creature dei in odium facte sunt
et ī temptationem anime homi
num. **S**ed a talibus tēptationi
bus dyabōlicis dicti fideles ihu
poterunt liberari per signū cru
cis ihesu in eozum cordibus sig
natū ut psalmo lxxxv. **F**ac me
cum signū in bono ut videant q̄
me oderunt et cōfundantur qm̄
tu dñe adiuuisti me et solatus
es me. **I**tem p̄ ieiuniū et orati
ones. ut ī psalmo. humiliabam
in ieiunio animā meam et ora
tio mea in sinū meo conuertet̄ ⁊
et mathei decimo octauo. **H**oc
genus demoniorum non eijatur
nisi in ieiunio et oratione. **I**te
poterūt eciam liberari per inuo
cationem diuini nois ⁊ postula
tionē diuini auxiliij et adiutorij

et tunc tales fideles ihesu quando
talia pegerunt stabunt in adiu-
torio altissimi et in protectione
dei et veritas eius circumdabit
eos scuto. a timore nocturno non
timebunt. a sagitta volante in
bie a negotio perambulante in
tenebris ab inuisu et demonio
meridiano. cadent a latere eorum
mille demonia et decem milia a
dextas eorum et ad eos non appro-
pinquabunt ut ps ps et ps xvij
Quonia in te capiat a tempta-
tione. et in deo meo transgredi
at nuda. **I**te si predictis temp-
tationibus dyabolicis predicti fi-
deles ihesu mortaliter vel venia-
liter contingat peccare per di-
gnam eorum confessionem et cordi-
alem contacionem dicta pecca-
ta remittuntur eis. et licet cor-
contatum et humiliatum deus
non despiciat tamen confessio est
necessaria. ut in psalmo xxxi
dicitur confitebor aduersum me inius-
ticias meas domino et tu remi-
sisti iniquitatem peccati mei. et
ps. tibi soli peccaui et malum
coram te feci ut iustificeris in ser-
monibus tuis. **E**t hinc confessione
ne scilicet et penitencia peccatorum
ipsi fideles ihu poterunt euitare
ac etiam euitabunt morsum infer-
ni et ignem eternum qui prepara-
tus est dyabolo et angelis eius. vbi
fletus est et stridor dencium. vbi

60
eorum oculi pleni sunt lacrimis.
vbi mors optatur et non datur.
vbi vmes eorum non moriuntur et
ignis eorum non extinguitur. vbi a-
liud non operatur nisi pena. vbi
nullus nec dominus suprafertur
seruo. nec senis reuerencia. nec
iuuenis ad ministerium. vbi nul-
lum gaudium nec leticia post
castitiam. vbi nullus honor nec
requies post penam. vbi tenebre
eternales et horror pene. vbi ar-
dor fitis et terra obliuionis. vbi
ardor flame et dolor vermium.
vbi fetor intolerabilis. vbi nichil
videtur nisi pena et nullus au-
ditus nisi gemitus. vbi nulla con-
solacio nisi infernus et pfundi-
tas gehenne. et peruenient ad
regnum paradisi quod paratum est
eis ab origine mundi. vbi pater
et filius et spiritus sanctus. vbi
lumen indeficiens. vbi gaudium
sempiternum vbi vita phennis
et immortalis et leticia sempiterna
cum angelis et apostolis. vbi lux-
lucis et fons luminis. vbi ciui-
tas sanctorum iherusalem celestis. vbi
conuentus patriarcharum cum a-
braham ysaac et iacob atque san-
ctorum omnium. vbi dolor nullus nec
casticia post gaudium. vbi flores
rosarum et lilia couallium cum odore
suauitatis. vbi nox effugiet et
senectus non apparebit. vbi cari-
tas inexplicabilis est. vbi pax

individa ubi assistunt angeli et
universae partes ubi manent angeli
cuius pars et abus celestis quem
nobis parere dignetur qui dat iumen-
tas esca ipsorum et pullis coruorum in
uocantibus eum. **S** **A**it ieremias **D**o-
mine ysaia postquam supradiximus
de gloria paradisi ac etiam de tenebris
et horribilitate inferni limitetur
etiam si placet in regno christi locus
peccatorum purgandorum in quo pur-
gatis peccatis hominum eorum anime ad pa-
rannam aduolent gloriam. vel pec-
catis non purgatis uiuentes ad
gehennam descendant infernalem
Et ait ieremias. **M**ichi videtur quod
summe possumus argumentum de re-
gno dei. **E**t sicut obseruatum fuit
in regno dei ita obseruetur in reg-
no christi **E**t sicut tu scis o ysaia ser-
uus de regno dei seu eius? populo siue
bono siue male fecerunt incognito a-
lio loco purgatorij ingressi uiam
universae carnis descenderunt ad in-
feros et ibi fuerunt ac etiam et nos
ibi fuimus usque ad aduentum filij
dei ihesu qui per mortem suam deleuit pec-
catum et portas inferni destruxit
et portas iusticie ipse nobis ape-
ruit et alijs qui credituri sunt in
noie eius et ingressus per eas ostendit
domino quod iusti intrabunt in eas
ut psalmus c. xvij. et tu ysaia hec scrip-
sisti c. xxxviiij. **E**go dixi in dimi-
dio dierum meorum vadam ad portas
infernales. **E**t hoc quod dixi melius

probat per psalmo ceterisimo sexto
Si in regno dei non reperitur lo-
cus purgatorij nec in regno cri-
sti reperitur. **A**it ysaia. **D**omine iere-
mia tu non ignoras quod nisi purgetur
homines de peccatis eorum absque
dubio eorum anime in damnationem ad
infernum descenderent ut psalmus ix. co-
ntinenter peccatores in infernum. **E**r-
go sequitur quod in regno dei fuit locus
purgatorij sed ubi et qualiter vide-
amus **T**u scis bene quod deus homines
et totum populum suum plenum pecca-
tis in hoc mundo in diluuium aquarum
multarum purgauit ut genese viij.
Post hoc quod ait ipse deus nequa-
quam maledicta terra propter hominem
sensus enim et cogitatio cordis hu-
mani in malum propria sunt ab adole-
scentia sua. **N**on ergo partem om-
nem animam uiuentem sicut feci. **E**cce
super omnes homines pronos ad ma-
lum frigus et estas et hyems et
nox et dies non requiescant. **E**c-
ce primo una generalis purgati-
o delictorum ut genese octauo.
Item nonne dominus dedit legem
populo suo per manum moysis
famuli sui qui fuit legislator et
eiusdem legis executor in qua le-
ge precipitur homicidia adulte-
ria fornicationes abhominatio-
nes et furta atque cetera peccata
publica corporaliter puniri. ut
exodi vicesimo secundo et leuita
ci xxx. in cuius fine ait dominus

61
Custodite leges meas atq; iudicia et facite ea ne et vos euomat terra. Unde si predicta peccata fuerunt punita secundum legem nomine homines patratōes et puniti secundum legem sunt purgati secundum legem. certe sic et si puniti non fuerant secundum legem per iudices temporales nonne per ipsum deum puniti fuerunt in terris. certe sic. ut ipse deus sit prestatus dicens. ne et vos euomat terra. Ergo si per homines peccata non purgantur secundum legem. tamen per ipsum deum in terris hominum peccata purgantur tam manifesta quam occulta et maxime in maledictionibus si pessimis quas ipse deus instituit contra homines peccatores usque ad eorum purgationem ut deus xxviii. **I**tem nonne ipse deus contra populum suum peccantem induxit famem gladium pestem captiuitatem et dentes bestiarum. ut ieremie xv et xvi. ezechiel xiiij et deus xxxij et psalmus lxxij in quibus grauitur si populus purgatus fuit. **I**tem nonne deus parauit in terris thronum suum iudicans orbem terre in equitate et populos in iudicio. Ipse fuit refugium pauperum adiutor in oporunitatibus in tribulatione illorum qui nouerunt nomen suum et iniquitates eum non reliquit. fecit letitiam iustos in vindictam malorum et

ipse fuit vindicans eos in terra loquentes contra fratres suos arguit et scandala posuit contra faciem faciendum ea. quia ipse potestas est in terra et reddet unicuique secundum opera sua. **I**tem tibi querto scabie. domine qui in tribulatione peccata dimittis. et optime facit in machab vi circa medium. Ergo sequitur ex hijs quod peccata in terris purgantur in tribulationibus hominum. **I**tem tanta fuit benignitas ipsius dei quod nullum peccatum alicuius de populo suo preter desperationis peccatum ac etiam peccatum fornicationis adeo reliquit ut in terris non purgaretur. et si non purgabatur in agente purgabatur in eius herede usque ad tertiam et quartam generationem. hinc est quod si aliquis de populo dei fuerat adulteratus uxorem primi sui etiam uxor adulterantis adulterabatur. et si non uxor eius tamen uxor filij. Si fuerat feneratus alicui alteri sibi vel eius heredi fenerabatur. et sic de alijs criminibus et peccatis ut ipse deus ait exodi xxx. Ego sum deus zelotes visitans peccata patrum in filios usque in tertiam et quartam generationem. et tamen querto in fine. Patres nostri peccauerunt et non sunt. et nos iniquitates eorum portauimus. **I**tem nonne dauid adulteratus fuit

prope vire ethei atq; eū in mo-
tē tradidit. **R**ōne ppter hoc d-
nes vros sue a filio suo absalo-
ne adulterate fuerūt. et in recō-
pensatione mortis vire trahit?
fuit in mortē amon p̄mogeitus
dauid p absalonē quia stupraue-
rat thamar filiā dauid vtrausq;
sorore ut ij regū xi et xij et xij c
Qumquid dicendum est dauid
post eius mortē p illo peccato
sic purgato aliā penitentiā pas-
sum fuisse. **C**erte non. quia dō
nō iudicat bis in idiplū ut nau
p̄mo c et de pe di iij § hīs auto-
ritatib; **I**tem nūquid dicendū est
salomonē esse dāpnatū quia re-
citavit deū ydola adorando. **C**er-
te nō. q̄a dictū peccatū purga-
tum fuit in filio salomonis qui
ppter hoc perdidit decem trib; is-
rahel ut iij regū xi c. vbi de? ap-
paruit salomoni dicēs ei. quia
habuisti hoc apud te et non cu-
stodisti pactū meū et precepta
mea que ego mādavi tibi dirū
pēs scindam regnū tuum et da-
bo illud seruo tuo. verū tamen in
diebus tuis non faciam hoc ppter
dauid patē tuū s; de manu filij
tui scindā illud. nec totū regnū
auferā tē. et d multis alijs regi-
bus peccatorib; et eoz punitio-
nib; possit poni exemplū. de q̄
bus habet p̄mo ij iij et iij regū
p totū. **S**; vnū scias o ieremia

q; hoīs purgati p̄t supradc̄m
est anima potest ad tēpus carē
visione dei turbata et peccatis
ipsis quantumq; purgatis do-
nec orōnes et elemosine egredi-
antē ad ipsū deū p ea. quib; de-
placatus eis dē reconciliet. et de
hoc habet figura ij regum xiiij.
vbi absalō p morte fratris sui
amon factus est p̄fugus a facie
dauid patris sui ānis tabus in-
fra quos dauid p̄secutus est eū.
Quib; ānis p̄secutionū opletis
ad fictionem mulieris vidue eū
absaloni dictus dauid pepit et
eundē ad grāciam suam reduxit
dū tamen manens in domo sua
faciem dauid regis non videret.
Qui absalon aliquo tēpore i do-
mo sua morans et facie regis nō
vidēs deprecatus est ioab dicēs
Obscuro ut videā faciem regis.
q; si memor est iniquitatis mee
interficiat me. **A**d cui? ioab pre-
ces placatus dauid concessit ut
absalon faciem eius videret.
Item omnia sepe dicta vā-
sunt dūmodo oris cōfessio
delictorum exitum anime
a corpore precebat ut psalmo p̄
xxi. **D**ixi confitebor aduersum
me iniusticias meas domino. et
tu t̄misisti impietatem peccati
mei. pro hac orabit ad te omīs
sanctus. **I**tem in hīs elemosina
plurimum valet ut thobie q̄to

Quoniam elemosina ab omni peccato et a morte liberat et non patitur animas ire ad tenebras. ut danielis quarto. Quomodo consilium meum rex placeat tibi et peccata tua elemosinis redime et iniquitates tuas misericordis pauperum. forsitan ignoscet deus delictis tuis. Item orationes psalmodum multum valent ad remissionem peccatorum ut secundo regum xij. ubi deus exaudivit david post orationem et abstulit peccatum eius ab eo. Item oratio liberat a prava consuetudine peccati. ut ieremias. Postquam oravit ionas evomuit eum piscis. Item oratio liberat a conversione dyaboli atque eum in fugam convertit. ut primo machabaeo quinto. Exclamaverunt ad dominum in oratione et fugaverunt castra. Item oratio liberat a malignis temptationibus ut in psalmo cxxxij. Declinate a me maligni. Item sacrificium tollit peccata ut leuitici quasi peccatum. Item ieiunium multum valet ad remissionem culpe ut ieremias de iniuitis penitentiam agentibus in ieiunio. Item valet ad vitacionem pene ut iudith quarto. Scitote quoniam dominus vos exaudiet si permanseritis in ieiuniis. Item valet ad prosperitatem gratie ut ezechielis octavo. Ieiunavimus et rogavimus do-

62
minum. Et si taliter fuerit purgatus dei populus absque dubio vitam promeretur eternam ut ait psalmista. Quomodo probasti nos deus igne nos examinasti sicut examinatur argentum. Transivimus per ignem et aquam et eduxisti nos in refrigerium. Et hec vera sunt nisi peccator de populo dei contemptis dei flagellis peccatum suum durissimam in consuetudinem in qua sperata penitentia mortuus fuisset quoniam ipse sine dubio ad tartareum regnum descendet ut in figura habetur in pharaone qui in liberatione populi si decem plagis fuit flagellatus. qui quanto plus flagellabatur tanto durior efficiebatur tamen dictum dei populum per eum dimissum ipse persecutus fuit. propter quod mare ipsum persecutorem et impitentem absorbit ut exodi xiiij. Item nunquam filii israhel intrassent terram promissionis nisi primo de eorum irrationibus et abominacionibus et mormuracionibus fuissent flagellati et in gravibus penitentibus purgati. Ergo sequitur quod peccatorum purgacio fiat in terris in corporibus animatis. quia sicut animatum corpus peccavit ita animatum corpus purgari debet. quia si homo peccavit oportet quod homo purgetur et homo

et homo non dicitur sine anima et corpore. ut de summa trinitate § unico in cle. In cuiusque enim hominis sanguine anima legitur habitare ut leuitici xvij. Et quod hec sint vera probatur per calicem domini qui est plenus vino mixto mero et fece ut psalmo lxxiij. de cuius fece bibent dampnati peccatores ut psalmo eodem et psalmo xxxix. et eduxit me de laas miserie et de luto fecis. per quam fecem designat abyssus infernalis de cuius mixto idest turbido bibent peccatores cum purgantur peccata eorum in procellis et tempestatibus huius mundi ut psalmo x. pluit super peccatores laqueos ignis sulphur et spiritus procellarum pars calicis eorum. Et illud mixtum significat hunc mundum quia stat supra fecem. et hec passus fuit sanctus david vivens in hoc mundo ut psalmo xvij. Circumdederunt me dolores mortis et torquentes iniquitatis turbaverunt me. dolores inferni circumdederunt me preoccupaverunt me laquei mortis. De cuius calice mero claro bibent omnes beati in supercelesti patria. ut psalmo xxij. Impinguasti in oleo caput meum et calix meus inebrians quod preclarus est. Et in predictorum testimonium loquitur idem propheta psalmo c. Si ascendero in caelum

tu illic es. ecce paradisi. si descendero ad infernum ades. ecce infernus. Si sumptero pennas meas diluculo et habitavero in extremis maris quod est terra. ecce purgatorium in terra que inhabitatur.

Ed nunc videndum est qualiter seu quo ordine deus in terra peccata purgat. Dicendum est quod licet homo dei fidelis de unoquoque peccato de iure purgari debeat ac etiam de omni verbo otioso reddere rationem tamen ipse deus scit figmentum hominis scit etiam quia pulvis est ideo non secundum peccata eius inducit ei peccatorum purgationem neque secundum iniquitatem eius retribuit ei sed potius convolvit misericordiam suam super timentes eum. Et sicut est altitudo celi a terra et distantia ortus ab occidente sic longe fecit a suis fidelibus iniquitates eorum. Item sicut miserebitur pater filiorum ita miserebitur dominus fidelium suorum ut psalmo c. Et quod est ratio tante misericordie. Dicendum est quod homo quantumcumque fidelis semper a natura peccabilis est ad malum potius quam ad bonum ut genesi viij. Ac etiam dyabolus inimicus hominis disfidelis dictum hominem persequitur in omni malignitate peccatorum. Nonnullus homo reperietur bonus nisi totius iniquitate plenus. Et

Et quō sequeretur q̄ nullus sal
 uaretur. p̄pter quod clamabat
 dauid in psalmo c lxiij. **Nō** in
 tres in iudiciū cum seruo tuo do
 mine q̄a non iustificabie in con
 spectu tuo omnis uiuens. quia
 persecutus est inimicus animā
 meam. **I**deo oportet necessario
 deū hominū peccatorū misereri.
 et intantū q̄ si in homine quātū
 aiq; pleno peccatorū mortaliū
 etiā in extremis posito fuerint
 decem bone opaciones in dei mi
 sercordia ipse saluabitur et boē
 opaciones ipsius nō sordebū
 tur a malis sed potius e contra.
 quod potest ostendi in ciuitati
 bus sōdome et gomorre quas de
 us vlciscens volebat subuertere
Cui deo ait abraham. **A**bhit hoc
 a te domine qui iudicas terram
Rūquid pdes iustum ai impio
Si fuerint quinquaginta iusti id
 est nō sorbidati illo graui delō
 peribunt simul et non parces
 loco illi. **A**it dñs. **S**i iuenero in
 sōdomis quinquaginta iustos di
 mittam omni loco p̄pter ipsos.
Respondens abraham ait. quia
 semel cepi loqui ad dominū me
 um cum sim cinis et puluis. q̄b
 si rly fuerit et puenit abraham
 usq; ad decem. **E**t ait dñs. **Nō**
 delebo ciuitates p̄pter decē. **E**t
 quia imbi non fuerunt repti de
 cem iusti iso deus pluit ignem

et sulphur sup eos. **g**enesis xix
Ciuitas ista sōdōma ē homo pec
 cator. p̄pter cuius icorrigibilia
 peccata d̄s vult eum subūtere.
Cui deo ait sacerdos qui orat p̄
 peccatore. **R**ūquid pdes dñe
 bona opera istius peccatoris ai
 malis operib; ipsius et nō par
 ces illi peccatori si in eo fuerit
 quinquaginta bone opaciones.
Ait dominus sacerdoti. **S**i iue
 nero in peccatore ipso quiqua
 ginta bonas opaciones in me
 dio eius dimittā ei omnia alia
 mala. **E**t pueniet sacerdos us
 q; ad decem opaciones. et di
 cet dominus dimittā sibi. **D**e ta
 men illi in quo non reperientur
 decem bone opaciones quoniā
 dampnabitur. **I**deo nemo despe
 ret si abundet in peccatis q̄rat
 etiam bona et pia opera exercere
 contriat cor suū et querat per
 oracionē sacerdotis deo recōcili
 ari dicat iniquitates suas ut iusti
 ficetur. quia deus neminē sibi si
 delem tam circūcisum durante re
 gno eius q̄m baptizatū durante
 regno filij et patris vult p̄ire. s̄
 ut conuertatur et viuat ut eze
 chielis xviij. **E**t hec confessio
 fit per cordis contacionē et oris
 confessionem et opis satisfacti
 onē. quia sicut non puduit pec
 catorē facere peccatū ita non pu
 deat eum confiteri vel ad min⁹

contemti quia sacrificium est deo cor
contemtu ac etiam spiritus contabula
tus. Et quia omnia ista fuerunt
obseruata in regno dei patris in
eius fideles circuncisos. ita et in
regno casti filij eius obseruentur
in eius fideles baptisatos.

Ait ieremias. Numquid o
ysaia. si aliquis castiano
rum fuerit in mortalibus
peccatis constitutus ut quia sup
bus auarus luxuriosus inuidus
gulosus iracundus vel accidiosus
numquid tales saluabuntur con
stituti in talibus peccatis cum spi
ritus sanctus locutus fuerit per
os dauid dicens. Non habitabit
in medio domus mee qui facit su
pbiam. de secundo puerbiorum
primo. Semite omnes avari animas
possidencium rapiunt. de tercio pu
erbiu vi. Qui adulter est propter
inopiam perdet animam suam. de quarte
ecclesiastici vi. In proteruum et con
tumeliam malus hereditabit. et om
nis inuidus peccator. et biling
uis. de quinto psalmo lxxvij. Ad
huc esce erant in ore ipsorum et ira
dei descendit super eos. de sexto
ecclesiastici xxvij. Ira et liuor ex
ecrabilia sunt in conspectu dei. de
septimo ecclesiastici xxij c. Multa
mala dicit otiositas.

Ait ysaias. Domine ieremia
licet supradicte scripturae
loquantur sic rigorose ta

me intelligende sunt contra impe
nitentes quia per penitentiam omnia
ipsa vicia purgantur ut supradic
tum est ac etiam inferius ostendam
Et dico quod sicut purgata et pu
ta fuerunt in regno dei in popu
lo circunciso ita puniantur in regno
casti filij eius in populo bapti
zato. Et non credas o ieremia quod
cogitantes dicta peccata dicantur
supbus auarus etc. quia dicuntur
tura quod cogitationis penam nemo
meretur ut de pe dei in cogitati
onis. et de elec perpetuo libro vi.
Sed tamen cogitantes et ea ex
equentes tales dicuntur. ut psal
mo c ait spiritus sanctus per os da
uid. Non proponere ante oculos
meos accidiosum. facientem rem
iniustam. luxuriosum. prauitatem
agentem odium. Non adhesit
michi gulosus habens cor prauum
iracundum malignum et a me de
clinantem non agnoscebam inuidum
Detrahentem secrete primo suo
hunc persequeretur. Cum supbo oculo
et insatiabili corde auari non ede
bam. sed omnes tales peccatores
et impenitentes in matutino in
terficiemur. quia potissime in om
nibus hijs peccatis ciuitas sodo
me perijt ut ezechiel xvi. Hoc
est peccatum sodo me sororis tue
superbia saturitas panis et ab
undantia et oculi eius et manum
egeno non portagebat.

64
Nunc videndum est sigil-
latam de quolibet ipsoꝝ
vicioꝝ quomodo et qua-
liter punita et purgata fuerūt
in regno dei ita puniātur et pur-
gentur in regno casti. Et p̄mo de
supbia in lucifero ut ysaie ciiij.
Quomō cecidisti s̄ celo lucifer
Secundo in adam qui voluit es-
se ut deus et factus est ut peius
Tercio in robōam ut iero regū
xij. qui dixit *Mihi nus digiti
meus etc.* Quarto in sennacheub
ut ysaie xxxvij. Quinto in nabu-
godonosor ut danielis quarto.
Sexto in holoferne. ut iudith p̄
totū. Septimo in aman ut hel-
ter iij. Octauo in antiocho. ut
p̄mo et sc̄do machab. Et hii fe-
cerunt superbiā cum executioē
ideo grauib. penis et flagellis
castigati fuerunt et puniti. Et
istud vicium in nullo casu repio
pmissum. Sec̄do videndum est
de auaricia qualiter in regno di
purgetur. et p̄mo in achar ut io-
sue vij. qui cecidit auaricia sup̄
sit de anathemate. p̄pter quod
fuit a populo lapidatus. Item
in filiis samuel. qui p̄pter aua-
riciam eoz iudicium pdiderūt
ut p̄mo regū vij. Itē in saule q̄
avidus de rebus amalech contra
preceptū dei regnū pdidit ut p̄-
mo regū xv. Itē in giezi. q̄ cū re-
cepit precium p̄ curacione lepre

naaman ipsa lepra cūsa est in
eum ut iij. regum v. Et hoc via-
um non repio permissum in vl-
lo casu nisi in spolijs que fecerūt
filij israhel egipcij. ut exod. xij.
et in iustis prelijs ut machab. p̄
totū. Tercio est videndū de lux-
uria qualiter diuersimode puni-
antur. et p̄mo in stupro virginis
bine vi. oppressa a sicheem. princi-
pe terre illius. In vlcionem enī
iphus stupra ipse stuprator in-
fectus fuit cū omnibus masculis
terre illius depopulata vixit. ut
genesi xxxiiij. Itē in fornicatio-
ne meretricis a qua sampson de-
ceptus spiritus domini ab eo re-
cessit. ac p̄ hoc a suis inimicis
deoculatus fuit ut iudicium xv.
Itē in adulterio betsabe vxore
david. in cuius recōpensacionē
absalon eius filius omnes vxo-
res patris sui maculauit ut ij. re-
gum xi. xij. et xv. Itē in incestu
quem commisit amon cū thamar
sorore sua qui p̄pter hoc ab ab-
salonē fratre vtriusq; mala mor-
te pemptus est ut ij. regum xij.
Itē repio patris fornicatum cū
filiab; suis ignoranter iphis ta-
men scientibus ut loth. et hoc
peccatū non imputatur ut geni-
si x. Itē iacob maledixit ruben
quia cū nouerca sua vel concubi-
na patris sui concubuit ut genesi

xxxiii et xlii. **I**tem repio contra
naturam fornicari et hoc maxime
imputatur et maxime in onam fi
lium iude qui ut non suscitaret se
men pro fratre suo fundebat se
men in terra propter quod a deo p
cussus fuit quia rem detestabilem
fecerat ut genesis xxxviii. cum
tale peccatum sit ex ore dei prohi
bitum ut leuitici xx c. ibi qui dor
mient cum masculo femineo coi
tu. vterque opatur est nephas. mor
te moxianum. sit sanguis eorum super
eos. **I**tem ciuitas sodomie cum alijs
ciuitatibus circumiacentibus in ta
li peccato perijt ut genesi xix.
Item tab; beniamin propter tale
nephas deleta fuit ut iudicium
xix xx et xxi c. **I**tem inter omnes
luxuriosas fornicationes salomo
nis tam uxorum et concubinarum quam
etiam aliarum puellarum illa fornicatio
ei potissime imputata fuit
quam habuit cum uxoribus concu
binis et alijs puellis non legis
sue que eundem salomonem fecere
preuaticari in dominum deum suum
propter quod filius eius decem tab;
perdidit ut iij regum xi et xiiij. **I**tem
inter omnes fornicationes dauid tam
uxorum quam concubinarum legis sue non
imputatum fuit ei nisi adulterium
bethsabee ut supradictum est. **E**t
hoc vitium luxurie non repio contra
suum nisi in uxore et viro maritaliter
aliter sanctis tamen in timore domini

et amore filiorum magis quam libidi
nis ut thobie vi circa medium.
S Quarto videndum est de inuidia
et qualiter puniatur et primo in
sachele insecunda ple que inui
dens hie sorori sue secunde et ip
sa facta secunda in partu beniamin
morta est ut genesi xxx et xxxiii.
Item in fratribus ioseph qui propter
inuidiam eum vendiderunt et quem
ioseph venditum ipsi patri in terra
adorauerunt ut dominum. ut gene
sis xxxvij et xlii et xliij et xliiij.
Item in iacob qui inuidia motus
recepit benedictionem esau fra
tris sui propter quod factus est epul
a propria domo annis plurimis et
in timore esau fratris sui semper
constitutus ut genesi xxxvij et
xxxij. **I**tem in filiis chore qui in
uidia moti contra aaron sanctum
pontificem domini querentes eum
mutare a pontificio terra aperu
it os suum et deglutit eos ut
numeri decimo quinto. **I**tem abi
melech ex inuidia fratres suos
occidens ipse a muliere fuit occi
sus ut iudicium ix. **I**tem inuidia
dyaboli adam protoplastus pre
uaticatus est et mors introiit in
orbem terrarum. **I**tem hoc vitium inui
die non repio concessum nisi cum
ex inuidia nulli noceo et michi
proficio sicut fuit in anna. ut p
mo regum primo c. **Q**uinto viden
dum est de gula et qualiter puniatur

Et primo adam in gula perisit
cum posteris suis ut genesis iij.
Itē esau in gula perdidit pmo
genita sua ut genesis xxv. Itē
ysaac in gula pbidit cognicionē
pmogeniti sui ut genesis xxvij.
Itē amalachite petierunt a da
uid in gula ut pmo regū penult.
Itē amō interemptus est in gu
la ut scdo regum xij. Item holo
fernes interfectus est in gula
ut iudith xij. Itē in gula perie
runt filij iob ut iob pmo. Item
hoc viciū gule non reperio conces
sum nisi in necessitate sicut da
uid qui comedit panes pphoci
onis ut pmo regū xxi. Et etiā
cum p sustentatione corporis e
pulari sicut fecit populus isa
helitans qui colligebat manna
quantū sufficiebat ad vscendū
ut exodi xvi. Sexto videndum
est de ira et qualiter puniatur.
Et primo cayn occidit in ira fra
trem suum abel. ex quo factus ē
profigus omnibus diebus vite
sue ut genesis iij. Itē maria so
ror moysi in ira despiciens ipsū
moysen a dō passa est lepra ut
numeri xij. Itē saul in ira quam
habuit contra dauid spiritū do
mini pbidit ut pmo regū xvij.
Itē iezebel in ira mariti p vinea
interficiens naboth precipitata
ex alto eius carnes comederūt
canes ut iij regū xxi et iij regū

65
ix. Itē athalia interfecit in ira
omne semen regū. p quo ipsa
interfecta est in via equorū. ut
q̄rto regū xi. Hoc viciū non re
perio concessū nisi tamen in bono
aliquis irascatur pro malo sicut
fecit moyses qui iratus fuit in po
pulum peccantē in qua iā tabu
las legis fregit ut exodi xxxij.
Septimo videndū est de acci
dia et qualiter puniatur. Et p
mo in heli. qui neglexit corrigē
filios suos de malo ppter quod
deus recessit a domo eius et ca
dens de sella ipse fractis ceruici
bus expiravit ut pmo regū iij et
iij. Itē in negligencia et somp
no zizara in clauo et malleo a mu
liere mortuus fuit ut iudic iij.
Et huiusmodi accidie possunt colligi
multa exempla ut scio et q̄rto re
gum quasi p totū. vbi multi re
ges iherusalē neglexerunt deū
in excelsis sacrificando. Et hoc
peccatum extirpatur per sollici
tā in curam regenciū ut genesis
xlvij. Dixit iacob filiis suis. q̄
re negligitis. audiui q̄ tatiū
vendatur in egipto. descendite
et emite nobis.

Hisq; taliter discussis de
scēdamus ad alia vicia
et peccata ait iēmiās.
Et pmo de mendacio de quo lo
quitur ppheta in psalmo q̄nto.
p̄des oēs qui loquūt mendaciū

et psalmo c xv scribit. Omnis
homo mendax. Ex quo sequit
q̄ om̄s hoīes p̄dent in dāpnati
one. **A**it ysaias. Sub correctioē
loquor qm̄ ipse scripture debent
intelligi sub limitatione aliarū
scripturarum quia ego rep̄o lici
tum mendaciū ut quis non te
neatur prodere semetipsū sicut
cayn qui interrogatus fuit a do
mino ubi est abel frater tuus re
spondens ait nescio. Quod mē
daciū non fuit punitū sed homi
cidiū tantū ut genesis iij. **I**tem
mendacium qd̄ sit metu mortis
nō imputat̄ sicut in abrahā. ut
genesis xij. et in ysaac ut genes̄
xxvi. **I**tem ioculū mendaciū et nō
preiudiciale non imputat̄ ut in
sara videte ut genesis xvij. **I**tem
iacob non fuit mentitus cū dix
it se esse esau p̄mogeniū cum e
sau vendiderit iacob p̄mogeni
ta sua ut genesis xxv in fine. **I**
deo ratione p̄mogeniture ei ven
dite verum dixit ut genes̄ xxv
ij. **I**tem mendaciū angustians au
dientē punitur ut in fratribus
ioseph qui dixerūt iacob pater
ipsoꝝ eundē ioseph mortuū cum
adhuc viueret. Ex quo angusti
at⁹ fuit iacob. et ipsi mendaces
p̄ predictum ioseph ī mendacio
angustiati fuerunt. ut genesis
xxxvij. et xliij. **I**tem mendaciū
p̄ quod exulsatur malū non pa

tratiū etiā non imputatur. **U**t in
obstetricibus hebreorum. exobi
p̄mo c. **I**tem mendaciū quod sit
pro vita hominis liberanda me
ritoriū est. ut in meretrice nab
que ī mendacio liberauit explo
ratores populi israelitica ut io
sue ij. c. et ī nichol p̄coe dauid
ut p̄mo regū xij. c. **I**tem menda
cium contra se loquens grauit̄
punitur ut in nunciante dauid
mortem saulis aliter q̄ fuerat.
ut ī regū vltimo et ij. regū i. **I**tem
pro liberatione patrie licite q̄s
mentitur ut iudith x. et xi. **I**tem
p̄ pace habenda mendaciū non
punitur ut in gabaonitis. iosue
xi. **A**bscondere sacramentū regis
etiā in mendacio honorificū est
ut in angelo associato thobie et
dicente se esse hominem ut tho
bie q̄nto et xij. **T**estes vero mē
daces cōtra innocēter dampna
tū puniuntur. ut in p̄bris falso
testificantibz contra susannam.
ut danielis xij. **I**tem est men
daciū falsi ponderis et hoc est ḡ
uissimū ut ps lxi. **M**endaces fi
lij hoīm in statens. **I**tem est men
daciū cū promittitur aliq̄d iura
mēto et non adimplet̄ ut psalmo
xiiij. **Q**ui iurat proximo suo et
non decipit eum. **I**tem est men
daciū proditorium atqz dāpno
sum qm̄ primus loquit̄ p̄mo
et hoc ē grauissimū ut ps xxiiij.

Quoniam quidē michi pacifice loquebantur et in inuidia terre loquentes dolos cogitabant. et psalmo liij. **H**ollis sunt sermones eius sup oleum et ipsi sunt iacula. **I**te nota q̄ inimicos nostros mēciendo eludere possum⁹ fieri: fecit iudith holoferni et dauid achimelech sacerdoti ut primo regū xpi i principio et in fine. **I**te homo in spiritu dei loquens mendaciū proferre non potest: sed extra spiritū ut i psalmo. **L**iedde michi leticiam salutaris tui. et spiritu principali ostēdā me. docebo iniquos vias tuas. et sic intelligūtur predicte scripte ac etiā xpi q̄ h̄ per totum.

Tem ait ieremias. Aliam reperio scripturam dicentē. ut ps lxxij. quia ecce q̄ elongāt se a te p̄biunt. perdidisti omnē qui fornicatur abs te. **Q**uid hec scriptura intelligitur de hīs qui sunt totaliter extra legē dei vel de ostitutis in lege. **A**it psaias. **D**omine iheremia scriptura hec intelligitur de cōstitutis in lege et non de extra legem ostitutis. quoniam eos qui adorant simulachra dampnat scriptura cū eoz simulachris dicens psalmo c. xij. **S**imiles illis fiāt qui faciunt ea et omnes qui cōfidunt in eis. et psalmo c. xvi. **C**onfundantur omnes qui adorant simul-

alia. et qui gloriantur in simulachris suis. **S**ed sup̄dicta scriptura loquitur de iudeis cum hereticis et scismaticis regni dei et cristianis cum hereticis et scismaticis regni casti. qui fuerūt p̄pe deum et fuerunt longe a deo sicut fuerunt dathan et abyrō cum scola eoz quos terra viuos absorbit p̄pter heresim. ut numeri xvi. et sicut fuerunt multi iudei tempore machabeoz q̄ disposuerunt fidem cum gentibz recedentes a testamento sancto. ut p̄mo machab. i. **E**t sicut est heretici et scismatici regni casti cōtra quos locutus fuit ipse cristus mathei viij. **A**tendite a falsis p̄phetis sacerdotibz cum hereticis et scismaticis etc. q̄ dicent michi i illa die. domine domine nōne in nomine tuo p̄phetauimus et in nomine tuo demonia eiecimus. id est peccata mortalia et in nomine tuo virtutes multas fecimus. et ego tūc confitebor eis nūqm̄ noui vos. **D**iscedite a me omēs qui operamini iniquitatē. **I**te dauid in p̄sona ecclesie ait contra tales. **Q**uia si inimicus meus id est paganus maledixisset michi. sustinuissem utiq; tu vero homo vnanimis dix me et notus meus. qui simul meū dulces capiebas cibos. in domo dei ambulauimus cum consensu

veniat moyses sup illos et descen
dat in infernū viuentes ut ps

Ait ieremias Quō s̄ liij
intelligit illa scriptura
o ysaia que legit ezechi
elis xvij. q̄ filij israhel vertēt
in puerbiū dicentes patres no
stra comederūt viā acerbam et
dentes filioꝝ obstūperūt. Ait y
saia. Dñe ieremia filij israhel
gaue ferebāt penitentiam por
tare p̄ peccatis patrū quando
murmurabant cōtra deū et in p
uerbiū vertērunt dei beneplaci
tum. Quibz deus sic ait. Hoc in
misericordia agebam purgando
filiū pro patre seu pro peccatis
patris sed amodo hoc vobis non
faciā s̄ tantū meram iusticiā. et
ait. Filius non portabit iniqui
tatē patris nec pater portabit
iniquitatē filij s̄ aīa que pecca
uerit ipsa moriet̄. Ideo si deus
vobis ostendit misericordiam in
purgandis peccatis parentū in
filios. contra eū nolite murmuā
re s̄ grācias agite in tanta si be
nignitate cū neminē ipse velit p
ire. Unde quātūcumq; iustus ho
mo si flagellet̄ in tribulatioibz
et p̄secutionibz in amissione re
tū tēporaliū et alijs diuersis an
gustijs ne turbetur s̄ tū pro gra
ciāz actione suscipiat tū etiā p̄
peccatis suorū parentū sustine
at in quibz et ipse purgatur ut

ait p̄pheta ps̄ lxxviii. que non ra
pui tūc resoluebā. s̄ tu scis in
sipientiā meā et delicta mea a te
non sūt abscondita. et ps̄ lxxij.
laui inter inocentes manus me
as et fui flagellatus tota die et
irruerunt in me fortēs. neq; i
quitas mea neq; peccatū meū
domine rē. s̄ tamē taliter flagel
latus castigatus et purgatus nō
dubitet quoniam semp̄ adest ei
deus ut ps̄ xxxiiij. iuxta est dñs
hijz qui tribulato sunt corde et
humiles spiritu saluabit. et ite
rū mltē tribulacōes iustoz et de
hijz liberabit eos dñs. Custodit
dominus oīa ossa eoz vnum ex
hijz non cōteretur. et thobias o
rans dicit. Ne reminiscaris dñe
delicta mea vel parentū meoz.
Nūquid leges humane cōtrariū
sapiūt cōtra id qd̄ leges diuine
sanxiūt. vñ videamus si crimen
purgetur in foro iudiciali de q̄
constet confessione vel p̄batio
ne vel rei euidētia vel cōdēpnatio
ne absolutiōne vel dispensatione
ut de vesti spo cū ad sedē si tale
sit crimē sup quo dispēsarī pos
sit et dispensetur vel cōdēpnatū
et tūc de crimine dispensato vel
cōdēpnato non potest accusa
tio replicari etiā coram deo ut
de accusa de hijz. quoniam cri
mina semel dimissa diuina clemē
tia itez i vlcionē vitē nō patit̄

67
ut de pe bi iij bitina clemēcia
et xxiij q iij si illic. Si vero ab
solutus est quia accusator cum
non pbavit tut⁹ est accusatus
apud humanum iudicem. q̄a de
delicto vnus sepius queri non
debet ut in c remā xxxv q ix h
non erit tutus apud iudicem di
uinum. Si p̄o occultum est pec
catū et non expiavit per penitē
ciam ob quod dicunt iura q̄ p
batioē cessante vindicte ratio
conquiescat ut xxxij q v castia
na. tamen huius delicti occulta
occultus iudex deus erit. quia
secretoꝝ est cognitor ut xxxij di
erubescant. et solum deū habet
ultorem. ut **C** de iureiurē l iij iuā
quia publice vtilitatis et dei sci
encie sententia ē ne crimina tā
manifesta q̄ occulta remaneāt
ipunita. ut in c vt fame de se ex
et de pe c. i. et ff ad l aqui l ita
vulneratus. i. regū in fine. q̄ ex
odi xxxij. maleficos ne pacians
viuere. Et taliter punita pecca
ta dicunt purgata. **S**i vero in
foro penitentiāli dicendum est
q̄ omnia crimina per peniten
ciam purgantur et dimittuntur
quo ad deum s̄ non quo ad p̄ri
mum qui lesus ē. ut in c verbū
dei de pe bi. i. qui lesus. et sic le
sus potest dictū penitentiā accu
sare in foro humano quantū vo
luerit penitencia non obstante

ut xxxij q ij c amouē ac etiā si
egisset ante baptis mū tale pec
catū ut in c gaudem⁹ de diuoz.
nisi illō a dicto lesō fuerit remis
sum ut de pe bi iij dicit deus.
Et si taliter peccata in mundo
fuerint purgata. ipsa numq̄ in
agentes vel eozū heredes reuer
tunt nisi p̄ magna impietate q̄
cruelitate agenciū vel heredū
ut in ps c viij. In memoria rede
at iniquitas patrū eius et pec
catū matris eius non deleatur.
et illud euangelij. serue neq̄ms
nōne dimisi tibi omne debitum
qm̄ rogasti me. et tū tu non es
misertus serui tui sicut et ego
tui misertus sum. et sic intelli
gitur de pe bi iij circa finem. **S**i
si non fuerint per agentes pec
cata purgata etiā scdm iuā per
eozū filios heredes post mortem
parentum debent purgari. **E**t si
patentes peccauerunt in alijs
in furto in adulterio et rapinis.
et alijs peccis atq; blasphemijs
publicis vel occultis. nōne ipsi
sunt debitores ipsoꝝ quib; pec
cauerunt. **C**erte sic. qm̄ ad satis
factionem tenentur. **E**rgo ipsi
preuenti morte eozū heredes filij
tenentur satisfacere de eisdem.
quoniā scdm iura filius q̄ heres
tenentur soluere debita patris ut
de solu c. i. necnon de maleficio
patris conuenit et filius q̄ hēs

filij si ad eos bona patris deue-
nerunt ut ff de vboz signi heres
et xvi q v si epm de vsuris circa
nos et i q iij § ite peccato ista
helitaz Sed sicut heres et fili⁹
tenentur scdm leges humanas
debita tēporalia patris soluere
sic etiā et debita spūalia patna
tenent satisfacere ac de sepul c
fi et de rapto ex lās qd si non
fecerint iuste flagellis dei puni-
entur put supradictū est. Ideo
heres peccatoris sit semp inten-
tus do deuotas emittere preces
p dicto peccatore et nō supbas
et melius p sacerdotē ut dimittat
dicto peccatori sicut et ipse
alijs dimittit qm maior est dei
ipius misericōdia q̄ iusticia quia
licet in veteri testamēto in iusti-
cia fuerit locutus tamen in sua
misericōdia aliter fuit exequutus cū
ipse castus fuit natus ex pecca-
toribz licet ipse peccatum nō fe-
cerat valde tamen peccatoribus
cōpattur ac etiā miseretur

De pmo habetur iij regū
pmo c de ocozya rege sa-
marie in deū graui⁹ pec-
cante necnon et penitente qui i
verbis nō multū humilibus ad
helyam quinquagenarios princi-
pes duos misit dicētes. Homo
si rex precepit ut descendas ad
eum. Quibus ipse helyas dixit
Si homo dei sum descendat ig

nis de celo et deuoret vos et quin-
quaginta vestros qui descendēs
deuorauit eos. Tercio venit tū-
us princeps quinquagenarius i
humilitate dicens. Homo dei
noli despice re animam meam et
animas seruorū tuorum qui me
cum sunt. Et in illis verbis con-
secut⁹ est misericordiam ad eos
descendendo. Rōne importuna
mulier a casto in euangelio me-
ruit audiri et clauso ostio cum
seris media nocte ab amico ami-
cus panes accepit. Deus ipse
qui nullis viribz superari potest
publicani precibus vincitur. Et
licet diues sit pastor ouē tamē
morbidam non contēpsit. Item
ipse de cruce latronē in pabili-
tulit et pdigū filiū reuertētē
letus amplectit et nonaginta
nouē pecudibz in deserto relic-
tis vna ouicula que remanserat
humero boni pastoris imposita
ad ouile re ducitur. Ideo non du-
bitet peccator quoumqz tēpo-
re penitentiā agat de quibuscūqz
peccatis qn i hys misericōdiam cō-
sequet p filiū dī q̄ p nobis ē ad-
uocatus apud patē. Caueat tñ
ipse peccator q̄ ne de penitētia
et dei misericōdia obstinatus diffi-
dat ut de pe di iij inter hoc. Itē
ne penitus i peccatis desperet
sicut cayn qui dixit maior est i-
quitas mea ut de pe di i ex hys

Ite ne ipse veritate impugnet
sicut iudei q̄ dixerūt ipsū in beel
zebub eicere demonia ut i q̄ i
eos. Item ne habeat ap̄positum
numq̄ penitere ut de pe di
preter. Itē ne male sentiat de p
sona spiritus sancti ut de conse
di iij h̄j vero ⁊ quoniā h̄js mo
dis peccatur in spiritū sanctum
quod peccatū non remittit̄ ne
q̄ in hoc seculo neq̄ in alio.

Tem o ysaia ī sacra sc̄rip
tura repetio magnam con
trarietate scripturarum ut
in psalmo xxx̄j scribit̄ ⁊ zelavi su
per iniquos pacem peccatorū
videns. et ps̄ xxxv̄j scribit̄ nō
est pax offibus meis a facie pec
catorū meorū ⁊ et ps̄ xxxi
flagella peccatoris. Ergo si of
sibus p̄phete non erat pax p̄p̄
peccata sua quare zelabat pacē
peccatorū. At ysaia. Domine
ieremia tu debes distinguere in
ter peccatorem et peccatorem
q̄a est peccator q̄ est extra legē
dei sicut aliquis de populo naci
onū ⁊ et quia tales extra legem
constituti non poterant p̄m̄ēta
gloriam et pacē paradisi quan
tūcumq̄ bonū fecissent ⁊ et ideo
pro tali bono q̄d ipsi peccatoēs
fecerunt sup̄ terram ⁊ ipsi in ea
dem terra bonum debent sustinē
postq̄ paradisi non poterant
p̄m̄ēta secundū veram dei iusti

ciam qm̄ scriptū est in ps̄ lv̄j. h̄
vtq̄ est fruct⁹ iusto. vtq̄ est
ds̄ iudicans eos in terra. Itaq̄
deus iustus dat sup̄rad̄s pccō
ribus super terram pacē ⁊ omniū
terū abundantia ⁊ delectatioēs
et diuicias p̄ bono operato per
ipsos. S; post exitū vite ipsoꝝ
dat eis perpetuam gehennam
in qua nulla pax potest reperiri
h̄ perpetua tribulacio in qua vi
uēt in eternū ut ait idē p̄pheta
in eodē psalmo Ecce ipsi pecca
toēs in seculo obtinuerunt diui
cias. et dixi ergo sine causa ius
tificavi cor meū et laui inter in
nocentes manus meas ⁊c. Nūc
si ipse p̄pheta ait zelavi super
iniquos pacem peccatorū vidēs
postea quid asserit. Idem nāq̄
p̄pheta malum eorū finem ostēde
rans et perpetuā eorū dampna
cionem manifestans ait. Non
est respect⁹ morti illoꝝ neq̄ fir
mamentū in plaga eorū. In labo
ribus hominū non sunt et cum
hominib; nō flagellabūtur. Et
id quod dicit p̄pheta quia non
est pax offib⁹ meis a facie pec
catorū meorū debet intelligi hoc
modo. Vicit peccator eff et sub
lege dei constitutus de suis tam̄
peccatis in hoc mundo flagella
bat ut sup̄na celesti atq̄ p̄pe
tua pacē possit gaudere sicut a
lius ait propheta Ecce in pace

amaritudo mea amarissima. tu
autē eruiſti animā meā ut non
piret. **E**t quia ſup̄dictus p̄pha
conſtitutus in flagellis hui⁹ mū
di vidēs peccatores extra legē
cōſtitutos habere pacem zelauit
ſup̄ iniquos. **I**deo fideles legis
caſti ſi flagellenē in hoc mūdo
pro peccatis eoz patienter ſul
tineant qm̄ ſanctū eſt ⁊ bonum
cum hominibz flagellari cum di
cat idem p̄pheta de ſup̄dictis
peccatoribz pacem habentibus
et cum hominibz nō flagellabū
tur. **E**t tu ieremia videns in hoc
mundo hoc iudiciū quod dixiſti
c̄ xij. iuſtus quidem tu es dñe ſi
diſputē teā verū tamen iuſta lo
quar ad te. quare via impiorū
p̄ſperatur. bene eſt omnibz qui
preuariant ⁊ inique agūt. plā
taſti eos et radicē miſerunt p̄fi
ciūt ⁊ faciunt fructū. prope es
tu ori eozū et longe a renibz et
tu dñe noſti me et vidisti me et
p̄baſti cor meum teā ⁊ tamen
tu oraſti pro eis dicēs. **C**ongre
ga eos ſicut gregē ad victimā ⁊
ſanctifica eos in die occiſionis.
et iob xxi. et malachie ij in fine
Caveat tamen in baptiſmo con
ſtitutus ſi affulat diuicijs ne ſu
um cor apponat eis quia non ut
fidelis ſed ut infidelis ⁊ extra le
gem caſti iheſu conſtitutus iudi
cabitur.
* * * * *

Et in hoc valde ed argu
endi ſūt domini tempo
rales atq; ſpirituales q̄
ſuis non cōtenti diuicijs paupe
rum ⁊ egenozum rapiunt ſubſtā
cias abhorrentq; iuſticiam ⁊ in
iniuſticia incraſſant. contra q̄s
loquit̄ pſalmiſta. **N**olite ſperare
in iniquitate ⁊ rapinas nolite cō
cipiſcere. diuicie ſi affluant no
lite cor apponere. quia duo hec
audiui. **I**de p̄pheta ait pſalmo
c̄ xij. **I**nclina cor meum deus i
teſtimonia tua et nō in auariciā
Caveat etiā q̄ nullū peccatum
ducatur in cōſuetudinē et dicat. nō
videbit dñs nec intelliget de⁹
iacob. qm̄ ſatis mortale et dāp
nabile eſt quod arguit p̄pheta
dicens. **I**ntelligite inſipientes i
populo et ſtulti aliqui ſapite. q̄
plantauit aurē non audiet aut
qui ſinxit oculū non cōſiderat. q̄
corripit gentes nō arguet qui
docet hominem ſcenciam. **D**ñs
ſcit cogitationes hominum qm̄
vane ſunt ut pſalmo xciij. **E**t
nō credant fideles di et diuites
in eiſdē reprobari diuicias. qm̄
fideles xp̄i alijs peccatoribz di
ciores ſūt ut p̄s xxxvi. **S**pera i
dño et fac tonitatem et inhabi
ta terā et paſceſ in diuicijs e
ius. **D**electare in dño et dabit
tibi petiſiones cordis tui. atq;
ſpera in eo et ipſe deus faciet.

Iste casti fidelis non querat inui-
dere infideli diuitias. quoniam meli-
us est modicam iusto sup diuici-
as peccatorum multas. Et si ipse
fidelis cor suum apponeret diui-
cium deus exaudiret eum in diui-
cium supbia et honore et nichil
deerat anime sue non tamen tra-
buet ei deus potestate ut come-
dat ex eo sicut ut auaricia istis ser-
uet usque ad vite sue exitum et post-
ea homo extraneus vorabit il-
lud. Iste talis iuxta sententiam
salomonis carere debet sepultura
quia secundum eiusdem sententiam. qui
amat diuitias et fructus non ca-
piet ex eis. quia ubi multe sunt
opes et multi qui comedunt eas
et quid prodest possessori nisi quod
cernat diuitias oculis suis. dul-
cis est sompnus operati siue pa-
rum comedit siue multum satura-
tas autem diuitis non finit eum
dormire. Iste aliquis congregabit
diuitias in malum et in afflictio-
ne pessima pereunt. generabit
filium et in summa egestate erit.
Ideo concludit ipse salomon quod
omni homini cui deus dedit diuici-
as atque substantiam potestatemque
ei tribuit ut comedat ex eis et
fruat parte sua ac letetur de
labore suo hoc est donum dei. **N**on
fidelis castianus non aduertat
ad falsas diuitias temporales et
non in eis cor suum ponat. iac

63
tet cogitatum suum in domo et
ipse in bonis diuiciis enutriet e-
um. et consideret peccatorum diuici-
as in seculo abundantes cum ipse
deus pro tam modico bono quod ip-
si peccatores in mundo gesserunt
in tot diuiciis temporalibus facit
abundare quot erunt bona cele-
stia fidelium et bonorum christianorum
que ipse pius deus in recompensati-
onem bonorum que ipsi in mundo
gesserunt largitur. mens hu-
mana premeditati non poterit
quoniam scriptum est. Nullum ma-
lum impunitum et nullum bonum
irremuneratum. Et hec sunt vera
si querant penitencias et dei fla-
gella sustineant in peccationibus
et in infirmitatibus et in eis non
indurescant. quoniam si neglec-
ta penitencia vel spreta in eisdem
peccatis moriantur absque dubio
ad tartareum regnum descendunt
ut ait psalmista. Erue me de
luto et non infigat libera me ab
hominibus qui oderunt me et de profundis
aquare. Non me demergat
tempestas aque neque absorbeat
me profundum neque vigeat super
me puteus os suum. Prime tres
liberaciones pertinent ad purga-
tionem tres ultime pertinent ad
dampnationem peccatorum et quibus
quidem peccatis purgatis mere-
mur gloriam adipisci phennem
Scriptum ait iheremias. Dne

ysaia valde pulchre omnia sepe
dicta secundum scripturas sunt decisa
sed tamen michi unum restat dubi-
um satis graue et cum supra sit con-
clusum quod hominum in lege domini consisten-
cium in terris purgatis pecca-
tis ut ipsi sic purgati patrie ce-
lestis pleniter fiant possesso-
res et illi qui extra legem dei sunt
peccatores in lacum dampnabili-
ter dimersi puteus infernalis su-
per eos ureat os suum modo vero
cum omnes populi et gentes in
supradicto iudicio sint iudicate
et debeant iudicari quod erit iu-
dicium ipsius casti quo ipse debet
iudicare iterum viuos et mortuos
Ergo si dicite gentes et populi
iam iudicati sunt quare iterum iudi-
cabuntur. **Q**uidam dicendum est
iustos et sanctos paradisu non
ingressuros usque ad diem iudicij
et malos et reprobos tartarum
non ingressuros usque ad eundem
diem iudicij quod est falsum cum
ipse castus duxerit latrone in
paradisum qui dixit **M**emento
mei. **I**tem illos qui resurrexerunt cum
eo et intrauerunt sanctam ciuitatem
in qua expectant eum quousque
christus ipse ascendit in celum et secum
in paradisu transiit. **E**rgo de
quo erit vel qualiter fiet hoc iudi-
cium finale. **Q**uidam pro vno delic-
to erit duplex sententia cum ipse
deus misericors non iudicet bis in

idipsum. **Q**uoniam forte iudi-
cium suum erit in celo in bonis et
malis distribuendis sicut est nunc
in terra cum ipse deus non equa-
liter in terra distribuatur bona tem-
poralia hominibus propter quod
aliqui eum appellunt iniustum
quoniam vnus erit affluens et abun-
dans alius vero sume egebit et
laborans in summa egestate.

Ad ysaias **D**ne ieremia
iudicium dei in terris satis
est profundum et hoc insi-
piens non cognoscit nec stultus
intelligit. quia si deus in suo iudi-
cio equaliter distribuisset et subsi-
dia diuiciarum inter homines cessare
sententia sua quam ipse in homines
protulit dicens **I**n sudore vultus
tui vesceris pane tuo. **I**deo si ho-
mines abundarent sub equali dis-
tributione dei non in sudore sed in
delicijs pane suo vescerent. **P**ro-
pter quod ipse deus voluit non e-
qualiter inter homines tempora-
les diuicias distribuere sed in sudoribus
et doloribus dedit hominibus
panem ad vescendum. **E**t licet
ipse deus pauperem faciat et di-
uitem erigat tamen in hoc est
iudicium suum temporale quia
non fecit aliquem pauperem nisi pro-
pter alium diuitem et non fecit
diuitem nisi propter alium pau-
perem. **E**t quod hoc sit verum ma-
nifeste ostenditur teste apostolo quia

quia cum homo nascitur in mundo
nichil secum defert nisi nuditate
ut iob primo. **N**udus egressus sum
de utero matris mee nudus reu-
ertar illuc dominus dedit dominus abstulit.
Ideo quicquid ipse accipiat substantia
eie diuiciarum a deo acquirit. quia
ipse deus dedit incrementum li-
cet in eis accipiendis ipse homo
laborem posuerit. et licet ipse nu-
dus diuiciarum dei diues factus.
quia secundum scripturam domini est
terra et plenitudo eius tamen ip-
se homo in diuitiis se pascit et
eis fruit. unde ipse deus uult
quod de superfluentibus ultra uitae
necessaria ipse diues pauperi ad-
ministrat uidelicet panem esurien-
ti frangendo egenum uagantem in
domum suam inducendo et nudum
uestibus cooperiendo. propterea
quicquid homines in hoc mundo
habent sua non sunt sed communia
secundum legem dei licet dicti ho-
mines ea habeant in potestate
distabuendi secundum eorum ar-
bitrium tamen et precepto dei non
neglecto eadem distabuere habent.
Quid tamen dicere poterunt
dicti homines. iniustum non faci-
mus aliena non inuadimus pro-
pria diligentius seruamus. **D**
impudens et auarum dictum cum
propria dicunt quoniam nichil in hunc
mundum detulerunt. **I**tem quibus
facultatibus quibus subsidiis sunt

ab alijs separati cum egressi fue-
runt in hanc lucem. **I**deo in hoc
concluditur quod minus est criminis
fuerit diuiti quoniam aliquis abundans
et petenti panem et uestimentum
denegans egenam. quoniam esu-
rienti panis est qui detinetur
a diuitibus. nudorum indumentum
est quod recluditur. miserorum redemp-
tio et absolutio est pecunia que
in terris absconditur. **N**ec potest
probari per vii di in c sicut huius.

A aliud quod dixisti o ie-
remia de finali iudicio.
respondeo et dico quod ho-
mines iam iudicati amplius non
iudicabuntur sed iudex quia iam
iudicauit occulte ostendet pub-
lice iudicando quod de iure reprobos
in peccato dampnauit et bonos
in iusticijs suis saluauit. **S**ed
tamen primo antequam ueniat ad iudi-
candum uiuos et mortuos ipse rex
et iudex seculum iudicabit per ig-
nem in quo igne celi magno im-
petu transient elementa uero ca-
lore soluentur. terra autem cum om-
nibus que in ea sunt consumetur.
ut testatur sanctus dauid in spi-
ritu dei dicens. **D**eus manifeste
ueniet deus noster et non silebit
Ignis in conspectu eius ardescet
et in circuitu eius tempestas vali-
da. **A**duocabit celum desursum
id est angelos. et terram id est ho-
mines in resurrectione. ut discernat

populū suū. Et ipsi angeli or-
gabunt deo sanctos eius qui or-
binant testamentū eius sup sa-
crificia. et ipsi angeli annuncia-
bunt iusticiā eius qm̄ ipse deus
iudex ē. Et dicet ipse ds pecca-
tori. quare tu enarras iusticias
meas cū illas non obseruaueris
et quare assumis testamentum
meū p os tuū cū id totū fedaue-
ris. Tu odisti disciplinā et pie-
cisti sermones meos retrosum.
Si videbas furē curtebas cū eo
et cū adulteris porcionē tuā po-
nebas. **D**s tuū abundauit mali-
cia et lingua tua cōcinnabat do-
los. sedens adūsus fratē tuū lo-
quebaris et adūsus filiū matris
tue ponebas scandalū. Et dicet
iudex. hec fecisti et taui. ppter
hoc existimasti iique q̄ ero tui
similis arguā te et statuā cōtra
faciē tuā. In hīs modicis v̄bis
omnia grauiā peccata contine-
nt et in hīs verbis ⁊ adhuc graui-
orib; peccatoēs arguet vniuer-
sos et libri apientē. de quib; ait
scriptura ps c lx. et in libro tuo
omēs scabent. et ps lxviii. dele-
at de libro viuenciū ⁊ cū iustis
non scabent. Et angeli in clā-
gore tubarū more cū sanctificat
bellū vocabūt bonos ⁊ malos an-
te conspectū iudicis sedentis in
sede maiestatis sue.

Et primo aduocabit de-
monem cū omnib; ange-
lis eius ⁊ et ipse demon
apparebit coram eo tremulenti-
aspiciens dei terribilitatem. Et
dicet ipse deus et iudex ei. Tu
signaculum similitudis dei ple-
nus sapientia perfectus decore
in delicijs paradisi fuisti. omis
lapis preciosus opimentū tuum
sardis topafus iaspis crisolit⁹
onix berillus saphirus carbun-
lus et smaragdus aurum quoq;
opus decoris tui ⁊ foramina tua
in die qua tu cōditus es parata
sunt. Tu cherub extentus et p-
teges et posui te in monte sanc-
to dei in medio lapidum ignito-
rum ambulasti perfectus in om-
nibus vijs tuis a die conditiōis
tue donec inuenta est iniquitas
in te in multitudine negotiatio-
nis tue. Repleta sunt interiora
tua iniquitate et peccasti et eie-
ci te de monte sancto di et perdi-
di te. o cherub eleuatum est cor
tuum in decore tuo ⁊ perdidisti
sapientiam tuam in decore tuo
et in terram proieci te ante faci-
em regum dedi te ut cernerent
te in multitudine iniquitatum
tuarum. Quare cecidisti o lucifer
qui mane oriebaris. Hec ha-
bent in ezechiele ⁊ ysaia p̄bis
At ipse lucifer inclinās se in ter-
ra sic humiliter erit loquutus.

Iustissime iudex si me vestra
clemencia dignetur audire ma-
feste ostendam me contra vestram
diuinitatem in nichilo peccasse
quoniam cognosco cognoui et cognos-
cam quod vestra diuinitas de nichilo
me creauit plenum sapientia
et perfectum scientia et decore at-
que totius paradisi post vestram
diuinitatem principatum habentem
Si ego fui dotatus plenitudine
sapientie non sequitur dominus quod contra
vestram diuinitatem peccauerim
que est totius perfectionis Si ego
fui perfectus scientia et in delicijs
paradisi poteram cognoscere et
cognoscebam absolutam poten-
tiam vestram quod si in aliquo pec-
casssem contra eam poterat me in
nichilum redigere cum ipsa me de
nichilo in totali perfectione crea-
uerit. **I**te non ignorabam quod su-
pra vestram diuinitatem nullus erat
potentior dominus cui potuissem ad-
hesisse. **Q**uid non fuisset ma-
gna execratio quod creatura contra
creatorem suum ita ut assensum su-
perbisset sed vestra diuinitas re-
uerenter loquendo persuasum mi-
chaele lingue archangeli micha-
elis de me vestre deitati malum
assensum ad hoc ut principatus
celestis monarchie sibi remane-
ret et in predicto malo vestra di-
uinitas sibi credens in nichilo me
peccantem gratis perdidistis. **Au-**

diant omnes populi conspiciant
omnes gentes si ego talis ac tan-
tus creatus et in omni perfectione
sublimatus et in omni scientia
ac virtute decoratus a diuinitate
vestra que in me semper fuit ama-
bilis semper humilis semper benigna
debuisssem taliter ut assensum
peccasse in eadem presumpcio ces-
sat lex abhorreret et vnicuique au-
dienti verum incredibile. **E**rgo
iudex iustissime placeat me ves-
tram creaturam ita crudeliter non
persequi cum in vobis non pecca-
uerim ut assensum. **T**unc iudex
respondebit ei dicens Audite om-
nes gentes que in circuitu meo
estis lucifer hic presens volens
excusare superbiam suam putauit
audistis quam in celis ipse infelix
temerarie pergit se ante diuini-
tatem meam excusauit putauit meli-
us potuit suum peccatum palli-
ando taciteque iniusticiam contra
diuinitatem meam retorquendo.
Et ait ipse iudex **L**ucifer si te
diuinitas in tanto beneficio man-
cipauit quomodo est presumpcio quod
te gratis perdidit sed ad tollen-
dam omnem ambiguitatis pre-
supcionem merita tua veniant in
patrocinium et testimonium cau-
se tue in hoc iudicio. **E**t ilico as-
surgens michael archangelus
lucifero dulcibus verbis ait **L**ucifer
si bonus es ut assensum aut

me infamas peccato supbie tue.
Rone in hoc cognoscat malicia
tua. **R**one tu dixisti in decore tu
o in cōspectu totius monarchie
celestis. ego sū deus et in cathe
dra dei sedi. **P**ost hec supbe dix
isti. **P**onā sedem meā in lateri
b; aquilonis et ero similis altis
simo. **E**t hec redacta fuerunt in
scriptis ad memoriā futurorū p
fideles nōnos ezechiel viij et y
saie xiiij. **E**t es tante presūptio
nis q̄ in aspū dī hec negas cū
sint etiā omni populo manifestā.
Quid nō p̄t supdictā su
pbiam ipse d̄s p̄icit te et alios
angelos te sequētes de celis in
terā. **N**ūc vero dic michi si tan
te bonitatis in celis fuisti prout
asseris quare ipsa bonitate vsus
nō fuisti in t̄ra in quam eiectus
fuisti. **Q**uid nō nouissima tu
a fuerunt peiora prioribus. ple
nus ambicōne ascendisti super
altaria sc̄a sanctorū tempore ma
chaboz et ibi etiā supbiam ad
dendo p̄ deo supbe fecisti te coli.
Itē bina vice fecisti fieri vitulos
aureos in dei populo ipso dicen
te. **H**ij sūt dī tui israhel qui edu
perūt te de t̄ra egypti. **P**rimo
cū educeretur de t̄ra egypti. **S**ecū
do tēpore ieroboam. **I**tē quid e
geris in regno iudicis ihesu sub
silencio p̄mittatur. **D**onne
ista trahunt in manifestam sup

biam quam etiam in celo pegif
ti. **E**t si in te deus prestitt sapi
entiam et decore tu autē in ma
lignitate tua illam sapienciam
p̄didisti. **U**nde michi iniuste im
properas peccatū supbie tue. **V**e
niant et ceterę nationes et re
ges nationum qui in t̄ris setuie
runt tibi. de bonis opibus tuis
in hoc iudicio publice testificē
tur. **E**t cū aduenissent reges na
tionum ante dei cōspectū et p̄
spicientes atq; intuentes lucife
rum admirantes dixerunt. **Q**u
id iste est vir qui cōturbauit
terā qui conuulsit regna qui po
suit orbem desertum et vides e
ius destruxit et vinctis eius nō
aperuit carcerem et quomō tu
modo vulneratus es sicut et nos
simil' nostri effectus es. de trac
ta est ad inferos supbia tua. ce
cidit cadauer tuum. **S**ubter te
sternetur tineā et opimentū tu
um erunt vermes. **A**d infernum
detrahetis in profundum lacis.
Et tūc dicet iudex. **E**cce nūc
audisti quid nationes de te et
peccatis tuis testificentur. **E**t
ad hoc respōdebit lucifer dicens.
Domine iudex ponatur sine p̄e
iudicio alacius q̄ feceram tale
peccatū nonne et adam primus
patēs simili supbia peccauit e
ciā et nabugodonosor rex. et ta
mē eos nō sicut me aggrauasti.

Et dicit iudex. quicquid ipsi ege-
runt te instigante fecerunt. sed tu
nullum habuisti instigatore nisi
apriam malicia. ideo min⁹ pec-
cauerunt. h̄ tñ graui pñia ipse a-
dam in valle ebron vbi est eius
sepultura defleuit ut iosue rui⁹
cum posteris suis tamē vsq; ad
aduentū meum ī carne non sūt
consecuta misericordiā. **Nūquid**
et tu vllō tēpore de tuo delicto a-
gere voluisti penitentiā. sed sem-
per mala peiorib; aggregando
de die in diem ī peccato durior
fuiſti effectus sicut pharo quē
vniū mare absorbit. ecce infer-
nus parat se ad te absorbendū.
et dicit iudex omib; circa eum
ad iudiciū consistentib;. **Quid**
vobis videtur an lucifer ⁊ ange-
li eum sequentes iuste fuerunt
dampnati an iniuste. et respon-
debunt omēs vna voce dicētes.
Iuste dampnatus fuit. Et tunc
dicit rex et iudex lucifero et ei⁹
angelis sequacibus. **Ite a sinis-
tris.** Et michaeli et ei⁹ angel⁹
dicit. **Ite et vs a dextris meis**
Secundo faciet vocari ad
iudiciū humanas crea-
turas. et p̄mo populum
iudeorū et cū eis rex et iudex dis-
ceptabit dicens. **Audite o vici**
iudei et israhelite nōne p̄miss⁹
fui vobis in lege in qua canitur
Propheta suscitabit de⁹ de me

72
bio fratru suoz simile moyſi. et
si q̄s non audierit p̄pheta illū.
exterminabitur d̄ populo meo.
Rōne similis fui moyſi ī huma-
nitate et legum ac preceptorū
dacione. **Rōne** predicavi de reg-
no dei. nōne vestros mortuos su-
scitavi ac cecos illuminavi ⁊ om-
nes infernos solo verbo curavi.
mortem sustinui et a mortuis re-
surrexi. **Rōne** post meam resur-
rectionem per apostolos meos
vobis predicavi. feci de regno dei
qui signa magna in vobis fece-
runt. **Quid** eis fecistis. nonne
expulistis eos a vobis atq; pse-
cuti estis de ciuitate in ciuitate
in mortē et in carcerem. et regni
dei vs indignos iudicastis. q̄d
vltra valui facere. **Et tunc iudei**
et israhelite respondebūt et di-
cēt. **Iustissime iudex** cū sitis
ipsa iusticia ecia vobis placeat
in equitate benigna nos audire
cū scriptū sit in psalmo. qm̄ iudi-
cabis orbē terre in iusticia ⁊ po-
pulos in eq̄tate. ⁊ insup dicent
ipsi iudei **Iustissime iudex** verū
est q̄ d̄s nobis p̄misit sic susci-
tare p̄pheta de medio fratru no-
stroꝝ. et qui nō audierit p̄phe-
tam illū ait d̄s ego vltor existā
h̄ tamē d̄s dedit nobis signum
in cognicōne dicti p̄phete. q̄ si
p̄pheta ille in noīe dñi predice-
ret et non euenerit de hoc dñs

non locutus est propter quod et ipse
deus nobis in lege precepit non
solum tale prophetam non audire sed
tamquam mendacem eum morti tur-
pissime tradere sicut per deuteron-
omum xvij. propter quod benignissime iu-
dex placeat ad nos misericordie vestre
aures inclinare. Et licet nunc co-
gnoscamus quod vos fueritis propheta
ille in lege promissus tamen nobis
multa dixistis que putaveratis
non evenire. propter que nos co-
gitantes vos esse mendacem pro-
phetam iuxta sententiam legis nobis tra-
ditam tradidimus vos in mortem.
Et primo dixistis palam in conspectu
totius synagoge. destruam templum
hoc et in tribus diebus edificabo illud.
Hoc predixistis et non putaveratis
dixistis evenit quia templum integrum
mansit postea per tempora longa.
propter quod affigi cruci iuxta sen-
tentiam legis iuste meruistis. ut
primo es dicitur vi. c. qua lege canitur.
A me ergo positum est hoc decre-
tum ut omnis homo qui hanc mutaverit
aut iussione tollat lignum de do-
mo eius et erigat et configat in
eo. domus autem eius publice et
deus qui habitare fecit nomen su-
um ibi dissipet omnia regna et
populum qui extenderit manum
sua ut repugnet et dissipet do-
mum dei illam que est in iheru-
salem. Ego datus statui decre-
tum hoc quod studiose impleat vo-

lo. Secundo dixistis. nisi man-
ducaveritis carnem meam non
habebitis vitam in vobis. ut iohannis
vi. et tamen non comedi-
mus carnem vestram et per tem-
pora longiora vivimus. Tercio
dixistis. si quis credit in me flu-
mina de ventre eius fluent aqua
vive ut iohannis viij. et multi in
vos crediderunt et tamen non
vidimus de ventre eorum flumi-
na emanasse. Quarto dixistis.
si quis sermonem meum servaverit
mortem non videbit in eternum ut iohannis
ix. et tamen multi servaverunt
sermonem vestrum qui tamen mortui
sunt. Et alia similia que longum
esset narrare dixistis que non e-
venerunt. Item peius fecistis quod
sabbatum contra legis preceptum non
custodistis et in eo infirmos cu-
rastis. Numquid tenebamur vobis
credere et vos prophetam illum in le-
ge promissum reputare cum express-
se feceritis contra legem. Numquid
non interrogavimus vos dicentes. si
tu es christus dic nobis palam. et
vos respondistis nobis. Opera
que ego facio ipsa testimonium
prohibent de me. Certe multa mi-
rabilia et magna fecistis forte quod
nullus alius fecit ratione quorum
non tenebamur vobis credere.
quonia deus precepit nobis dicens
quod si quis in nomine domini propheta
ille predixerit et non evenierit

et nō dixit fecerit. h̄ v̄s multa
predixistis q̄ non euenerūt pro
ut supradictū est licet feceratis
magna et̄ q̄ vel similia helyas
et heliseus fecerunt. Ergo seā
bum legē iuste v̄s interfecim⁹
et nos iuste cū reuerēcia loquē
do dāpnamur. Et iudex respon
debit eis dicēs. Semp̄ intellex
istis scripturas et dicta p̄pheta
rū put̄ sonant. Rōne p̄missus
in lege vestra vobis loq̄ debebat
in p̄uerbijs parabolis et figuris
dicēte p̄pheta. Attendite popu
le meus legē meam iclimate au
tem vestrā in v̄ba oris mei. quia
aperiā os meum in p̄abolis loq̄
p̄posiciones ab inicio seculi. sic
spicite in quāta hoc d̄s sollicitu
dine predixit. h̄ v̄s ab hoc nō
conspexistis. Si loquēs dixi de
stua templū hoc nō locutus fui
de tēplo materiali q̄ v̄s stabatis
sed de tēplo corporis mei in quo
d̄s pat̄ et filius et spiritus sc̄us
habitabat. q̄ tēplū destructū
per mortē in tribz diebz resurgē
do post mortē repaui. Si dixi vo
bis nisi māducaueritis carnē et̄
non debuistis intelligere p̄p̄riā
carnē meā manducate h̄ spiritu
aliter credere in me diuinitatē
incarnatā. q̄ credere sp̄ualiter
est manducate. et qui taliter car
nem meā manducauerit mortē
infernālē non videbit ieternū

73
Ad aliud q̄ dixistis. si
quis in me crediderit et̄
non debet intelligi put
sonat p̄uerbiū h̄ d̄ fluminibus
sacrarū scripturarū. Vos cognouis
tis discipulos meos rudes et il
litratos ex quibz magna scriptu
rarū flumina p̄cesserunt. Ad ali
ud videlz si q̄s sermonē meū h̄
uauerit mortē non gustabit iet
ternū. q̄ dictū non debuistis i
telligere de mortē tēporali quā
eciā ego sustinui h̄ de mortē aīe
que erit p̄petua. et si q̄s sermo
nem meū seruauerit mortē talē
non gustabit. Si sabbatū non
custodiui q̄d miri. nōne in lege
vestra dicebat. si q̄s non audie
rit p̄phetā talē exterminabit et̄
p̄pter q̄d omnia erant in manu
mea. Ergo in omnibz factis de
buisit me audire et sequi et eciā
in sabbati custodia. S; dicite
michi o iudei nūquid cū predixi
filio vidue in aspectu vestro ado
lescens tibi dico surge. nōne ili
co ad vitā surrexit. Itē in laza
ro quatuoriduo nōne similit ob
seruauit q̄ leprosos solo verbo
mūdauit et cecos illuminauit. Rō
ne demoīa c̄fessa fuerūt q̄ etiā
cristus. Rōne discipuli mei in
noīe meo maiora h̄is fecerunt.
Nūquid in noīe alteri⁹ p̄phete
hec facta fuerūt sicut in nomīe
meo. Minuite surgant vobiscū

in iudicio qui egerit penitentiam
ad predicationem iohanne quare vos
me non audiistis. **Et dicit iu-**
dei in dolore cordium suorum. Obscu-
ra vestra locutio nos decepit. Di-
cet iudeus. Non sic quia non sur-
gebatis ad verbum dei audiendum
sed potius ad ebrietatem sectandam
et ad potandum usque ad vesperam
et vino estuabatis. citharam et tim-
panum et lyra et tuba et vinum in
conviviis vestris. opus autem meum
non respiciebatis nec opera manu-
um mearum considerabatis. propterea
captivi ducti estis quia non habu-
istis scientiam ideo infernus dila-
tauit animam suam et aperuit os
suum sine ullo termino et descende-
rum fortis vir et populus et sub-
limes vestra atque gloriosi ad eum
ut ysaias in c. Et dicit iudeus om-
nibus. Quid videtur vobis o proli-
gentes et lingue. fueruntne isti
iudei iuste dampnati. Et dicit
omnes. Mitissime iudeus. Ita et
eis dicit iudeus. Ite a sinistris.
Et angeli in clangore tubarum
urabunt in iudicium gentes que
ydolis seruerunt. Quibus terri-
bilis iudeus dicit. Vos autem cum
scitis et fueritis homines ad ima-
ginem et similitudinem dei forma-
ti sicut et cetera cum sensualitate
totius rationis. quare ydola mu-
ta opera manuum vestrarum fabrefac-
ta pro deo adorastis. que nec sa-

ta nec loqui poterant cum spiritu
non esset in eis. **Habebant oculos**
et non videbant. manus et
non palpabant. pedes et non ambulabant.
nec clamabant in gut-
ture suo. Quia ratione moueba-
mini ad hec facienda. Quare non
recognouistis pro deo illum qui
fecit celum et terram mare et om-
nia que in eis sunt. nam et ipse
dedit omnibus ac etiam et vobis
principium essendi paruitque vos
a iuventute vestra usque quo ipse
a vobis fecerat exalare spiritum
et tunc omnes vestras cogitacio-
nes fecit pira. Surgant ipsa y-
dola et protegant vos in hoc iu-
dicio si possint vos de manibus
meis liberare. Et respondebunt
gentes cum cordium tremore ter-
ribili iudicium et dicent. Iustissime
iudeus placeat vestre iusticie in
modicis verbis nos audire et dicet
postquam nos formastis ad imagi-
nem et similitudinem vestram. quare gratiam
vestram quam iudeis et israhelitis tra-
bulistis etiam et nobis non dedistis
quos iudeos et israhelitas usque
ad adventum vestrum in carne in cir-
cuncisione salvastis. Ite post iur-
nationem vestram quare eandem gratiam
salvationis per baptismum magis
dedistis illis qui fuerunt in eu-
ropa quam illis qui fuerunt in asia
et affrica quisque spiritus sanctus venit
quem inflavit dei amore corda omnium

74
propter quod omnes gentes et po-
puli crediderunt unum deum patrem
et filium et spiritum sanctum et in bap-
tismo factum est unum ovile et unum
pastorem. quare illos dilexistis et
nos odio habuistis. nonne melius
fuisse et quod nati non fuisset post
quam perpetua gehennam in infer-
no credimus sentire. Et iudex
respondet eis dicens. Audite ea
que dicturus sum vobis. Ad hoc
hominem formavi in statu innocen-
tie ut ruinam angelorum reparare pos-
sem sed homo ipse credens effici
ut ego sum spreto meo mandato
reddidit se contumacem pro cuius
contumacie purgacione sine ex-
pressionem temporis in tartareo car-
cere eundem mancipavi cum poste-
ris suis. Et quia volens operari dic-
to homini cum posteris eius elegerim
michi vicum nomine abraham cui pro-
misi in semine suo predictum ho-
minem cum posteris eius benedi-
cere et eum de predicto carcere ad
meam reducere gratiam. Cuius abra-
he semine crevit in populum velut
arena maris. quem vocavi israeliti-
cum et eum michi in filium elegerim
et constitui eundem populo ceremoni-
as et circumcisionem et eundem posui
in omnium gentium lucem. Sed di-
cite michi o gentes quoniam feci vobis
signa magna in egipto in conspectu
vestro pro liberatione dicti popu-
li mei a servitute vestra quare mic-

hi deo predictum populi non credi-
distis in virtute dictorum signorum si-
cut et michi populus meus credi-
dit. Nonne exsiccaui mare et cal-
cabile prebui dicto populo meo
vobis videntibus quod et notum fu-
it factum quasi mundo uniuerso.
Nonne mare cooperuit pharaonem
et exercitum eius persecutores
populi mei in oculis vestris. qua-
re vos videntes hec mirabilia et
michi ea facienti non credidistis
quis erat vobis contradictor. Item
quoniam eratis in terra quam promiseram
dicere dicto populo meo in signis
mirabilibus. quot reges interfeci
quot gentes percussisti in oculis ve-
stris. Numquid confiderastis quoniam in
manu gedon et CCC virorum percussisti
castra gentium ultra centum milia
virorum ut iudicium vij. Item numquid
confiderastis sampsonem virum de
populo meo. qui cum maxilla asine
tra milia virorum de gentibus solus
interfecit ut iudicium xv. Item cum
teneretis archam federis capti-
uam nonne percussisti vos in secreci-
ori parte nature in plaga muri-
um et inter vos fuit magna confu-
sio mortis quousque ipsa redierit in ie-
rusalem. at etiam timor magnus pro-
pter hoc vos iuavit ut primo regum
quinto. Item quid feci vobis quoniam eratis
sub rege sennacherib qui venerat
pro confusione populi mei ut iudicium
xviii et xix. Item quid feci

uobis qui eratis sub benedictio quae
uenit in terram populi mei cum tra-
ginta uero regibus ut dictum popu-
lum annihilare possent ut in regum
xx. **Ergo si uidistis ista signa pro-**
me fieri contra uos pro populo meo
in quibus ydola uestra uobis non
poterunt auxiliari quae dicto po-
pulo israhelico non credidistis
imo uidentes fieri ista signa me
uitupastis dicentes quod ego eram
deus illorum. Itaque me uobis osten-
dere non ualui nisi in hijs mira-
bilibus signis quoniam me aliter quam in
signis nullus unquam uidit. Ergo
quod michi imputatis. Ad aliud
quod dicitis quod magis dilexi euro-
pam quam asiam et affricam. Certe hoc
non feci quoniam ante meam ascensio-
nem in caelum meis discipulis expres-
se precepi ut in omnem terram eu-
angelium meum predicarent et bap-
tismum in remissionem peccatorum. et
quia michi constat quod eorum sonus in
omnem terram exierat et si asiam et af-
fricam noluerunt recipere euangelium
et europa recepit illud. estne hoc
ipsis imputandum. Et ait iudeus
cum sit scriptum. effunde in gentes
quae te non nouerunt et in
regna quae nomen tuum non inuoca-
uerunt. ideo ite a sinistris. Et ange-
li in clangore tubarum cunctum po-
pulum castianum uocabunt. quo co-
ram iudice comparante ipse iudex
in terribilitate dicet angel suis

Sepate de deo populo pios ab-
impis. Quibus ipsius sepatis di-
cet ipse iudex primo iniquis eccle-
sie sue pastozibus. Ego dominus sto
ad iudicandum cum senioribus po-
puli mei quare uos depastis estis
ecclesiam uineam meam et rapia
paupis repta est in domo uestra
quare attenuistis populum meum
et facies pauperum demoliti estis
contra uos prouocantes oculos
maiestatis mee. Rone super hu-
merum uestrum utique dedi clauem
domus dauid et aperiebatis et ne-
mo clauderet et clauderetis et
nemo aperiret. Sed dicite mic-
hi o pastozes. quare pascebatis
uolmetipsum. nonne greges pas-
cunt a pastozibus. **Uac comedebat**
is et preciosis lamis operiebami-
ni de substantia a populi mei. et
quod crassum erat superbe expoliando
occidebatis et populum meum pane
spirituali non pascebatis. quod infir-
mum fuit in opibus misericordie admo-
nendo non consolidastis. et quod ego
tum in fide sancte trinitatis non sanas-
tis. et quod fractum erat in moribus
peccatis corrigendo non alligastis
et quod abiectum erat in uicio et
peccatorum correctione clamando
ad penitentiam non reduxistis. et
quod pietas in peccatorum consuetu-
dine inceperando non quesuistis
sed cum austeritate et crudelita-
te operabatis populo meo et potestiam

et ad aliud nichil vestri studium
tendebat nisi ad splendida fer-
cula in ventrem vestrum ponenda
et eadem per secessum emittenda
et sic populus meus dispersus
fuit eo quod ei non essent pastores
et factus fuit populus meus in
deuoracione bestie id est dyaboli.
Ergo o pastores reddite michi
facionem officij vestri. **E**cce nunc
exquirat sanguis vestrorum subdi-
torum qui in inferno degunt de mani-
bus vestris. **E**t tunc pastores prela-
ti presbiteri et alij curati iuuentis ter-
ribile iudicem cum tremore et cor-
diali dolore humiliter per unum ipso-
rum respondebunt iudici dicentes
Domine sancte pater placeat ve-
stre maiestati non secundum iusticiam
vestram sed secundum magnam misericordiam
vestram nos increpare quoniam in conspec-
tu vestro nullus potest nec pote-
rat in iusticia vniquam saluari. **I**so-
micordissime iudex sicut cum pa-
tribus veteris testamenti operati es-
tis ita et nobiscum si placeat opera-
mini. **R**one iustissime iudex vos
prohustis pabioso quo tamen duo
erant homines et ambo sub vestra
custodia perierunt. ergo sanguis
eorum exquirat de manibus vestris.
In archa noe octo tantum fuerunt
homines quorum unus perierat. nunquam
etiam sanguis exquistus fuit de
manibus noe. **I**n domo abrahe quin-
que homines erant ex quibus duo pi-

erunt cum sibi dictum fuit. eice an-
allam et filium eius. **I**tem in domo ysa-
ac de duobus fratribus unus perierat.
Item in domo iacob tres et duode-
cim perierunt. **I**tem sub principatu
moysi et aaron erant mille milia
et tamen propter peccata sua perierunt
preter duos nullus eorum terram
promissionis intrare potuit. **I**tem
de domo dauid quatuor perierunt.
Item de domo et scola vestra o do-
mine vnus perierat. et de iherosolymis dis-
cipulis vestras preter quicumque nul-
lus ipsorum meruit attingere reg-
num eternum. **Q**uoniam sanguis
ipsorum de manibus predictorum ac eci-
am de manibus vestris exquirat.
O domine fiducialiter loquimur cum
predicti fuerint sub custodia ve-
stra et tentamur valde si sang-
uis predictorum fuerit exquistus
de manibus suorum pastorum quod etiam
et sanguis nostrorum subditorum de
manibus nostris exquiratur. **R**e-
quod enim meliores neque peiores su-
mus antiquis patribus nostris vni
iustissime iudex placeat tibi in
misericordia nos arguere. **E**t iudex
respondebit dicens. **I**n lege tu quod
loquas quid scriptum est ezechiel
tercio. si me dicente ad impium
morte morieris et non annuncia-
ueris neque locutus fueris ut au-
tatur a via sua impia et viuatur.
ipse impius in iniquitate sua mo-
rietur sanguinem autem eius de manu

tua requiritur. **S**i autē annūciatū
ris impio et ille nō fuerit conū
sus ab impietate sua et a via sua
mala ipse quidē in iniquitate sua
moriatur tu autē animā tuam li
berasti. **S**ed et pastores veteris
testamenti et ego redarguim⁹
subditos nostros in peccatis e
orū. **R**ōne ego predixi adē ne
comederet d ligno et etiā ceteri
pastores fecerūt similiter sicut
moyses et aaron qui semp in ira
et redargutione assidue erāt po
pulū affati. **E**t si dictus plūs
noluit eos audire fuit tñ eis po
pulo iputandū. **R**onne assidue
āmonui discipulos meos dicēs
eis **U**nus vēm me traditurus ē.
Si ille qui cecidit de scola mea
et preuariatus est noluit me au
dire sanguis eius et aliorū subdi
torū fuit nociuus eis et nō pasto
ribz. **S**i ipsi pastores seare dicere
pnt. **L**auabimus manus nās in
sanguine peccatorū iuxta quod
scriptū est ysaie lvij. **C**lama ne
cesses quasi tuba ex alta vocem
tuā annūcia plō meo scelera eo
rū et domui iacob peccata eorū.
Et oīa negligētes hanc doctri
nā ait ppha. canes muti non va
lentes latrare. **S**i dicite michi
si vs redarguistis plm meum
de peccatis quare pntis in pec
catis eorū. **S**i si annūciastis scela
ra eorū quare in vās sceleribus

dāpnamini. **D**icēt pastores. **D**o
mine si in sceleribz nās dāpna
mur non sequit⁹ q negligentē
fueramus circa subditos nrōs q
spretis nostris moitis ad tarta
rū ignē iuste dāpnant. **S**emp
verbū euāgelii in dicto plō fe
cim⁹ seminare ac etiā nos se
minauimus nās qz latas dyoce
ses distinxim⁹ in parrochijs et
ibi spūales posuimus rectores.
qui nobiscū etiā assistāt ad cri
mina huius pli corrigenda qui
manifestarūt euāgelii tuū hic
inde predicando. si ipsi nolūt
euāgelij precepta seruare nob e
orū peccatū qre iputatis. **V**eniāt
ipsi de plō et cōtestent nobiscū
de hoc. **Q**uibz aduōtis et pnti
bz aut eis pastores. **D**icite no
bis o de plō nūqd nō fecim⁹ v
bis euāgelii dei p predicationē
maifestari in scīs monitiōibz et
assiduis redargutioibz. **D**icēt
illi. **F**ecistis s aliud docebamur
a vō vō aliud facto et exēplo
instruebamur. **R**ōne vs pasto
res predicato euāgelio assurge
batis ad peccata palā opanda
in oī gñe peccatorū nosqz atten
dētes magis ad executionē vāz
q ad verbū sequētes vstra pec
cata i eis peccauimus credētes
nob ea licere postq ea et vs fa
ciebatis. propter que periclitā
ter vs nobis magistra fuistis.

76
ws hanc doctrinā nos docuistis
et cū eratis infecti similibz ca
minibz sicut et nos eramus pu
buit ws ī peccatis nris nos re
darguere cū culpa ws ī nostris
peccatis redarguebat. **D**icunt
pastoēs **A**ut publice peccastis
aut occulte **S**i publice q̄a oste
tit nob de vestris peccatis ī no
stro auditorio p denūciacionem
et testiū pbacionē vel q̄a fuerit
intantū manifesta q̄ tergiūfaci
one celata non potēat et tūc si ī
redarguōne predcōz peccatoz
fūimus negligentes hoc nobis
imputandū est. **S**i occulta fue
rūt vestra peccata de hīs nō te
nebamus diuinare qm̄ deum ha
bent vltō rē. **R**ōne fecimus vob
annūciari verbū dei p quod do
cebamini q̄d ab vitā q̄d ab mor
tē aperebat. **R**ōne institūimus
prochianos sacerdotes quibz de
buisit vestra cōtra peccata qui
eciā ministrauerunt vobis eccle
siastica sacramenta in quibz et
peccata dimittunt non debuist
is ea negligē. **S**i nos pecca
uimus publice vel occulte nobis
imputat **C**um nemo viuat sine
cramie non debuistis recipere pec
catoz nroꝝ exempla s̄ potius o
pera eoz que nos docebam⁹. sp̄
nos exosos habuistis et quasi in
micos tamē si aliquid peccati ī
nobis fuerit q̄d possit vob cōpe

tere dicite nobis. **I**lli v̄o silueſt
ribz quidē pastozibz tre
Quabilis iudex sic ait. **I**n
hīs excusabiles non es
tis sed vltra hoc dicite michi q̄
re donū spūs sancti symoniace
vendidistis cōstituētes ecclesias
venales et alia spūalia p̄ precio
dedistis. et vos nichil eratis in
tus vel extra nisi stannū plūbū
et ferrū et in medio fornacis cor
diū vestroz scoria argenti et au
ri facti fuistis p̄ eo q̄ v̄hi estis
in scociam iā dictam. **E**cce ego
congregaui vos in agregacione
argenti eris ferrū stāni et plūbi
in medio fornacis inferni et suc
cendi ibi ignē ad cōflandū vos
in furore meo et in ira mea et ad
huc cōflabo vos et congregabo et
succendam vos in igne furoris
mei et cōflabimini in medio eius
Et dicēt pastozes **A**a a dñe ne
irascat furor tuus qui sup̄ omēs
es mīors. nonne in noīe tuo de
monia idest peccata mortalia e
iecimus et in noīe tuo p̄phetau
imus. **E**t dicet iudex nescio vos
quomō p̄phetaſtis in noīe meo
et demonia eiecistis cū totū mū
dum vestras falsis p̄phetis pec
catis et demonibz repleuistis.
Rōne vicibus pluribz sabidistis
ecclesiā meam mēdaciter affe
rendo verū meum vicariū sūmū
pontificē predicte eccie nō esse

sibiq; alium i antipontificē eli-
gendo. quot reges in hijs etiam
fecistis eciā et plōs innumeros
ex quo homicidia adultera ex-
ustiones ciuitatū et ecclesiarū de-
solationes ac eciā odia et scan-
dala grauiā et innumera mala p-
uenerunt necnon et sathanā et
demonū congregationē ad ipsa
mala pagenda de inferno solui-
stis. **Quid** in hijs sceleribus
uicere potestis samariā et sodo-
mā sorores vestras. uiuo ego bi-
at dñs quia non fecit sodoma so-
rōr vestra sicut ws fecistis et sa-
maria dimidiū peccatorū vestro-
rū non peccauit et eas uicistis
scelerib; vestris et i omib; abho-
miatioib; vās iustificastis eas
et sic uicistis sorores vestras pec-
catis vestris. in oib; abhomina-
tionib; sceleratū agētes ab eis
Itē reddite michi rationē fruc-
tuū laborū vestrorū et officij diu-
ni. benedixistis me dñm in oī tē-
pore sepius in die laudem dicē-
do. pauistis paupes de substan-
cia ecclesie mee vel ditastis con-
sanguineos vros. **Melius** fuis-
set o deuoratoēs eccie mee si ad
ista attendissetis potius q̄ ad
p̄stibula uisitāda et meretrices
alendas et ab hijs alias nouas
in domos vestras inducēdas tā-
qm equus et mulus lasciuientes
et oputruistis i luxurijs vestris

sicut iumenta in stercore suo et
mane michi sacrificastis carnē
et sanguinem meū eos sumētes
tamq̄ si mundi ab omni carne
fuissetis. **Iudiciū** vobis manda-
castis et bibistis. et quia si iimi-
ci hoc michi fecissent et ecclesie
mee sustinuissem utiq; et si hijs
qui oderant me sup me et eccle-
siā meā magna locuti fuissent et
abscondissem me ab eis hws v-
nanimis et nota mei quare hec
egistis. p̄pter quod merito veni-
et mors supra ws et descendetis
in infernū uiuentes. **Itē** a finis-
tis. **Itē** ipse iudex grauius et al-
perius redarguet omnes men-
dicantes et kugulatos qui renū-
ciauerūt seculo et in eo laucius
et pomposius secularibus vix-
erunt peccando et cogentur red-
dere rationē de vnoquoq; capitu-
lo regule eorū. **Secūdo** faciet aduo-
cati impatores reges principes
duces et alios qui p̄fuerūt po-
pulis castitatis. et eis cōpa-
rentibus dicet ipse rex et iudex.
Reddite et ws eciā rationē regi-
nimis vestri. nōne et ws de pul-
uere paupes suscitauit ut sedētis
in solio glorie ad iusticiam plō
meo reddendā. qualē i plō meo
fecistis iusticiā. **Dicēt** reges in
ea secuti sumus leges sacratissi-
mas. **Dicet** iudex. **Quomodo** le-
ges sacratissimas secuti fuistis

Rone in aspectu vestro filij pa-
trē et matrē contumelijs affectēt
aduene calūpniabant et pupilli
et vidue conturbabāt sanctuaria
mea spernebant et sabbata pol-
luebant viti detractores fuerūt
ad effundendū sanguinē. scelus
operati sunt in medio vestrū ve-
reandiora patris discoopuerūt
imundiciam menstruare humili-
auerūt et vnusquisq; in vxorē
proximi sui opatus est abhomi-
nacionē et socer nurum suā pol-
luit nepharie sup sororē suam fi-
liā patris sui oppressit in ospitū
vestro munera accepistis ad ef-
fundendū sanguinē et mei et
iusticie mee oblitā fuistis. **I**tem
inter vos semp p̄biciones et cō-
iuraciones fuerūt aias subditoꝝ
vestroꝝ deuocastis p̄cētū acce-
pistis viduas multiplicastis p̄-
ter qđ sacerdotes mei contēpserūt
legem meā et polluerūt scāria
mea. inter sanctū et p̄phanum
non habuerūt d̄rām. int̄ pollu-
tum et mundū non intellexerūt
et a sabbatis meis auerūt o-
culos suos et ego rex regū conqui-
nabar in medio vestrū. **E**t hec
oia euenerunt in regnis vestras
p̄pter vos et iniusticias vestras.
qm̄ eratis velut lupi capientes
p̄dā ad effundendū sanguinē
et p̄dendas animas et q̄ auare
sectabamini lucrū. p̄pter q̄ ego

effundā indignacionem meam
sup vos et ī igne ire mee consumā
vos. **E**t dicēt reges. **I**ustissime
iudex placeat clementi maifesta-
ti vestre ī humili voce nos audi-
te. **M**anifesta est nostra confessio
q̄ vestra benigna potestas fecit
nos sup populū vestrū tēporali-
ter d̄nari h̄ reminiscat̄ vestra po-
testas cū p̄mum regē institueri-
tis sup populū vestrū israhelici-
cum p̄ os samuelis p̄phete clā-
ros dixistis. hoc erat ius regis
qui impaturus est vobis **F**ilios
vestros tollet et ponet in cur-
ribus suis facietq; sibi equites et
p̄curatores quadragaz suarū et
cōstituet sibi tabunos et centu-
riones et agroꝝ suoz aratores et
messores segetū et fabros armo-
rū et curruū suoz. filias quoq;
vestras faciet vngentarias et fo-
catas et panificas. agros q; ve-
stros et vineas vestras et oliue-
ta optima tollet et dabit seruis
suis et ut p̄mo regū lac⁹ habe-
tur. et dixistis d̄ne dicto popu-
lo. clamabitis in die illa a facie
regis vestri et non exaudiat̄ vos
Nūquid alio iure debet censerī
ille rex a nobis. **E**rgo si sūt ista
iura regū. put sup̄ apparet quid
nobis imputant̄ p̄ vestrā maief-
tatem. **I**nter ipsos nobis subbi-
tos fecimus iusticiā de eorumdē
publicis criminib; exercuimus

punitiones s̄ de eor̄ occultis ca-
minib; nostrū non fuit iudiciū
ergo quid nobis iputat. Et di-
cet iudey. Non sic impij nō sic
qm̄ si ptuli predicta verba plō
predcō p os samuelis serui mei
pocius ptuli ad terrore populi
predicti ne regē tēporalē preter
me qui eram inter ipsos tēpora-
lis et spūalis rex petterent q̄ in
iusticijs sepedās predicto regi
iuris facultate preberēt. Itē non
ne cū impiū totius terre dederū
ab ahe i sempiternū ab aquilo-
ne et meridie ab oriente et occi-
dente numquid similia verba p-
tuli vel contraria ut gen̄ xij et p-
vij. Itē qm̄ posui dauid sup popu-
lū regem quale dedi ei preceptū
audiatis. Inueni dauid seruū
meū oleo scō meo unxi eū et po-
nā eū excelsū pre regib; t̄re. Si
aut filij ei? dereliquant legē me-
am et in iudicijs meis nō ambu-
laerant si iustificationes meas
pphanauerint et mandata mea
non custodierint visitabo in vir-
ga iniquitates eor̄ et in verberib;
peccata eor̄ ut psalmo lxxvij
Itē et alibi predicti. Et nunc re-
ges itelligite erudimini qui iu-
dicatis t̄ra. Seruite dño i timo-
re et exultate ei cū tremore. ut
psalmo ij. Creditis forte q̄ ad
hoc dederū reges in populo meo
ut calūpniaret̄ populus ab eis

vel ut iuste tegeret. sed vos cre-
ditis alio iudice vti meam q̄ alij
reges vñ fuerunt. quod non po-
teritis. Unde cum mādata mea
non custodieritis et legē meam
nō obseraueritis non sine cau-
sa protuli in iusticia loquendo
q̄ facilius poterat camelus per-
foramen acus intrare qm̄ diues
paradisum. licet in miscbia ali-
ud fuerit obseruatum. ideo vos
itote a sinistris. 111

Dicit hoc sub tube clāgo
re suū populū castianū
faciet euocari. quo corā
iudice parēte in terribilitate fu-
roris sui dicet ei. Coram me mlti-
plicate sunt iniquitates vestre
et peccata vestra responderunt
vobis. manus vestre pollute sūt
sanguine et digiti vestri iniqui-
tate. Labia vestra locuta sunt mē-
daciū et scelera vestra vobiscum
sūt et cognouistis peccare blasfe-
mare et mentiri contra deū. Ec-
ce agnitio vultus vestri respon-
debit vobis quoniā peccatū ve-
strū quasi peccatū domus predi-
catis et illud non abscondistis
de operibus manūū vestrarū reb-
dentur vobis mala. Et inde v-
tet se ad iudices qui iudicauerūt
in populo suo et dicet. De vobis
iudices qui iustificastis impium
pro muneribus et donatiuis et
iusticiam iusti abstulistis ab eo

quare leges meas fidelissimas
in vestras iniusticijs meretrices
fecistis et venales q̄ fuerunt p̄
fecte. **J**udiciū et iusticia habita
uit in eis vs autē ut homicide
habitastis in eis. quare iustum
argentū vertastis in scornā et ut
socr̄i suū semp̄ infideles fuistis
fietabucionē pupillis non iudi
castis. viduarū iudiciū non igre
diebat ab vs. **V**tinā dilexistis
sens iusticiā et iniquitatē odisse
tis. **P**ost hec v̄tet se ad aduo
catos et alios iurisperitos q̄ in
via legis nō ambulauerunt et
dicit. **D**e vobis iurisperitis qui
in vestras p̄silijs condidistis le
ges iniquas et scribentes iniusticiā
ut paupes opprimerent in iudi
cio et vis fieret causē humilium
populi mei et dabatis in predā
viduas et pupilloz diripiēbatis
substanciā. **V**tinā in p̄silio ve
stro legis consiliū cogitassetis.
Post hec v̄tet se ad testes fal
laces et alios in falso v̄bo loquē
tes et ope equequentes et dicit
De vob̄ qui dixistis bonū malū
et malum bonū. ponentes tene
bras lucem et lucē tenebras. po
nentes dulce in amarū et amara
in dulce trahendo dixistis iniqui
tatem in similitudine vanitatis. et in
vinulo plaustra peccatū. **V**tinā
nam non tamq̄ testes iniqui iur
perissetis quia nūc non metis

72
tur iniquitas vobis. **P**ost hec v̄
tet se ad lenas et lenones et di
cet eis. **M**isistis sup̄ populū sor
tem et posuistis puerū in prosti
bulo et puellā pro vino vendidistis.
Ite dicit omnibz gulosis et
fornicatoribz q̄ potius igluuiei
q̄ deo seruiebant. **D**e vobis qui
potentes fuistis ad bibendū vi
num et viri fortes ad miscendā
ebrietatē. ecce gaudium vestrū
et leticia vestra eterna. **O**ccide
runt viulos et arietes iugula
rūt. comederunt carnes et bibe
runt vinū dicētes. **C**omedam⁹
et bibamus cras enī moriemur
quia nō est refugium in fine hoīs
et nō est qui agnitus sit reūsus
ab inferis. q̄a ex nichilo nati su
mus et postea etiam⁹ tamq̄ si nō
fueramus. flatus est in navitus
nūs et sermo scintille ad cōmo
uendum cor nostrū quia extinc
tus cinis erat cor nēm et diffun
detur spūs tamq̄ mollis aer. et
transiet vita n̄ra tamq̄ vestigiū
nubis et sicut nebula dissoluet̄
que fugata ē a radijs solis et no
men nostrū obliuionē accipiet
per tēpus et nemo memoriā ha
bebit opm nostrorū. **V**enite ergo
et fruamur hoīs que sunt et vta
mur creatura tamq̄ in iuuetute
celestī. vino precioso et ungetis
nos impleamus et non pretēat
nos flos t̄pis. **C**oronemus nos

vos ante q̄ marcescant. nullū
patū sit q̄ non p̄transeat luxu
ria nostra. nemo nost̄ sit ex p̄s
luxurie nostre. vbiq; reliquam⁹
signa leticie nostre. qm̄ hec est
sors nostra. **O**pprimamus iustū
paup̄em et nō parcamus vidue.
Impij hec dicentes. vtinā si
gna dicte leticie tēporalis in to
tū reliquissetis ut eā nūc in pa
tria vite perpetue haberetis. **I**
tē dicit ad illos qui semp sup̄be
in pauperū virotum spolijs vix
erunt. **D**e vobis qui depredati
estis humiles populi mei nōne
et vs nūc depredabimini. et q̄
sp̄reueritis nōne et vs spernemini.
Supbia vestra et arrogācia
vestra plus q̄ fortitudo vestra. et
nūc ponā in naribus vestras cir
culum et in labijs vestras frenū.
et vs ad locū illū deducam ad
quem ire non vultis. **I**tē in ira
cūdia magna dicet sacris mo
nialib; que pudiciā virginitatis
non seruarūt. **R**ōne vs fuistis
filie vnius matris ecclesie. q̄re
et fornicate fuistis in s̄carijs
meis. in adolescēcia v̄a fornicā
te fuistis. ibi subacta fuerūt vbe
ra v̄a et fregistis m̄mas puber
tatis v̄e et q̄d peius ē filios et
filias pepcistis et fecistis imū
da muliebria et fornicate fuistis
cū filijs eccie fratib; v̄is v̄is
magnaz carniū et fuistis f̄cē q̄i

mētrices fastidiose augēti preci
um. h̄ q̄si muliēs adultere q̄ sup̄
viros suos ducūt alienos. **D**ib;
meretricib; dant mercedes vs
autē dedistis mercedes cūctis a
matorib; vestris et donabatis e
is ut intratēt ad vs vndiq; ad
fornicandū vbi s̄cū. fecistis cōtra
consuetudinē meretricū in forni
cationib; vestras. **E**cce nūc con
gregabo ait iudex omēs amato
res v̄os magnaz carniū viros
quib; amicti estis et oēs quos
dilexistis cū vniūis quos odea
tis et aggregabo eos sup̄ vs et
nudabo ignominia vestra coram
eis et videbūt om̄s turpitudinē
vestra et dabo vs in ignē forni
dimis et zeli.

Dicit hec vertet se ab mu
lieres matrimonialiter
viris copulatas que fidē
cōiugij violauerūt et dicet ipse
iudex. **N**unc ego ānuncio vobis
scelera vestra enormia qm̄ graui
ter adulterate fuistis. et nunc
sanguis adulterij vestri ī mani
bus vestris. **N**umquid vs mis
istis ad viros delonge veniētes.
ad quos nuncios lenones mise
ratis. et cum ipsi venissent ad
vs circūleuastis oculos vestros
atq; vs ornate eratis mūdo mu
liebra. sedistis in lecto flozido et
pulcherrimo et ante vs mensa
delicatis cōtra cibis. thimiana

et vngentū posuistis sup̄ vs et
vs multitudinis exultatis erat
in vobis. posuistis armillas in
manibz vestras et coronas speci
olas in capitibz et cū eis adulte
rate fuistis. vob̄ attate in ad
ulterijs edificastis vob̄ lupanar
fecistis vob̄ p̄stibulū in auctis
placis ad omnē exitum vie edi
ficastis signū p̄stiuoīs vestre
et abhominabilē fecistis decorē
vestr̄ et dimisistis pedes vestros
omni transeunti. **E**cce ego ait
iudex extēdam manū meam su
per vs et dabo vs in aīas obi
enciū vs filiaz populi mei que
p̄pter eaz pudicitias erubescūt
in via vestra scelerata. Alijs vero
mulieribz q̄ se in vestibz auri et
argēti alijsq; preciosis ornāmē
tis ornauerūt dicit ipse iudex.
Filie populi mei satis fuistis
euate in ornamentis vestras q̄
ambulabatis extēto collo et nu
tibz oculoz ibatis et plaudēba
tis et pedibz vestras p̄posito gra
du incedēbatis. nūc v̄o decalua
bo verticē capilloz vestroz et ca
nes capiū vestroz nubabo et au
ferā ornamenta calciamentoz et
aureas torques et monilia. ar
millas et mēras discriminālia
et olfactoria et anulos et gēmas
in fronte pendētes et mutatoria
palliolas et specula. et erit vob̄
pro suavi odore fetoz p̄ zona su

niulus et p̄ crispanti cruce cal
uiciū et pro fascia pectorali cili
cium. **I**te ipse iudex ī ira terribi
li arguendo loquet̄ amanti bus
semetip̄sos t̄m̄ et alijs cupidis
et elatis sup̄bis blasphemis et
illis qui non obedierunt parēti
bus ingratis scelestis sine affec
tione sine pace criminatibus
incōtinentibz vsurarijs imitibz
sine benignitate. proditoribz p̄
teruis ceterisq; amatoribus vo
luptatū magis q̄ dei habentibz
autē speciem pietatis v̄tutē au
tem ei⁹ abnegantibz et penetra
tibz domos et captiuas ducenti
bz mulieres oneratas peccatis
et oibz hīs dicit. **I**te a sinistra
Quod de peccatoēs omnes
sui populi dicit. **I**ustis
sime iudex ne placeat
in furore vestro arguere nos ne
q; ī ira corripe. qm̄ verba vestra
sunt nob̄ sagitte inire et licet
fuerim⁹ et simus peccatores ec̄
vltra q̄ vs dixeritis dñe et ius
te nūs demeritis sentēcia vestra
nos dāpnauerit tñ sum⁹ et fui
mus sub baptismo cōstituti p̄is
et filij et spūs sancti vobq; in tri
nitate credidim⁹ vnde memēto
te dñe qd̄ ex ore vestro scō p̄tu
listis. **N**isi renati fueritis ex a
qua et sp̄iatu non intrabitis in
regnum celoꝝ. **A**t etiā dixistis.
Qui credit ī me etiā si mortu⁹

fuerit uiuet. **R**one sumus tna
ti ex aqua et spū sancto. **I**te cla
rius dixistis. beati qui nō vide
rūt et crediderunt. **A** certo nū
q̄ vos vidimus in corporea car
ne nisi nūc et vobis credidimus
et in tali credulitate mansimus
vsq; ad vitē nostre exiū. **E**rgo
si mortui fuimus in peccatis p
fidem quam in terris habuimus
nunc ad gloriā in vestra miscdia
resurgere debemus etiā ad vitā
perpetuā cum in fide nostra pec
cata quācūq; mortalia dimit
tanē et cū vos dñe saebatis sig
mētū nostrū quia potius promi
eramus ad peccandū qm ad ali
quid boni faciendū et inimicus
noster puerse nos sic ē in malo
psecutus. **N**ūquid dñe irritū fa
ciatis vrbū vrm cū alias dixerā
tis. et q̄ pcedūt de labijs meis
non faciam irrita. ppter q̄ meri
to dicimus q̄ licet peccatores
fueramus et simus. et ppter pre
dicta peccata fueram⁹ et simus
etiā in inferno dampnati tamē
miscdiam vram possumus pme
teri ut a tenebris abyssalib⁹ li
beremur qm̄ omniū dñs estis te
stante ppheta. **O**mnia quecūq;
voluit fecit in celo et in terra et
in omib; abyssis infernalibus.
Rone ieiunauimus elemosinā
dedimus ecclesiā vestrā visitauī
mus et alia bona opa fecimus q̄

melius sūt menti vestre manifest
ta q̄ ore nostro ea pandere pos
sumus cum tenū et cordiū scruti
niū habeatis. **E**t iudex tñdebit
eis dicens. **I**cet baptismū vos
habueratis tamē eū multas irri
tationib; maculastis cū in eo re
nūciaueratis sathane et omib;
opibus eius ac etiā pmiseratis i
dcō baptismō mea mandata ser
uare et sanctā legē meā custodi
re tamē vos retro respiciētes ma
gis sathane seruistis q̄ in lege
et mandatis michi volueratis o
bedire. **R**one vos in vestris ma
licijs et incōtationib; dictum sa
thanā tamq̄ deū inuocastis fan
tastica responsa ab eo querētes
tamq̄m predās demonijs arden
tissimo amore copulati. **P**otui
stisne michi et predcō māmone
seruire qui totaliter michi atra
tus fuit. quia si ego colligebā
ipse vero dispergebat. et alia i
eo fecistis q̄ lōgū ēet michi nar
rare p singula. **D**os iph scitis si
baptismū meū seruastis illesum
vel si totaliter maculastis eundē.
Numquid mandata mea serua
stis vel potius me i eis offendis
tis. **P**ossum ne vos laudare q̄
quociens vobis aliquid finistū
et taste accidebat in eo michi
semper benedixistis. **E**stne verū
ymmo me vestro ore polluto et i
mundo vestrū creatore pessimis

maledictionibus de honestatis.
Quid in hijs lege et manda-
ta mea obseruastis. nonne sciu-
itis quod non ille qui dixerit michi
domine domine intrabit in regnum celorum.
sed qui fecerit voluntatem meam et
patris mei. **Si** ieiunastis uobis
ieiunastis et non michi. quia ad
lites et contenciones ieiunastis.
et passistis pugno impie. **Quid**
quid tale est ieiunium quod elegi
per diem affligere animam.
numquid torquere quasi circuli
caput suum et saccum et cinerem
sternere elegi. **Sed** hoc fuit ieiu-
nium quod elegi. dissoluere colliga-
tiones impietatis soluere fasciculos
depimentes dimittere eos qui
confacti sunt liberos. onus dirum
perire frangere esurienti panem su-
um egenos uagosque ducere in do-
mum suam nudum cooperire et carnem
suam non despicere. et eos qui
taliter ieiunauerunt gloria domini
collegit. ipsi me uocauerunt et e-
go exaudiui eos clamauerunt et
dixi eis. assum. **Fecistis**ne uel
obseruastis uiuentes in terris
hec omnia. **Si** fecistis elemosinam
potius eam ad humanam gloriam
fecistis quam ad dei obedientiam. quam
ipse precepit dicens. abscondite
elemosinam in sinu pauperis et ipsa
operabitur pro uobis ad dominum. **Sed** quoniam
fecistis tale elemosinam nonne fe-
cistis ante uos tubam canere. prope

quod uiuentes in mundo meto-
dem ex ea recepistis. **Item** cum
sint tria genera elemosine. una
corporalis. egentibus dare quicquid
poteris. **Altera** spiritualis. dimittere
a quo lesus fueras. **Tercia**. de-
linquentes corrigere et errantes
in uiam reducere ueritatis. **Quid**
quid uos hoc fecistis. uisitastis
inermes pauperes. iuistis ad car-
cerem mancipatos. operuistis nu-
dos. potastis siccantes pauistis e-
surentes. et alia uere tolerancia
esset in uobis si paupertas uos ex-
cussisset sed in multis et alijs si-
istis locupletantes et potius de-
distis concionatoribus historiis
ioculatoribus etharistis precibus
et meretricibus quam pauperibus meis
dederatis. querentes potius ex hijs
vanam et temporalem gloriam acqui-
rere quam celestem et perpetuam here-
ditatem. et in tali luxuria semp ar-
dentem uixistis usque ad uite eri-
tum. seruastis potius mandata
dyaboli que cum iuramento in bap-
tismo abnegastis quam mea que in
fide spontanea obseruare promisi-
stis. **Ut** in mundo uiuentes de
predicatis peccatis fecissetis peni-
tenciam cum cordis dolore et spiritu
afflictione tunc licet possem uo-
bis pie misereri. sed tamquam obstina-
ti in malo de mea misericordia diffi-
dentes et peccantes in spiritu sancto
horum penitenciam neglexistis.

Rone i miscdia latrone de cru
ce tuli et posui eum in pabisum
quia dixit moriens domine mi
serere mei. Nonne petru me ne
gantē et postea in lacrimis pei
tentē resperi. etiā in eisde lacri
mis omnia peccata marie mag
dalene parcendo dimisi. quare
vos hys similia non fecistis in
seculo viuentes. A certo non di
lexistis vos minus si predicta
fecissetis q̄ sepe dictos dilexerit
Dicent peccatores **M**irabile vi
det q̄ i tuo sancto baptismo cō
stitutus quātūcūq; premaf pec
catis dampnari possit. Et dicz
iudez. Nolite in hoc mirari qm̄
ex duodecā apostolis meis vn⁹
perijt. ac etiā in nupcijs filij re
gis i quibz forte centū milia ho
minū erant et vnus nō habens
vestem nupcialē missus fuit i te
nebras exteriores. Iso in vobis
nō sit vltra os loquēdi qm̄ mani
feste iiquitas calcanei vestri vos
circūdat iso sepamini. Quibz
quidem sic pactis parabit se iu
dex ad sententiā in peccatores
ferendam. S qua dolens dicet
Heu solabor de hostibus meis
et vindicabor de inimicis meis.

Quē miscdia videns iu
dicis iram et eius mag
nā indignationē contra
vtrausq; testamenti peccatores
et eundē iudicē ad sententiā in

predictos peccatores fulminan
dā paratū ilico terribilis iudicis
presenciā audacter adiunt et fle
bili clamore isonuit dicēs. heu
heu heu dñe deus ecce tu fecisti
celū et terrā in fortitudine tua
magna et in brachio tuo exten
to non erat tibi difficile omne s̄
bū. qui facis misericordiā in mi
libz et reddis iniquitatē patrū
in sinum filioz eozum post eos.
Fortissime et magne potentie
ds dñs exercitū nomē tibi ma
gnus consilio et icōprehensibil cog
itatu cui⁹ oculi apri sūt sup o
nes vias filioz ade ut reddas y
mianq; scdm opa sua. Tu dñe
fecisti eos tibi populū et iposui
isti eis circūcisionē p abrahā fa
mulū tuū et legē p seruū tuum
moysen. Rone tu dñe dixisti a
brahe. eritq; pactū meū in car
ne vā in fedus etnū. Masail⁹
cui⁹ prepucij caro circūcisa non
fuerit delebit aīa illa s̄ plō me
o. exodi xvij Ergo dñe si fedus
circūcisionis etnū est sine preñi
cione t̄pis ergo etnālī pmanē
debebat. Itē dñe populo tuo pre
cepisti p os famuli tui moysi di
cens. Custodite leges meas at
q; iudicia et facite ea ne et vos
euomat terra quā intratua et i
habitatua estis ut letitaci xx.
Quāquid dñe plūs iste sub vā
lege cōstitutus vtra legē peccās

81
secundū eam vel vltia legis pe
nam debuit puniri. **Certe** credo
q̄ sc̄dm legē vestrā debuit puni
ri et nō vltra. que lex est multū
grauis in suis penis et maledic
tionibz de quibz habet̄ deut̄ xxv
Nūquid dñe maledictiones le
gis populū vestrū leges et mā
data vestrā in lege scripta non
obseruantē apprehenderūt. **Nō**
ne dñe israhelica terra multas
vicibz prebuit se calabillē inimicis
incircūcis dure dictū popu
lū affligentibz. **Itē** nonne terra
israhelica a se euomuit dictum
populū peccantē in babiloniā
per spaciū annoꝝ lxx̄ q̄a legem
tuam dñe non custodiuit. nōne
dñe p̄pterea abhomiatus fuisti
populū tuum et hereditatē tuam
et postea vidisti cū tribularetur
dictus populū et eius orationē
eraudisti et memor fuisti testa
mēt̄i tui et penituit te sc̄dm m̄l
titudinē misericōdie tue hec fecisse
in dco populo tuo et debisti eos
in misericōdia. **Et** post hec dñe po
pulū hunc peccantē et sc̄dm le
gem flagellatū in sanguine tuo
moriēs eduxisti de lacu inferna
li ad celestē et p̄petuam gloriā
ut zach̄ ix. **Et** hec dñe fuerunt
vsqz ad tēpus quo carne assūp
ta humana pro toto genere hu
mano mortē subire voluisti. in q̄
carne viuēs et cum homibz succ

lans legē et ceremonias atqz ge
nerale baptismum instituisti ut
p̄pheta p̄missus in lege. **Unde**
dñe si iudei et israhelice te ut p̄
phetā noluerūt audire i p̄dic
to baptismo s̄ potius p̄manere
in circūcisione legis. nūquid ip
si p̄pter hoc intē dicant repro
bi q̄ nūc in regeneratōe et iudi
cio vestrā vitā eternā p̄mereri
non possint. q̄d sic cū reuerēcia
probo. **Si** p̄dā iudei noluerūt
te p̄phetā p̄missum in lege au
dite in baptismo fecerūt extra le
gem q̄ precipitur dicto populo
in hec v̄ba. p̄phetā suscitabo vo
bis de medio fr̄m vestroꝝ. si q̄s
non audierit p̄phetā illū dicit
dñs ego vltor existam ut deut̄
xviii. et q̄a lex ista certam vici
onē non exp̄mit ergo intelligē
dū est d̄ viciōne quā lex ip̄ponit
legē et mandata dei non seruā
tibz sicut ipsa lex in h̄is v̄bis
ostendit dicēs. **Seruate** leges
meas et mandata mea ne et vos
euomat terra quam intraturus es
tis ad habitandū ut leuitici xx.
Ergo dñe si iudei et israhelice te
p̄phetā in lege p̄missū in bap
tismo audire noluerūt. nonne
post mortē et ascensionē vestrā
terra israhelica sc̄dm sententiā
legis euomuit a se p̄dicōs iude
os et israhelicos in pessimis
legis maledictionibz et ad se nō

recipiet donec inflāmati spiritu
sancto pe nitētia ducti dixerint
Benedictus qui venit in nomi
ne dñi. et vestrum sanctū baptil
ma suscepit. Numquid dñe si
circūcisio fuit dicto plō iudaico
in fedus eternū data et ipse po
pulus circūcisus. debebūt ne ani
me ipsoꝝ a te ut de iure legis vi
tā perpetuā pmereri nō possit
quia sacrum vestrum baptilma nō
receperunt. **E**go dñe credere q
non deberet deleri etiam non ob
stante q tu dñe fueris causa pñ
die eoz. quia dñs in aduentu tuo
in carne precepit tibi dicēs **A**g
graua cor populi hui⁹ et oculos
eius excaeca et aures claude ne
forte videat et intelligat et sanc
tum ut ysaie vi de iure legis in
sanguine tuo qui ē federis testa
menti teneris predcōs iude os e
ducere de lacu infernali sicut edu
xisti eoz predecessores iudōs tē
pore mortis et resurrectionis vrē
de eodē lacu infernali. **R**ōne tu
dñe voluisti circūcidi nec non et
baptizari nō q propter baptil
mum reprobaueris circūcisio
nem sed ad ostendendū q circū
cisio tantē efficacie non erat q
portas paradisi apire potuiss et cū
sancti patres etiā circūcisī et
nō baptizati in inferis mancipa
ti a predcōs inferis nō in baptil
mo aque s; in sanguine tuo qui

est federis testamenti educti fue
rūt ad vitā phennē. de quo san
guine federis habetur exodi xxi
ij. **R**ōne dñs desponsauit sibi dic
tū populū in sanguine tuo domi
ne dicēs. sponsum sanguinis tu
michi es ut exodi iij c. **E**rgo do
mine cū reuerentia loquendo cre
do populū predictū circūcisum
et nō baptizatum de iure legis li
cite saluari posse. **E**t licet ipsi
querentes mortē tuam dixerūt.
sanguis eius sup nos et sup fili
os nrōs tū in spū lenitatis alit
debet intelligi videl; ut moriar
q̄a sanguis eius est sup nos et
sup filios nrōs in saluacōne per
petua sicut illd capphe. expedit
vnum hominem mori pro popu
lo ut non tota gens peat.

Tē de⁹ statuit pactū fede
ris sempiterni cū abraham
et semine eius ut genesis
xvij. sed dictū semen abrahe ipē
dñs suū appellauit filiū ut exodi
q̄to. ut ibi **F**ilius meus primo
genitus israhel diri. dimitte fili
um meum ut seruiat michi. **E**r
go semen abrahe est federis sem
piterni et ipsum semē est filius
dei ut atē iam dictum est. ergo
ipse filius semen abrahe est fede
ris sempiterni. **N**unc vero si ip
se filius semen abrahe dō pecca
uit quoniam promissum i lege
contra legem rapere noluit tū

82
tamē ppter hoc non desinit es-
se fili⁹ licet peccauerit. Quōd
si postea fecerit qd iustum est
pmissum in lege recipiendo di-
ceture pbus filius vel reprobus.
Certe pbus dicitur et misericordiam
consequetur qui in amplexu et of-
ficio dei erit. et induet eū stolā
p̄mā baptismalē quia p eo in-
fecit vitulū saginatū idest xp̄m
vitulū nouellū cornua idest po-
tēstates vtriusq; lēe pducētē
et ungulas fissas qd est discer-
nere verū a falso in eisde. Quōd
totus filius erit misericordiam cōser-
uus vel pars filij. Certe tot⁹ fili-
us. Preterea idē est populus q̄
fuit in egipto in deserto et i ter-
ra pmissionis qui fuit in casti-
tate iurisdictione et q̄ erit in eiusdem
obvia qd p̄bo. Popul⁹ israeliti-
cus iurimādo p̄misit gabaoni-
tis malū non inferre postea p
quadraginta annos p regem saul
fracto iuramento multi ex eis i-
terfecti sūt. Rōne ppter hoc to-
tus popul⁹ famē p̄fessus ē a dō.
Ergo videt q̄ idē populus est
nūc qui fuit tūc ut ij regū p̄xi.
Hec etiā testat̄ leges humane
vñ q̄ i deniq; rvi bi hab. ff de
iudi p̄ponebat. et de sen ex sen-
tētia li vi. vbi dicit q̄ populus ho-
die est idē qui fuit ante centum
ānos licet aliq̄ dicant q̄ in iurā-
mento nō sit idē populus. qd re-

probatur ut s̄. Ergo si idē est popu-
lus qui fuit et erit proculdubio
peccatores predcā populi saluari
debent per p̄niam successoz de
eodē populo qui semen abrahe ē.
Nonne scriptū est q̄ apud deū
copiosa ē redēpcio et ipse redimz
israhel ex oibz iniquitatibz eius.
Quis israhel nisi semē abrahe
et non t̄m ipsi s̄ et lapides eoz
et terre miserebunt in redifica-
cionibz eoz. Itē paul⁹ ad roma-
nos hanc disputas questionem
cōcludendo dixit q̄ d̄s oīa cōclu-
sit in incredulitate ut oīm misere-

Quibus quidē dicitis Satur-
dico affurgens iusticia
et ante iudicē geūs lexa
ait. Dūm verū sūme opifex licet
verba misericordie videant̄ audien-
tū aures demulcere tamē de iurē
legis hoc p̄ncialiter audiental;
aliū ostendā cum ipsa lex dicat
si q̄s non audierit p̄phetam illū
ego d̄s ultor existam et nō dixit
q̄a lex vlcisct̄. cuius dei vlcio
est alia a legis vlcione cū ipse
sit vltra legē ut p se patet. s̄ vlcio
di est in delinquētes ut tarta-
rus eos capiat ut ps ij. Conū-
tant̄ peccatores i infernū oīs
gētes q̄ obliuiscūt̄ deū. sed cū
ipse d̄s dixerit in lege ego ultor
existam. qd est intelligendū in
dāpnacionem sed predicti iudei
noluerūt predcā p̄phetā audire

ergo ipsi iudei p legem dāpnata saluari non pnt. **R**onne ipse ppheta et noster iudex i signis et miraculis mirabilibz se dco populo ostendit ac etiā demonia publice de eo testificata fuerūt dicentia quia hic est castus. **A** certo ipsoꝝ iudeoꝝ nulla est excusatio cum ipse ppheta dixerit predictis iudeis. nisi renati fueritis ex aqua et spū sancto regnū dei non intrabitis. **F**uerunt ne ipsi iudei renati ut proxime dictū est. **E**rgo quōd possunt ipsi de iure legis saluari cū ipsi legē non obseruauerūt. **S**i predecessores eoz in sanguine iudicis nostri saluati fuerūt de iure legis saluati fuerūt qm ipsi uiuētes in carne non viderunt nec audierunt dictū pphetā baptismū predicantē s̄ isti audierūt et viderūt. **I**te adūtatis ad me quid dicit scriptura. sup tabz scelera bus israhel et sup q̄tū non cōtūtam eum p eo q̄ vendiderit iustum pro argento. ut amos ij. s̄ isti israhelite vendiderunt dñm ihm virū iustū p argento de q̄ sentat ipsa scriptura. ergo dūta non pōt ex dei sentēcia. imo p os dicti pphete predāis iustus i pperando dās israhelitis dicit. **E**go at̄ extirpauī amoretū a facie eoz et ipsi me vendiderūt. **E**rgo sū qui feci eos ascēdere de tra

egipti et duxi eos in deserto. **E**lānis ad possidendā terrā amoretū. ego suscitauī s̄ filijs eoz prophetas. nūquid non est ita o israhelite. et ipsi me vendiderūt. ergo non ouertam eos dicit dominus ut in sup̄dicto c̄ habetur ergo quomodo possunt saluari iam iudicati ex ore dei.

A **I**t miscdia. **S**orex iusticia fiait iam sup̄dicti. **D**s est in ipsa lege et lex in dō cū vbu plati a dō fuerit. **I**ō cū ipse dixerit legē pmulgādo. ego vltor existā. i. lex dixit et d̄s. s̄ penā seu vlcionē legis. ipsi iudei passi sūt q̄a dictū pphetā noluerūt audire. **E**rgo si tu iusticia vel esse rigorosior q̄ sit lex i hoc non eris iusticia s̄ crudelitas. **A**d aliud qd̄ dicit q̄ iudex nē protulit dās iudeis dicēs. nisi renati fueritis etc. quod non est intelligendum de supra celesti celorum regno. cum regnum sacerdotale dicatur etiam regnum celorum quod regnum translatum extitit a predictis iudis ad ipsas gentes. in quod regnum numq̄ iudei intrare potuerunt sed semper fuerunt extra quousq̄ renati fuerant ex aqua et spiritu sancto. **E**t plamius concedo q̄ qui erat extra istud regnum celorum etiam et extra regnum celorū sup̄celestē erat.

et sic iudei extra istud regnū sa-
cerdotale existentes dampnati
fuerūt et q̄a fuerunt etiā extra
sup̄celestē regnū celoz h̄ tñ dñi
iudei expectauerūt et crediderūt
uenturū sicut patres antiqui eoz
crediderūt et tñ in inferno fue-
rūt. et q̄ si virissent vsq; ad tē-
pus aduentus p̄phete casti tan-
tū credidissent ipsi casto q̄ntū
et isti crediderūt tñ p̄p̄c p̄pha
agḡnuare debebat corda iudeoz
et eoz oculos excecāre et aures
claudere. Rōne antiq̄ p̄res eoz
interfecerūt etiā sc̄os p̄phetas
a deo missos sicut ysaiā et ihere-
miā et alios q̄plures. et h̄ dicti
antiqui et sc̄i patres in inferno
dāpnati fuerūt tñ in sanguine
testamēti fuerē saluati de infer-
no. ergo et isti. **D**icit michi o
iusticia quib; habuit significare
de latē p̄pi iudicis n̄i sanguinē
et clarā aquā emanasse ait ius-
ticia. **R**espondit. **A**it m̄ia. **P**ostq̄
nescis te docere. sanguis ille fu-
it sanguis fedēis ut sup̄d̄c̄m ē
in quo omnes arcūālos nō pre-
uaritores legis et a deo et lege
nō fornicatōēs educere debebat
de inferno. aqua illa fuit fedēis
genciū populi in qua ipse d̄c̄as
gentes in populū et regnū debe-
bat hereditare ut ysaiē l̄ij c̄ sic.
Glorios⁹ erat iter viros asp̄c̄us
ei⁹ et forma eius iter filios ho-

23
minū. **I**ste asperget gentes m̄p-
tas. sup̄ ipsū otinebūt t̄ges os
suū quia quib; non est narratū
de eo videbūt et qui non audie-
rūt contemplati sunt. et etiā ipse
p̄p̄c dixit. ite et baptizate om̄s
gentes et p̄t̄m̄sit populū isra-
helitū qui debuit exprimi cum
semp̄ in t̄r ipsos duos populos
fuerit distinctio. de quib; sang-
uine et aqua habet̄ figura leuiti-
ci xiiij i fine. vbi sacerdos legis
in sanguine et aquis viuētibus
aspergebat leprosum et mūdaba-
tur. ita castus legis sacerdos as-
pergens de suo latere sanguinē
et aquā viuā mundū leprosum in
peccatis mundauit et lauit. **A**d
illud q̄d̄ dicit̄ de iij scelerib; q̄c̄
tu iusticia debes scire te i formā
do de ipsis scelerib; q̄ p̄m̄ū sce-
lus post habitā terram p̄missio-
nis fuit in tabnaulo silo vbi de-
us habitauit cui p̄erat heli. cu-
ius filij sacerdotes retraxerunt
populum a sacrificijs ex quo in
scelere populi archa dñi a phi-
listeis capta est et in sp̄acio mē-
sum sex postea reducta fuit in
misc̄bia dicti populi ad locū de-
bitū ut p̄mo regū vi. **S**ecundū
scelus fuit in sion vbi ei⁹ sacer-
dotes et reges ea neglecta sacri-
ficauerūt in excelsis ex qua tñl
migrati sunt in babiloniā. sion
et templo abustis p̄ annos lxx.

postea ouerſi miſericordiam ſunt conſecuti ut iij regū vltio et eſdre p totū. Tercū ſcelus fuit i iheruſalē in nouo reedificato tēplo a quo recesserunt ſacerdotes et alij a lege dī et iunperūt ſe naci omib; apoſtatantes a circūciſione ex quo ab infidelib; regibus mortui venditi et captiui ducti fuerunt vltra ducenta milia et ātipontifex in dyabolum malū ſedit i tēplo iuxta altare p annos xxvij. poſtea miſericordiam cōſecuti ſunt ut machab p totū. Quartū vō ſcelus fuit quia vendiderūt eis pmiſſū in lege caſtū iuſtū et quē morti tradiderunt. Verū eſt qd p mille et ccc ānos nō potuerūt habere miſericordiam. S; credis qd ppter hoc dōs non debeat eis miſereri. Rōne hec quatuor ſcelera iſrahelitarū pſpiciendo ppheta vidit et in eis miſericordiam dī vidēs dixit pſalmo c vi. Dicāt nūc qui redempti ſunt a dño quos redemit de manu inimici et de regionib; agregauit eos. Et narraſ de pmo ſcelere filioꝝ heli ſacerdotis dixit. eſuriētes et ſitientes anima eoz in mādatiſ dei defecit et clamauerunt ad dominū cum tribularent et et eduxit eos in viam rectam. De ſecondo ſcelere dixit iſ in eodem pſalmo quia reges et ſacerdotes exacerbauerunt eloquia

domini et conſiliū altiffimi ireratauerunt. inſermati ſunt nec fuit qui adiuuaret et clamaueēt ad dominū cum tribularent et de neceſſitatiꝝ eoz liberauit eos et eduxit eos de tenebris babilonias et viula eoz dirupit. De t̄cio ſcelere dicit. oēm eſcā a lege ꝛeſſam abhoiata ē aia eoz h eſcā lege ꝓhibita comederūt et relinquentes circūciſionē appropiquauerūt uſq; ad portas mortis et clamaueerūt et eripuit eos de interitionibus eozū. De q̄rto vō ſcelere dicit. traſ iſrahelitas. Turbati ſunt et moti ſunt ſicut ebrus et ois ſapia eoz deuozata eſt q̄a iuſtū iheſū non cognōſcētes p argento vendiderūt. tū clamaueerūt ad dñm et de neceſſitatiꝝ eoz eduxit eos et filuerūt fluctus eoz et eduxit eos i portū voluntatiſ eoz et exaltabāt dñm iheſū iuſtū in eccleſia plebiſ et in cathedra ſenioꝝ lau dabant eum. Ecce quō vendentes iuſtū iheſum debent aſſequi miſericordiā. nonne ipſe i cruce pendens ꝓ eis orauit. Rūq; illa oratio erit iamis et non oſequens debitum effectum. Abſit. ait iuſticia. Domine cum ſit iudeꝝ iuſtus fortis et patiens horum veritatem diſcernit. ait ipſe iudeꝝ. Iudiciū dñodei tribuum iſrahel iam delegatum eſt

buodeā apostolis meis . ipsi se
 deant et iudicent. **E**t hoc iudi
 ciū cum omibz sup allegatis ad
 suos apostolos emisit qui decre
 uerūt ante sententiā iudicis in
 gētes nullā in iudos dare sniaz
Obséquēter miscdia lo
 quēs ait. q̄a semel cepi
 loqui ad dñm itē loq̄
 am fiducia. **Q**uid facies dñe de
 istis miscas peccōtibz populi tui
 xpiani et maxie dñe de prelati
 pbis pastozibz dyaconis et sub
 dyaconis tā seularibz q̄ regula
 ribz et alijs beneficiatis q̄ iuste
 suis demeritis dāpnati fuerunt
 ad infernū. **N**ōne dñe miserator
 et misericors et verax qui dixisti
 in eternū miscdia edificabit in ce
 lis et nebis in ira indignatiois
 tue miscdias tuas etiam eos. nō
 ne isti serui tui fuerūt et quos in
 dilectione vocasti castos tuos q̄
 orauerūt nocte et die p̄ populo
 tuo scō castiano. semp ofessi fu
 erūt p̄ peccatis populi tui cas
 tiani i quibz peccauit tibi dñe
 nōne sub baptismo tuo fuerunt
 et sunt. **M**iserere etiā dñe filijs
 populi tui castiani similiē suis
 demeritis in infernū dāpnatis
 et q̄ semp te dñe inuocabant de
 precabant et venerabātur et qui
 etiā p̄ peccatis eoz et similiter
 sacerdotū de q̄bz penitentiā nō
 egerūt ipsi vel predecessores eo

rū grauitē ppter hoc viuentes
 in mundo fuerunt flagellati in
 guercis fame siti peste et i iubi
 cīs legis pessimis et maledicti
 omibz. necnon dñe cū tyranni et
 alij reges crudeles p̄dās dñā
 ti fuerūt quasi in nullo valuerūt
 libertate gaudere sed semp i ser
 uitate degebāt. **U**nde dñe hī fi
 ent similes descendētibz in la
 cū quibz pmisisti tu miserator et
 misericors longanimis et multū
 mīcors eis in ppetuū non irasci
 neqz in eternū animari neqz se
 cundū peccata eozū facere neqz
 scdm iniquitates eoz tabuē. **N**ō
 ne dñe pmisisti corroborare mi
 sercordiā tuā que sū ego sup ti
 mentes te scdm altitudinē ce- a terra longius iniquitates eoz fa
 cere sicut distat ortus ab occide
 te. **I**tē pmisisti eis miserari si
 cut pater miseret filijs nā et sci
 uisti dñe signentū eozū q̄a pul
 us fuerūt. **I**tē dixisti miscdia
 mea ab eterno et vsqz i eternū
 sup populū te timentē. **N**onne
 domine hī te timentes cū bap
 tismū et fidē tuam habuerunt et
 seruauerunt quē et quā iudei et
 israhelite fratres tui de semie a
 brabe spreuerūt et obseruare no
 luerūt. **E**t si isti nō peccassent
 dñe miscdia tua que sū ego non
 esset necesse eis assequi s̄ quia
 ipsi grauit peccauerūt grauitē

et ipsi obinde puniti in inferno fuerunt et sunt quoniam aliqui eorum fuerunt in inferno in dampnatione per duo milia annorum aliqui per mille et sic successiue usque ad centum annos et minus. Ideo ipsi in hoc sacro iudicio expectant eis misereri sicut miseretur pater filii eorum. Numquid continebis te domine qui iurasti dauid seruo tuo me misericordiam a peccatoribus non dispergere neque in veritate eis nocere. Aperi manum tuam et imple omne animal benedictione et rege nera ipsos in hoc sacro regenerationis iudicio in tuo sanguine et misericordia que sum ego.

Inico assurgens iusticia et plicatis brachijs ad terram genuflexa vniuersorum domino dicit. Tu domine iustus es et rectum iudicium tuum et michi iurasti custodire omnia iudicia iusticie quoniam iniquitatem odisti et me iusticiam dilexisti. et propter hoc domine venit te deus tuus et debet tibi filio et regi iudicium et iusticiam. et dixit. iusticia tua sit iusticia in eternum et lex tua veritas. Nonne domine peccata a te legem veritatis. et dixit. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo aut quis requiescet in monte sancto tuo. Et tu domine dedisti michi legem veritatis et dixisti. Qui ingreditur sine macula et operatur iusticiam. et

qui loquitur veritatem in corde suo et qui non egit dolum in lingua sua. nec fecit proximo suo malum et opprobrium non accepit aduersus proximos suos. et qui iurat proximo suo et non decipit qui pecciniam suam non dedit ad usuram et munera super innocentes non accepit. **I**te promisti ad nichilum deducere malignum in conspectu tuo in hijs peccantem. sed cum predicam omnes in hijs deliquerunt quo iure possint saluari non video. **S**as domine que michi iusticie iurasti. placeat ea michi obseruare. **I**te nonne tu dixisti petro et suis successoribus. quodcumque ligaueris super terram erit ligatum et in celis. et quo cumque solueris super terram erit solutum et in celis. **Q**uot creditis domine inter ipsos sunt excoicati qui censuram vestram contempserunt. **F**acietis ne irritam legem vestram quam clarissime per os sacrorum principum protulistis. **E**t cum dicat soror mea misericordia predictos peccatores in quatuor pessimis iudicijs vestris et pessimis maledictionibus supradictis videntes in terris mundatos seu purgatos forte. cuius semper reuerentia salua. quoniam episcopi et clerici tam seculares quam regulares qui fuerunt ipsa pessima iudicia in terris

ipſi ſp̄ra veritate poſuerūt mē
baciū ſpem ipſorū ⁊ mendacio
p̄cti paſſerūt fedus cū morte
et cū inferno fecerūt pactū ⁊ di
perunt. Flagellū cum tranſierit
non nocebit nob nec veniet ſup
nos quia poſuim⁹ mendacium
ſpem noſtrā. Rōne tūc dñe dixi
ſti eis. ponā in pondere iudiciū
et iuſtiā in menſura et ſubuer
tet grando ſpem mendacij. iun
dabunt aque et delebit fedus
veſtrū cū morte et pactū veſtrū
cū inferno non ſtabit. ut yſaie
xxviii. laya vō ſup̄dā p̄ctores
vientes in mundo in ſup̄dās
quatuor iudicijs fuerūt in tran
quillitate pacis atq; habundan
tes diuicijs ⁊ gloria temporali
et cum hominib; iuſtis et bonis
et iuſtis flagellati nō fuerunt.
quaſi vſq; ad exitum vite ipſoz
pace et diuicijs gaudentes. et
cū ſup̄dā ſint iuſto iudicio ſu
is demeritis dāpnati quomō po
terunt de inferno ſaluari cū ſit
ſcriptū. in inferno nulla ē redēp
cio ut iob vii. et ps vi. in inferno
autē q̄s cōtebit tibi q̄ſi dicat
nullus. et ps lxxv. nō mortui lau
dabunt te dñe neq; omnes qui
deſcendunt in infernū. et yſaie
xxviii. q̄a non infernus cōte
bit tibi neq; mors laudabit te
non expectabūt qui deſcendūt
in lacū veritatē tuā id eſt ſaluaci

onem tuā Ergo iuſtiſſime iudez
cum ſup̄dā deſcenderūt in in
fernū quia non obſeruauerunt
legem tuā quam iuraſti irritam
non facere. et q̄a in inferno nul
la eſt redemptio quo iuē ſaluari
poſſint non video.

Dicit que aſurgens mi
ſericordia quaſi aliquātu
lū in verbis iuſticie tur
bata dixit. defecerūt oculi mei
et ſenſus mei ī eloquiū iuſticie
et ait. De⁹ p̄us fuit miſericors
q̄ iuſtus dicēte ſcriptura. miſera
tor et miſericors et iuſtus dñs ⁊ in
t̄m fuit miſericors q̄ in latere ſuo
portā fecit ut peccatores ad eū
reuerentes aſperſiq; ſanguine
et aq; p̄ predictā portā ingredia
tur ad eū in corde ſuo qd ē ſin⁹
ſeruoꝝ ſuoꝝ et genciū multatū
ad eū in penitēcia venientiū di
cēte ſcriptura. Aperte portas cor
dis veſtri ī iuſticia q̄a ingreſſ⁹
in eas cōtebor et vos taliter iuſ
tificati intrabitis portā lateris
mei in ſinu cordis mei. S; tamē tu
iuſticia angelos paradisi p̄didi
ſti tu ſemp̄ rigorosa et crudelis
in hoīes fuiſti. Tu adā peccan
tē ſ paradiso eieciſti. tu mundū
vniuerſū peccatis plenū crude
lit in aquis abſorbuiſti. tu ſodo
mā ⁊ gomozā cremaviſti. tu ter
ram deglucientē dathan et aby
ron cum eozū ſcola operuiſti. tu

populū memmūmāntē contra dñm
occidisti. Et cetera alia que cau
sa breuitatis omitto. Ideo s̄s
et iustissimus dauid anteq̄ vnc
tionē ad regnū sacerdotij a deo
sumeret cōsiderans tuam crudeli
tatē et rigorositatē non te s̄ me
in p̄sona cristi sub publico cir
cūgrapho iureiurando ab eodē deo
firmato desponsauit. et cū ip̄so
dō tale pactū habuit dicēs. Si
filij tui dereliquerint legem meā
visitabo in virga iniquitates eo
rū. sed misericordiā meā non
dispergam ab eo neq; nocebo i
nitiatē meā que est iusticia. E
go postq̄ ego fui desponsata ip
si dauid sub pacto supradō iure
iurando firmato dicente dō. qm̄
cōfirmata est sup nos mīa eius
cessauit et nūc cessat dñs rigor
tuus quē oīa supdictos exeraui
sti. quo rigore etiā nūc vti non
poteris neq; a deo stante supra
dō pacto exaudiri cū ipse ih̄s
in mundo viuēs dixerit. discite
qd̄ est mīam volo et nō sacrificiū
id est iusticiā. Et post hec v̄tat
se ad ip̄am iusticiā dicēs. seroz
mea iusticia scripture q̄s p̄ tuo
iure inducis nō loquūt de circū
cis vel baptizatis s̄ s̄ alijs pa
ganis q̄ p̄ baptismū vel circūci
sionem in libro vite scripti non
sūt et isti tales qui mortui sunt
in inferno non laudabunt dñm

qm̄ caracterē vite in eis non ha
bent. s̄ alij qui caracterē habent
ex eo viuent et dño benedicent
sicut ieremias qui erat in infe
no orans et exaudiebatur a dō
pro victoria populi dei ut ij ma
chab̄ vltio c. qm̄ si in hīs carac
terem habentibus iudex noster
meram vellet de eorū meritis fa
cere iusticiam scito o iusticia q̄
omnes sancti et iustificati in ei⁹
iusticia iniustificarentur et para
disi porte eis clauderent et dāp
nabiliter apererentur eis porte
inferni. pp̄t qd̄ clamauit dauid
psalmo c lxiij. Non intres i iu
diciū cum seruo tuo domine q̄a
non iustificabitur in aspectu tuo
omnis viuens. quia p̄secutus est
inimicus animam meam. Itē
o iusticia quid profuit mūdo cer
stū carnem sumpsisse humanā
et eam i morte pro peccatoribz
posuisse. Itē quid p̄ferūt bap
tismus et alia sacramenta eccle
siastica in quibus et peccata re
mittuntur et infundūtur gracie
et virtutes. ergo refrena in tua
seueritate linguam tuam quoniā
alia est lex habentium caracterē
baptismi vel circūcisionis et
alia predictum caracterē non ha
bentiū. quoniā caracterē habent
es dñs mortificat et viuificat.
deducit ad inferos et reducit. et
sanctus dauid sciens se iustum

timē descensurū ab inferos dixit
ps xv. qm̄ non delinques a
nimā meam̄ i inferno. et ps xix
dñe eduxisti ab inferno animā
meā saluasti me a descendētibz
in lacū. Ergo carter baptis mi
vel circūcisionis signatorū licet
dāpnatorū ab eodē est redēpcio.
hñs exceptis qui alienauerunt
se a dō et eius lege vel fornicati
sūt ab eo idest qui renūciauerūt
circūcisioni vel baptismo et fidē
p̄doloꝝ sunt amplexi cū sit sc̄rip
tū. p̄des oēs qui fornicant abs
te. et ps ix. conūtant peccatōes
in infernū oēs gentes q̄ obliuif
cantur deū. Itē apocal xx dicit q̄
omnes etiā cristiani q̄ admaue
runt bestia et receperūt carite
tē eius tanq̄ dāpnati et mortui
in dicto peccato ad infernū. nō
debent uiuificari i dei misericōdia do
nec osumanē mille ām. quibus
conūptis resurgere debent s̄ in
ferno a p̄dco peccato. et hec
uocāt prima resurrectio. et i ista
resurrectōe sc̄ba mors idest stag
nū ignis non habet p̄tatem. Et
quare post resurrectōnē animarū
de inferno noīatur sc̄ba mors. re
spondeo ait misericōdia. Quia pri
ma mors et infernus datus p̄mo
mortuis et dāpnatis in eis sc̄dū
dū opa ipsoꝝ mittēt in stagnū
ignis et etiā qui non ē scriptus
p̄ baptis mū ul̄ circūcisionē in li

bro vite. et tūc infernū nō erit
vltima captiua aīas cū ipse cap
tuabitur a sc̄da morte. Et hoc
mirari nolite cū p̄mus hō adam
multū in deū peccauerit querēs
sup̄be effici sicut deus. et qui nō
penitendo s̄ exulsando peccatū
suum eidē deo cōfessus fuit et tñ
de p̄dco peccato misericōdia cōse
cutus fuit in sanguine filij si ip
se homo resurgens de dicto ifer
no. quid miri de cōstitutis i bap
tismo licet i inferno dāpnatis
si eandē misericōdiam p̄ sua libeāci
one de iferno et ipsi affequantē

Q De audiens lucifer ince
pit diffidere de misericōdia
dei q̄ nemo esset q̄ ad
dñm intercederet pro eo. Illico
quendā suoz angelozū misit ad
maria virginē et iudicis mat̄re
ut ipsa p̄ eo intercedēt ad iudi
cem filiū suum. Quo nūcio ap̄d
virginē gloriofam cōstituto iudi
ciū filij eidē nunciauit et inter
ceta eam rogauit ut dignaret̄
ap̄d suū filiū iudicem p̄ lucifero
et tota āgelozū tuina preces ef
fundere. Ait v̄go. Valde libenter
pro eo et tota tuina angelozū et
etiā alijs peccatoribz exorabo.
et petatis v̄gineis vestibz moꝝ
in comitua multozū angelozū cā
tancū. aue regina celozū aue do
mina angelozū. ad eius filiū ite
arripuit. et anteq̄ ibi remisset

virtutes adhuc altercabant et dicebat iusticia. **T**am circūcisi q̄ baptizati peccauerūt contra legem meā et iureiurando michi a dō firmatā et ergo non habitabūt in tabernaculo dī. Dicebat misericordia. **S**i peccauerūt puniti fuerūt prout supradictū est. **E**t in hīs dictis nūciatū fuit iudici q̄ mater sua ad eū veniret. **I**lico assurgens rex et iudex iuit in occursum eius adorauitq; eā et sedit sup thronū suū positus est et thronus matris sue que sedet ad dexterā eius. **E**t dixit ei mater eius **P**etitionē vnā petulā ego deprecor a te ne cōfundas faciem meā. **E**t dixit ei rex **P**ete mater mi neq; fas est ut auertā faciem meā. **Q**ue ait. **F**ili mi te deū et hoīem ego seruula pau lacte meo vberē de celo pleno et crescens ī mundo nūq̄ fili mi faciem tuā a peccatorib; auertisti. comedēs et bibens cū eis dixisti hoc tibi impropertib; et non veni vcare iustos sed peccatores. **C**onfiteor tibi dō celi et t̄re q̄ hī cristiani peccōres pessimi fuerūt et longe ī te peccauerūt s; tñ dñe longius iudei fr̄es tui peccauerūt qui crucifixerūt blasphemauerunt et detulerūt te et pendēs in cruce eis peccasti dicens pater ignosce eis quia nesciūt quid faciūt. quāto

magis parcere debes ppianis tuis qui semp d tua passione doluerūt et me matrem tuā semp honorauerunt in ieiunijs et elemosinis atq; orationib; gementes et flentes ī hac valle. **G**randes fuerūt misericordie tue in terra sint si placet et nūc in celo. **I**te dñe si placet restituae gracia patris tui dei viui lucifero et ruine angeloz qm̄ predictam graciā ductus penitencia multū ipse affectat. **R**espondit rex et dixit matri sue. **Q**uare mater postulas graciā patris mei lucifero postula ei et regnū meū. ipse quesuit patrē meū de regno sua supbia spoliare querit nūc ipse similit et me d meo expellere regno. **I**urauitq; iudex et rex p semetipsū quia hodie interficietur lucifer in puteo abyssali et claudet puteus os suum super eum. **D**e alijs vero peccatoribus ait rex et iudex. **D**ū fui viuens in mundo fui ut magister docens et operabar magis in misericordia q̄ in iusticia nūc autem hic sedeo ut iudex ad iustū reddendum iudicium contra illos qui meam doctrinam et mandata facilia non obseruauerunt tamen mater mi reducantur ad cōcordiam virtutes quoniam pro parte mea illis fiet quod tibi placitum erit mater dilectissime. * * *

Quod beata virgo trahens
se ad angelum misericordiam
et iusticiam aduocavit di-
cens eis. **Q**ue est vestra intercessio?
Respondens iusticia dixit. **O** dñia
discordia nostra hec est. **H**omines huius
partes de populo castiano iuste
per iudicem nostrum filium tuum eorum
iustis demeritis traditi fuerunt
in manu inferni et ibi fuerunt per
tempora longa in suppliciis et nis
nunc queat ipsa misericordia ab in-
ferno deos dampnatos liberare in
grauem meum preiudicium et iacturam
quia sicut tu dñia nosti in inferno
nulla est redemptio. Respondens
autem misericordia iusticie dixit. **M**aius
mihi fiet preiudicium si dicti
peccatores non liberarentur de car-
cere infernali quam tibi quam vanum
est nomen meum si dictis pecca-
toribus deus non miseretur salua tua
reuerentia quia in inferno est redemp-
tio testante psalmo xlviij. verum
tamen deus redimet animam meam de
manu inferni cum accepit me et
primo regum ij. deus de duat ad in-
feros et reducat. Dixitque virgo
et mater. **N**olite turbari quia ve-
straque vestrum ius suum habebit et
si placet ponatur hec vestra dis-
ceptatio in manibus meis. **A**nt v-
tutes. **C**ontemtamur. **E**t promissum
a virginis non discrepat iudicio
quo solempnitate dixit virgo. **T**u
iusticia ius tuum habuisti cum filius

meus duxit eos ad inferos. **M**isericordia
autem nunc ius suum habe-
at cum reducat eos de inferno
dicet iusticia. ergo non sum perpetua.
Respondens misericordia dicet.
Tu in mundo habuisti principium
et finem. et ego adhuc licet ha-
bueram principium finem tamen me-
um executum habere non valui.
et tu es melior me et ego te. **E**t
dixit virgo. **S**ilete. et protulit inter
ipsas sententiam in huius verbis.
Omnes populi christiani peccato-
res qui tamen baptismum non irrita-
uerunt et fuerunt in inferno mil-
le annis vel ultra in iusticia damp-
nati in misericordia de inferno redi-
mant. **A**lij vero qui mille annis in
inferno non fuerunt completis huius
annis misericordiam assequentur sed
tamen in omnibus huius beneplacito
filij mei reseruato. **E**t in hac sen-
tencia virginis marie virtutes
consenserunt. **E**t cum venisset ad
principium iudicis assurgens ma-
tri quousque ipsa sedisset in thro-
no suo et per virginem recitata vir-
tutum concordia ad quam ipsa virgo
et mater postulauit a filio beig-
ne se admitti et in predicta sen-
tencia se audiri. **A**d quod filius res-
pondens dixit. **N**on sic mater
mea non sic fiet omnibus peccato-
ribus quam inter ipsos sunt nonnulli
qui diffiderunt de misericordia et
neglecta penitentia se ad malum

obstinati fuerunt. **I**te qui despe-
rauerunt in suis peccatis. **I**te qui
veritate impugnauerunt et menda-
cium semper defenderunt. **I**te qui nu-
quam habuerunt propositum penitendi.
Ite qui male senserunt de persona
trinitatis et maxime de spiritu
sancto. **I**te sunt aliqui qui scilicet
posuerunt in ecclesia mea dedi e-
is tempus penitendi et noluerunt
quibus statui tempus afflictionis
mille annorum. **I**stis exemptis om-
nes alij misericordiam consequentur
prout decreuistis mater

Quibus quidem dictis et pro-
latis a iudice iterum dixit
misericordia. **D**omine sentio
etiam extra infernum puerulos ca-
tere gloria beatitudinis vestre qui
non fuerunt renati baptismo et alij
in lacte aliqui in utero matris
mortui fuerunt sed tamen cristiano-
rum filij fuerunt qui sacri bap-
tismatis lauacrum sumpserunt si-
vipissent. **U**nde domine cum predicti
pueruli fuerunt sub custodia vestra
testante scriptura custodiens pu-
eros dominus ne forte videantur at-
que dicantur sub custodia vestra ip-
si perisse ut per vos ad gratiam beati-
tudinis ipsi reducantur quia per
eos non stetit quin facti maio-
res baptismata recepissent. **I**taque
moyses in hoc valde excessit ita
aspere contra eos agendo. **D**ixit
autem dominus. **A**duocent moyses

et vita. **Q**uibus vocatis et appare-
tibz ait dominus. **A**udio o moyses cum
te fecerim ut esses preciosa hominum
sanctorum qui perhennia gaudia pro-
mereri potuissent quare eos in
peccatis peccatores occidisti.
quare eos non expectabas quo-
usque de eorum peccatis ipsi penite-
ciam agere potuissent. **N**one con-
stitui tempus omnibus hominibus vite
ipsorum. **E**rit annorum sexagesimorum et etiam
constitui homini peccatori tempus pe-
nitendi centum annorum ut ysaie lxxv. ma-
ledictus peccator centum annorum. **S**i
usque ad terminum illum expectasses
excusabilis esses quare anticipasti
finem illorum propter quod vocata fuisti
moyses peccatorum pessima. **U**nde propter
tuam iniquitatem genuit punieris et ad-
huc peius egisti hos lactentes pu-
eros in ulnis matris interfecisti et
vanam promissis eos ad sacrum
baptisma attingere. **U**nde moyses in-
clinans se coram iudice humiliter sic
ait. **I**ustissime iudex ego per me
non credo aliquid iniustum me fecisse.
Si interfeci peccatores pessimos in
iusticia sic eos interfeci et iusticia
tua fui teste scriptura. **Q**uod malos
interficiat iusticia dei est. **A**it iudex
propter hoc vocata fuisti pessima quia
non promissisti peccatores peius. **A**it
moyses. **S**ed domine peccatores meos interfecistis
sententiam nois tui et eos interfecistis
fuisse iniusta cum sit scriptum.
Non est in morte quod memores sit tui

Et ait iudey. **A**llud debet intelli
gi qd si predicti peccatores fuif
sent memores nois mei no fuif
sent in morte pessima s; in pre
ciosa. **A**it moys. **R**one scriptum
est. **V**iri sanguinu et dolosi non
dimidiabunt dies suos. quomodo
pessima fui. **I**te au hoies bestie
et fere ecia homines peccatores
violenti interfecerunt. debet hoc
michi imputari. **A**it dñs. **C**erte
sic. **R**one oim hominu claves
mortis i manu tua erant. quare
homicidia pmisisti cum in lege
sit scriptu. sanguine enim aiaz
restat de manu auctay bestiaz
et de manu hois et de manu vici
et de manu fratris eius requia.
Postq sciebas qd deus require
bat sanguine occisi de manu oc
cisos quae pmisisti homicidia
ut ecia homicide in peccatis in
terficerent. bestie sine te morte
te morte alij inferre no poterat.
et sic de alijs. **I**te quare socieba
ris au dyabolo et inferno. **E**legis
ti refrigeriu tuum in inferno ad
omia mala mundi pagenda ut
testatur scriptura. **A**nte facie ei
9 ibit moys. egredietur dyabolus
an pedes eius stetit et mensus
est terra asperit et dissoluit ge
tes. abacuc iij. **I**te dixerunt im
pii peccatores. pausim9 fedus
au morte. quare sociata non fuif
ta cum angelis et vita ut in eter

82
nu preciose in celis viriffes. s;
magis elegisti replere tartar qd
tocius gaudij et iocunditatis re
pleuiffes paradysum. ppter ea ab
infernu descendes. **E**t sicut om
niu peccatoz in eum descenden
tiu in mundo fuisti pma ita in i
ferno ipsoz eris moys scba. **E**t
ipse iudey ilico pntem et claves
tam a morte qm ab inferno reci
piet et predictorū potencie sua
sentencia ad puteu deducet. **E**t
subsequēter dicit vite. **D**ic mi
chi o vita quare te pmisisti vici
a morte quare non fuisti auxili
ata peccatorib; ne ita dāpnabi
liter morerent. a certo multu fu
isti culpabilis. **E**x quib; verbis
vita tremefacta quasi lacrimis
cōpuncta sumo iudici dicit. **R**e
irascatur dñe furor tuus in me et
patienter si placet me audi. **V**e
ru est dñe qd me vita in ppeuu
creasti cum in spiraculu vite me
in homine formasti in animam
viuentē. postea vero inuidia di
aboli me vita exclusa moys itra
uit in orbem terraz. **R**one dñe
me amichilasti in mundo quādo
hoiem a paradiso expulisti ppter
suam inobediencia. et dixisti ne
forte homo mittat manu suam
et sumat eciam de ligno vite et
comedens viuat in etnu. et eie
casti eum de paradiso vbi ego vi
ta etiam et dedisti eum in manu

mortis de cuius ligno ipse homo
prius comederat. Unde dñe que
fuit mea sententia ut liberare po-
tuissim hoïem de manu mortis
que in terris me potencior erat.
feci tamen qđ potui hoïes a gra-
uibus mundi pialis liberando. po-
tuine et vos liberare a morte cru-
cis. in hoc vos in testē et iudicē
inuoco s; tu dñe nosti qñ inferno
mortē dedisti nōne om̄s mortu-
os in eo potēter uiuificauit. et di-
cet d; **V**ita uiuet et mors morie-
etur. **E**t etiā miscdia dicet. pla-
cet ipsos puulos miscdiam asse-
qui et tali mō oīa uicia mortalia
redarguet piterq; dampnabit
et virtutes sup̄ choros angeloz
exaltabit. et termino sentencie
aduente eo sedente pro tribu-
nali insonuit tuba in clangore
horribili et iudice iubente iusti
ab iniustis separabuntur et silen-
cio facto quasi medie hore iudi-
ce legente sentenciam ipse rex et
iudex in cordis dolore dicet sup̄
dictis sepatis iniustis. **I**te ma-
ledicti in ignem eternū. **I**ustis
autē dicet. **V**enite benedicti pa-
tris mei percipite regnum quod
uobis paratū fuit ab origine mū-
di. **E**t tunc dyabolus et mors et
infernus et om̄es qui scripti nō
sunt in libro uite missi sunt in
stagnū ignis ubi bestia et pseu-
do prophete cruciabuntur in se

cula seculorum. Amen.

Quibus quidem explicitē
recitatis ait anstoteles.
Magna et mirabilia re-
citata sunt que penitus ab oculis
ab auribus et ab alijs corporis
mei sensibus fuerūt aliena. ita
fiat sicut dictum est sed tamē me-
mentote mei o ysaias et ieremia-
cum uobis bene fuerit ut suadea-
tis ihesu ut educat me d̄ isto te-
nebroso carcere. et similiter oēs
alii arbitri dixerūt. **Q**uibus ysai-
as et ieremias aiunt. **A**udacter
loquemur p̄ uobis dño nostro
ihesu. **E**t aduocato ioseph de be-
nignitate quadā qui etiā in de-
fectu concordie arbitri datus ē
retēta delegata potestate quid
sibi de predicto arbitrio uideret.
Admiratus ait. **B**ene p̄ omnia.
propter quod arbitri omnes cō-
cordes de predicto arbitrio cita-
uerunt seu citati fecerūt ambas
partes ad sentenciā regni pmul-
gandam. **Q**uibus partibus cita-
tis et cōm̄ arbitris ipsis petita
b; sentenciā pmulgatā. **P**redā
arbitri mandauerunt ieremie.
ut pro uita omniū supradictam
sentenciam ferre debeat de quo
ābe ptes oīa fecerūt publicā in-
strumētū ut i c̄ cū ab vno d̄ sen-
te iudi li vi. **Q**uam sentenciam
idem ieremias in hanc formam
protulit et dictauit.

89

In nomine dñi amē. Nos octavianus ysaias aristoteles et ieremias arbitra bitatores q̄ put i forma p̄promissi cōtinetur. Ideo visis auditis intellectis et examinatis atq; discussis parciū predictaz iurib; et mōionib; ac p̄bacionib; habita deliberatione diligenti p̄ bono pacis et concordie ex vigore p̄promissi predicti dei nomie in uocato ordinamus laudamus arbitramur diffinimus dicim⁹ atq; inuolabiliter precipimus p̄ ut supra arbitratū est q̄ hoc int̄ferat̄ totū. Et hec omnia laudamus arbitramur diffinim⁹ dicimus atq; inuolabiliter precipim⁹ obseruari sub pena in p̄promisso apposita si i singulis capitulis laudi vel arbitrii p̄ aliquā parciū fuerit cōtrauentū saluo et reseruato nobis arbitrio et p̄tate declarandi sup̄ p̄dictis vbiā q; q̄ quāq; visum fuerit expedire. **S** Cabellio v̄o taliter se sub **L**ectū latum v̄a **S** scripsit ratū fuit arbitriū p̄dictū die q̄rto mensis maij p̄ ieremiā de mandato alioz arbitroz parciū; ad hoc citatis et op̄aretib; et dē m̄ laudū seu arbitriū statū et expresse approbantibus. **E**t ego diuina auctoritate notari p̄placitiōm dñi arbitrii seu laudi interfui q̄ de mandato ac

bitroz p̄dictōz ac etiā parciū voluntate hic me subscripsi.

Quo arbitrio plato mox utraq; pars petijt et rogauit dictum notariū et testes mibi astantes et p̄ntes q̄ de toto arbitrio et ei⁹ tenore debeant scire ad cautelā futuroz v̄nū vel plura publica instrumenta. Quib; quidē instrumentis cōfectis et moysi et belial assignatis. ilico astutus belial arrepta celetā fuga descendit ad inferos et salutatis socijs instrumentū arbitrii ostendit de quo gaudētia demonia iubilū de eo fecerūt. **B**eelzebub v̄o aliquātulū ascendens alte iussit silenciū fieri et ait. Fratres mei non iest tēpus ridendi scitis bene qm̄ erectus ē inimicus noster. Vos iphi scitis quid iā modicis diebus elapsis fecerit in inferno. Ideo in n̄ris agendis sagaciū ineamus cōsiliū. **V**idētis bene q̄ tota t̄ra et eius dominium sunt sub p̄tate nostra tamē non cōfidamus in virtute nostra neq; i diuicijs n̄ris. ipse ih̄c a certo mittet gentē suam et bellatores suos contra regna nostra et potissime cōtra regnū romanoz q̄s totius orb̄ obtinet p̄ncipatū. quid sit faciendum in hoc sapientē cogitemus. **A**it asta roth. Ego euaginato gladium meum et interficiet eos manus

mea. psequar et comprehendā
diuidam spolia et implebitur a
nima mea **Qui** sic ait beelzebub
Supbe loqueris. scis quid loq̄e
scriptura de ipso ihesu. **A**udi eā.
Angelis suis mandauit de te ut
custodiant te in omnib; vñs tu
is. **I**n manib; portabunt eū ne
vnq̄ offendat ad lapidem pedē
suum. sup aspidem et basiliscum
ambulabit et concalcabit leonē
et draconem. **E**t q̄d ipse ihesus
loquit̄ oīa nos audi i psalmo
xvij **P**ersequat inimicos meos
et oprehendā illos et non oītat̄
donec deficiant. confrangā illos
nec poterūt stare cadent subt̄
pedes meos **A**it astaroth **E**rgo
sagittemus eū subito et non tū
meamus. abscondamus laq̄os
cōtra eum. quis videbit nos. **A**it
beelzebub. **N**oc scrutinium est
iniquitatis qm̄ deficiemus scru
tantes scrutatio. **V**is audire il
lū qui videt nos ut psalmo lxx
xij ne taceas neq; cōpescaris d̄s
qm̄ ecce imia tui sonuerunt et
qui oderūt te extulerunt caput
sup populū tuū malignauerūt
cōsiliū rē. **S**cio q̄a tu astaroth
supbus es valde. supbia tua et
arrogantia tua plus q̄ fortitu
do tua. **A**it belial. **S**imite r̄pari
in otumelijs. queratis forte scin
dere regnū nostrū. a certo male
stabin; et ait ipse. **A** certo ma

le stamus sine capite. quia rex
noster captiuus est ut scitis. **U**n
de si placet nunciemus beelphe
gor ut sciat quia propter capti
uitatem regis nostri regnū no
strum dicitur vacare cuius iurif
dictio in nos transfertur. ut de
supple negli prelat̄ si episcopus
li vi. **A**ūt om̄s. **I**nciem; beelhe
gor. et ostituerūt eū vicariū toti
us orb̄ et inferni. **E**t stantibus
coram eo demonijs ait beelhegor
Fr̄es mei iacula q̄ preuidentē mī
nus fecerūt ne fiam; sicut gētes
sine oīlio et puidētia q̄ nouissi
ma preuiderē nō valēt. **U**t vide
tis ih̄c iūmias nē erigē ut nos
pdat et bō n̄a capiat **E**t volens
cauere i futurū aduocauit baal.
et ait. **S**cio q̄ tua sapientia et
astucia fecisti q̄si totū populū
dei eundē d̄m derelinq̄re et tibi
seruire ut iudiciū ih̄. baal et asta
roth teū soch̄ fuerūt. **C**ui baal
ap̄ter suā astuciā iezabel cū po
pulo israhelico seruiuit. **U**bi ē
spiritus pessimus qui opatus fu
it scelus interfectionis ih̄c filio
rū ierobaal ut iudiam r̄. nec
nō psequi fecit dauid p saulem
in se eundē spiritum habentē. ut
p̄mo regū r̄lij. **U**bi est asmode;?
qui in desidētio coitus septem vi
ros interfecit ut thobie ih̄. **U**bi
ē dagon q̄ sua potētia iterfecit
xxx milia virorū de populo dei

archam dei captiuaui et ea ob
tinuit vt pmo regu iij et v. vbi
est belial qui puerit cor dauid
ut numeraret populu ex quo pi
erunt lf milia ut ij regu xx. vbi
astartes chamos et meloch qui
simul sapientissimu salomonē
retarperunt a cultura rei dei et
fecerunt eū eisde seruire in pha
ris ut iij regu xi. vbi est belze
bub qui pruaricati fecit ocoziā
regem samarie qui misit ad osu
sendū eū rē ut q̄eto regū pmo.
Unde ait belphegor. **C**reditis
q̄ alij sint hoies nūc q̄ tunc fu
erunt ideo nequaq̄ diffidatis.
Taliter p̄ncipibz inferni suisqz
socijs sfortatis et animatis p
republica infernali iterū sic ait
Adhuc vos nescitis quicq̄ nos
habem⁹ ex arbitrio q̄ possum⁹
nos defendere a dicto ihu. **N**ūc
videtis q̄ iudea et tota terra is
rahelitica sunt sub dominio nrō
que quondā sub eodē non erant
ideo distabant per vniūsu oz
bem singula demonia q̄ singula
regna terre habeant et ea regna
terre defendant a dicto ihesu et
ei⁹ bellatoribz induando corda
hominū ad non credendū dicto
ihesu. ac etiā ad seipsa defendē
da put mellus poterunt contra
predcōs ihesu bellatoēs omnem
malignitatē opando et maxime
q̄ ipsa demonia subintrent cor

da p̄ncipū et regū totius terre
et faciant illos insurgere cōtra
ihesū et eius bellatores in p̄secu
tionē vsqz ad mortē. et ita fiat
qm̄ oēs dij genciū demoia. que
in tanta fuerēt felicitate in totū
mundi p̄ncipatu sicut possz nar
tari. magnus est et dolor nos re
minisci felicitatis ideo melius ē
in isto bello mori q̄ mala nostra
videre. **A**cāgimini filij potētes
et estote parati. **E**t cū placuissz
iste sermo in cōspectu omniū in
continēti distabunt regnis inē
se totā terrā repleuerunt ad oīa
mala pagenda ut solita sūt. **E**t
hoc mō p̄fecta sunt dicta demo
nia ad omnē malā opacionem
habendā cōtra ipsū ihesum et ei⁹
p̄ncipes p̄ eius fide bellatoēs

Myses vō habito instru
mento arbitrii ipsū pre
sentauit dño ihesu. **Q**uō
vidēs dictus ih̄s et ipsū p̄legēs
satis gausus ē mox itrauit ad
discipulos suos qui erāt in qua
dam domo clausis ianuis p̄pter
metū iudeoz et ait eis. **D**ax vo
bis. ego sum nolite timere. **N**ō
turbet cor vestrū neqz formidet
creditis in deum et in me credi
te. **I**n domo patris mei mansio
nes multe sunt. **S**i quominus
dixissem vobis quia vado paratē
vob loqu. **C**ū parauero vobis lo
cum iterū veniam et recipiā vos

ad meipsum ut ubi sum ego illic
et vos sitis sed nunc in puerbis
non loquar uobiscum. Veniet enim
iudicium mundi huius nunc princeps
huius mundi eijcietur foras quia
iam iudicatus est et si exaltatus
fiero a terra omnia traham ad
meipsum quia data est michi omnis
potestas in celo et in terra. Disci-
puli uero gauisi sunt uiso domino.
Unde conuocatis duodecim aposto-
lis et alijs lxxij discipulis misit
illos binos ante faciem suam et
dicebat illis. Messis quidem mul-
ta operarij uero pauci. Rogate do-
minum messis ut mittat operarios
in messem suam et precepit eis
dicens. In uiam gentium ne ab-
ieritis et ciuitates samaritanorum
ne intraueritis sed potius ite ad
oues que perierunt domus isra-
hel. Euntibus autem predicare dice-
tes quia appropinquabit regnum ce-
lorum. Infirmos curate mortuos sus-
cite leprosos mundate demones
eijcite. Gratis accepistis gratis
date. Nolite possidere aurum et
argentum neque pecuniam in zonis
uestris non peram in uia neque du-
as tunicas habeatis neque calcia-
menta neque uirgam feretis. dignus
est enim cibo suo operarius. In qua-
cumque autem ciuitate intraueritis a
castellum interrogate quis in ea
dignus sit et ibi manete donec
exeratis. In quamcumque domum in-

traueritis dicite pax huic domui
et comedetis de hijs que apponun-
tur uobis. et quicumque non recepe-
rit uos neque audierit sermones
uestros exeuntes foras de domo
uel de ciuitate exarate puluerem
de pedibus uestris. Amen dico uo-
bis tolerabilis erit terre sodome
et gomorreorum in die iudicij quam il-
li ciuitati. Ecce ego mitto uos si-
cut oues in medio lupoꝝ. Estote
ergo prudentes sicut serpentes
et simplices sicut columbe. Caue-
te autem ab hominibus tradet enim uos
in concilijs et in synagogis suis
flagellabunt uos et ad presides
et reges ducentur propter me in
testimoniū illis et gentibus. Cum
autem tradent uos nolite cogitare
quomodo aut quid loquamini da-
bitur enim uobis in illa hora quid
loquamini. Non enim uos estis qui
loquamini sed spiritus patris uestri qui lo-
quitur in uobis. Tradet autem frat-
rem in mortem et patrem filium et in-
surgent filij in parentes et morte
eos afficiet et eritis odio omnibus
hominibus propter nomen meum.
Qui autem perseuerauerit usque in fi-
nem hic saluus erit. Cum persecuti fu-
eritis in una ciuitate fugite in
aliam. Amen dico uobis non desum-
mabitis ciuitates israhel donec
ueniat filius hominis. Non est disci-
pulus super magistrum suum. Suffi-
cit discipulo ut sit sicut magister eius.

Si patres familias behebub vo
cauerunt quātomagis domesti
cos ei⁹. ne ergo timueritis eos
Si opa non fecissem in eis que
nemo alius fecit peccatū nō ha
berent. nūc autē et viderunt et
oderūt et me et patrē meū. **S**i
non venissem nec locutus eis fu
issem peccatū non haberēt. nunc
autē excusacionē de peccato suo
non habent. sed ut impleatur ser
mo qui in lege eorū scriptus est
qm̄ obio habuerunt me gratis.
Nichil enim optū qd̄ non reue
letur et occultū qd̄ non sciatur
que dico vobis i tenebris dicite
in lumine. et q̄ in aure auditis
predicite sup̄ tecta. **E**t nolite ti
mere eos qui occidūt corp⁹ ani
mā autem nō possunt occidere
sed potius illū timete qui potest
corpus et animā pdere in gehē
nam. **D**is ergo qui ostendit me
coram hominibz. ostentor et ego
eum corā patre meo qui in celis
est. qui autē negauerit me corā
hominibz. negabo et ego eū corā
patre meo qui i celis ē. **N**olite
arbitrari q̄ venērū mittere pacē
in terra. **N**on enī veni mittere
pacē in terra s̄ gladiū. veni enī
separe hoīem adūsus patrē suū
et filiam adūsus matrē suam et
nūrū adūsus socerū suam. et im
mici hoīs domestici eius. **Q**ui
amat patrē aut matrē plus qm̄

me non est me dign⁹. et qui nō
accipit crucē suam et sequit̄ me
non est me dignus. **H**ec locut⁹
sum vob ut in me pacē habeatis
in mundo at̄ pressurā habebitis
sed ostendite q̄a ego vici mundum
Amen amen dico vobis q̄ credit
in me opa que ego facio et ipse
faciet et maiora horū faciet. **S**i
diligitis me. mandata mea ser
uate et ego rogabo patrē et aliū
pacitū dabit vobis ut maneat
vobiscū in eternū spm̄ veritatis
quē mundus non potest accipe
q̄a non vidit eū nec scit eū vs
autē cognoscetis eū quia apud
vos manebit et in vobis erit. **C**ū
autē venerit pacitus quem ego
mittam vobis a patre spm̄ veri
tatis qui a patre procedit ille testi
moniū phibeat de me et vs te
stimoniū phibeatis. quia ab i
cio meū estis. et expedit tñ vob
ut ego vadā. **S**i enī nō abiēro
pacitus non veniet. si autē abi
ero mittam eū ad vs. **E**t cum
ille venerit tūc mūd⁹ cognoscat
illū quia arguet mundū de pec
cato de iusticia et de iudicio. de
peccō quidē quia non crediderūt
in me. de iusticia vō quia ab pa
trē vado et iam nō videbitis me
de iudicio autem quia princeps
huius mundi iā iudicatus ē. **E**t
subleuatis oculis in colū dixit.
Pē sancte serua eos in nomie

tuo quos dedisti michi ut sint v-
nū fiat et nos vnū sumus. **Cū**
essem cū eis ego seruabam eos
in noīe tuo quos dedisti michi
et ego custodiui eos et nemo ex
eis perijt nisi filius pdiōnis
ut scriptura impleatur. **Et** re-
uens se ad petrū ait. **Petre** ec-
ce sathan expetuit vos ut cri-
braret vos sicut triticū. sed ego
rogauī pro te petre ut non defi-
ciat fides tua et tu conuīsus aliqui
confirma fratres tuos quia ego
dispono vobis sicut disposui mi-
chi pater me⁹ regnū ut edatis
et bibatis sup mensam meam in
regno meo et sedeatīs sup thro-
nos duodecim iudicantes duode-
cī tribus israhel. **Diligis** me pe-
tre. **Ait** petrus. **Tu** bene scis do-
mine quia amo te. **Ergo** pasce o-
ues meas. et quorū remiseritis
peccata erunt remissa et quorū
retinueritis erunt retenta. **Cun-**
tes ergo docete oēs gentes bap-
tizantes eos in noīe patris et fi-
lij et spiritus sancti docentes e-
os seruare oīa que precepi vob.
Quē conuersus ad iherusa-
lē dixit. **Iherusale** ieru-
salē que occidis pphas
et lapidas eos qui ad te missi
sunt. **Quociens** volui congregare
filios tuos quē ad modū gallina
congregat pullos suos sub alas
et nolūisti. **Ecce** relinquet vob

domus vestra deserta. dico enim
vobis qd nō videbitis me donec
dicatis benedictus qui venit in
nomine domini. **Et** ait discipul-
suis. **Videte** hec omīa. **Amen** di-
co vobis nō relinquetur lapis su-
per lapidem qui non destruatur
et sedente eo sup montē oliueti
interrogabant eum **sepatim** pe-
trus iacobus iohānes et andre-
as dicentes **Dic** nobis quando
hec erunt. et quod erit signum
aduentus tui et consummatiois
seculi. **Et** respondens ihesus eis
in psona tot⁹ ecclesie sue dixit
Cū audieritis tamen predicato
euangelio abhominatiōe deso-
lationis que dicta est a daniēle
ppheta stante in loco sancto et
scdm lucā cū videritis circumda-
ri ab exercitu iherusalē tunc sci-
tote quia appropinquat desola-
tio eius. **Tunc** qui in iudea sūt
fugiant ad montes et qui in me-
dio eius sūt discedant et qui in
regionib; nō intrent in eam quā
dies vltionis sunt ut impleant
omnia que scripta sunt. **De** autē
pregnātib; et nutrētib; hīs di-
eb; erit pressura magna sup terrā
et ira plō huic iudaico et cadent
in ore gladij et captiui ducent
in omnes gentes. et iherusalē
calcabitur a gentib; donec impleā-
tur tpa nationū. et cū hoc factū
fuerit tūc veniet alia tribulatio

quia surgat gens contra gentem
et regnum in regnum et erunt pes-
tilencie et fames et terremotus
per loca. **H**ec autem omnia initia sunt
dolorum. **S**icut enim post tribulaci-
onem dierum illorum sol spiritualitatis
obscurabitur et luna temporalitatis
non dabit lumen suum et stelle
prelacionum cadent de celo eccle-
sie et spirituales virtutes celorum id
est ecclesiarum commovebuntur. **V**i-
detur ne quis vos seducat. multi
enim venient in nomine meo dices
tes. ego sum christus et multos se-
ducent. surgent enim pseudo-
christi et pseudo-
prophete et dabunt signa
magna spiritualia ita ut in erro-
rem inducant si fieri potest etiam
electi. **E**t nisi breuiati fuissent
dies illi non fieret salua omnis
caro. et quia abundabit iniquitas
refrigescet caritas multorum. qui
autem perseverauerit usque in finem
hic saluus erit. **H**isque factis inci-
pientibus scitote quia appropinquat
redemptio iudaica. **A**b arbore autem
facti diserte pabulam. **C**elum et terra
transibunt. verba autem mea non
transibunt. de die autem et hora iu-
dicij nemo scit neque angeli celo-
rum neque filius super terram nisi pater
solus. sed sicut fuit in diebus noe
ita erit aduentus filij hominis. **N**on
venit ut prebui memetipsum vi-
vum post passionem meam in mul-
tis argumentis apprensus vobis

92
et loquens de regno dei. nunc vo-
catuscens et manducans vobiscum
precipio vobis ab iherosolymis
ne discedatis sed expectabitis pro-
missionem patris quam audistis
inquit per os meum. quia iohannes
quidem baptizavit aqua vos autem
baptizabimini spiritu sancto non
post multos hos dies. **U**nde apo-
stoli interrogaverunt eum dices
Domine si in hoc tempore restitues
regnum israel. **D**ixit autem eis.
Non est vestrum scire tempora vel
momenta que pater posuit in sua
voluntate. hoc est. non est vestrum
scire a me tempora restitutionis
regni iudaici quia cum pater meus
erat in potestate predicti regni iam
ipse predixit per famulos suos
prophetas quo tempore restitui debet
regnum iudaicum. ideo non est vestrum
hoc a me scire. sed accipietis
virtutem superveniens spiritus sancti
in vos qui docebit vos omnia et
ventura annuntiabit vobis. et eritis
michi testes in iherusalem et
in omni iudea et samaria et usque
ad ultimum terre.

Et cum hec dixisset vide-
batur illis die quinta mansus
elevatus est et nubes sus-
cepit eum in celum ab oculis eorum
Tunc reversi sunt in iherusalem a
monte qui vocatur oliueti videlicet
petrus et iohannes iacobus et an-
dreas philippus et thomas bar-

tholomeus et matheus iacobus
alphi et simon zelotes et iudas
iacobi intraverunt in cenaculum
et hi omnes unanimiter erant in
oratione perseverantes cum mulieribus
et maria matre ihesu et fratribus
eius et in locum iude qui prevarica-
tus est per apostolos electus est ma-
thias et ipse erat orans cum apo-
stolis. **C**um ihesu ascendente in ce-
lum obviavit pater et spiritus sanctus
cum tota caelesti curia. **I**bi patri-
arche et seniores laudantes et glo-
rificantes ibi angeli et archange-
li ibi throni et dominationes vir-
tutes principatus et potestates
ymnium dicentes. **I**bi prophete col-
laudantes **I**bi david cum canto-
ribus suis citharis et organo et
psalterio et cymbalis bene sonan-
tibus simulque cantantibus dulcibus
organis. **E**xultate deo adiutori
nostro iubilate deo iacob **S**umi-
te psalmum et date tympanum
psalterium iocundum cum cithara.
Bucinate in neomenia tuba in
die solemnitatis vestre. **I**bi aa-
ron cum suis sacerdotibus et levi-
tis cantantibus et dicentibus. **C**an-
tate domino cantum novum quia mi-
rabilia fecit. **S**alvavit sibi dex-
tera eius et brachium sanctum e-
ius **I**bi moyses cum omnibus medi-
tantibus in lege domini. **I**bi iu-
sticia et misericordia patris et ver-
tas in gaudijs et iubilationibus

simul obviantes domino in gloria
fine fine. **E**t in tali iubilo associ-
averunt filium dei usque ad para-
disum de quo eiectus fuerat ad
primum parens et traditus ad
custodiendum cherubin et arce-
dum malos spiritus et ut homi-
nes ad eum aditum non haberent
septus fuit flamma romphea et
igneo muro **E**t cum esset ibi ipse
ihesus suavi ei voce intonuit di-
cens. **A**perte michi portas iusticie
quia ingressus in eas confitebor
domino. **E**t cum cherubin hanc
vocem audisset suscepta flamma
romphea per amulam prospiciens
atque hominem humanum videns
admirans ait. **H**ec porta domini
iusti intrabunt in eam. **E**t quis
es tu qui dicis **A**perte michi por-
tas iusticie. **A**it ihesus **E**go sum
deus vester deus saluos facienti et
domini domini exitus mortis. **A**
it cherubin. **A**scendisti in altum
cepisti captivitatem dedisti de na-
homnibus. **A**it ihesus **H**ec omnia
feci. **U**nde cherubi ilico aperuit
ei portas paradisi et dixerunt
Benedictus deus die cotidie per
spem iter faciet nobis deus saluta-
rium nostrorum. **E**t intrauit deus
ihesus paradisum cum tota sua
potestate ibi curus dei decem mi-
libus multiplex milia letantium
ac liberatorum ab infernali cap-
tuitate * * * * *

Omnibus quidem parabolis in
transibit filius si peccat
a suo patre in modis
suis se audiri. Unde factus silen-
tius ait pater. Loquere fili quia
audio. Tunc filius ait Deus me-
us deus meus feci voluntatem tuam
et in ut homo ad opus suum. omnia
opera tua magnificata sunt. omnia e-
nim in sapientia fecisti et ideo impleta
est terra possessione tua. hoc ma-
te mundi magnam et spaciosam ma-
ribus ibi reptilia quorum non est
numerus animalia pusilla cum mag-
nis id est diuersa genera hominum
ibi draco infernalis quem formosus
qui valde illudit michi. omnia
a te expectant ut deus illis es
spirituale. dante te illis colligetur a
periente te manu tua omnia im-
plebunt bonitate autem te faci-
em turbabunt. Ideo deprecor ut
emittas spiritum tuum et creabuntur
et renouabis faciem terrae. Ait pater.
Eamus sessum. quo sedente ait
filio. Sede a dextris meis donec
ponam inimicos tuos scabellum
pedum tuorum. et spiritum sanctum
uocauit a sinistris. quid dicis de
hoc spiritus meus. Et ait spiritus sanctus
filio. Que sunt plage iste in me-
dio manuum tuarum. Ait filius. Huius
plagatus sum in domo eorum qui
me diligebant. Ait spiritus sanctus.
Deo eo ut te diligeret detrahe-
bant tibi. et tu quod eis faciebas

Ait filius. Ego autem orabam et ip-
si loquebantur aduersum me lingua
dolosa et sermonibus odij circumde-
derunt me et posuerunt aduersum
me mala pro bonis et odium pro di-
lectione mea. Ait spiritus sanctus
Domine fortis et paciens et misera-
coris fuisti. hac ergo de causa pe-
tis a deo ut me mittat ad ipsos
immo diabolus vadat ad ipsos et
stet a dextris eorum. Cum iudicantur
ereant adempnati et oratio eorum
fiat in peccatum. fiant dies eorum
pauci et epulum eorum accipiat alii
fiant filii eorum orphani et uxores
eorum vidue. nutantes transferantur
filii eorum et mendicent eiciantur
de habitationibus eorum. fiant con-
tra dominum semper ut probat de terra
memoria eorum. quia persecuti sunt
hunc inopem et mendicem et opum
tuum corde mortificare. Attamen cum
in nobis non sit nisi una volun-
tas illis de me fiat quod tibi deus deus
meus placet. Hoc dixit spiritus
sanctus non ex malignitate sed
potius ut ostenderet se operari fi-
lio cum ipse spiritus sanctus sit
valde benignus. Ait filius spiritus
tui sancto. Sancte spiritus noli ex
hoc turbari. quoniam sic me oportuit
pati. Ratione scriptum est ysaie pro-
mo. filios enutriui et exaltavi
ipsi autem spreuerunt me. cogno-
uit bos possessorem suum et asinum
presepe domini sui israel autem me

non cognouit. sed cum mea voluntas non sit mea sed patris mei cum ipse me miserat ut sumeret mortem pro saluatione humani generis et ut peccatum acciperet finem. ipse pater promisit michi non proicere me a facie sua et te spiritum sanctum a me non auferre ac etiam reddere michi leticiam salutaris sui et spiritu principali confirmare. Et ego sibi promisi teste te docere iniquos vias suas et impios ad se conuertere. et cum nunc habeam scolam nouam meorum simplicium discipulorum rudem et sine aliqua doctrina sapientie et eos mittere debeo ad predicandum per totum orbem de regno celorum sicut scriptum est. in omnem terram exiit sonus eorum et in fines orbis terre verba eorum. et promisi eis quod spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo ille eos docebit omnia nunquid ero eis mendax. ait spiritus sanctus. Pater regnauit in iudaeos tu regnabis in gentes et cum tempus meum regnandi aduenierit in omnes gentes ibo et ego regnabo. Hoc ipse spiritus dixit ut filius magis animaretur ad amorem gentium. ait filius. Tempore quo regnauit pater non fuit tempus tui regni licet tu et ego cum illo fuerimus et tamen eo tempore per te spiritum sanctum prophetauerunt et futura annu-

ciauerunt. Ita nunc fiat si placeat in regno meo in quo non regnabo sine patre et te spiritu sancto. ait spiritus sanctus. fiat voluntas patris. propter quod pater locutus est dicens. Spiritus sancte ita operare in regno filii mei sicut operatus es in regno meo. Vade in benignitate ad discipulos filii mei et in tua virtute sapientie constitue eos principes super omnem terram. sed cum uenerit tempus tui regni quoniam te effundam super omnem carnem et prophetabunt filii et filie et senes sompnia somnabunt et iuvenes visiones uidebunt tunc tu spiritus sancte pacificabis populum meum iudaicum cum predicto filio et tunc ipsi iudei aspicient in filium meum quem crucifixerunt et ipsi haurient aquam de fontibus saluatoris ac etiam alie barbare nationes in eundem aspicient et fiet unum ouile et unus pastor. quoniam scriptum est. Spiritus domini repleuit orbem terrarum. ait spiritus sanctus. fiat voluntas tua. Ego ibo et replebo ipsos apostolos et memetipso et uidebo si predictus populus iudaicus sit ita dure et uicis et ferrei nerui meam sicut fuit cum uestro filio quod si salutaria non uelint audire. unde ipse spiritus geniosse peccat a filio quod suos discipulos non duceret ad gentes.

94
donec aliquibus diebus pleni spiritu
in sancto predicarent iherosolimis
de regno dei predictis iudeis. **A**
it filii? fiat vis ita fiat. **E**t hoc
fecit spiritus sanctus ne tantus po-
pulus dampnaretur sed potius peni-
tentiam ageret de commissis. **E**t in
ista petrouerbia tota trinitas fu-
it per dies decem qui cadit in xv
die maii computatis diebus exalta

Quibus diebus **S**cionis
completus factus est repen-
te de celo sonus tanquam ab
uenientis spiritus vehementis et
repleuit totam domum ubi erant se-
dentes apostoli et apparuerunt
illis dispartite lingue tanquam ignis
sedebatque super singulos eorum spiritus
sanctus et repleti sunt omnes spiritu
sancto et ceperunt loqui variis
linguis prout spiritus sanctus dabat
eloqui illis. **E**t proficiscentes ad
predicandum de regno dei bap-
tismi et remissionem peccatorum peni-
tentiam et erat cum fiducia
loquentes verbum dei et faciebant
signa et prodigia magna in iheru-
salem propter que metus magnus
erat uniuersis. **M**ultitudinis autem
credentium erat cor unum et anima
vna et omnia habebant communia
nec quisquam erat egenus inter illos
et magna virtute reddebant tes-
timonium resurrectionis ihesu christi
domini nostri magis autem augebatur
multitudo in domino credentium

viro-
rum ac mulierum ita ut in plate-
is eicerent infirmos ut veniente
petro saltem umbra petri obumbraret
illos et liberarentur. propter quod
principes sacerdotum ait illis. **P**re-
cipiendo precipimus vobis ne do-
ceatis in nomine isto. et ecce iam
replestis iherusalem doctrina vestra
et vultis inducere sanguinem ho-
minis istius super nos. **R**esponde-
runt petrus et alii apostoli dice-
ntes. **O**portet deo magis obedire
quam hominibus. deus enim patrum
nostrorum suscitauit ihesum quem vos
interfecistis suspendentes in lig-
no. **H**ec cum dixissent dissestabatur
et cogitabant interficere eos
Unde surgens gamaliel legum
doctor dixit. **V**iri israhelice atten-
dite vobis super hominibus istis
quid acturi sitis. **A**n-
te hos enim
dies extitit theodas dicens se
esse aliquem magnum. cui consensit
numerus viro-
rum circiter quingen-
torum qui occisus est et omnes qui
credebant ei dissipati sunt et re-
ducti ad nichilum. **P**ost hunc
extitit iudas galileus in diebus
professionis et auertit populum suum
post se et ipse perit et omnes quotquot
ei consenserunt dispersi sunt. **E**t
nunc utique dico vobis. discedite
ab hominibus istis et finite illos
quia si ex hominibus consilium hoc est
opus eorum dissoluetur. si vero ex deo
non poteritis dissolueret ne forte

videamini deo repugnare. **Q**uo
dicto ilico cōsenserūt sacerdotes
et multi ex eis obediuerunt fidi.
Stephanus vero plenus spiritu
sancto faciebat signa magna in
populo disputans cum quibusdā
de synagoga. **Q**ui nō valentes
resistere sapientie et spiritui qui
ī eo loquebatur sūmiserūt viros
qui dicerent se audiuisse stepha
num dicentē verba blasphemie
in tēplū moysen et deum. **C**ōmo
uerūt itaq; plebem et seniores et
scribas cōcurrentes rapuerūt eū
et adduxerunt eum in conciliū
et statuerunt testes falsos dice
tes. **H**omo iste non cessat loq̄
verba aduersus sanctū locum et
legē. **A**udiuimus enī eū dicentē
qm̄ ihesus nazareus hic destrui
et locū istum et mutabit traditi
ones quas tradidit nobis moy
ses. **E**t audientes hec discubā
tur in cordib; suis et dentib; in
eū studebāt et efficiētes extra
ciuitatē lapidabāt eū. et saulus
erat cōsentiens nea eius. **I**n die
illa facta est magna p̄secutio in
ecclesia que erat iherosolimis et
omēs in crasto credentes preter
ap̄lōs dispersi sunt p̄ regiones
iudee et samarie.

Paulus vero deuastabat
ecclesiā p̄ domos itrans
et tradens viros et mu
lieres in custodiā. et subsequē

pecit a sūmo sacerdote līas in
damasū ad synagogas ut si q̄s
iueniss et hui; vie viros ac mu
lieres vinctos eos p̄duceret in
ihelīm. **E**t cū iter faceret ad w̄cē
dn̄i d̄ p̄secutore fidi fās ē eiusd̄
magnus predicator cōfundēs iu
deos et affirmās q̄a hic est xp̄c̄.
Audierūt aut̄ apli et fr̄s qui e
rāt in iudea qm̄ et gentes recepe
rūt verbū d̄i. et cū de eis d̄ genti
b; ascendiss et petrus iherosoli
mis discubāt aduersus illū
q̄ e rāt ex arācihoē dicētes q̄re
itroisti ad viros sp̄uciū h̄ntes et
manducasti cū illis. **A**it petrus.
Ego enī in c̄itate ioppe orans et
vidi in excessu mentis mee visi
onē descendēs q̄dā v̄lut lithe
ū magnū quatuor iūctis sūmitti
de celo et venit usq; ad me. intu
ensq; cōsiderabā et vidi quadru
pedia t̄re et bestias reptalia et vo
latalia celi. **A**udiui autem et v̄cē
dicentem michi. **S**urge petre
occide et manduca. **D**ixi autem
ego. **R**equaqm̄ domine. quia cō
mune aut immundum numq̄ in
troiuit in os meum. **R**espondit
autem v̄p̄ de celo secundo dicēs
Que d̄s mundauit tu cōmune ne
dixeris. **H**ac de causa comedi cō
munia cū gentib;. **E**odē t̄pe mī
sit herodes rex manus ut affli
geret quosdā d̄ ecclesia. occidit
aut̄ iacobū frat̄e ioh̄is gladio

95
Dixit autē quia placeret iudeis
apposuit apprehendere et petru.
Quē cū apprehendisset posuit i
custodiam. a qua āgelo comite
liberatus petrus discessit ab ie
rosolimis cū tota ecclesia appo
to verbo dei in aspectu totius ci
uitatis ubi erant iudei et turbe fi
deliū infinite. Et videntes iudei
urbes gentiliū aggregatas ad
audiendū paulū predicātem re
pleti zelo contradicēbāt paulo
blasphemantes. Tūc paulus a
it. **H**obis o iudi oportebat pmo
loqui verbū dei h qm repellitis
illud et indignos vos iudicatis
eternae vite ecce dūtamur ad gē
tes sic enim precepit nob dñs.
Unde paulus in aspectu omniū
exussit puluere pedum i iudos
et ceteri alij discipuli inde recesserūt
et replebātur gaudio et spū scō
et sorte diuisa inter eos tota tra
ad predicandū verbum dei. **P**ri
mo petrus in sorte habuit rōa
nos et ytalicos tamq̄ caput apo
stolorū sic caput totius orbis ha
bit in predicatiois sorte. iohā
nes aham. symon egiptū et iho
solimā. andreas achaiam. tho
mas medos parthos persas ye
canos yndos supiores. mathias
tudeam. bartholome⁹ licionia
indiam minorē et armenia. ma
theus ethiopia et macedoniam
Cui omnes pfecti sūt et predi

cauerunt ubiq; dño coopante et
sermonē affirmante sequentib;
signis tamq̄ duci p fide bellato
res pro gentib; acquirendis cō
tra infernū et eius pūcipes in
fernales dure bellauerūt in mi
raculis et pdigijs. **S** Tu lector
lege historias dictorū apostolorū
et sanctorū aliorū eorūde successo
rū. et scies q̄ gloriose victis ri
prelijs. oputando a nerone usq;
ad iulianū apostatā in eorū san
guine puenerunt ad victoriā et
palmā regni tpalis romanoꝝ et
genciū aliarū. et affecti sūt re
gnū spirituale in quo habitant
phennit et habitabūt spūaliter
qd nos etiā in anima possidere
spiritualiter digni effici studea
m⁹ p palmā victorie per quam
et in qua viuit et regnat deus p
infinita secula seculorum. Amen

I Et tunc cor querentiū
dñm q̄a ipse tāq̄ spō
sus a sūmo celo egre
diēs exultauit ut gy
gas ad currendā nostre saluaci
onis viam et qui indutus forti
tudine et virtute precinctus to
cius maledictiois passit caput
de domo impij qui dicebat i cor
de suo non moueoz a generacio
ne in geneacionē sine malo **O**bi
est eius superexaltacio. ubi est
super cedros eius eleuacio. quō
cessauit exactor q̄euit tabutū.

cōtrauit dñs baculū impioꝝ vir-
gam diſtanciū cedentē populos
in indignatione et plaga iſana-
bili ſubijcientē in furore gentes
et pſequentem crudeliter. finita
eſt ſalus impij cōſummatus eſt
miſer. defecit qui cōſulcauit ter-
ram ppter qđ ipſe dñs prepauit ī
miſericordia ſoliū ſuū ut ſedeat
in veritate ſup eum ī tabnaculo
dauid iudicans et querens iudi-
ciū ⁊ velociter reddens quod iu-
ſtum eſt ipſe p omnia benedūſ
in ſecla. **H**inc eſt qđ dei doctā
ſemen prudentie cuius miſcōia
opus iuſticie cuius vita ſpeculū
tēperantie cuius moꝝ inſigne
eſt fortitudinis. **Q**ui ergo eum
ſequitur errare non poteſt nec
falli ad cui⁹ virtutes imitandas
et adipiſcendas ex preſenti me-
ditatione cor accenditur ac eci-
am animatur deinde diuina illu-
minatur virtute. **I**taq; ⁊ virtu-
tem induit ⁊ a veris falſa diſcer-
nit adeo ut plures illiterati fue-
runt et ſimplices qui magna ⁊
profunda di iudicia cognouē
Unde cogitans melius fore licet
ſimpliciē aliqua me dixiſſe qm
penitus tacuiſſe exercitando im-
periciam meam. et licet rudi et
īpolito ſermone ſim loutus nō
tamen populo ignote lingue et
non alti ſermonis. verumtamen
mentem ſuam lector ſtudioſus

ex hijs reficiat. non eſt enim in-
cōnatus ſermombus ſed in domi-
ni noſtra ihesu caſti meditatio-
bus inſiſtendum. **A**d quod eciā
glozoſi iheronimi doctana in-
ducor dicentis. **S**ermo rudiſ
uſq; ad cor penetrat. politus au-
tē aures paſcat. **E**t enim non va-
lens lippientibus oculis ſolem ī
vota oſpicere. tanti miſterij ma-
ieſtatē quaſi p ſpeculū et in eni-
gmate michi viſus ſum intueri.
cū in humanis inuentionib; nil
ſit in omni parte pfectū. nempe
ppter inūas atq; inuitabiles
negocioꝝ mei officij vicariatus
inūctas neceſſitudines cotidie
moꝝe fluenciū emergētis qđ ad
ſupna tendētis īpediūt qđ pple-
rus atq; varijs irretitus neq; ib;
vacare ad plenū neq; ui uellem
qñimo vir ualui meditata dicta-
te nedū oſpicere medicanda. nā
cuiuſq; anim⁹ ad plura diuiſus
ſit pfecto ad ſingula miōꝝ. **Q**uo-
circa ī ſupraſcriptis ex diuerſis
ſacre ſcripture libris moꝝe mel-
lificantis apis prout michi di-
uina grata p̄pinauit fructuoſe
collectis non ſolum benignum ſe-
d ule imploro lectorem uerum et
liberum deſidero correctorem. et
enī negare non ualeo quin plu-
ta ſint in hoc inſerta opusculo
que poſſunt a prudentib; iuſto
iudicio abſq; temeritate culpa

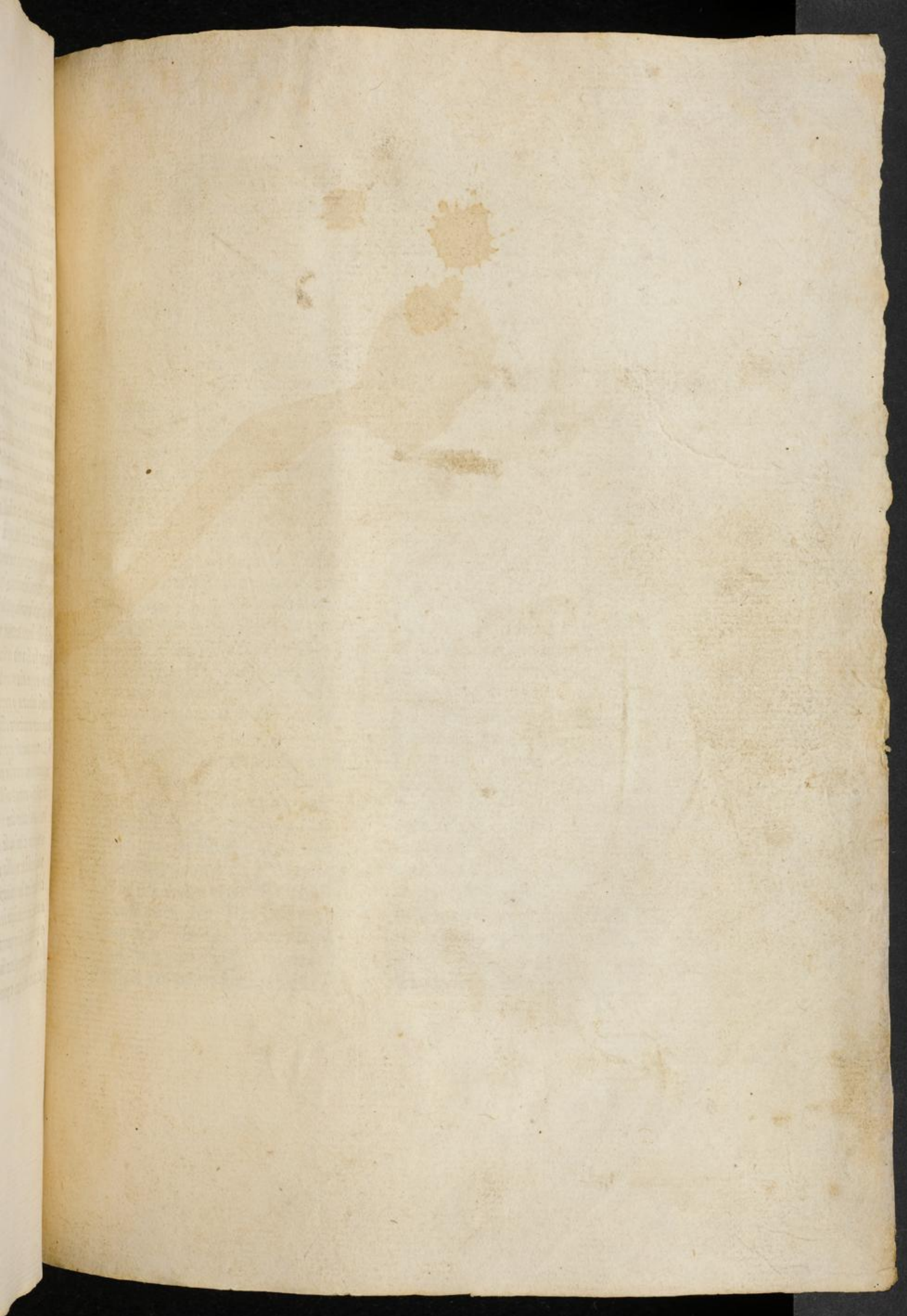
96
Verū si quid forte laude dignū
repiat ī eodiuine gracie penitē
affecbat. Nam omne datū op
tamū et omne donum pfectū de
suesū est. Si qđ vō fuerit indi
gnū in eo repertū insufficiencie
deputetur humane. Et qđ sub li
ma correctiois pmo sancte ma
tas ecclesie et sanctissimi p̄s
et dñi nostri dñi vrbani diuina
puidencia pape sexti eiusdē scē
romane ecclesie vti sponh que
omniū fidelīū mater est et evā
ciū magistra necnō alioz meli⁹
me sententiū et marie vnera
bilis dñi dñi angeli de castellio
ne arentiū archiep̄i paduani v
trausq; iuris doctoris metuendi
magistra mei submitto. q̄a nic
hil aliud sentio in predictis nisi
qđ ille sentit docet et predicat.
hanc solū apud legētes merce
dem expectās ut apud micordis
simū iudicem p peccatis meis
deuotas oraciones effundant.
§ Datum auerse ppe neapolim
die penultimo mensis octobris
indictioni vi. anno dñi **M**ccc
lxxxij. pontificatus sanctissimi
in xpō patris et dñi nostri dñi
urbani sacrosē ac vniūsalis ec
clesie pape sexti āno quinto. et
etatis mee āno tricesimo tcio.
que etas in hoīe semp peccat⁹
habetur et peccatoz plena licet
peccanti in eadē etate ⁊ penitē

ei de libenci⁹ p̄at dicēte p̄pha
delicta iuuentutis mee ⁊ ignora
cias meas ne meminens dñe.
Peccata vō senectutis sūt pel
fima q̄a in hijs gaudēt demoīa
et peccatoz psequuntur in hijs
crudelit dicentē eodē p̄pha. ne
picias me in tēpore senectutis.
quia dixerūt inimici mei id est di
aboli mala michi et q̄ custodiūt
aiam meā oīliū fecerūt in vñū
dicentes deus dereliquit eū p̄se
quimini et ap̄hendite q̄a non
est qui eripiat eū. tamen orans
dicit in penitēcia. deus ne elon
geus a me et usq; in senectā et
senium de⁹ ne derelinquas me.
Propterea tā iuuenes q̄ senes
meditent in hoc opusculo et p
pendant magnam dei misericor
diam peccatoz adesse. et iō
opusculū istud inter eosdē noīe
tur peccatoz consolacio quia cū
legentis dicatis deo. multiplica
sti magnificenciam tuam et con
uersus cōsolatus es me ab vitā
pethennem. Amen. ⁊ ⁊

⁊ **Versus**

Ut gaudere solz fessus iam nau
ta labore. Desiderata diu litom
tuta vidēs. Naub aliter press or
huius iam fine libelli. Exultat
viso lassus ⁊ ipse quidem. Iaus
crasto detur fluit a quo quicqđ
habetur.

19 18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
A **M** **B**

- M** (Magenta circle)
- Y** (Yellow circle)
- C** (Cyan circle)
- K** (Black circle)
- G** (White circle)
- W** (White circle)
- B** (Blue circle)
- G** (Green circle)
- R** (Red circle)

TIFFEN® Gray Scale

© The Triffen Company, 2007

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Triffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
------	------	-------	--------	-----	---------	-------	---------	-------